

Llibre d'estil

de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals

Guia editorial
Manual d'ús

Barcelona, 2013

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals : guia editorial : manual d'ús

Referències bibliogràfiques

ISBN 9788439390497

I. Amadeo, Imma II. Camps, Oriol, ed. III. Cornudella, Josep (Cornudella i Defis), ed.

IV. Catalunya. Generalitat V. Televisió de Catalunya VI. Catalunya Ràdio

1. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals – Normes 2. Periodisme – Manuals d'estil

3. Premsa audiovisual – Pràctica professional 4. Ètica periodística

5. Mitjans de comunicació de massa i llengua – Catalunya

654.1(467.1):804.99-06

Equip de redacció:

Imma Amadeo

Eduard Boet

Lluís Caelles

Teresa Maria Castanyer

Ferran Clavell

Joan Carreras

Marga Hervàs

Susanna Morcillo

Elisa Omedes

Marià Pou

Núria Torra

Curadors:

Oriol Camps

Josep Cornudella

© 2013, Generalitat de Catalunya

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals

Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions

1a edició: juliol de 2013

ISBN: 978-84-393-9066-4

Dipòsit legal: B.18395-2013

Disseny i maquetació: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions

Pròleg

Heus ací a les vostres mans el compendi de trenta anys de professionalitat, d'exercici rigorós del periodisme, la síntesi de tres dècades d'emissions de ràdio i televisió de qualitat, la fórmula del servei públic audiovisual a Catalunya.

El **LLIBRE D'ESTIL** de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals és una guia per a tots els seus professionals i, alhora, representa el compromís de tots ells amb els ciutadans. Hi trobareu l'essència d'una forma de fer, d'una visió particular i específica del paper de la comunicació, d'una trajectòria que ha estat reconeguda durant anys, i no només a casa nostra.

L'edició d'aquest **LLIBRE D'ESTIL** és la demostració més clara de la voluntat d'estendre aquest plantejament més enllà de les emissions de TV3 i Catalunya Ràdio, de fer evident que la recepta d'aquest èxit no es guarda de forma secreta com aquell qui amaga un tresor, sinó que s'exposa com aquell qui vol compartir la seva riquesa, aquell coneixement del qual els ciutadans ens han fet valedors.

El secret d'aquesta publicació i d'aquesta fórmula és, precisament, la fidelitat perenne al compromís social dels mitjans de comunicació. El **LLIBRE D'ESTIL** de TV3 i Catalunya Ràdio situa en tot moment la ciutadania al centre de tot el que fem i és això el que dóna valor a les seves emissions, perquè la societat s'hi veu reflectida en les cròniques, s'identifica amb els personatges de ficció, vibra amb les transmissions, s'emociona amb les mateixes melodies i, en definitiva, escolta la seva veu i veu la seva mirada.

Per això, els ciutadans esperen dels mitjans públics catalans uns continguts d'elevada qualitat, originals, innovadors, transgressors i creatius quan cal, però concebuts i produïts sempre des de l'ètica, dins els límits de la llibertat d'expressió i l'exercici responsable de la professió, respectant els drets de les persones i tenint sempre present la societat en tot el que fem.

Tant és així, que tenim el privilegi de comptar amb una audiència que es preocupa dia rere dia per la nostra missió, que vetlla perquè complim el nostre compromís i que ens ajuda si mai no seguim com esperava els criteris professionals a què ens hem acollit.

No hi ha responsabilitat més gran que sentir el compromís ciutadà en totes i cadascuna de les emissions de la CCMA. La societat ha fet seves TV3 i Catalunya Ràdio, les fa dipositàries de la seva confiança i, per això, en tant que seves, els reclama uns alts nivells de qualitat, uns valors, uns coneixements, uns criteris i, en definitiva, el servei públic que sap, sense cap dubte, que hi trobarà.

Aquest projecte té uns fonaments ben forts descrits en els principis que recull aquest **LLIBRE D'ESTIL** i que tenen, a més, el valor afegit del rol fonamental que els mitjans desenvolupen en l'impuls i la normalització de la llengua catalana.

La trajectòria dels mitjans nacionals de Catalunya ha estat ben reconeguda i, per això, aspirem a ser també una referència per fixar criteris professionals, especialment per a aquells que s'endinsen en l'exercici d'aquest ofici.

El llibre en la seva estructura té dues parts diferenciades. La primera, la **GUIA EDITORIAL**, estableix, com diu el preàmbul, els grans principis d'actuació i el marc editorial dels nostres mitjans. El **MANUAL D'ÚS**, que és l'altra part, té la vocació de ser una eina de treball útil en l'exercici diari de la professió i està pensat per esvair dubtes, resoldre conflictes i aportar marcs de referència a l'hora de prendre decisions.

La publicació d'aquest **LLIBRE D'ESTIL**, per a la qual hem comptat amb la inestimable col·laboració de l'Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions de la Generalitat de Catalunya, s'afegeix a la seva versió en línia i als recursos del portal lingüístic **ÉsADIR**, i és un nou vehicle

Pròleg

d'expressió del lligam que la CCMA enforteix diàriament amb la ciutadania. Eixamplar la difusió d'aquests criteris és una eina més per estendre la fórmula d'èxit dels mitjans de la CCMA, el seu compromís amb la societat catalana.

No vull acabar aquest pròleg sense deixar palès el meu reconeixement i agraiement, i el del Consell de Govern de la CCMA, a l'equip redactor del llibre, format per professionals de Catalunya Ràdio, TV3 i els seus mitjans digitals. Han estat moltes hores de recerca, de diàleg amb tots els col·lectius implicats, de discussions internes, de redacció, amb vocació d'excel·lència i esperit de servei, que han culminat en aquest text de referència que posem a les vostres mans.

Brauli Duart i Llinares

President del Consell de Govern de la CCMA

Llibre d'estil de la CCMA

Índex

Disposicions preliminars

A. DEFINICIÓ	35
B. APLICACIÓ	36
Àmbit	36
Obligacions	36
Control	36
C. VIGÈNCIA I ACTUALITZACIÓ	36

1. Guia editorial

1.1 PRINCIPIOS DE LA CCMA	41
1.1.1. PRINCIPIOS GENERALS	43
1.1.1.1. Missió institucional	43
1.1.1.2. Servei públic	44
1.1.1.2.1. Criteris	44
1.1.1.2.2. Condició pública	44
1.1.1.2.3. Servei a la ciutadania	45
1.1.1.2.4. Dret a la informació	45
1.1.1.2.5. Responsabilitat editorial	45
1.1.1.2.6. Responsabilitat social corporativa	46
1.1.1.2.7. Universalitat	46
1.1.1.3. Compromís amb la qualitat i la innovació	47
1.1.1.3.1. Qualitat	47
1.1.1.3.2. Innovació	47

Llibre d'estil de la CCMA

1.1.2.	PRINCIPIIS EDITORIALS	48
1.1.2.1.	El país	48
1.1.2.1.1.	Compromís	48
1.1.2.1.2.	Perspectiva i context	48
1.1.2.1.3.	Territori	48
1.1.2.1.4.	Institucions	48
1.1.2.1.5.	Denominacions	49
1.1.2.2.	La llengua	50
1.1.2.2.1.	Ús	50
1.1.2.2.2.	Model de llengua	50
1.1.2.2.3.	Competència lingüística	51
1.1.2.3.	Persones i drets humans	51
1.1.2.3.1.	Respecte a les persones	51
1.1.2.3.2.	Defensa dels drets humans	51
1.1.2.4.	Independència	52
1.1.2.4.1.	Poder polític i econòmic	52
1.1.2.4.2.	Llibertat professional	52
1.1.2.4.3.	Publicitat	52
1.1.2.5.	Atenció a la societat	53
1.1.2.5.1.	Pluralisme	53
1.1.2.5.2.	Diversitat	53
1.1.2.5.3.	Minories	54
1.1.2.5.4.	Paritat i equilibri de gènere	54
1.1.2.6.	Participació i drets de la ciutadania	54
1.1.2.6.1.	Participació	54
1.1.2.6.2.	Dret de rectificació	55
1.1.2.6.3.	Dret de rèplica	56
1.1.2.6.4.	Defensor de l'Audiència	56
1.1.2.7.	Relacions externes	56
1.1.3.	PRINCIPIIS PER A L'EXERCICI DEL PERIODISME	57
1.1.3.1.	Principis professionals	57
1.1.3.1.1.	Compromís	57

Índex

1.1.3.1.2.	Veracitat i rigor	57
1.1.3.1.3.	Immediatesa	58
1.1.3.1.4.	Independència	58
1.1.3.1.5.	Imparcialitat, neutralitat i pluralisme	58
1.1.3.1.6.	Ús correcte de la llengua	59
1.1.3.2.	Empara del periodisme	59
1.1.3.2.1.	Secret professional	59
1.1.3.2.2.	Clàusula de consciència	60
1.1.3.3.	Ètica professional	60
1.1.3.3.1.	Deures professionals	60
1.1.3.3.2.	Incompatibilitats	61
1.1.3.3.3.	Regals	62
1.1.3.3.4.	Viatges	62
1.1.3.3.5.	Premis	62

1.2 PRÀCTIQUES PROFESSIONALS A LA CCMA

65

1.2.1.	OBTENCIÓ DE LA INFORMACIÓ	67
1.2.1.1.	Accés a la informació	67
1.2.1.2.	Identificació professional	67
1.2.1.3.	Fonts	68
1.2.1.3.1.	Relació amb les fonts	68
1.2.1.3.2.	Identificació i protecció de les fonts	69
1.2.1.3.3.	<i>Off the record</i>	69
1.2.1.3.4.	Notícies embargades	70
1.2.1.3.5.	Pagament a les fonts	70
1.2.1.4.	Testimonis	70
1.2.1.4.1.	Valor testimonial	70
1.2.1.4.2.	Identificació i protecció dels testimonis	70
1.2.1.5.	Obtenció de material documental	71
1.2.1.5.1.	Criteris	71
1.2.1.5.2.	Entrevistes i declaracions	71

Llibre d'estil de la CCMA

1.2.1.5.3.	Enquestes	72
1.2.1.5.4.	Gravacions ocultes	72
1.2.1.5.5.	Material aliè	73
1.2.2. PRODUCCIÓ I DIFUSIÓ DE CONTINGUTS		73
1.2.2.1.	Principis	73
1.2.2.2.	Llenguatge	74
1.2.2.2.1.	Model	74
1.2.2.2.2.	Respecte	74
1.2.2.2.3.	Adequació	75
1.2.2.3.	Intimitat	75
1.2.2.3.1.	Dret a la intimitat	75
1.2.2.3.2.	Situacions de dolor	76
1.2.2.4.	Fets violents	76
1.2.2.5.	Menors d'edat	77
1.2.2.5.1.	Continguts adreçats a menors	77
1.2.2.5.2.	Regulació	78
1.2.2.6.	Distorsió de la realitat	78
1.2.2.7.	Dramatitzacions i recreacions	78
1.2.2.8.	Arxiu	79
1.2.2.8.1.	Ús propi	79
1.2.2.8.2.	Accés de la ciutadania	79
1.2.2.8.3.	Conservació i vigència	79
1.2.3. MATÈRIES D'ATENCIÓ ESPECIAL		80
1.2.3.1.	Seguretat i emergències	80
1.2.3.1.1.	Informació	80
1.2.3.1.2.	Col·laboració amb les autoritats	81
1.2.3.2.	Conflictos bèl·lics i catàstrofes	81
1.2.3.2.1.	Fonts informatives	81
1.2.3.2.2.	Violència i víctimes	82
1.2.3.2.3.	Llenguatge	82
1.2.3.3.	Terrorisme	83

Índex

1.2.3.3.1.	Criteris	83
1.2.3.3.2.	Llenguatge	83
1.2.3.4.	Informació policial i judicial	84
1.2.3.4.1.	Criteris	84
1.2.3.4.2.	Processos	85
1.2.3.4.3.	Víctimes	85
1.2.3.4.4.	Tractament de les dades	86
1.2.3.4.5.	Efecte imitació	86
1.2.3.5.	Violència de gènere i violència domèstica	86
1.2.3.6.	Víctimes	87
1.2.3.6.1.	Criteris	87
1.2.3.6.2.	Informació	87
1.2.3.7.	Suïcidi	88
1.2.3.8.	Grups polítics i socials	89
1.2.3.8.1.	Informació	89
1.2.3.8.2.	Accés	89
1.2.3.8.3.	Enquestes, sondejos d'opinió i dades estadístiques	89
1.2.3.9.	Manifestacions i altres expressions cíviques	90
1.2.3.9.1.	Criteris	90
1.2.3.9.2.	Proporció informativa	90
1.2.3.9.3.	Alteració de la realitat	91
1.2.3.9.4.	Avaluació de la participació	91
1.2.3.10.	Immigració	91
1.2.3.10.1.	Criteris	91
1.2.3.10.2.	Rigor	92
1.2.3.10.3.	Contextualització i fonts	92
1.2.3.10.4.	Presència	92
1.2.3.11.	Religió i creences	93
1.2.3.11.1.	Criteris	93
1.2.3.11.2.	Continguts	93
1.2.3.12.	Menors d'edat	93
1.2.3.12.1.	Presència	94
1.2.3.12.2.	Declaracions	94

Llibre d'estil de la CCMA

1.2.3.12.3.	Identificació	94
1.2.3.13.	Ciència	95
1.2.3.14.	Salut	95
1.2.3.14.1.	Informació	95
1.2.3.14.2.	Persones amb discapacitat	96
1.2.3.14.3.	Trastorns de la conducta alimentària	96
1.2.3.14.4.	Addicions	97
1.2.3.15.	Sexualitat	97

1.3 PUBLICITAT I PATROCINIS A LA CCMA

1.3.1.	PRINCIPIOS	101
1.3.2.	MATÈRIES DE PUBLICITAT RESTRINGIDA	102
1.3.3.	PROTECCIÓ DELS MENORS	102
1.3.4.	LA LLENGUA DE LA PUBLICITAT	103

2. Manual d'ús

2.1 CONTINGUTS

2.1.1.	INFORMACIÓ GENERAL	109
2.1.1.1.	Criteris de selecció informativa	109
2.1.1.1.1.	Actualitat	109
2.1.1.1.2.	Globalitat	110
2.1.1.1.3.	Proximitat	110
2.1.1.1.4.	Incidència social	111
2.1.1.1.5.	Valor documental i patrimonial	111
2.1.1.1.6.	Servei públic	112
2.1.1.2.	El periodista davant la informació	112
2.1.1.2.1.	Comportament del periodista i imatge del mitjà	112

Índex

2.1.1.2.2.	El paper dels periodistes	114
2.1.1.2.3.	Restriccions informatives, censura i autocensura	114
2.1.1.2.4.	Riscos i protecció dels periodistes	115
2.1.1.2.5.	Expressions públiques dels professionals de la CCMA	116
2.1.1.2.6.	Conflictes d'interessos dels periodistes	117
2.1.1.3.	Obtenció de la informació	117
2.1.1.3.1.	Contacte amb la informació	117
2.1.1.3.2.	Confirmació i contrast de les dades informatives	118
2.1.1.3.3.	Consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la informació	118
2.1.1.3.3.1.	Informació als col·laboradors	118
2.1.1.3.3.2.	Condicions de la col·laboració	119
2.1.1.3.3.3.	Revocacions de la col·laboració	119
2.1.1.3.3.4.	Peticions de consentiment per a la col·laboració	120
2.1.1.3.3.5.	Autorització escrita per a la col·laboració	122
2.1.1.3.4.	Informació i intimitat	122
2.1.1.3.4.1.	Invasió de la privacitat i dret a la informació	122
2.1.1.3.4.2.	Prevalença de drets entre la intimitat i la informació	123
2.1.1.3.4.3.	Ús de mitjans ocults per obtenir informació	124
2.1.1.3.4.4.	Material informatiu aliè	125
2.1.1.3.5.	Tractament de les fonts d'informació	126
2.1.1.3.5.1.	Relació amb les fonts d'informació	126
2.1.1.3.5.2.	Citació de les fonts d'informació	127
2.1.1.3.5.3.	Identificació de fonts i testimonis	128
2.1.1.3.5.4.	Protecció de les fonts d'informació	129
2.1.1.3.6.	Tipus de fonts	130
2.1.1.3.6.1.	Agències de notícies	130
2.1.1.3.6.2.	Gabinet de premsa i rodes de premsa	130
2.1.1.3.6.3.	Testimonis i enquestes ciutadanes	131
2.1.1.3.6.4.	Els altres mitjans com a font informativa	132
2.1.1.4.	Tractament de la informació	132
2.1.1.4.1.	Objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius	132
2.1.1.4.2.	Rigor informatiu	134
2.1.1.4.3.	Alteració de la realitat	134

Llibre d'estil de la CCMA

2.1.1.4.4.	Correcció d'informacions errònies	135
2.1.1.4.5.	Material d'arxiu i informació	136
2.1.1.4.6.	Estadístiques, enquestes d'opinió	138
2.1.1.4.6.1.	Estadístiques	138
2.1.1.4.6.2.	Estudis d'opinió amb valor estadístic	138
2.1.1.4.6.3.	Enquestes sense valor estadístic	139
2.1.1.4.7.	Marques comercials i informació	139
2.1.1.4.8.	Tractament de la informació sobre els mitjans de la CCMA	141
2.1.1.5.	Elaboració de la informació	141
2.1.1.5.1.	Tria de les notícies	141
2.1.1.5.2.	Enfocament de les notícies	142
2.1.1.5.3.	Ordenació i jerarquizació de les notícies	143
2.1.1.5.4.	Actualització de les notícies i versions	144
2.1.1.6.	Gèneres de la informació	144
2.1.1.6.1.	Les peces informatives	145
2.1.1.6.1.1.	Notícies	145
2.1.1.6.1.1.1.	Notícies a la televisió	145
2.1.1.6.1.1.1.1.	El vídeo	145
2.1.1.6.1.1.1.2.	Els inserts de declaracions	148
2.1.1.6.1.1.1.3.	El so ambient	149
2.1.1.6.1.1.2.	Notícies a la ràdio	149
2.1.1.6.1.1.2.1.	Els textos	149
2.1.1.6.1.1.2.2.	Els titulars radiofònics	151
2.1.1.6.1.1.2.3.	Sumaris radiofònics	154
2.1.1.6.1.1.2.4.	Els talls de veu	154
2.1.1.6.1.1.2.5.	El so ambient	155
2.1.1.6.1.1.3.	Notícies als mitjans interactius	155
2.1.1.6.1.1.3.1.	Els textos	155
2.1.1.6.1.1.3.2.	Els titulars	156
2.1.1.6.1.1.3.3.	Entradetes	156
2.1.1.6.1.1.3.4.	Complements audiovisuals	156
2.1.1.6.1.1.3.5.	Fotografies	157
2.1.1.6.1.1.3.6.	Enllaços	157

Índex

2.1.1.6.1.1.3.7.	Infografia	157
2.1.1.6.1.1.3.8.	Comentaris	158
2.1.1.6.1.2.	Oròniques	158
2.1.1.6.1.3.	Reportatges i altres formats d'aprofundiment	160
2.1.1.6.2.	Entrevistes	160
2.1.1.6.3.	Transmissions	162
2.1.1.6.4.	Tertúlies	163
2.1.1.6.5.	Debats	165
2.1.1.6.6.	Crítiques i comentaris de persones expertes	166
2.1.2.	ESPORTS	167
2.1.2.1.	La informació esportiva	167
2.1.2.1.1.	Objectivitat i emoció en l'esport	168
2.1.2.1.2.	La perspectiva catalana en l'esport	169
2.1.2.1.3.	Diversitat en l'esport	170
2.1.2.1.4.	Reconeixement dels valors de l'esport	170
2.1.2.2.	El llenguatge esportiu	171
2.1.2.2.1.	Vocabulari especialitzat en esports	171
2.1.2.2.1.1.	Sobreentesos del llenguatge esportiu	172
2.1.2.2.1.2.	Termes provenents d'altres àmbits en el relat esportiu	172
2.1.2.2.2.	Els tòpics del llenguatge esportiu	173
2.1.2.2.3.	Els estrangerismes en l'esport	174
2.1.2.2.4.	El llenguatge violent en l'esport	174
2.1.2.2.5.	La denominació dels clubs esportius	175
2.1.2.2.5.1.	Noms populars i noms oficials dels clubs esportius	175
2.1.2.2.5.2.	Noms i marques comercials en l'àmbit esportiu	176
2.1.2.2.5.3.	Traducció dels noms dels equips i els clubs esportius	176
2.1.2.3.	Les transmissions esportives	177
2.1.2.4.	Drets esportius	178
2.1.3.	ENTRETENIMENT I FICCIÓ	179
2.1.3.1.	Valors en els continguts d'entreteniment i ficció	179
2.1.3.2.	Qualitat en els continguts d'entreteniment i ficció	179

Llibre d'estil de la CCMA

2.1.3.3.	Innovació en els continguts d'entreteniment i ficció	179
2.1.3.4.	La llengua en els continguts d'entreteniment i ficció	180
2.1.3.5.	Entreteniment	181
2.1.3.5.1.	Continguts constructius en l'àmbit de l'entreteniment	181
2.1.3.5.2.	Formats dels continguts d'entreteniment	182
2.1.3.5.2.1.	Magazins	182
2.1.3.5.2.2.	Concursos	183
2.1.3.5.2.3.	Continguts d'humor	183
2.1.3.5.2.4.	Ús de material d'altres mitjans en l'entreteniment	184
2.1.3.5.2.5.	Altres formats en l'entreteniment	185
2.1.3.6.	Ficció	185
2.1.3.6.1.	Sensibilitat social en els continguts de ficció	185
2.1.3.6.2.	Diversificació en els continguts de ficció	186
2.1.3.6.3.	Situacions controvertides en la ficció	186
2.1.3.6.4.	Comportaments delictius o antisocials en la ficció	187
2.1.3.6.5.	Ficció basada o inspirada en fets reals	187
2.1.3.6.6.	Ficció i entorn informatiu	187
2.1.4.	INFANTILS I JUVENILS	188
2.1.4.1.	Principis dels espais infantils i juvenils	188
2.1.4.2.	Valors dels espais infantils i juvenils	189
2.1.4.2.1.	Formació d'infants i joves i sentit crític	189
2.1.4.2.2.	Convivència i respecte en espais infantils i juvenils	189
2.1.4.2.3.	Diversitat en els espais infantils i juvenils	190
2.1.4.2.4.	Igualtat de sexes i sexualitat en espais infantils i juvenils	190
2.1.4.2.5.	Cultura per a infants i joves	191
2.1.4.2.6.	Innovació en l'àmbit infantil i juvenil	191
2.1.4.2.7.	La llengua dels espais infantils i juvenils	191
2.1.4.3.	Codi ètic i continguts en els espais infantils i juvenils	193
2.1.4.3.1.	Continguts adequats segons la franja d'edat	193
2.1.4.3.2.	Elements de valoració de continguts adreçats a menors d'edat	193
2.1.4.3.3.	Horari protegit i senyalització en els espais infantils a la televisió	194
2.1.4.3.4.	Horari protegit en els espais infantils a la ràdio	195

Índex

2.1.4.3.3.	Senyalització i pautes en els espais infantils als mitjans interactius	195
2.1.4.4.	La realitat explicada als infants i joves	196
2.1.4.5.	Entreteniment per a infants i joves	197
2.1.4.6.	Ficció per a infants i joves	197
2.1.5.	LA MÚSICA	198
2.1.5.1.	Continguts musicals	198
2.1.5.2.	Canals, espais i programes musicals	199
2.1.5.2.1.	El tractament de les peces musicals a la ràdio	199
2.1.5.2.2.	Criteris de locució i presentació	200
2.1.5.3.	La informació musical	200
2.1.6.	CULTURALS I DIVULGATIUS	201
2.1.6.1.	Principis en els continguts culturals i de divulgació	201
2.1.6.2.	Valors en els continguts culturals i de divulgació	202
2.1.6.3.	Diversitat en els continguts culturals i de divulgació	202
2.1.6.4.	Criteris professionals en els continguts culturals i de divulgació	203
2.1.6.5.	Informació sobre cultura	203
2.1.6.6.	Informació sobre ciència i tecnologia	203
2.1.6.7.	Innovació i creativitat en els continguts culturals i de divulgació	204
2.1.6.8.	La llengua en els espais culturals i de divulgació	204
2.1.7.	DOCUMENTALS TELEVISIUS	205
2.2	DIFUSIÓ	207
2.2.1.	L'EMISIÓ TELEVISIVA	209
2.2.1.1.	Principis generals de l'emissió televisiva	209
2.2.1.2.	Imatge de la cadena	209
2.2.1.3.	Continuïtat	210
2.2.1.3.1.	El logotip i la mosca	210

Llibre d'estil de la CCMA

2.2.1.3.2.	Els separadors de programació	210
2.2.1.4.	Continguts televisius	211
2.2.1.4.1.	Informatius diaris	211
2.2.1.4.1.1.	L'escaleta	212
2.2.1.4.1.2.	Les introduccions a les notícies	212
2.2.1.4.1.3.	Peces informatives	213
2.2.1.4.1.4.	Connexions en directe	214
2.2.1.4.2.	Reportatges	214
2.2.1.4.3.	Esports	216
2.2.1.5.	Competències sobre les emissions	217
2.2.1.5.1.	Vistiplau per a l'emissió	217
2.2.1.5.2.	Criteris i autoritat per interrompre l'emissió	217
2.2.1.6.	Producció d'imatges	218
2.2.1.6.1.	Localitzacions	218
2.2.1.6.2.	Enregistrament i editatge	218
2.2.1.7.	La sonorització	218
2.2.1.7.1.	La veu en off	219
2.2.1.7.2.	El so ambient	219
2.2.1.7.3.	Doblatge i subtitulació	219
2.2.1.7.4.	Muntatge musical	220
2.2.1.7.4.1.	Els efectes de so	220
2.2.1.7.4.2.	La música	220
2.2.1.8.	Disseny gràfic	221
2.2.1.8.1.	Disseny gràfic en pantalla	221
2.2.1.8.2.	Disseny gràfic en els espais informatius	222
2.2.1.8.3.	Títols de crèdit	223
2.2.1.9.	Disseny d'escenografia	225
2.2.1.10.	Il·luminació	225
2.2.1.11.	Imatge personal	226
2.2.1.11.1.	Disseny de vestuari	226
2.2.1.11.2.	Disseny de caracterització	227
2.2.1.12.	Teletext	227

Índex

2.2.2.	L'EMISIÓ RADIOFÒNICA	228
2.2.2.1.	La prioritat de l'antena	228
2.2.2.2.	Qualitat en les emissions radiofòniques	228
2.2.2.3.	El directe i els programes gravats en l'emissió radiofònica	229
2.2.2.4.	El <i>fals directe</i> en l'emissió radiofònica	230
2.2.2.5.	La realització radiofònica	230
2.2.2.5.1.	Tractament dels elements radiofònics	230
2.2.2.5.1.1.	Recursos radiofònics identificatius	230
2.2.2.5.1.2.	Promocions, publicitat i patrocinis radiofònics	231
2.2.2.5.1.3.	Els senyals horaris a la ràdio	231
2.2.2.5.2.	Tractament de peces, gèneres i formats radiofònics	232
2.2.2.5.2.1.	Tractament de les connexions	232
2.2.2.5.2.2.	Tractament de les entrevistes	233
2.2.2.5.2.3.	Tractament dels reportatges i altres formats d'aprofundiment	233
2.2.2.5.2.4.	Tractament de les transmissions	234
2.2.2.5.2.5.	Tractament de les col·laboracions d'experts	234
2.2.2.5.3.	Tractament dels elements documentals i complementaris	235
2.2.2.5.3.1.	Els talls de veu	235
2.2.2.5.3.1.1.	Qualitat dels talls de veu	235
2.2.2.5.3.1.2.	Editatge dels talls de veu	235
2.2.2.5.3.1.3.	Doblatge dels talls de veu	236
2.2.2.5.3.2.	El so ambient	237
2.2.2.5.3.3.	La música com a element complementari	237
2.2.2.5.3.3.1.	La selecció de la música com a element complementari	237
2.2.2.5.3.3.2.	El tractament de la música com a element complementari	238
2.2.2.5.3.4.	Els efectes especials	239
2.2.2.6.	Protocols d'emissió	239
2.2.2.6.1.	Connexions	239
2.2.2.6.2.	Interrupció i alteració de la programació	239
2.2.2.6.3.	Emissió de música en directe a l'estudi	240
2.2.3.	LA DIFUSIÓ EN ELS MITJANS INTERACTIUSS	240
2.2.3.1.	Criteris generals de la difusió en els mitjans interactius	240

Llibre d'estil de la CCMA

2.2.3.1.1.	Concepció multiplataforma	240
2.2.3.1.2.	Usabilitat	240
2.2.3.1.3.	Accessibilitat	241
2.2.3.1.4.	Posicionament	241
2.2.3.1.5.	Actualització dels continguts	242
2.2.3.1.6.	Neutralitat tecnològica	242
2.2.3.1.7.	Gratuïtat dels continguts	242
2.2.3.2.	Elaboració i difusió de continguts en els mitjans interactius de la CCMA	243
2.2.3.2.1.	Els webs de la CCMA	243
2.2.3.2.1.1.	Pautes dels portals i webs de la CCMA	243
2.2.3.2.1.1.1.	Identificació de marca	243
2.2.3.2.1.1.2.	Dominis	244
2.2.3.2.1.1.3.	Mesurament d'audiències	244
2.2.3.2.1.1.4.	Distribució d'àudio i vídeo	245
2.2.3.2.1.1.5.	Aspectes gràfics i tècnics	245
2.2.3.2.1.2.	Webs de programes	245
2.2.3.2.1.3.	Elaboració de continguts per al web	246
2.2.3.2.1.3.1.	Títols	246
2.2.3.2.1.3.2.	Text general	246
2.2.3.2.1.3.3.	Enllaços	247
2.2.3.2.1.3.4.	Material complementari	247
2.2.3.2.2.	Continguts audiovisuals	248
2.2.3.2.2.1.	Continguts audiovisuals en directe	249
2.2.3.2.2.2.	Continguts audiovisuals segons demanda	250
2.2.3.2.2.3.	Gestió de drets	251
2.2.3.2.3.	Dispositius mòbils	251
2.2.3.2.4.	Arxiu de continguts	252
2.2.3.2.5.	Ús de continguts aliens	253
2.2.3.2.6.	Gestió d'usuaris	254
2.2.3.3.	Difusió de continguts en mitjans externs a la CCMA	256
2.2.3.3.1.	Xarxes socials i altres plataformes	256
2.2.3.3.1.1.	Les xarxes socials com a espais complementaris	256
2.2.3.3.1.2.	Identificació de marca a les xarxes socials	257

Índex

2.2.3.3.1.3.	Creació d'espais a les xarxes socials	257
2.2.3.3.1.4.	Relació amb l'audiència a les xarxes socials	257
2.2.3.3.2.	Sindicació de continguts	258
<hr/>		
2.2.4.	RELACIÓ AMB L'AUDIÈNCIA	258
2.2.4.1.	Participació de l'audiència	258
2.2.4.1.1.	Continguts generats per l'audiència	259
2.2.4.1.2.	Enquestes i votacions	260
2.2.4.1.3.	Concursos	261
2.2.4.1.4.	Correu electrònic	261
2.2.4.1.5.	Missatges de mòbil	262
2.2.4.1.6.	Participació en les xarxes socials	264
2.2.4.1.7.	Intervencions presencials	264
2.2.4.1.8.	Intervencions telefòniques en directe	265
2.2.4.1.9.	Missatges enregistrats	266
2.2.4.1.10.	Comentaris en els mitjans interactius	266
2.2.4.1.11.	Fòrums i xats en els mitjans interactius	266
2.2.4.1.12.	Jocs interactius	267
2.2.4.1.13.	Moderació de la participació en els mitjans interactius	267
2.2.4.1.14.	Normes bàsiques de participació en els mitjans interactius	268
2.2.4.2.	Atenció a l'audiència	268
<hr/>		
2.3	PERSPECTIVA I TRACTAMENTS	271
<hr/>		
2.3.1.	PAÍS I TERRITORI	273
2.3.1.1.	Punt de vista propi	273
2.3.1.1.1.	Ús de l'adjectiu <i>català/ana</i> i d'altres gentilicis	274
2.3.1.1.2.	Ús del terme <i>nacional</i>	275
2.3.1.1.3.	Ús del terme <i>estatal</i>	276
2.3.1.1.4.	Ús del terme <i>central</i>	278
2.3.1.2.	Punt de vista no centralista	279
2.3.1.3.	Referències geogràfiques	279

Llibre d'estil de la CCMA

2.3.1.3.1.	Els territoris de parla catalana	281
2.3.1.3.1.1.	Poblacions	281
2.3.1.3.1.1.1.	Poblacions i municipis	282
2.3.1.3.1.1.2.	Barris i districtes	284
2.3.1.3.1.2.	Comarques	285
2.3.1.3.1.3.	Províncies	289
2.3.1.3.1.4.	Catalunya del Nord	289
2.3.1.3.1.5.	País Valencià	291
2.3.1.3.1.6.	Costes	291
2.3.1.3.2.	Els territoris de parla no catalana	291
2.3.1.3.2.1.	Situació dels topònims i rigor geogràfic	291
2.3.1.3.2.2.	Sobreentesos geogràfics	292
2.3.1.3.3.	Denominacions tòpiques	293
2.3.2.	PERSPECTIVA DE GÈNERE	293
2.3.2.1.	La presència de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA	294
2.3.2.2.	La diversitat de punts de vista de les dones i els homes	294
2.3.2.3.	La representació de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA	295
2.3.2.3.1.	Gènere i categoria social	296
2.3.2.3.2.	Estereotips, tòpics i clixés en la representació de dones i homes	297
2.3.2.3.3.	Professions i ocupacions marcades	297
2.3.2.3.4.	Tracte no discriminatori	298
2.3.2.3.5.	La identitat de les dones i els homes	299
2.3.2.4.	Recursos lingüístics per evitar el sexism	301
2.3.2.4.1.	Noms col·lectius, genèrics o abstractes i formes ambivalent	301
2.3.2.4.2.	Les formes dobles	304
2.3.2.4.3.	L'ordre dels termes	305
2.3.2.4.4.	Noms d'oficis, professions, càrrecs i titulacions	305

Índex

2.3.3.	ÀREES I MATÈRIES ESPECÍFIQUES	305
2.3.3.1.	La intervenció dels menors	305
2.3.3.1.1.	Contribució dels menors en els continguts	306
2.3.3.1.1.1.	Condicions per a la intervenció de menors	306
2.3.3.1.1.2.	Menors i privacitat en els continguts	307
2.3.3.1.2.	Interacció i menors	308
2.3.3.1.3.	Contribució de menors i educació	309
2.3.3.2.	Les persones joves en els continguts	309
2.3.3.3.	Les persones grans en els continguts	310
2.3.3.4.	Les persones amb discapacitat	310
2.3.3.5.	El tractament de la salut i la malaltia	311
2.3.3.5.1.	Salut mental	313
2.3.3.5.2.	Salut i alimentació	314
2.3.3.5.3.	Addiccions i dependències	316
2.3.3.6.	Informació policial i judicial	317
2.3.3.6.1.	Terminologia de la informació policial i judicial	318
2.3.3.6.2.	La presumpció d'innocència	318
2.3.3.6.2.1.	Recursos per respectar la presumpció d'innocència	319
2.3.3.6.2.2.	Presumpció d'innocència i exposició mediàtica	324
2.3.3.6.3.	Sobrerepresentació dels fets	324
2.3.3.6.4.	Difusió d'actes delictius	325
2.3.3.6.5.	Entrevistes i delictes	325
2.3.3.7.	La violència per raó de sexe	326
2.3.3.8.	La immigració	328
2.3.3.9.	El fet religiós	329
2.4	ÚS DE LA LLENGUA	331
2.4.1.	MODEL DE LLENGUA ESTÀNDAR	333
2.4.1.1.	Llengua correcta	333
2.4.1.2.	Llengua adequada	334
2.4.1.3.	Llengua funcional i en evolució constant	336
2.4.1.4.	Llengua comuna	336

Llibre d'estil de la CCMA

2.4.1.5.	Llengua respectuosa i no discriminadora	337
2.4.1.6.	Llengua variada territorialment	339
2.4.1.7.	Llengua amb varietat de registres	340
<hr/>		
2.4.2.	GARANTIES DE QUALITAT LINGÜÍSTICA	342
2.4.2.1.	Compromís per la qualitat lingüística	342
2.4.2.2.	Responsabilitat lingüística	343
2.4.2.2.1.	La responsabilitat lingüística de la direcció dels mitjans	343
2.4.2.2.2.	La responsabilitat dels serveis lingüístics	343
2.4.2.2.3.	La responsabilitat lingüística de la redacció	344
2.4.2.2.3.1.	La responsabilitat lingüística en l'elaboració de textos	344
2.4.2.2.3.2.	La responsabilitat lingüística en la locució	345
2.4.2.3.	Difusió de continguts aliens	346
2.4.2.3.1.	La responsabilitat lingüística en la difusió de documentals i ficció	346
2.4.2.3.2.	La responsabilitat lingüística en les intervencions i citacions alienes	346
4.2.3.3.	La responsabilitat lingüística en la publicitat	347
2.4.2.4.	Atenció a l'audiència en qüestions lingüístiques	348
2.4.2.5.	Garanties de qualitat lingüística en la difusió en aranès	348
<hr/>		
2.4.3.	USOS LINGÜÍSTICS	349
2.4.3.1.	Usos lingüístics segons gèneres	350
2.4.3.1.1.	Usos lingüístics en entrevistes i enquestes	350
2.4.3.1.2.	Usos lingüístics en declaracions i citacions	351
2.4.3.1.3.	Usos lingüístics en espais de participació i debat	355
2.4.3.1.4.	Usos lingüístics en entreteniment i ficció	356
2.4.3.1.4.1.	Usos lingüístics en espais d'entreteniment	356
2.4.3.1.4.2.	Usos lingüístics en espais de ficció a la televisió	356
2.4.3.1.4.2.1.	Usos lingüístics en la ficció de producció pròpia	356
2.4.3.1.4.2.2.	Usos lingüístics en la ficció de producció aliena	357
2.4.3.1.4.3.	Usos lingüístics en espais de ficció radiofònica	358
2.4.3.1.5.	Usos lingüístics en els documentals televisius	358
2.4.3.2.	Usos lingüístics en la publicitat	359
2.4.3.3.	Usos lingüístics en la difusió en aranès	359

Índex

2.4.4.	REDACCIÓ	360
2.4.4.1.	Els textos informatius audiovisuals	360
2.4.4.1.1.	Naturalitat i senzillesa	361
2.4.4.1.2.	Precisió	362
2.4.4.1.3.	Concisió	364
2.4.4.1.4.	Riquesa expressiva	364
2.4.4.2.	Estructura del text	365
2.4.4.2.1.	Coherència del text	365
2.4.4.2.2.	Jerarquització del text	367
2.4.4.2.3.	Progressivitat del text	368
2.4.4.2.4.	Contextualització del text	369
2.4.4.3.	Estils de frase	370
2.4.4.3.1.	Frases d'estil verbal	370
2.4.4.3.2.	Frases afirmatives	370
2.4.4.3.3.	Frases en veu activa	371
2.4.4.4.	Llargada i ordre de la frase	373
2.4.4.4.1.	Llargada de la frase	373
2.4.4.4.2.	Ordre de la frase	376
2.4.4.4.3.	Ordre dels elements de la frase	377
2.4.4.4.4.	Incisos i relatius	378
2.4.4.4.5.	Posició de l'adverbi	378
2.4.4.5.	Tria de paraules i recursos expressius	379
2.4.4.5.1.	Reiteració i repeticions	379
2.4.4.5.2.	Elisions, pronoms, sinònims i sobreentesos	382
2.4.4.5.3.	Neologismes	386
2.4.4.5.4.	Tecnicismes i altres paraules d'ús restringit	387
2.4.4.5.5.	Tòpics	388
2.4.4.5.6.	Eufemismes	390
2.4.4.5.7.	Cacofonies	392
2.4.4.6.	Tractament dels noms propis	392
2.4.4.6.1.	Casos de restricció dels noms propis	393
2.4.4.6.2.	Presentació dels noms propis	394
2.4.4.6.3.	Posició dels noms propis	396

Llibre d'estil de la CCMA

2.4.4.6.4.	Reiteració dels noms propis	398
2.4.4.6.5.	Noms de persona i càrrecs	399
2.4.4.6.6.	Noms i cognoms	401
2.4.4.6.7.	Noms de lloc	403
2.4.4.6.8.	Noms d'entitats i institucions	404
2.4.4.6.9.	Marques comercials	405
2.4.4.7.	Tractament de les xifres	405
2.4.4.7.1.	Restricció de les xifres	406
2.4.4.7.2.	Arrodoniment de quantitats	406
2.4.4.7.3.	Estalvi de càlculs a l'audiència	408
2.4.4.7.4.	Explicació de les xifres pel context	409
2.4.4.7.5.	Explicació de les xifres per comparació	410
2.4.4.7.6.	Suma de conceptes	410
2.4.4.7.7.	Posició de les xifres	411
2.4.4.7.8.	Unitats de mesura conegeudes	413
2.4.4.7.9.	Coherència en l'ús de les xifres	414
2.4.4.8.	Tractament de les sigles	414
2.4.4.8.1.	Presentació de les sigles	414
2.4.4.8.2.	Restricció de les sigles poc conegeudes	416
2.4.4.9.	El tracte interpersonal	418
2.4.4.9.1.	Tractament de l'audiència	419
2.4.4.9.2.	Tractament d'entrevistats, convidats i participants	420
2.4.4.9.3.	Tractament de col·laboradors i professionals dels nostres mitjans	421
2.4.4.9.4.	Tractaments de cortesia	421
2.4.4.9.5.	Tractaments protocol·laris	422
2.4.4.9.6.	Ús de l'article personal	422
2.4.4.10.	Expressió del temps, de la probabilitat i de la hipòtesi	423
2.4.4.10.1.	Expressió del temps	423
2.4.4.10.1.1.	Expressió del present	425
2.4.4.10.1.2.	Expressió del passat	426
2.4.4.10.1.3.	Expressió del futur	428
2.4.4.10.1.4.	El canvi de dia	429
2.4.4.10.1.5.	Diferències horàries	431

Índex

2.4.4.10.1.6.	Expressió de les hores	432
2.4.4.10.2.	Expressió de la probabilitat o la suposició	433
2.4.4.10.3.	Expressió de la hipòtesi	434
2.4.4.11.	La puntuació	434
2.4.4.11.1.	Coma	434
2.4.4.11.2.	Punt	438
2.4.4.11.3.	Punt i coma	439
2.4.4.11.4.	Dos punts	440
2.4.4.11.5.	Punts suspensius	440
2.4.4.11.6.	Signes d'interrogació	441
2.4.4.11.7.	Signes d'exclamació	442
2.4.4.11.8.	Parèntesis	443
2.4.4.12.	Les traduccions en la informació	443
2.4.4.12.1.	El lèxic en les traduccions	445
2.4.4.12.2.	Les fórmules de tractament en les traduccions	446
2.4.4.12.3.	L'ús dels pronoms en les traduccions	447
2.4.4.12.4.	L'ordre i l'estil de la frase en les traduccions	448
2.4.4.12.5.	Referències locals en les traduccions	449
2.4.4.12.6.	Els temps verbals en les traduccions	451
2.4.5.	LOCUCIÓ	452
2.4.5.1.	Model de locució natural, correcta i adequada	452
2.4.5.2.	Indicacions generals de locució	453
2.4.5.2.1.	La locució en la informació	454
2.4.5.2.1.1.	Informació llegida	455
2.4.5.2.1.2.	Improvisació	456
2.4.5.2.1.3.	Doblatge de les declaracions	457
2.4.5.2.1.4.	Transmissions	457
2.4.5.2.2.	La locució en l'entreteniment	458
2.4.5.2.3.	La locució en la ficció	458
2.4.5.2.4.	La locució en les promocions i la publicitat	459
2.4.5.3.	Pronúncia d'altres llengües	459
2.4.5.3.1.	Interferències d'altres llengües	460

Llibre d'estil de la CCMA

2.4.5.3.2.	Pronúncia general i pronúncia més exigent	461
2.4.5.3.3.	Eines i criteris de pronúncia de noms propis	462
2.4.5.4.	Problemes durant la locució	463
2.4.5.4.1.	Errors de locució	463
2.4.5.4.2.	Errors tècnics	464
2.4.6.	CONVENCIONS	465
2.4.6.1.	Convencions gràfiques en els textos orals	465
2.4.6.1.1.	Ús de les cometes en els textos orals	467
2.4.6.1.2.	Ús dels guionets en els textos orals	468
2.4.6.1.3.	Les abreviacions en els textos orals	469
2.4.6.1.3.1.	Les inicials en els textos orals	470
2.4.6.1.3.2.	Els símbols en els textos orals	471
2.4.6.1.4.	Les sigles en els textos orals	472
2.4.6.1.4.1.	Desplegament de les sigles	472
2.4.6.1.4.2.	Pronúncia de les sigles	473
2.4.6.1.5.	Tractament gràfic de les xifres en els textos orals	475
2.4.6.1.5.1.	Numerals femenins	475
2.4.6.1.5.2.	Números romans	476
2.4.6.1.5.3.	Decimals i partitius	476
2.4.6.1.5.4.	Milers i milions	477
2.4.6.1.5.5.	Hores i dates	477
2.4.6.1.5.6.	Pronúncia de les xifres	478
2.4.6.1.6.	Tractament gràfic dels noms propis en els textos orals	478
2.4.6.1.7.	Equivalenties de sons i grafies en la transcripció d'antena	479
2.4.6.1.7.1.	Consonants	480
2.4.6.1.7.2.	Vocals	483
2.4.6.2.	Convencions gràfiques en els textos escrits	484
2.4.6.2.1.	Sigles, acrònims i logotips	484
2.4.6.2.2.	Símbols i abreviacions	485
2.4.6.2.3.	Gràfics i mapes	485
2.4.6.2.4.	Destacats	486
2.4.6.2.5.	Titulars escrits	487

Índex

2.4.6.2.5.1.	Redacció dels titulars escrits	487
2.4.6.2.5.2.	Puntuació dels titulars escrits	488
2.4.6.2.5.3.	Les xifres en els titulars escrits	489
2.4.6.2.6.	Titolets escrits	489
2.4.6.2.7.	Càirons d'identificació de persones	490
2.4.6.2.8.	Càirons de localització	492
2.4.6.2.9.	Càirons d'indicació de temps	493

Disposicions preliminars

A. DEFINICIÓ

El LLIBRE D'ESTIL de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) estableix el marc editorial, el marc lingüístic i les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren: televisió, ràdio, internet i altres plataformes.

El LLIBRE D'ESTIL de la CCMA es compon de la GUIA EDITORIAL, del MANUAL D'ÚS dels mitjans i del portal lingüístic corporatiu ÉsADIR.¹

Els grans principis d'actuació i el marc editorial dels mitjans de la CCMA s'estableixen en la GUIA EDITORIAL.

El MANUAL D'ÚS és la concreció de la GUIA EDITORIAL i exposen la pràctica de la producció i difusió de continguts segons el mitjà que s'utilitza en cada cas. El MANUAL D'ÚS completa la GUIA EDITORIAL amb més detalls i matisos i no s'hi contraposa. En cas de dubte, la GUIA EDITORIAL és la primera en prelació d'autoritat.

El marc lingüístic s'expressa al lloc web ÉsADIR, que esdevé així la referència lingüística del LLIBRE D'ESTIL de la CCMA. El portal ÉsADIR recull els criteris lingüístics que al llarg dels anys han consolidat un model de llengua basat en la correcció i l'adequació. És obert a la comunitat de professionals de la llengua i al conjunt de la ciutadania.

El marc jurídic en el qual la CCMA produceix i difon continguts està regulat per la llei de la comunicació audiovisual de Catalunya,² la llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals³ i la legislació vigent aplicable en cada cas.

¹ ÉsADIR: <http://esadir.cat/>

² Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

³ Llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: <http://www.gencat.cat/diari/4990/07282047.htm>

El LLIBRE D'ESTIL de la CCMA⁴ està disponible a internet i és accessible a tota la ciutadania.

B. APPLICACIÓ

Àmbit

Aquest LLIBRE D'ESTIL vincula els directius, treballadors i col·laboradors fixos o eventuais de tots els mitjans de la CCMA, sigui quina sigui la seva relació contractual amb les empreses del grup.

Obligacions

El Consell de Govern aprova el LLIBRE D'ESTIL i la direcció de cada mitjà de la CCMA en el seu àmbit competencial té l'obligació de difondre'l, complir-lo i fer-lo complir íntegrament. Tot el personal l'ha de conèixer i complir.

Control

La CCMA estableix els mecanismes necessaris per garantir el compliment del LLIBRE D'ESTIL als seus mitjans.

C. VIGÈNCIA I ACTUALITZACIÓ

Qualsevol modificació del LLIBRE D'ESTIL es fa amb l'aprovació del Consell de Govern de la CCMA.

La iniciativa per a qualsevol modificació del LLIBRE D'ESTIL la pot tenir el Consell de Govern o la direcció de cada mitjà.

⁴ <http://www.ccma.cat/llibredestil>

Els criteris lingüístics expressats al portal ÉsADIR s'actuallitzen i s'adapten autònomament en la mesura de les necessitats, sempre que això no impliqui modificar la resta del LLIBRE D'ESTIL.

Les direccions dels mitjans estableixen els mecanismes necessaris per garantir la coordinació entre el MANUAL D'ÚS i l'ÉsADIR, amb la finalitat de mantenir la coherència i la unitat de criteri.

Queda derogada la carta de principis per a l'actuació dels mitjans de comunicació de la CCRTV i qualsevol altre document de la CCMA sobre principis i estil anterior a l'aprovació d'aquest LLIBRE D'ESTIL, exceptuant-ne l'estatut professional dels mitjans de comunicació de la CCMA.⁵

⁵ Estatut professional dels mitjans de comunicació de la CCMA:
<http://www.ccma.cat/regulacio/Estatut%20professional>.

Llibre d'estil de la CCMA

1. Guia editorial

1. Guia editorial

1.1 PRINCIPIS DE LA CCMA

1.2 PRÀCTIQUES PROFESSIONALS
A LA CCMA

1.3 PUBLICITAT I PATROCINIS
A LA CCMA

1.1.1. PRINCIPIOS GENERALS

1.1.1.1. Missió institucional

La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals⁶ (CCMA), en compliment de la Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya,⁷ de la Llei de la CCMA,⁸ del mandat del Parlament i d'acord amb el contracte programa vigent, té encomanada la missió d'ofrir un servei públic audiovisual de qualitat en català, compromès amb els principis ètics i democràtics, i amb la promoció de la cultura i de la llengua catalanes, i de l'aranès.

L'objectiu de la CCMA és produir i difondre continguts que atenguin les necessitats democràtiques, socials i culturals de la ciutadania, amb la vocació de tenir la màxima acceptació i de ser model de qualitat i de credibilitat.

La producció i difusió de continguts audiovisuals a través de les empreses de la CCMA es fa amb criteris d'independència, professionalitat i eficiència en la gestió de recursos, i amb cohesió interna corporativa.

La CCMA contribueix a normalitzar l'ús de la llengua i a consolidar el català estàndard oral i escrit, amb respecte per la variació dialectal. El seu model de llengua engloba les diferents varietats geogràfiques i de registre, adaptades a les diferents situacions comunicatives, per arribar a un públic ampli i heterogeni.

GE: 1.1.2.2.1. La llengua: ús; 1.1.2.2.2. Model de llengua; 1.2.2. Producció i difusió de continguts; 1.2.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge; 1.3.4. La llengua de la publicitat

⁶ Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: <http://www.ccma.cat>

⁷ Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

⁸ Llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: <http://www.gencat.cat/diari/4990/07282047.htm>

1.1.1.2. Servei públic

1.1.1.2.1. Criteris

Com a servei públic audiovisual, la CCMA reflecteix la diversitat, garanteix el pluralisme i la imparcialitat, i contribueix a afavorir la cohesió social i a expressar la identitat nacional de Catalunya. En compliment de la seva missió de servei públic, la CCMA garanteix l'accés de la ciutadania a la informació, la cultura i l'educació.

Els mitjans de la CCMA prioritzen els continguts informatius, educatius i d'entreteniment de qualitat, i de promoció de la cultura. Aquest compromís conviu amb la voluntat d'afavorir la intercomunicació global i l'intercanvi cultural i informatiu entre la ciutadania dels països i territoris de parla catalana, possibilitant la consolidació d'un espai comunicatiu comú, i entre els catalanoparlants d'arreu del món, sense renunciar a àmbits lingüístics més amplis.

GE: 1.1.1.2.4. Dret a la informació; 1.1.2.1. El país; 1.1.2.5. Atenció a la societat; 1.2.2.1. Producció i difusió de continguts: principis; 1.2.2.8.2. Arxiu: accés de la ciutadania; 1.2.3.1.1. Seguretat i emergències: informació

1.1.2.2. Condició pública

La CCMA és un servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat de Catalunya que ofereix els seus continguts a través de ràdio, televisió, internet i altres plataformes que puguin sorgir en el futur.

El finançament dels mitjans de la CCMA procedeix dels fons públics i dels ingressos comercials i publicitaris. Aquestes fonts d'ingressos no comporten cap mena de condicionament editorial.

GE: 1.1.2.4.3. Independència: publicitat; 1.3.1. Publicitat i patrocinis a la CCMA: principis

1.1.1.2.3. Servei a la ciutadania

La voluntat de servei a la ciutadania és el que impulsa la producció i emissió de continguts de la CCMA. Fomentem l'educació cívica, la participació democràtica, la solidaritat i l'esperit crític.

GE: 1.1.2.1. El país; 1.1.2.5.1. Pluralisme

1.1.1.2.4. Dret a la informació

La CCMA garanteix el dret a la informació⁹ de la ciutadania. Els mitjans de la CCMA prioritzen els continguts informatius i posem a l'abast de la societat una informació independent, plural i veraç.

GE: 1.1.1.2.1. Servei públic: criteris; 1.1.3.1. Principis professionals; 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.2.4. Fets violents

1.1.1.2.5. Responsabilitat editorial

Rebutgem produir i difondre continguts que vulnerin la legislació vigent o que contradiguin els principis recollits en aquest LLIBRE D'ESTIL.

Som responsables dels continguts que difonem a través dels nostres mitjans de comunicació, independentment que siguin de producció pròpia, adquirida o compartida.

⁹ Article 19 de la Declaració Universal dels Drets Humans: <http://www.un.org/es/documents/udhr/index.shtml#a19>

No ens fem responsables de les opinions que formula l'audiència a través de les diverses plataformes de participació que posem a la seva disposició. Tot i això, evitem difondre continguts contraris a la convivència i el respecte, segons la legislació vigent.

GE: 1.1.2.3. Persones i drets humans; 1.1.2.6.1. Participació i drets de la ciutadania: participació; 1.1.2.7. Relacions externes; 1.2.3.1.2. Seguretat i emergències: col·laboració amb les autoritats; 1.2.3.11.2. Religió i creences: continguts; 1.3.1. Publicitat i patrocinis a la CCMA: principis

1.1.1.2.6. Responsabilitat social corporativa

La CCMA assumeix les seves responsabilitats socials més enllà de les obligacions que li són pròpies i es compromet a difondre continguts destinats a millorar l'entorn social, educatiu, econòmic i ambiental, entre d'altres.

1.1.1.2.7. Universalitat

Els continguts que difonem s'adrecen a tota la ciutadania, sense excloure persones ni segments socials per cap motiu o circumstància.

Treballem per consolidar un espai català de comunicació i per ser un referent en aquest marc, en totes les nostres plataformes.

Garantim que tota la ciutadania pugui accedir als nostres mitjans.

Impulsem els estàndards tècnics que permetin seguir els nostres continguts.

Facilitem que les persones amb discapacitat auditiva, visual o de qualsevol altra mena puguin accedir als nostres continguts.

GE: 1.1.1.3.2. Innovació; 1.1.2.5. Atenció a la societat; 1.2.3.10.4. Immigració: presència; 1.2.3.14.2. Persones amb discapacitat

1.1.1.3. Compromís amb la qualitat i la innovació

1.1.1.3.1. Qualitat

Ens comprometem a oferir uns continguts de qualitat amb vocació divulgadora i formativa. Amb aquesta finalitat els nostres mitjans fan un control constant tant dels processos com dels recursos emprats en la producció i difusió de continguts.

GE: 1.1.1.1. Missió institucional; 1.1.3.1.1. Principis professionals: compromís; 1.2.2.1. Producció i difusió de continguts: principis

1.1.1.3.2. Innovació

Promovem la innovació tecnològica i creativa i la recerca de nous formats i propostes de comunicació, per posar a l'abast de la ciutadania uns continguts d'alt nivell de qualitat.

La CCMA inverteix recursos en la recerca per oferir continguts nous i diversificar-ne la difusió, i d'aquesta manera contribueix al desenvolupament del sector audiovisual català.

GE: 1.2.2.8.3. Arxiu: conservació i vigència

1.1.2. PRINCIPIS EDITORIALS

1.1.2.1. El país

1.1.2.1.1. Compromís

Tenim un compromís de servei amb el conjunt de la població de Catalunya i la seva realitat social, política, econòmica, cultural, esportiva i lingüística.

La defensa de l'interès general i els valors cívics formen part del nostre compromís amb el país i estan per damunt de qualsevol interès, inclosos els del grup empresarial propi.

GE: 1.1.1.2.1. Servei públic: criteris; 1.2.3.10.1. Immigració: criteris

1.1.2.1.2. Perspectiva i context

Els mitjans de la CCMA produïm i difonem continguts des de Catalunya cap a tot el món.

1.1.2.1.3. Territori

Els mitjans de la CCMA garantim l'atenció a tot el territori des de la perspectiva nacional, comarcal i local, així com a la diversitat de la seva població, i evitem oferir una visió centralista del país.

GE: 1.1.2.5.2. Diversitat

1.1.2.1.4. Institucions

El compromís amb el país suposa el respecte per les seves institucions.

Els mitjans de la CCMA difonen l'activitat de les institucions que representen la ciutadania i hi col·laborem en atenció a l'interès públic.

GE: 1.1.2.4.1. Independència: poder polític i econòmic; 1.2.3.1.2. Seguretat i emergències: col·laboració amb les autoritats

1.1.2.1.5. Denominacions

Des de la perspectiva dels mitjans de la CCMA, termes com *país*,¹⁰ *nació*,¹¹ *nacional*,¹² *govern*¹³ i *Parlament*,¹⁴ entre d'altres, fan referència a Catalunya si no s'indica una altra cosa.

Els mitjans de la CCMA fem servir indistintament *Espanya* i *estat espanyol* per referir-nos a una mateixa realitat geopolítica. Quan la referència és de caràcter geogràfic o físic, evitem l'expressió *estat espanyol*.

Els mitjans de la CCMA fem servir l'expressió *Països Catalans* per referir-nos al conjunt de territoris de parla catalana des del punt de vista històric, geogràfic, lingüístic o cultural.

¹⁰ ÉsADIR: <http://esadir.cat/convencionsllenguatge/termes/pais>

¹¹ ÉsADIR: <http://esadir.cat/convencionsllenguatge/termes/nacio>

¹² ÉsADIR: <http://esadir.cat/convencionsllenguatge/termes/nacional>

¹³ ÉsADIR: <http://esadir.cat/convencionsllenguatge/termes/govern>

¹⁴ ÉsADIR: <http://esadir.cat/convencionsllenguatge/termes/parlament>

1.1.2.2. La llengua

1.1.2.2.1. Ús

La llengua institucional dels mitjans de la CCMA és el català.

Els mitjans de la CCMA som una eina de promoció lingüística i cultural, i tenim la vocació de fomentar el coneixement i l'ús de la llengua catalana.

Els mitjans de la CCMA tenim el català com a llengua vehicular i, per tant, els nostres professionals fan servir la llengua catalana en les diverses plataformes de difusió de continguts.

L'aranès és la llengua pròpia de la Vall d'Aran.¹⁵ D'acord amb aquesta condició, garantim la difusió regular de continguts en aranès a través de totes les nostres plataformes.

GE: 1.1.1.1. Missió institucional; 1.3.4. La llengua de la publicitat

1.1.2.2.2. Model de llengua

Garantim un ús correcte de la llengua, no discriminador de les variants fonètiques, lèxiques i morfològiques territorials i adaptable als diversos registres, per assegurar una comunicació eficaç amb l'audiència.

Reconeixem l'autoritat normativa de l'Institut d'Estudis Catalans¹⁶ i apliquem un model de llengua actual, àgil i flexible que ens permeti satisfer les necessitats que es generen en cada situació comunicativa.

GE: 1.1.1.1. Missió institucional; 1.2.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge

¹⁵ Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

¹⁶ Institut d'Estudis Catalans: <http://www.iec.cat>

1.1.2.2.3. Competència lingüística

La CCMA vetlla per la qualitat de la llengua i posa els recursos necessaris per garantir-la.

La qualitat lingüística és responsabilitat de tot el col·lectiu de professionals dels mitjans de la CCMA, als quals s'exigeix la competència lingüística necessària per exercir les seves funcions. El departament d'assessorament lingüístic de cada mitjà és el responsable de validar aquesta aptitud.

GE: 1.1.3.1.6. Principis professionals: ús correcte de la llengua

1.1.2.3. Persones i drets humans

1.1.2.3.1. Respecte a les persones

Tractem totes les persones amb el màxim respecte, tant quan participen en la producció de continguts com quan en són receptores.

GE: 1.2.1.1. Obtenció de la informació: accés a la informació; 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional; 1.2.2.2. Llenguatge: respecte; 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.2.5. Menors d'edat; 1.2.2.8.3. Arxiu: conservació i vigència; 1.2.3. Matèries d'atenció especial; 1.3.1. Publicitat i patrocinis a la CCMA: principis

1.1.2.3.2. Defensa dels drets humans

Assumim la Declaració Universal dels Drets Humans¹⁷ en tota la seva extensió. Qualsevol contravenció d'aquests drets s'oposa a la nostra línia editorial. Això no implica que en continguts informatius, de ficció o d'entreteniment no

¹⁷ Declaració Universal dels Drets Humans: <http://www.un.org/es/documents/udhr/>

puguem mostrar situacions en què aquests drets quedin vulnerats.

GE: 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica

1.1.2.4. Independència

1.1.2.4.1. Poder polític i econòmic

La producció i difusió de continguts dels nostres mitjans és independent del poder polític i econòmic i està guiada per criteris professionals i de servei públic.

GE: 1.1.2.1.4. El país: institucions; 1.1.3.1. Principis professionals; 1.1.3.3.4. Ètica professional: viatges; 1.2.3.8. Grups polítics i socials

1.1.2.4.2. Llibertat professional

Vetllem perquè els nostres professionals treballin amb responsabilitat, independència i llibertat de creació, sense altres límits que els que marquen la legislació vigent i aquest LLIBRE D'ESTIL.

GE: 1.1.3.3. Ètica professional

1.1.2.4.3. Publicitat

La CCMA és independent de qualsevol servitud comercial. Les empreses que publiciten els seus productes no condicionen la línia editorial ni els continguts dels nostres mitjans.

Els mitjans de la CCMA observem escrupulosament la legislació referent a l'emissió de publicitat (missatges, formes i durada) i ens reservem el dret de rebutjar aquella que contravingui als nostres principis o que pugui lesionar els nostres interessos.

En aplicació del principi d'independència, la participació dels nostres professionals en espais publicitaris està subjecta a limitacions.

GE: 1.1.1.2.2. Servei públic: condició pública; 1.1.3.3.2. Ètica professional: incompatibilitats; 1.3. Publicitat i patrocinis a la CCMA

1.1.2.5. Atenció a la societat

1.1.2.5.1. Pluralisme

El pluralisme consisteix en la capacitat dels mitjans de comunicació de representar un reflex fidel de la societat en tots els àmbits que la integren. Els nostres continguts mostren de la manera més àmplia possible la realitat i el conjunt dels valors que la societat considera que li són propis.

Els nostres mitjans serveixen el conjunt plural de la ciutadania i la representen. Totes les opinions hi poden trobar un lloc per expressar-se, en funció del seu interès informatiu, del pluralisme i de la seva representativitat, sempre que respectin els principis democràtics i de convivència.

GE: 1.1.2.1.1. El país: compromís; 1.1.1.2.7. Servei públic: universalitat; 1.2.2.1. Producció i difusió de continguts: principis; 1.2.3.8.2. Grups polítics i socials: accés

1.1.2.5.2. Diversitat

Reflectim la diversitat de tota la ciutadania, fomentem la cohesió social i no discriminem ningú pel seu origen, ètnia, sexe, creença, cultura, llengua, idees, condició familiar o socioeconòmica, situació física o psíquica, orientació sexual o altres circumstàncies.

Evitem els estereotips en tant que poden fomentar la discriminació.

GE: 1.1.2.1.1. El país: compromís; 1.1.2.1.3. El país: territori; 1.2.2.2. Llenguatge: respecte; 1.2.3.3.2. Terrorisme: llenguatge; 1.2.3.4.4. Informació policial i judicial: tractament de les dades; 1.2.3.11.2. Religió i creences: continguts; 1.2.3.14.2. Persones amb discapacitat; 1.2.3.14.3. Trastorns de la conducta alimentària

1.1.2.5.3. Minories

Dediquem una atenció especial a les minories i als grups més desafavorits socialment i econòmicament, i els oferim un lloc per expressar-se atenent la seva representativitat i repercussió social.

GE: 1.1.2.1.1. El país: compromís

1.1.2.5.4. Paritat i equilibri de gènere

Vetllem per la igualtat entre dones i homes i reflectim en els nostres continguts i la nostra projecció pública una presència equilibrada dels dos sexes.

Evitem els estereotips de gènere i el llenguatge sexista.

GE: 1.2.2.2.2. Llenguatge: respecte; 1.2.3.15. Sexualitat

1.1.2.6. Participació i drets de la ciutadania

1.1.2.6.1. Participació

La ciutadania té dret a participar en els nostres mitjans a través de les plataformes d'accés que posem a la seva disposició.

Demanem sempre el consentiment a les persones que participen en els nostres continguts i els expliquem l'ús que farem de la seva intervenció.

En el cas de persones incapacitades o menors d'edat, requerim l'autorització dels pares, tutors o representants legals, tal com estableix la legislació vigent i d'acord amb la recomanació¹⁸ de l'organisme regulador.

Si la participació comporta facilitar dades personals, en garantim la confidencialitat, en els termes legals establerts.¹⁹

Quan la participació de l'audiència s'articula en forma d'enquesta o implica la resposta a preguntes, ens comprometem a explicitar que els resultats no tenen cap valor demoscòpic i fem públic el nombre de persones que hi han participat.

GE: 1.1.1.2.5. Servei públic: responsabilitat editorial; 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional; 1.2.3.12. Menors d'edat

1.1.2.6.2. Dret de rectificació

D'acord amb la legislació vigent²⁰ i en funció de les circumstàncies de cada cas, atenem el dret de rectificació, que empara qualsevol persona natural o jurídica per demanar que es rectifiqui una informació difosa per un mitjà de comunicació social quan consideri que el relat dels fets que l'al·ludeix és inexacte o que divulgar-los li pot causar un perjudici.

Les direccions dels mitjans de la CCMA atenen les peticions de rectificació amb celeritat i actuen amb conseqüència un cop consultats els autors de la informació.

¹⁸ Recomanacions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre la participació dels menors d'edat en els programes de televisió: http://www.cac.cat/pfw_files/cma/actuacions/Autorregulacio/Ac_26-2009_Recomanacions_participaci_menors_.pdf

¹⁹ Llei de protecció de dades de caràcter personal: http://www.boe.es/boe_catalan/dias/1999/12/30/pdfs/A01399-01411.pdf

²⁰ Llei reguladora del dret de rectificació: http://www.boe.es/boe_catalan/dias/1984/12/31/pdfs/A00009-00010.pdf

En cas de conflicte s'informa el Consell de Govern, que és en darrera instància qui ho resol.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veracitat i rigor

1.1.2.6.3. Dret de rèplica

Oferim el dret de rèplica a les persones físiques o jurídiques que sol·licitin exercir-lo en els casos en què s'entengui que no aplicar-lo impediria oferir una informació plural i veraç. La decisió de concedir-lo correspon a la direcció de cada mitjà.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veracitat i rigor; 1.1.3.1.5. Principis professionals: imparcialitat, neutralitat i pluralisme

1.1.2.6.4. Defensor de l'Audiència

El Defensor de l'Audiència²¹ és una institució d'autoregulació periodística de caràcter unipersonal i independent que vetlla pels drets dels usuaris dels mitjans de la CCMA.

El Defensor de l'Audiència actua d'acord amb els principis establerts en el seu propi estatut, aprovat pel Consell de Govern de la CCMA.

1.1.2.7. Relacions externes

La CCMA i els seus mitjans establim acords amb altres empreses o institucions amb l'objecte de produir i difondre continguts, ampliar les possibilitats creatives, contribuir al desenvolupament del sector audiovisual de Catalunya o fer-nos presents en la societat com a institució amb una clara voluntat de servei públic.

²¹ Defensor de l'Audiència: <http://www.ccma.cat/atencio/>

Els continguts en la producció dels quals participen els nostres mitjans no entren en contradicció amb els principis descrits en aquest LLIBRE D'ESTIL.

La CCMA es presenta a l'exterior amb les marques que la integren i amb cohesió corporativa. Aquesta presència ha de ser visible en tots els esdeveniments i en totes les produccions en què prengui part.

GE: 1.1.1.2.5. Servei públic: responsabilitat editorial; 1.2.2.1. Producció i difusió de continguts: principis

1.1.3. PRINCIPIS PER A L'EXERCICI DEL PERIODISME

1.1.3.1. Principis professionals

1.1.3.1.1. Compromís

Ens comprometem davant la ciutadania a oferir una informació de qualitat, elaborada de manera honesta i acurada, que distingeix entre fets i opinions.

GE: 1.1.1.2.5. Servei públic: responsabilitat editorial; 1.1.1.3.1. Qualitat

1.1.3.1.2. Veracitat i rigor

Els mitjans de la CCMA difonen informació contrastada i fidel a la realitat, explicada de manera clara, exacta i precisa.

Prioritzem l'avaluació i l'anàlisi de la informació abans de difondre-la per assolir la credibilitat que ens ha de distingir davant la ciutadania.

No especulem, no fem conjectures i no difonem rumors. Si desconeixem alguna dada rellevant de la informació que oferim, ho diem.

Reconeixem els errors importants i els corregim amb la màxima diligència i donant a la rectificació una rellevància equivalent.

GE: 1.1.1.1. Missió institucional; 1.1.2.6.2. Dret de rectificació; 1.1.2.6.3. Dret de rèplica

1.1.3.1.3. Immediatesa

Expliquem l'actualitat amb agilitat i immediatesa per atendre amb celeritat i eficàcia el dret a la informació de la ciutadania. La rapidesa no és excusa per a la pèrdua de la veracitat i la qualitat.

GE: 1.1.1.2.4. Dret a la informació

1.1.3.1.4. Independència

Seleccionem les notícies que difonem basant-nos en el seu interès informatiu, sense cap restricció o inclusió derivada de compromisos o demandes de qualsevol agent, d'una sobrevaloració o infravaloració de les fonts informatives, d'endogàmia dels mitjans o de concessions i seguidisme informatiu.

GE: 1.1.3.3.4. Ètica professional: viatges; 1.2.1. Obtenció de la informació; 1.3.1. Publicitat i patrocinis a la CCMA: principis

1.1.3.1.5. Imparcialitat, neutralitat i pluralisme

Actuem amb imparcialitat, neutralitat i respecte pel pluralisme. En un conflicte, mantenim l'equilibri raonable a l'hora de donar presència a les parts, sense reduir la informació a la simple cessió acrítica d'espai a aquestes parts.

No prenem partit, contextualitzem les notícies i oferim elements de judici a la ciutadania.

GE: 1.2.3.2.1. Conflictes bèl·lics i catàstrofes: fonts informatives

1.1.3.1.6. Ús correcte de la llengua

La CCMA té com a principi l'ús correcte de la llengua d'acord amb la responsabilitat social que els mitjans de comunicació tenim en aquest àmbit. Els professionals que utilitzen la llengua com a eina de treball són responsables de fer-la servir amb respecte, correcció i adequació a la diversitat de registres per garantir l'eficàcia comunicativa.

GE: 1.1.2.2.3. La llengua: competència lingüística; 1.3.4. La llengua de la publicitat

1.1.3.2. Empara del periodisme

1.1.3.2.1. Secret professional

La CCMA vetlla pel dret al secret professional, que empara els periodistes perquè no se'ls pugui obligar a revelar les fonts d'informació en els termes que estableix el seu estatut professional.²² La direcció de cada mitjà proporciona als seus professionals el suport, l'assessorament i els instruments de defensa necessaris per fer possible l'exercici d'aquest dret.

GE: 1.2.1.3.2. Identificació i protecció de les fonts; 1.2.1.4.2. Identificació i protecció dels testimonis

²² Estatut professional dels mitjans de comunicació de la CCMA: <http://www.ccma.cat/regulacio/Estatut%20professional.pdf>

1.1.3.2.2. Clàusula de consciència

La CCMA reconeix als professionals dels seus mitjans el dret d'emparar-se en la clàusula de consciència²³ quan creguin que la seva participació en l'elaboració o difusió de continguts informatius atempta contra els principis ètics i deontològics de la professió. L'aplicació concreta d'aquesta clàusula constitucional es regula a l'estatut professional de la CCMA²⁴ i al codi deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya.²⁵

1.1.3.3. Ètica professional

1.1.3.3.1. Deures professionals

Els professionals de les empreses de la CCMA assumeixen els principis i les normes recollits en aquest **LLIBRE D'ESTIL** i es comprometen a treballar amb competència en la feina que desenvolupen.

Els professionals de la CCMA no utilitzen en profit propi o de tercers les informacions obtingudes per raó del càrrec, funció o activitat professional, ni s'aprofiten de la seva condició per obtenir favors, beneficis, avantatges o un tracte millor a l'hora d'adquirir productes o contractar serveis.

²³ Llei reguladora de la clàusula de consciència dels professionals de la informació:
<http://www.boe.es/boe/dias/1997/06/20/pdfs/A19072-19073.pdf>

²⁴ Estatut professional dels mitjans de comunicació de la CCMA: <http://www.ccma.cat/regulacio/Estatut%20professional.pdf>

²⁵ Codi deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya: http://www.periodistes.org/documents_codi_deontologic

Els professionals de la CCMA separen clarament la seva activitat privada de la vinculada al mitjà on treballen i es comprometen a no perjudicar la imatge del grup.

GE: 1.1.1. Principis generals; 1.1.2. Principis editorials; 1.2.3.11.2. Religió i creences: continguts

1.1.3.3.2. Incompatibilitats

Els interessos personals dels professionals de la CCMA no interfereixen en la seva tasca de servei públic.

El personal de la CCMA no pot dur a terme altres activitats en el sector públic o privat sense autorització prèvia, tal com estableix la normativa vigent.²⁶

Els professionals que treballen per a la CCMA en l'elaboració i presentació de continguts estrictament informatius no poden fer publicitat ni participar en promocions comercials, independentment del règim contractual que els vinculi amb l'empresa, si la seva projecció pública s'associa al mitjà on treballen.

La participació en espais publicitaris del personal de la CCMA no vinculat als continguts informatius no ha d'afectar ni la imatge ni els interessos de la CCMA. En qualsevol cas, requereix l'autorització expressa de la direcció del seu mitjà.

El personal de la CCMA ha d'obtenir l'autorització de la direcció del seu mitjà abans d'establir una col·laboració amb altres mitjans de comunicació.

Per participar en presentacions d'actes públics o dictar conferències, els professionals de la CCMA han de demanar una autorització prèvia a la direcció del mitjà on treballen. Aquest criteri també afecta les possibles col-

²⁶ Llei d'incompatibilitats del personal al servei de l'administració de la Generalitat:
<http://www.gencat.cat/diari/4542/05361043.htm>

laboracions en activitats promogudes per organismes o entitats sense afany de lucre.

La CCMA es dota dels mecanismes necessaris per decidir en els casos de possible incompatibilitat, un cop escoltades les direccions de les empreses i, si s'escau, els consells professionals.

GE: 1.2.4.3. Independència: publicitat

1.1.3.3.3. Regals

Els professionals i directius de la CCMA refusen tota mena de regals, tant en metà·lic com en espècie.

GE: 1.1.2.4. Independència; 1.1.3.1.4. Principis professionals: independència

1.1.3.3.4. Viatges

Els professionals i directius de la CCMA no accepten, com a norma general, ser convidats a viatges pagats per partits polítics, altres organitzacions, empreses o particulars.

El Consell de Govern, un cop escoltades les direccions de les empreses, pot autoritzar excepcions a aquesta norma en circumstàncies en què prevalgui l'interès informatiu i sempre amb la condició que la invitació no interfereixi en el criteri editorial.

GE: 1.1.2.4. Independència; 1.1.3.1.4. Principis professionals: independència

1.1.3.3.5. Premis

Les direccions de les empreses de la CCMA decideixen quins dels projectes de producció pròpia es presenten als diferents concursos, premis, certàmens, festivals o similars, ja siguin de Catalunya o de fora.

La destinació dels premis, ja sigui amb dotació econòmica o sense, que es concedeixin a treballs produïts en les empreses de la CCMA queda subjecta a la norma interna vigent.²⁷

²⁷ Normativa de la CCMA i empreses del grup de presentació a premis i destinació dels premis rebuts: <http://www.ccma.cat/llibredestil/sites/www.ccma.cat.llibredestil/files/premis.pdf>

1. Guia editorial

- 1.1 PRINCIPIS DE LA CCMA
- 1.2 PRÀCTIQUES PROFESSIONALS
A LA CCMA
- 1.3 PUBLICITAT I PATROCINIS
A LA CCMA

1.2.1. OBTENCIÓ DE LA INFORMACIÓ

1.2.1.1. Accés a la informació

Obtenim la informació prioritàriament recorrent a les fonts originals i traslladant-nos al lloc on hi ha la notícia, sempre que això sigui possible.

Les informacions que difonem han estat contrastades i són comprovables. En cas que hi hagi versions divergents, consultem fonts suficients.

Citem l'origen, les fonts o les agències informatives, almenys quan les dades són confuses o contradictòries o quan es tracta d'una notícia exclusiva.

Les fonts no determinen l'orientació ni l'enfocament de la notícia.

Obtenim la informació sense recórrer a comportaments agressius ni invasius.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.1.3.1.4. Principis professionals: independència; 1.2.1.3.1. Relació amb les fonts; 1.2.1.5.1. Obtenció de material documental: criteris; 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.3.9.4. Manifestacions i altres expressions cíviques: evaluació de la participació; 1.2.3.10.3. Immigració: contextualització i fonts; 1.2.3.13. Ciència; 1.2.3.14.1. Salut: informació

1.2.1.2. Identificació professional

Ens identifiquem com a periodistes de la CCMA quan demanem col·laboració a la ciutadania o les institucions; expliquem l'objectiu informatiu que perseguim i el tractament que preveiem donar a la col·laboració, i demanem autorització per difondre les imatges o declaracions.

En l'elaboració dels continguts informatius, només podem amagar la nostra identitat professional atenent l'interès informatiu si revelar-la modifica la realitat que volem mostrar o posa en perill la nostra integritat física.

En els continguts d'entreteniment, podem ocultar la identitat si ho fem amb respecte a la persona o a la institució que representa.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.1.2.6.1. Participació i drets de la ciutadania: participació; 1.2.1.5.1. Obtenció de material documental: criteris; 1.2.1.5.2. Obtenció de material documental: entrevistes i declaracions; 1.2.1.5.4. Obtenció de material documental: gravacions ocultes; 1.2.2.8.1. Arxiu: ús propi

1.2.1.3. Fonts

1.2.1.3.1. Relació amb les fonts

La relació amb les fonts no pot comprometre la independència ni la imparcialitat dels periodistes de la CCMA. Les fonts no reben cap tracte de favor ni determinen l'enfocament d'una informació.

Tenint en compte l'interès informatiu, no silenciem ni menyestenim cap persona, institució o empresa, encara que ens posi traves per cobrir una notícia. Les desavinences que hi pugui haver amb una font no són motiu per prescindir-ne i desequilibrar una informació. Tampoc silenciem cap notícia pel fet que abans l'hagi obtinguda un altre mitjà o no tinguem accés al material informatiu per il·lustrar-la. Tot i així, ens reservem l'opció de no fer-nos ressò d'una compareixença davant la premsa si no es respecta el dret a l'exercici periodístic de preguntar.

Respectem el dret de les persones físiques i jurídiques a no proporcionar informació ni respondre a preguntes, sense que això impliqui cap renúncia a fer-ne.

GE: 1.1.3.1.4. Principis professionals: independència; 1.2.1.1. Obtenció de la informació: accés a la informació.

1.2.1.3.2. Identificació i protecció de les fonts

Com a norma general, identifiquem clarament les fonts d'una informació, amb nom i cognom i/o amb la qualitat que les fa rellevants o representatives.

Quan per raó del secret professional no podem identificar una font, fem servir una expressió que en garanteixi l'anònimat, però que alhora salvaguardi el rigor informatiu.

Cap periodista de la CCMA pot ser obligat a revelar les seves fonts si s'ha compromès a no fer-ho en nom del secret professional en els termes que recull l'estatut professional dels mitjans de comunicació de la CCMA.²⁸

GE: 1.1.3.2.1. Empara del periodisme: secret professional; 1.2.1.4.2. Identificació i protecció dels testimonis; 1.2.1.5.3. Obtenció de material documental: enquestes; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica

1.2.1.3.3. Off the record

En els mitjans de la CCMA, una informació queda sotmesa a l'*off the record* i no pot ser difosa quan la font invoca aquesta condició abans de revelar-la i el periodista s'hi compromet explícitament. Només hi ha *off the record* si es donen aquestes dues condicions.

Si la notícia té interès informatiu general, intentem obtenir-la per altres vies per poder-la divulgar.

²⁸ Estatut professional dels mitjans de comunicació de la CCMA: <http://www.ccma.cat/regulacio/Estatut%20professional.pdf>

1.2.1.3.4. Notícies embargades

En els mitjans de la CCMA, una notícia queda embargada i no es pot difondre fins al moment acordat si el periodista o l'agència que subministra la informació s'hi han compromès amb la font. Si un altre mitjà treu l'embargament, el responsable dels serveis informatius de cada mitjà valora si es difon la notícia.

1.2.1.3.5. Pagament a les fonts

Fora de relacions contractuals o mercantils, els mitjans de la CCMA no comprem informació a testimonis ni paguem a les fonts a canvi de documents o material informatiu.

Si la informació té un gran valor i no la podem obtenir per cap altra via, la direcció pot fer una excepció.

1.2.1.4. Testimonis

1.2.1.4.1. Valor testimonial

La presència de testimonis a les informacions elaborades pels nostres mitjans es justifica pel seu valor documental, ja sigui perquè han presenciat o viscut uns fets, o perquè tenen un coneixement o una experiència concreta en un camp determinat.

En cap cas difonem declaracions de testimonis que propaguin rumors, alimentin la morbositat o expressin opinions no fonamentades.

1.2.1.4.2. Identificació i protecció dels testimonis

Identifiquem clarament els testimonis, almenys amb la qualitat que els fa rellevants o representatius. Podem prescindir del nom si és del tot irrelevant.

Protegim, si cal, els testimonis que es converteixen en fonts d'informació. En aquest cas, no en revelem la identitat i només fem públiques les dades de contextualització que avalin el seu valor informatiu.

GE: 1.1.3.2.1. Empara del periodisme: secret professional; 1.2.1.3.2. Identificació i protecció de les fonts; 1.2.1.5.3. Obtenció de material documental: enquestes; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica

1.2.1.5. Obtenció de material documental

1.2.1.5.1. Criteris

Els mitjans de la CCMA ens nodrim sobretot de material documental de producció pròpia i també del que obtenim d'altres mitjans de comunicació, agències informatives i productores audiovisuals amb què tinguem acords de col·laboració.

Demanem a les persones a qui sol·licitem col·laboració permís per gravar-les a elles o per gravar en àmbits de la seva propietat o sota el seu àmbit de disponibilitat.

GE: 1.2.1.1. Obtenció de la informació: accés a la informació; 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional

1.2.1.5.2. Entrevistes i declaracions

Ens identifiquem com a professionals de la CCMA per obtenir el permís explícit o tàcit de la persona que volem entrevistar i la informem de l'ús que farem de les seves declaracions.

Qualsevol persona o entitat té dret a negar-se a concedir una entrevista o a fer declaracions. Si això provoca un desequilibri informatiu, cal que expliquem aquesta circumstància a l'audiència.

Amb caràcter general, no facilitem un qüestionari previ a la persona que volem entrevistar, no pactem les preguntes ni admetem peticions per supervisar el material abans de difondre'l. Tampoc no acceptem que un convidat veti un entrevistador o un altre convidat. Si l'interès informatiu justifica qualsevol d'aquestes pràctiques, ho advertim a l'audiència.

Els mitjans de la CCMA no paguem per obtenir entrevistes o declaracions.

GE: 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional

1.2.1.5.3. Enquestes

Quan demanem les impressions de la ciutadania sobre un fet determinat, deixem clar que el recull d'opinions que difonem no té cap valor estadístic, sinó que simplement pretén oferir punts de vista diferents.

No cal que identifiquem les persones que expressen aquestes opinions.

Si les respostes de la ciutadania es traslladen a percentatges, fem constar sempre el nombre total de persones que han contestat la consulta.

GE: 1.2.1.4.2. Identificació i protecció dels testimonis; 1.2.3.8.3. Grups polítics i socials: enquestes, sondejos d'opinió i dades estadístiques

1.2.1.5.4. Gravacions ocultes

En els continguts informatius, només podem fer gravacions ocultes excepcionalment quan sigui l'única manera d'obtenir informació de gran interès. La difusió del material obtingut ha de tenir l'autorització de la direcció del mitjà.

En continguts d'entreteniment, podem recórrer a aquest tipus de gravacions sempre que demanem permís per difondre el material a les persones que hem enregistrat.

GE: 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional

1.2.1.5.5. Material aliè

Tractem el material que persones i organismes aliens a la CCMA fan arribar als nostres mitjans amb els mateixos criteris que estableix aquest LLIBRE D'ESTIL, sobretot pel que fa al respecte a la intimitat i el rigor informatiu.

Evitem difondre material d'organismes públics o privats elaborat amb una intenció comunicativa que no coincideix amb els principis d'objectivitat, rigor i imparcialitat. Expliquem a l'audiència la procedència d'aquest material si malgrat tot decidim difonre'l. Si se'ns ha negat l'accés al lloc on s'ha produït la notícia, també ho expliquem.

GE: 1.1.3.1. Principis per a l'exercici del periodisme: principis professionals; 1.2.2.3. Intimitat

1.2.2. PRODUCCIÓ I DIFUSIÓ DE CONTINGUTS

1.2.2.1. Principis

La CCMA produeix i difon un conjunt equilibrat de continguts, generalistes i temàtics, en diversos suports, en compliment de la seva missió de servei públic.

Oferim una informació plural i diversa perquè la ciutadania conegui la realitat i se'n pugui formar una opinió pròpia, i difonem una àmplia oferta d'entreteniment de qualitat. Tant en la difusió d'informacions com d'entreteniment actuem amb la responsabilitat que suposa la influència

educativa no formal que els mitjans de comunicació exerceixen en la societat.

Informem a bastament i de forma clara i comprensible dels continguts que difonem i de totes les opcions per accedir-hi, i els adeqüem a l'audiència a la qual ens adrecem amb la senyalització corresponent.²⁹

GE: 1.1.1.1. Missió institucional; 1.1.1.2. Servei públic; 1.1.1.3.1. Qualitat; 1.1.2.7. Relacions externes; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.2.5. Menors d'edat

1.2.2.2. Llenguatge

1.2.2.2.1. Model

Fem servir un llenguatge actual, directe, àgil i genuí que respon a les necessitats de tots els nostres mitjans, amb la voluntat que serveixi de model de qualitat i d'ús a tota la societat. El nostre llenguatge és clar, comprensible i ric en matisos, s'ajusta a cada situació comunicativa i s'allunya dels tòpics, estereotips i eufemismes.

GE: 1.1.2.2.2. Model de llengua; 1.1.2.5.4. Paritat i equilibri de gènere; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.3.2.3. Conflictes bèl·lics i catàstrofes: llenguatge; 1.2.3.3.2. Terrorisme: llenguatge; 1.2.3.7. Suïcidi; 1.2.3.13. Ciència; 1.2.3.14.1. Salut: informació

1.2.2.2.2. Respecte

Fem servir un llenguatge respectuós que afavoreixi la convivència i el civisme. Per aquest motiu evitem les expressions grolleres innecessàries i defugim el llenguatge sexist i les expressions que discriminin o estigmatitzen persones o col·lectius.

²⁹ Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.1.2.5.2. Atenció a la societat: diversitat; 1.1.2.5.4. Paritat i equilibri de gènere; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.2.5.1. Continguts adreçats a menors; 1.2.3.4.4. Informació policial i judicial: tractament de les dades; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.10.2. Immigració: rigor; 1.2.3.14.1. Salut: informació; 1.2.3.14.2. Persones amb discapacitat; 1.2.3.15. Sexualitat; 1.3.1. Publicitat i patrocinis a la CCMA: principis

1.2.2.2.3. Adequació

Utilitzem un llenguatge adequat i versemblant, d'acord amb cada situació comunicativa. En els continguts adreçats als menors vetllem especialment perquè el llenguatge sigui creatiu, respectuós i entenedor.

GE: 1.1.2.2.2. Model de llengua; 1.2.2.5. Menors d'edat

1.2.2.3. Intimitat

1.2.2.3.1. Dret a la intimitat

Respectem el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge³⁰ de les persones, i el fem compatible amb el dret a la informació.

La llibertat d'informació preval com a criteri general quan col·lideix amb el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge, sempre que la informació sigui veraç i tingui rellevància o interès públic, d'acord amb la jurisprudència.

La política informativa d'altres mitjans no fa canviar la nostra línia d'actuació en matèria d'intimitat.

GE: 1.1.1.2.4. Dret a la informació; 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.2.1.1. Obtenció de la informació:

³⁰ Llei de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge: <http://www.boe.es/boe/dias/1985/05/30/pdfs/A16113-16113.pdf>

accés a la informació; 1.2.1.5.5. Obtenció de material documental: material aliè; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.2.8.1. Arxiu: ús propi; 1.2.2.8.3. Arxiu: conservació i vigència; 1.2.3.2.2. Conflictes bèl·lics i catàstrofes: violència i víctimes; 1.2.3.4. Informació policial i judicial; 1.2.3.6.2. Víctimes: informació; 1.2.3.12. Menors d'edat; 1.2.3.14. Salut; 1.2.3.15. Sexualitat

1.2.2.3.2. Situacions de dolor

La vivència del dolor és una experiència íntima que tractem amb el màxim respecte.

A les informacions sobre delictes, accidents o catàstrofes evitem recrear-nos en el dolor de les víctimes i del seu entorn afectiu.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.2.3.6.1. Víctimes: criteris

1.2.2.4. Fets violents

No difonem continguts que incitin a la violència, física, sexual o psicològica, o que la justifiquin. Això no va en detriment del dret a la informació o de la llibertat de creació.

En el cas que considerem imprescindible mostrar continguts de violència extrema pel seu interès informatiu, advertim prèviament que poden ferir la sensibilitat i ho senyalitzem de manera convenient.

No convertim en espectacle la informació sobre fets o actes violents, ni reproduïm estereotips discriminatoris cap a persones ni col·lectius. Defugim el llenguatge agressiu, la morbositat i l'alarmisme. A les informacions sobre els possibles autors de fets violents preservem la presumpció d'innocència.

Respectem la intimitat i el dret a l'anonimat de les víctimes d'actes de violència, especialment si és sexual, o si es tracta de menors.

No fem apologia dels maltractaments contra els animals³¹ i només en mostrem si ho justifica l'interès informatiu.

GE: 1.1.1.2.4. Dret a la informació; 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.2.2.1. Producció i difusió de continguts: principis; 1.2.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge; 1.2.2.3.1. Dret a la intimitat; 1.2.2.5. Menors d'edat; 1.2.3.2. Conflictes bèl·lics i catàstrofes; 1.2.3.4.1. Informació policial i judicial: criteris; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.12.3. Menors d'edat: identificació.

1.2.2.5. Menors d'edat

GE: 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.6.2. Víctimes: informació; 1.2.3.12. Menors d'edat

1.2.2.5.1. Continguts adreçats a menors

Els continguts que adrecem als menors són adequats a la maduresa del grup d'edat a què es dirigeixen, estimulen l'espiritu creatiu i afavoreixen la capacitat crítica, el compromís social i la convivència, des de la diversitat d'opcions culturals i ideològiques.

En relació amb la protecció dels menors d'edat, els mitjans de la CCMA adoptem totes aquelles mesures que la legislació disposi.

Els programes, espais i plataformes per al públic menor d'edat no mostren continguts de violència gratuïta ni pornogràfics, d'acord amb la legislació vigent. Tampoc inciten a la ludopatia, ni al consum d'alcohol, tabac i drogues o a altres comportaments nocius per a la salut, ni promouen l'odi, el menyspreu o la discriminació per cap motiu. Fem extensiva aquesta prohibició a la publicitat i a les promocions d'altres espais dels mitjans de la CCMA.

³¹ Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

GE: 1.1.1.2.3. Servei públic: servei a la ciutadania; 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.2.2.1. Producció i difusió de continguts: principis; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.2.5.2. Menors d'edat: regulació; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.12. Menors d'edat; 1.2.3.14.4. Salut: addiccions; 1.2.3.15. Sexualitat; 1.3.3. Publicitat i patrocinis a la CCMA: protecció dels menors

1.2.2.5.2. Regulació

Seleccionem i difonem continguts adequats a les diferents etapes evolutives dels menors i indiquem a l'audiència a quina franja d'edat van destinats.

GE: 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.2.5.1. Continguts adreçats a menors; 1.3.3. Publicitat i patrocinis a la CCMA: protecció dels menors

1.2.2.6. Distorsió de la realitat

Procurem que la presència dels nostres mitjans no modifiqui de manera substancial la realitat que volem reflectir i no encoratgem accions o comportaments no espontanis. Si malgrat tot no ho aconseguim, ens esforcem perquè aquesta circumstància no distorsioni la informació que difonem.

GE: 1.2.3.4.5. Informació policial i judicial: efecte imitació; 1.2.3.9.3. Manifestacions i altres expressions cíviques: alteració de la realitat

1.2.2.7. Dramatitzacions i recreacions

Per norma general, les informacions que elaborem no incorporen escenes de ficció fetes expressament. Si en casos excepcionals n'inclouen alguna, cal que ho autoritzi el responsable d'informatius del mitjà i ho hem d'indicar de manera clara.

No es consideren ficció les escenificacions d'accions habituals que suposin un recurs d'imatge o de so per a la peça informativa i no en siguin el fonament.

1.2.2.8. Arxiu

1.2.2.8.1. Ús propi

Quan fem servir material d'arxiu per complementar una informació, ho indiquem a l'audiència.

Evitem l'ús repetitiu de material d'arxiu, especialment quan la reiteració pugui lesionar la imatge o la reputació de les persones o entitats que hi apareixen, o bé quan aquest material reculli circumstàncies de dolor o angoixa. Aquest ús és excepcional i té sempre una justificació.

GE: 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional; 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.3.6.2. Víctimes: informació

1.2.2.8.2. Accés de la ciutadania

Facilitem a la ciutadania l'accés als continguts del nostre arxiu audiovisual mitjançant les tecnologies de la informació, d'acord amb la reglamentació corresponent.

GE: 1.1.1.2.1. Servei públic: criteris

1.2.2.8.3. Conservació i vigència

Preservem el nostre fons documental per assegurar-ne la conservació a llarg termini en les millors condicions tècniques i de qualitat. Els serveis de documentació seleccionen i endrecen aquest fons perquè es pugui consultar i interpretar.

Els criteris de selecció de la CCMA obereixen a l'objectiu de preservar un fons d'interès cultural i patrimonial, i de disposar d'un banc d'imatges i sons que permeti i impulsi la reutilització d'aquest material. A l'hora de fer-lo servir, respectem les limitacions derivades tant dels drets de propietat intel·lectual com dels drets de les persones i institucions a la seva imatge.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones;
1.2.2.3. Intimitat

1.2.3. MATÈRIES D'ATENCIÓ ESPECIAL

1.2.3.1. Seguretat i emergències

1.2.3.1.1. Informació

En situacions d'emergència, informem amb la màxima celeritat i precisió, d'acord amb la nostra condició de servei públic, i evitem crear un clima de pànic o alarma innecessària, tenint en compte l'angoixa de les persones afectades, d'acord amb la legislació vigent.³²

GE: 1.1.1.2.1. Servei públic: criteris

³² Llei de protecció civil de Catalunya: <http://www.gencat.cat/interior/leg/1997l004.htm>

1.2.3.1.2. Col·laboració amb les autoritats

En cas d'emergència, atenem les peticions de col·laboració de les autoritats i ens fem ressò dels avisos i les crides dels organismes públics per prevenir situacions de perill i garantir la seguretat de la ciutadania. Aquesta col·laboració no implica cedir la responsabilitat editorial sobre els continguts.

La col·laboració de la CCMA es canalitza, si cal, en totes les seves plataformes de difusió. La direcció de cada mitjà valora les peticions de col·laboració d'acord amb els principis de la CCMA.

Per norma general, només cedim material no difós quan ho ordena l'autoritat judicial. En casos extraordinaris, el Consell de Govern, a proposta de la direcció de cada mitjà, pot autoritzar la cessió de material sense intervenció judicial.

GE: 1.1.1.2.5. Servei públic: responsabilitat editorial; 1.1.2.1.4. El país: institucions

1.2.3.2. Conflictes bèl·lics i catàstrofes

1.2.3.2.1. Fonts informatives

En situacions de conflicte bèl·lic, oferim els diversos punts de vista i proporcionem anàlisis imparcials i informació contextualitzada. Quan les fonts són parcials o tendeixen a instrumentalitzar la informació, citem sempre la procedència de les dades per mantenir la neutralitat. En cas que algun dels bàndols censuri dades o imposi restriccions informatives, ho comuniquem a l'audiència.

En la informació sobre catàstrofes, evitem l'alarmisme i ens esforcem per difondre des del primer moment dades contrastades i obtingudes de fonts fidedignes.

GE: 1.1.3.1.4. Principis professionals: independència; 1.1.3.1.5. Principis professionals: imparcialitat, neutralitat i pluralisme; 1.2.1. Obtenció de la informació

1.2.3.2.2. Violència i víctimes

Respectem la privacitat de les persones en situacions de vulnerabilitat, evitem la cruesa innecessària i no mostrem ni descrivim actes de violència explícita si no són imprescindibles informativament. No fem espectacle de la desgràcia ni ens recreem en el dolor físic o psíquic de les víctimes o del seu entorn afectiu.

GE: 1.1.2.3. Persones i drets humans; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.6. Víctimes

1.2.3.2.3. Llenguatge

Fem servir un llenguatge neutral i no reproduïm la terminologia dels diferents bàndols del conflicte ni la seva perspectiva. Evitem els eufemismes i les expressions d'exaltació bè·lica.

GE: 1.2.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge

1.2.3.3. Terrorisme

1.2.3.3.1. Criteris

Assumim la definició del Consell de la Unió Europea³³ segons la qual els delictes de terrorisme són els que cometen intencionadament un individu o un grup d'individus contra un o més països, les seves institucions o la seva ciutadania, amb la finalitat d'intimidar-los i de destruir o alterar greument les seves estructures polítiques, econòmiques o ambientals.

Tractem el terrorisme amb rigor i amb un llenguatge objectiu. Les informacions sobre aquesta matèria tenen presents les víctimes en tot moment i eviten instrumentalitzar-les amb finalitats polítiques.

No permetem que grups terroristes utilitzin els nostres mitjans per fer apologia del terrorisme. La direcció de cada mitjà decideix si difon declaracions o comunicats d'aquests grups.

En cas de segrest o amenaces, ens abstendrem de tenir contactes amb terroristes si poden interferir en les accions empreses per les autoritats o agreujar la situació de les víctimes.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.2.3.6. Víctimes

1.2.3.3.2. Llenguatge

No adoptem el llenguatge dels terroristes ni utilitzem paraules o expressions que puguin servir per legitimar un

³³ Posició comuna del Consell de la Unió Europea sobre l'aplicació de mesures específiques de lluita contra el terrorisme: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:344:0093:0096:ES:PDF>

discurs violent. Si n'utilitzem alguna, l'atribuïm clarament a l'organització terrorista.

Fora dels casos que s'ajusten perfectament a la definició de *terrorisme* recollida en aquest LLIBRE D'ESTIL, evitem aplicar aquest terme, sobretot si la qualificació prové d'una font o d'un règim no democràtic.

No adoptem acriticament el discurs ni el llenguatge de fonts governamentals o grans grups de pressió que pretenguin presentar els opositors polítics com a terroristes.

Evitem identificar els termes *terrorista* i *terrorisme* amb una religió o una nacionalitat concretes per no caure en generalitzacions o fomentar estereotips que no responen a la realitat.

GE: 1.1.2.5.3. Atenció a la societat: minories; 1.2.3.10.2. Immigració: rigor; 1.2.3.11. Religió i creences

1.2.3.4. Informació policial i judicial

1.2.3.4.1. Criteris

Contextualitzem les informacions judiciales i policials per reflectir de manera veraç la incidència social dels fets.

Les pràctiques per obtenir i difondre informació no interfeixen en les investigacions i actuacions policials i judicials, no posen en perill la integritat de les persones i no vulneren el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge.³⁴

En les informacions que difonem respectem el dret a la presumpció d'innocència, tenint present que tothom és innocent mentre un tribunal no dictamini el contrari en una

³⁴ Llei de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge:
<http://www.boe.es/boe/dias/1985/05/30/pdfs/A16113-16113.pdf>

sentència ferma. No fomentem ni difonem judicis paral·lels.

GE: 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica

1.2.3.4.2. Processos

Informem de les diferents fases dels procediments policials i judicials. Si identifiquem una persona física o jurídica com a sospitosa o acusada d'haver vulnerat la llei, informem sempre del resultat final del procés, especialment quan el cas s'acaba desestimant o arxivant, o quan la sentència és absolutòria.

En la informació sobre processos policials i judicials fem compatible l'interès informatiu amb el dret a la presumpció d'innocència i amb el respecte a la intimitat i la dignitat de les víctimes.

D'acord amb la vocació ressocialitzadora de l'ordenament penal, no mencionem els antecedents penals ni policials d'una persona si no són part substancial de la informació.

GE: 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.6. Víctimes

1.2.3.4.3. Víctimes

Respectem les persones que passen per situacions de dolor i extremem la prudència a l'hora d'informar sobre les víctimes de delictes.

Limitem la informació als fets i a les persones relacionades directament. Preservem la intimitat dels familiars i d'aquells que no hi estiguin vinculats directament.

GE: 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.6. Víctimes

1.2.3.4.4. Tractament de les dades

Quan informem sobre delictes, evitem difondre dades que reforcin o transmetin estereotips o que estigmatitzin les persones. Només les revelem si són imprescindibles per comprendre la informació i contextualitzar-la.

GE: 1.1.2.5. Atenció a la societat; 1.2.3.10. Immigració; 1.2.3.11. Religió i creences; 1.2.3.14. Salut; 1.2.3.15. Sexualitat

1.2.3.4.5. Efecte imitació

Evitem produir i difondre continguts que puguin incitar a delinquir o que incloguin explicacions i detalls que facilitin que es cometin delictes.

GE: 1.2.3.9.3. Manifestacions i altres expressions cíviques: alteració de la realitat; 1.2.3.7. Suïcidi

1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica

Per a la CCMA, la violència contra les dones és una violació dels drets humans i un intentat contra la llibertat i la dignitat de les persones, tant si es tracta de violència física o sexual com psicològica.

Els mitjans de la CCMA no reproduïm estereotips i tòpics que contribueixin a frivoltzar, banalitzar o justificar la violència o la discriminació contra les dones, ni en fem espectacle.

En les informacions sobre violència sexista respectem el dret a l'anonimat i la intimitat de les dones agredides, i no les identifiquem sense consentiment previ. Igualment, evitem imatges i expressions verbals sensacionalistes o morbooses, així com declaracions que justifiquin l'agressió.

En conflictes bèl·lics, les violacions massives de dones s'utilitzen com a arma de guerra, i així es tracten a les informacions de la CCMA.

El tractament informatiu sobre la violència en l'àmbit familiar, que afecta sobretot menors d'edat i persones grans, segueix els mateixos criteris bàsics que la informació sobre la violència contra les dones.

GE: 1.1.2.3.2. Persones i drets humans: defensa dels drets humans; 1.1.2.5.3. Atenció a la societat: minories; 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional; 1.1.2.1.3.2. Identificació i protecció de les fonts; 1.1.2.1.4.2. Identificació i protecció dels testimonis; 1.2.2.2.2. Llenguatge: respecte; 1.2.2.3.2. Intimitat: situacions de dolor; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.2.5. Menors d'edat; 1.2.3.2.2. Conflictes bèl·lics i catàstrofes: violència i víctimes; 1.2.3.4. Informació policial i judicial; 1.2.3.6. Víctimes; 1.2.3.12. Menors d'edat; 1.2.3.15. Sexualitat

1.2.3.6. Víctimes

1.2.3.6.1. Criteris

Tenim sempre presents les víctimes en cas de delicte, accident, acte terrorista, guerra, catàstrofe o vulneració dels drets humans, i les tractem amb respecte, sense recrear-nos en el seu dolor ni en el del seu entorn afectiu. Si se'ns presenta el dilema entre salvaguardar la integritat física d'una persona o cobrir informativament una notícia, sempre optem per ajudar la persona.

GE: 1.1.2.3. Persones i drets humans; 1.2.2.3.2. Intimitat: situacions de dolor; 1.2.3.2.2. Conflictes bèl·lics i catàstrofes: violència i víctimes; 1.2.3.3.1. Terrorisme: criteris; 1.2.3.4.2. Informació policial i judicial: processos; 1.2.3.4.3. Informació policial i judicial: víctimes

1.2.3.6.2. Informació

Només difonem la identitat de les víctimes mortals quan la informació ha estat confirmada per un portaveu autoritzat i s'ha comunicat a la família.

Respectem el dret a la intimitat³⁵ en situacions de dolor i ens abstendrem de cobrir informativament els actes fúnebres si els familiars de les víctimes ho demanen.

Evitem reiterar exageradament la difusió d'uns mateixos fets o d'un mateix material quan es tracta de tragèdies, per no aprofundir en el dolor de les víctimes o del seu entorn afectiu.

Mantenim l'anonimat de les víctimes de delictes contra la seva persona, especialment en cas de delictes sexuals, sempre que un tribunal no en reveli la identitat o que la mateixa persona afectada vulgui aparèixer als mitjans. En aquest cas, ens assegurem que la víctima és plenament conscient de les conseqüències que li pot comportar la seva decisió.

No fem públics ni el nom ni dades concretes que permetin identificar els menors en casos en què els puguin quedar afectats l'honor, la intimitat o la pròpia imatge.

GE: 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.2.5. Menors d'edat; 1.2.2.8.1. Arxiu: ús propi; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.12. Menors d'edat; 1.2.3.15. Sexualitat

1.2.3.7. Suïcidi

Tractem els suïcidis, els intents de suïcidi i les autolesions amb extrema prudència, i només ens en fem ressò quan hi ha interès informatiu per la notorietat de la persona o per les circumstàncies del fet.

No qualifiquem de suïcidi una mort si no en tenim la confirmació. Si difonem la identitat de la persona, citem la causa de la mort sense fer servir eufemismes, a excepció que els seus familiars o persones properes es pronunciïn en sentit contrari.

³⁵ Llei de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge: <http://www.boe.es/boe/dias/1985/05/30/pdfs/A16113-16113.pdf>

Evitem produir i difondre continguts que incitin al suïcidi o que incloguin explicacions i detalls sobre procediments de suïcidi.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.2.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge; 1.2.3.4.5. Informació policial i judicial: efecte imitació

1.2.3.8. Grups polítics i socials

1.2.3.8.1. Informació

Informem sobre l'activitat política, social, econòmica, cultural i esportiva de grups, entitats i institucions amb incidència a Catalunya i el seu entorn de forma veraç, objectiva i equilibrada i respectant el pluralisme.

1.2.3.8.2. Accés

Garantim l'accés als nostres mitjans dels grups polítics i socials més representatius o significatius, en aplicació dels nostres principis sobre pluralisme i minories. L'accés d'aquests col·lectius ciutadans es determina amb criteris objectius, com ara la representació parlamentària, la implantació política, sindical, social i cultural, i l'àmbit territorial d'actuació.

GE: 1.1.2.4.1. Independència: poder polític i econòmic; 1.1.2.5. Atenció a la societat

1.2.3.8.3. Enquestes, sondejos d'opinió i dades estadístiques

La informació elaborada a partir d'una enquesta o sondeig ha d'incloure un comentari tècnic que especifiqui almenys quina empresa l'ha fet i qui l'ha finançat, l'univers de la mostra i el marge d'error, i els trets bàsics que permetin

que l'audiència en pugui valorar els resultats. Apliquem aquest criteri tant a les enquestes polítiques com a les que recullen tendències o dades estadístiques en qualsevol altre camp.

No donem categoria d'enquesta o de sondeig d'opinió a activitats que no tenen valor estadístic i que són fruit de la interacció amb l'audiència o d'enquestes de carrer.

En aquests casos informem del nombre absolut de persones enquestades.

GE: 1.2.1.5.3. Obtenció de material documental: enquestes

1.2.3.9. Manifestacions i altres expressions cíviques

1.2.3.9.1. Criteris

Informem de manifestacions i expressions cíviques sense prendre partit per cap de les persones o entitats que hi participen, i no col·laborem ni directament ni indirectament en la convocatòria d'actes que puguin comprometre el principi d'imparcialitat.

No convertim en una convocatòria encoberta el seguiment previ d'una manifestació o altres expressions cíviques.

GE: 1.2.3.8. Grups polítics i socials

1.2.3.9.2. Proporció informativa

Decidim la cobertura i el tractament informatiu de manifestacions i protestes en funció del seguiment i de la resposta social que generi la convocatòria. També apliquem aquest principi als actes amb un seguiment escàs o promoguts per col·lectius poc representatius, encara que tinguin elements impactants.

Si l'acte afecta un servei públic, informem de les molèsties que provoca als usuaris.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veritat i rigor

1.2.3.9.3. Alteració de la realitat

Si la presència de mitjans de comunicació en una manifestació o concentració modifica els comportaments dels participants, evitem incorporar-los a la narració dels fets i no incitem mai els participants en un acte d'expressió cívica a enfatitzar les seves actituds.

GE: 1.2.2.6. Producció i difusió de continguts: distorsió de la realitat

1.2.3.9.4. Avaluació de la participació

Oferim com a mínim dades de participació pròpies o de fonts oficials, sempre que aquestes fonts no provinguin d'un organisme que doni suport a la convocatòria. Contrastem sempre les dades facilitades pels organitzadors i, quan sigui possible, oferim detalls objectius que permetin avaluar la participació.

GE: 1.2.1.1. Obtenció de la informació: accés a la informació; 1.2.1.3.1. Relació amb les fonts

1.2.3.10. Immigració

1.2.3.10.1. Criteris

Per contribuir a la cohesió social, ens comprometem a donar a conèixer els valors d'una societat diversa i garantim que la riquesa cultural d'aquesta societat queda reflectida de manera clara en l'oferta de continguts, tenint en compte la seva presència social al país.

Ens fem ressò de la diversitat i la interculturalitat, i facilitem la integració. Tractem la immigració en tots els seus vessants com un fet social no associat específicament a cap problema i garantim una informació imparcial sobre les repercussions que té en la societat.

GE: 1.1.2.1. El país; 1.1.2.5. Atenció a la societat; 1.1.3.1.5. Principis per a l'exercici del periodisme: imparcialitat, neutralitat i pluralisme

1.2.3.10.2. Rigor

Valorem els fets per l'interès informatiu i no en funció de l'origen de les persones que els protagonitzen. Per evitar contribuir a l'estigmatització de minories ètniques o col·lectius d'immigrants, no fem servir tòpics ni estereotips i no explicitem l'origen de les persones si no és imprescindible per comprendre la informació.

Evitem barrejar i confondre trets culturals, geogràfics, ètnics o religiosos i ens hi referim amb rigor i precisió.

GE: 1.2.3.4.4. Informació policial i judicial: tractament de les dades

1.2.3.10.3. Contextualització i fonts

Recorrem a fonts informatives diverses dins dels col·lectius d'immigrants per poder interpretar i reflectir la realitat amb objectivitat, i contextualitzem la informació per ajudar a interpretar la immigració.

GE: 1.2.1.1. Accés a la informació; 1.2.1.3. Fonts

1.2.3.10.4. Presència

Garantim la presència natural i normalitzada de persones d'origen immigrant entre el personal dedicat a la locució i la presentació de continguts. També garantim aquesta

presència entre els col·laboradors i els convidats als diferents espais, i a les produccions de ficció.

GE: 1.1.1.2.7. Servei públic: universalitat; 1.1.2.5. Atenció a la societat

1.2.3.11. Religió i creences

1.2.3.11.1. Criteris

Els mitjans de la CCMA, des de la nostra posició aconfessional, respectem totes les religions i creences, i les tractem de manera rigorosa, oberta i respectuosa.

GE: 1.1.2.5. Atenció a la societat; 1.2.3.2.3. Conflictes bèl·lics i catàstrofes: llenguatge; 1.3.2. Matèries de publicitat restringida

1.2.3.11.2. Continguts

Produïm i difonem continguts religiosos tenint en compte criteris de pluralitat i atenent la incidència social i la tradició de les diverses confessions. La vulneració dels principis de la CCMA no es pot justificar en nom de cap creença.

Podem difondre litúrgies o altres actes vinculats a les diferents religions tenint en compte el seu interès i la seva incidència cultural o social.

Els conductors o presentadors dels mitjans de la CCMA no exhibeixen simbologia religiosa ni expressen les seves creences a través d'aquests mitjans.

GE: 1.1.1.2.5. Servei públic: responsabilitat editorial; 1.1.3.3.1. Ètica professional: deures professionals

1.2.3.12. Menors d'edat

GE: 1.2.2.5. Menors d'edat; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.6.2. Victimes: informació

1.2.3.12.1. Presència

La participació de menors d'edat als nostres mitjans requereix el consentiment dels seus pares o tutors, i queda estrictament limitada a les circumstàncies acordades.

El consentiment no ens eximeix del deure de protegir els menors.

No produïm ni difonem programes o espais on els menors siguin humiliats o exposats a situacions de ridícul o patiment.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.1.2.6.1. Participació i drets de la ciutadania: participació

1.2.3.12.2. Declaracions

Només demanem declaracions a menors si la matèria té relació directa amb ells i el seu entorn, i les difonem sempre en el context adequat. Tampoc no els demanem declaracions si estan sotmesos a circumstàncies emocionals extraordinàries.

GE: 1.2.1.2. Obtenció de la informació: identificació professional; 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.3.12.3. Menors d'edat: identificació

1.2.3.12.3. Identificació

No difonem el nom, la imatge o altres dades que permetin identificar els menors d'edat sense el consentiment preceptiu.

No revelem cap dada que permeti identificar els menors si això lesiona el seu dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge,³⁶ especialment si estan relacionats amb fets delicis, ja sigui com a víctimes, autors o testimonis.

³⁶ Llei de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge: <http://www.boe.es/boe/dias/1985/05/30/pdfs/A16113-16113.pdf>

GE: 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.2.4. Fets violents; 1.2.3.6.2. Víctimes: informació; 1.2.3.12.2. Menors d'edat: declaracions

1.2.3.13. Ciència

Difonem el progrés del coneixement científic, tecnològic i humanísticosocial amb un llenguatge precís i comprensible, i amb fidelitat a les fonts originals. Evitem el sensacionalisme i no equiparem especulacions amb fets.

Basem la divulgació científica en veus expertes i autoritzades, i no difonem continguts acrítics basats en les paraciències, l'ocultisme i les pràctiques esotèriques.

GE: 1.1.1.1. Missió institucional; 1.2.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge; 1.3.2. Matèries de publicitat restringida

1.2.3.14. Salut

1.2.3.14.1. Informació

Informem sobre salut amb la màxima exactitud, amb un llenguatge entenedor i precís, i a partir de fonts fidedignes. No confonem fets i dades objectives amb especulacions i evitem tant el sensacionalisme i la morbositat com els eufemismes.

Confirmem i contrastem la informació sobre salut per no generar falses esperances a les persones malaltes o als seus familiars, ni causar-los angoixes infundades.

No fem alarmisme quan informem sobre salut pública, i transmetem a la ciutadania les alertes que determinin les autoritats competents.

Protegim especialment el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge³⁷ de les persones malaltes, convalescents o sotmesos a tractament mèdic, i de manera especial el de les persones agonitzants o en perill de mort. Ens hi referim amb un llenguatge respectuós, que eviti els estereotips negatius i que no les estigmatitzi. Tampoc no fem associacions no fonamentades entre malalties i comportaments, especialment en cas de trastorn mental.

GE: 1.2.1.1. Obtenció de la informació: accés a la informació; 1.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge; 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.3.4.4. Informació policial i judicial: tractament de les dades

1.2.3.14.2. Persones amb discapacitat

Fomentem el respecte per les persones amb discapacitat psíquica, intel·lectual o física i pels seus drets. Evitem difondre continguts que alimentin estereotips o banalitzin la discapacitat, o que discriminin o denigrin les persones discapacitades.

Les persones amb discapacitat tenen una presència normalitzada en els nostres mitjans.

GE: 1.1.1.2.7. Servei públic: universalitat; 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.1.2.5.2. Atenció a la societat: diversitat; 1.2.2.2. Producció i difusió de continguts: llenguatge

1.2.3.14.3. Trastorns de la conducta alimentària

Fomentem el respecte pel cos humà i promovem estils de vida sans. Evitem difondre estereotips corporals que incitin a trastorns de la conducta alimentària.

GE: 1.1.1.2.6. Servei públic: responsabilitat social corporativa; 1.1.2.5.2. Atenció a la societat: diversitat

³⁷ Llei de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge: <http://www.boe.es/boe/dias/1985/05/30/pdfs/A16113-16113.pdf>

1.2.3.14.4. Addiccions

Evitem difondre continguts que promoguin o fomentin l'alcoholisme, el tabaquisme o la drogoaddicció. El consum de substàncies que puguin ser nocives per a la salut no apareix en espais destinats als menors, si no és amb una intenció educativa clara.

No fomentem la ludopatia ni cap altra addicció que comporti riscos personals o socials.

GE: 1.2.2.5. Menors d'edat; 1.3.2. Matèries de publicitat restringida; 1.3.3. Publicitat i patrocinis a la CCMA: protecció dels menors

1.2.3.15. Sexualitat

Tractem la sexualitat d'una manera oberta i natural, sense tabús, i evitem reforçar els estereotips de gènere. Promovem conductes de prevenció per evitar el sexism, les agressions sexuals, la discriminació per raó de l'orientació sexual, els embarassos no desitjats i les malalties de transmissió sexual.

L'orientació sexual forma part de la intimitat de la persona i els nostres mitjans la tracten amb naturalitat i respecte.

No difonem pornografia ni publicitat sobre prostitució.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.1.2.5.4. Paritat i equilibri de gènere; 1.2.2.3. Intimitat; 1.2.2.5.1. Menors d'edat: continguts adreçats a menors; 1.2.3.4.4. Informació policial i judicial: tractament de les dades; 1.2.3.5. Violència de gènere i violència domèstica; 1.2.3.6.2. Víctimes: informació; 1.3.2. Matèries de publicitat restringida

1. Guia editorial

- 1.1 PRINCIPIS DE LA CCMA
- 1.2 PRÀCTIQUES PROFESSIONALS
A LA CCMA
- 1.3 PUBLICITAT I PATROCINIS
A LA CCMA

1.3.1. PRINCIPIOS

La CCMA es finança amb fons públics i amb ingressos de procedència comercial i publicitària. La publicitat i els patrocinis no condicionen la línia editorial dels nostres mitjans ni la tria i l'enfocament de la informació. Distingim entre publicitat i continguts, especialment els informatius.

Vetarem perquè els continguts publicitaris que difonem no fomentin actituds discriminatòries o antisocials, i perquè no ofenguin els sentiments ni les conviccions morals de les persones.

La CCMA es reserva l'opció de no acceptar publicitat que no s'ajusti als seus principis o que lesioni els seus interessos. No acceptem publicitat que pugui vulnerar la Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya,³⁸ la Llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals³⁹ o la Llei general de publicitat.⁴⁰

GE: 1.1.1.2.2. Servei públic: condició pública; 1.1.1.2.5. Servei públic: responsabilitat editorial; 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones; 1.1.2.4.3. Independència: publicitat; 1.1.3.3.2. Ètica professional: incompatibilitats

³⁸ Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

³⁹ Llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: <http://www.gencat.cat/diari/4990/07282047.htm>

⁴⁰ Llei general de publicitat: http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc.php?id=BOE-A-1988-26156

1.3.2. MATÈRIES DE PUBLICITAT RESTRINGIDA

No produïm ni difonem publicitat de cap partit polític fora de la producció i emissió obligades dels espais electorals gratuïts, d'acord amb la legislació vigent.⁴¹

No difonem publicitat institucional en període electoral. Difonem, però, espais destinats a informar la ciutadania sobre dates, procediments, requisits i tràmits electorals i de vot per correu.

No difonem publicitat que inciti al tabaquisme, l'alcoholisme o la drogoaddicció, en aplicació de la legislació vigent.⁴² Tampoc no acceptem publicitat que inciti als trastorns de la conducta alimentària, a la ludopatia o a altres addiccions.

No fem publicitat de prostitució ni de cap forma d'explotació o servei sexual, ni de pràctiques endevinatòries o esotèriques.

GE: 1.1.2.4.3. Independència: publicitat; 1.2.3.11. Religió i creences; 1.2.3.13. Ciència; 1.2.3.14.4. Salut: addiccions; 1.2.3.15. Sexualitat

1.3.3. PROTECCIÓ DELS MENORS

La publicitat adreçada als menors no conté afirmacions o imatges que els puguin perjudicar, que abusin de la seva ingenuïtat, que incitin a la violència o que fomentin comportaments perillosos.

⁴¹ Llei del règim electoral general: <http://www.boe.es/boe/dias/1985/06/20/pdfs/A19110-19134.pdf>

⁴² Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

En la difusió de continguts infantils als mitjans de la CCMA queda expressament exclosa per la llei⁴³ la publicitat de begudes alcohòliques i de productes que fomentin males pràctiques alimentàries o que siguin perjudicials per a la salut.

GE: 1.2.2.5. Menors d'edat; 1.2.3.14.4. Salut: addicions

1.3.4. LA LLENGUA DE LA PUBLICITAT

Els espais publicitaris difosos per la CCMA són preferentment en català, que és la llengua institucional dels nostres mitjans. Perquè aquesta preferència es compleixi facilitem als anunciantss serveis d'assessorament lingüístic, correcció i traducció.

GE: 1.1.1.1. Missió institucional; 1.1.2.2.1. La llengua: ús

⁴³ Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya: <http://www.gencat.cat/diari/4543/05363034.htm>

Llibre d'estil de la CCMA

2. Manual d'ús

2. Manual d'ús

2.1 CONTINGUTS

2.2 DIFUSIÓ

2.3 PERSPECTIVA I TRACTAMENTS

2.4 ÚS DE LA LLENGUA

2.1.1. INFORMACIÓ GENERAL

2.1.1.1. Criteris de selecció informativa

Seleccionem, elaborem i difonem continguts informatius tenint en compte els criteris d'actualitat, globalitat, proximitat, incidència social, valor documental i servei públic. Aquests factors són els que determinen l'interès informatiu d'un fet.

2.1.1.1.1. Actualitat

Fixem la nostra atenció en els fets d'actualitat que estan passant o acaben de passar a qualsevol lloc del món i que considerem que tenen interès informatiu. Prioritzem la narració en directe i immediata de l'actualitat i ho fem en els canals generalistes, en els canals especialitzats, a internet i a totes les plataformes de difusió de què dispossem. Expliquem les notícies amb celeritat i les actualitzem així que sorgeixin elements informatius nous.

Difonem ràpidament les notícies urgents, tant les que formen part de l'agenda habitual, com ara dades sobre l'atur, tancaments dels mercats borsaris o índexs hipotecaris, com les inesperades, per exemple, atemptats o catàstrofes, i les de servei públic, com la difusió d'alertes ciutadanes o de mesures viàries excepcionals. Si cal, alterem la programació regular per fer-ho.

La rapidesa no ha de prevaldre per sobre de la qualitat i la veracitat. Deixar de contrastar les notícies no es pot justificar pel fet de voler ser els primers a difondre-les.

Seguim els nostres propis criteris i no fem seguidisme de l'actualitat que marquen altres mitjans de comunicació.

MU: 2.1.1.5.4. Elaboració de la informació: actualització de les notícies i versions

2.1.1.1.2. Globalitat

Expliquem i analitzem la realitat des de Catalunya i difonem informacions sobre fets que passen a qualsevol lloc del món i no només sobre els que tenen o poden tenir una incidència directa o indirecta en el nostre entorn.

GE: 1.1.2.1.2. El país: perspectiva i context

MU: 2.3.1.1. País i territori: punt de vista propi

2.1.1.1.3. Proximitat

Tenim un compromís de servei amb la població de Catalunya i, per tant, li oferim la informació que li és més pròxima.

Prioritzem les notícies relacionades amb el territori que incideixen de manera immediata sobre la vida de la ciutadania, alhora que contribueixen a la cohesió social del país.

Aprofitem les possibilitats de difusió que tenim a l'abast, com ara la cobertura nacional o comarcal, per garantir informació de tot el nostre àmbit de comunicació i poder centrar l'atenció en segments de territori específics.

L'àmbit de difusió condiciona l'enfocament de la informació. Dins d'una notícia, valorem quines dades poden interessar més la nostra audiència per proximitat i perquè l'affecten directament. És a dir, si informem sobre les dades de l'atur o sobre el preu dels pisos, per exemple, oferim primer les dades que es refereixen a Catalunya, i, després, la resta.

 El preu dels pisos ha caigut per segon trimestre consecutiu al conjunt de l'estat . També a Catalunya. Però aquí, com que estaven molt cars, encara es manté una alça en termes interanuals, en concret del 3,1 per cent. És el que es desprèn de l'evolució de preus de la vivenda publicada avui pel Ministeri d'Habitatge.	 El preu dels pisos ha caigut a Catalunya per segon trimestre consecutiu, però, com que estaven molt cars, encara s'han apujat més d'un tres per cent respecte a fa un any. La baixada és més acusada al conjunt de l'estat, segons les dades que recull l'informe sobre l'evolució del preu de la vivenda del Ministeri d'Habitatge.

GE: 1.1.2.1.1. El país: compromís, 1.1.3.1.1. Principis professionals: compromís

MU: 2.3.1. Perspectiva i tractaments: país i territori

2.1.1.1.4. Incidència social

La incidència social té relació amb les conseqüències, efectes i repercussions que un determinat fet, opinió o decisió poden tenir en la societat i ho considerem un criteri a l'hora de seleccionar les notícies. En serien alguns exemples l'adopció de mesures fiscals que afecten la capacitat adquisitiva dels ciutadans, l'aparició de technologies innovadores en àmbits com el de l'automoció, l'últim fitxatge d'un club esportiu amb molts seguidors, l'evolució de la criminalitat del país i l'estrena d'una pel·lícula o la publicació d'una obra literària molt esperades.

2.1.1.1.5. Valor documental i patrimonial

Considerem de valor documental aquells materials visuals, sonors o escrits que en si mateixos poden tenir interès informatiu o significat històric, o que recullen fets poc transcendentals, però que poden suscitar curiositat o sorpresa.

Podem seleccionar la informació d'acord amb l'impacte o interès d'unes imatges, d'unes fotografies o d'un document sonor o escrit. La força de determinats materials pot condicionar la tria de la informació i, fins i tot, prioritzar-ne l'ordre.

2.1.1.1.6. Servei públic

La voluntat de servei a la ciutadania és el que impulsa la producció i emissió de continguts dels nostres mitjans. Tenint en compte aquesta prioritat, dediquem una atenció especial a la informació de servei per la utilitat i l'interès que pot tenir per a la nostra audiència. Seria el cas de la informació sobre mobilitat, temps o loteria, o d'informacions d'interès ciutadà com campanyes de vacunació, terminis de presentació de la declaració de la renda o matrícules escolars.

Actualitzem les dades de la informació de servei de manera constant i rigorosa.

GE: 1.1.1.2.3. Servei públic: servei a la ciutadania

MU: 2.1.1.5.4. Elaboració de la informació: actualització de les notícies i versions

2.1.1.2. El periodista davant la informació

2.1.1.2.1. Comportament del periodista i imatge del mitjà

En el desenvolupament de la feina periodística, la imatge i l'actuació dels nostres professionals és també la del mitjà que representen.

Tots els professionals mantenim unes pautes de comportament que no comprometen la credibilitat, la imparcialitat i el prestigi dels mitjans per als quals treballem.

El respecte a les normes bàsiques d'educació en el tracte amb les persones i la correcció en la indumentària són de compliment obligat per a periodistes, ENG, reporters, realitzadors, operadors d'imatge i so, productors, personal tècnic i, en general, tots els que participen en l'elaboració de continguts.

Evitem les pràctiques i actituds invasives que puguin implicar directament o indirectament una intromissió en la intimitat i una vulneració de la llibertat individual de les persones. Per obtenir una informació no violentem les persones ni físicament ni amb els nostres estris de treball. No actuem amb prepotència, no abusem de la influència dels nostres mitjans i no fem servir de manera indeguda la presència de càmeres, micròfons o altre equipament tècnic per forçar la col·laboració de ningú. Tampoc amenacem de presentar una informació de forma esbiaixada com a pressió per obtenir dades.

Per mantenir la nostra independència paguem les despeses que ens genera qualsevol cobertura informativa. Només si un fet té un interès informatiu especial o si la notícia no es pot seguir d'una altra manera, el responsable corresponent pot fer una excepció, però sense que això comprometri el nostre criteri editorial. Si acceptem que algú altre assumeixi les despeses que genera el seguiment d'una informació, expliquem a l'audiència qui n'assumeix el cost.

Rebutgem regals. Si en rebem, els retornem. No considerem regals els materials subministrats per elaborar informació, com ara llibres, CDs o DVDs.

No utilitzem la nostra vinculació amb l'empresa per accedir de manera sistemàtica a espectacles i altres esdeveniments.

GE: 1.1.3.3. Principis per a l'exercici del periodisme: ètica professional, 1.1.3.3.3. Ètica professional: regals, 1.1.3.3.4. Ètica professional: viatges

2.1.1.2.2. El paper dels periodistes

Els periodistes no són els protagonistes de la informació.

La nostra obligació és informar, i no explicar les dificultats que hàgim pogut tenir per aconseguir o difondre la informació. Només en fem esment de manera excepcional en aquells casos en què l'obtenció d'un material exclusiu o singular ho justifiqui.

Els periodistes tampoc són una simple corretja de transmissió de les declaracions dels agents polítics i socials, ni del material que proporcionen les agències informatives o els gabinetos de premsa. En tots els casos, avaluem les dades amb sentit crític i les tractem en conseqüència.

MU: 2.1.1.3.6.1. Tipus de fonts: agències de notícies, 2.1.1.3.6.2. Tipus de fonts: gabinetos de premsa i rodes de premsa

2.1.1.2.3. Restriccions informatives, censura i autocensura

Com a criteri d'aplicació general, no acceptem cap tipus d'imposició que alteri el producte informatiu. Es consideren coerció o censura les amenaces de qualsevol mena, la prohibició de revelar dades, la imposició de traductors, operadors d'imatge o guies oficials per part de governs o institucions, i la prohibició de contactar amb determinades persones o d'accedir a determinades àrees sense una raó justificada.

Si durant la recerca i preparació de continguts rebem qualsevol d'aquestes pressions, o si una peça informativa, reportatge o programa es veu afectat per alguna d'aquestes restriccions, ho fem constar explícitament.

Si ens neguen una informació o ens deneguen una entrevista i això provoca un desequilibri en els continguts, ho expliquem a l'audiència amb naturalitat, sense queixes ni crítiques.

La difusió d'imatges o documents sonors subministrats per partits polítics, particulars o entitats que no ens hagin

permès gravar i obtenir material propi ha de ser avaluada pels responsables corresponents. Si decidim difondre o utilitzar aquest material, fem saber a l'audiència que hi ha hagut restriccions a la feina periodística.

Considerem una restricció informativa les convocatòries de premsa on no s'admeten preguntes, excepte si es tracta de declaracions institucionals o de situacions excepcionals. Per norma general, no cobrim aquestes convocatòries. Si l'interès informatiu ho justifica i ho fem, informem l'audiència de la restricció.

Els periodistes poden acollir-se a la *clàusula de consciència*⁴⁴ que estableixen *l'estatut professional de la CCMA*⁴⁵ i el *codi deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya*⁴⁶ si les restriccions procedeixen de la direcció del mateix mitjà.

Si disposem de dades rigoroses i certes que poden incomodar persones, entitats o sectors socials, les donem si tenen interès informatiu i no caiem en l'autocensura ni suavitzem la informació.

GE: 1.1.2.4. Principis editorials: independència, 1.1.3.2.2. Empara del periodisme: clàusula de consciència

2.1.1.2.4. Riscos i protecció dels periodistes

La integritat física dels nostres professionals prevale per sobre del valor periodístic d'una informació. En situacions de risc i perill, avaluem tots els aspectes logístics i legals per minimitzar o reduir l'exposició dels professionals a situacions hostils.

⁴⁴ Llei reguladora de la clàusula de consciència dels professionals de la informació: <http://www.boe.es/boe/dias/1997/06/20/pdfs/A19072-19073.pdf>

⁴⁵ Estatut professional dels mitjans de comunicació de la CCMA: <http://www.ccma.cat/regulacio/Estatut%20professional.pdf>

⁴⁶ Codi deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya: http://www.periodistes.org/documents_codi_deontologic

Si en situacions de perill continuat, com guerres, catàstrofes naturals o pandèmies, els equips de professionals desplaçats requereixen sortir de la zona, la direcció del mitjà treballa per fer possible el seu trasllat a un lloc segur.

La cobertura d'algunes investigacions criminals, d'informacions relacionades amb grups terroristes o violents, o amb grups polítics radicals pot implicar uns riscos que tant els professionals com els responsables de les àrees implicades han de conèixer i tenir en compte a l'hora de decidir prendre un treball periodístic.

2.1.1.2.5. Expressions públiques dels professionals de la CCMA

Els professionals de la CCMA no poden fer manifestacions públiques que comprometin la imparcialitat dels nostres mitjans.

En l'àmbit públic no poden:

- adoptar posicions en relació amb debats polítics i socials quan, per la feina que desenvolupen, pugui quedar compromesa la nostra imparcialitat;
- emetre missatges o comentaris ofensius o despectius;
- desacreditar la CCMA o les seves empreses;
- revelar informació confidencial de l'empresa.

Els nostres professionals compleixen aquestes normes quan participen en blogs, xarxes socials i altres formes de divulgació de continguts, tant sota el paraigua dels nostres dominis com en espais aliens o personals. També quan expressen la seva opinió en articles periodístics, tertúlies o entrevistes en altres mitjans, entre d'altres.

GE: 1.1.3.3.2. Ètica professional: incompatibilitats

MU: 2.2.4.1. Relació amb l'audiència: participació de l'audiència, 2.2.3.3.1.4. Difusió de continguts a mitjans externs de la CCMA: relació amb l'audiència a les xarxes socials

2.1.1.2.6. Conflictes d'interessos dels periodistes

Per mantenir els principis de rigor, independència i imparcialitat en els nostres continguts, és primordial que els interessos personals de tots els professionals dels programes i serveis de la CCMA no interfereixin en la seva activitat laboral ni perjudiquin la imatge dels mitjans públics de comunicació.

Evitem que els interessos familiars, comercials, econòmics o financers dels periodistes i de tots els professionals relacionats amb l'elaboració de continguts posin en dubte la credibilitat i la imparcialitat dels nostres mitjans.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veracitat i rigor, 1.1.3.1.4. Principis professionals: independència, 1.1.3.1.5. Principis profesionals: imparcialitat, neutralitat i pluralisme, 1.1.3.3.2. Ètica professional: incompatibilitats

2.1.1.3. Obtenció de la informació

GE: 1.2.1. Pràctiques professionals a la CCMA: obtenció de la informació

2.1.1.3.1. Contacte amb la informació

Ens traslladem al lloc de la notícia sempre que podem. La presència i el testimoniatge directe dels nostres professionals són la manera òptima d'aproximar-nos als fets.

Quan no podem ser testimonis directes de tot el que expliquem recorrem a fonts de primera mà i, si és possible, pròpies. Si no en trobem, acudim a fonts indirectes. Contrastem les informacions que ens fan arribar les fonts i especialment les que ens arriben de fonts indirectes o allunyades dels fets.

Evitem el periodisme passiu, basat en una mediació acrítica entre els agents generadors habituals d'informació i

la ciutadania. Definim les nostres prioritats informatives i l'agenda de treball en cada moment atenent els nostres criteris.

Els rumors i les especulacions no són notícia i, per tant, no en difonem.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veritat i rigor

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa, 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu

2.1.1.3.2. Confirmació i contrast de les dades informatives

Davant la necessitat de descriure uns fets dels quals no hem estat testimonis, requerim, si és possible, l'aportació d'almenys dues fonts coneixedores del que ha passat. Si discrepen en aspectes essencials de la informació, expliquem a l'audiència les diferents versions.

En cas que elements substancials d'una informació ens hagin estat facilitats per una única font, la identifiquem si no hi concorren circumstàncies especials.

GE: 2.2.1.3. Obtenció de la informació: fonts

2.1.1.3.3. Consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la informació

2.1.1.3.3.1. Informació als col·laboradors

Quan demanem a algú que col·labori amb nosaltres, li oferim la informació necessària perquè sàpiga l'abast de la col·laboració i decideixi amb fonament si consent a intervenir en els nostres mitjans. Com més rellevant sigui la col·laboració, més detallada ha de ser la informació que facilitem.

Per col·laboració entenem qualsevol participació en una informació, com ara respondre a una pregunta en un espai informatiu, intervenir en un debat, aportar material documental o coneixements, autoritzar un enregistrament en una propietat privada o prestar-se a un seguiment per part d'un equip de professionals, entre molts d'altres. Aquest tipus de col·laboracions no són remunerades.

Per informació necessària entenem el motiu de la petició de col·laboració, la forma que adoptarà la participació i l'espai on està previst que es difongui. Si cal, també informarem del moment en què es difondrà, l'ús que se'n pot fer en el futur, la identitat o el perfil d'altres col·laboradors que coincideixen en el mateix espai o el tipus de difusió (si és en directe, gravat o editat).

En determinades circumstàncies informatives considerem que hi ha consentiment tàcit quan algú ens identifica clarament pel nostre utilitatge, com ara càmeres o micròfons, i s'avé a col·laborar amb nosaltres.

GE: 1.1.2.6.1. Participació i drets de la ciutadania: participació

2.1.1.3.3.2. Condicions de la col·laboració

Les condicions que ens puguin plantear les persones a qui demanem col·laboració no ens poden fer perdre el control editorial de la informació.

Rebutgem les condicions que ens suposin dificultats desproporcionades en relació amb l'objectiu que persegumim.

2.1.1.3.3.3. Revocacions de la col·laboració

Si algú ens demana revocar la seva col·laboració un cop materialitzada, abans de prendre una decisió valorem aspectes com els possibles perjudicis no previstos inicialment o el canvi de context.

Per norma general, no acceptem revocar cap col·laboració un cop materialitzada però no difosa si això perjudica l'equilibri, la credibilitat o la qualitat de la informació. Només fem excepcions si difondre la col·laboració perjudica encara més la persona o entitat que ens l'ha prestada i sempre que hi hagi hagut un canvi de circumstàncies no previsibles o motius raonables no coneguts quan van consentir a col·laborar.

El responsable corresponent és qui decideix, motivadament, sobre la petició de la revocació de col·laboració.

GE: 1.1.2.6.2. Participació i drets de la ciutadania: dret de rectificació, 1.1.2.6.3. Participació i drets de la ciutadania: dret de rèplica

2.1.1.3.3.4. Peticions de consentiment per a la col·laboració

TELEVISIÓ

Per norma general, demanem consentiment a les persones que volem incloure en els nostres continguts informatius, excepte en alguns casos:

- Quan es tracta de persones amb projecció pública que interpel·lem en el context de la seva activitat o en relació amb la situació que les converteix en subjecte informatiu. És el cas, per exemple, d'un responsable polític, d'un escriptor o d'un periodista, o d'algú vinculat a un fet rellevant.
- Quan enregistrem persones cometent un delicte o un acte antisocial. És el cas d'actes de vandalisme, de pillatge, d'activitats de risc per a la seguretat viària o de conductes incíviques.
- Quan en un espai públic apareixen accessòriament en els nostres continguts persones a les quals no fem referència explícita.
- Quan fem servir continguts que algú ha fet públics voluntàriament en una xarxa social o en el seu blog personal.

MU: 2.3.3.6.4. Informació policial i judicial: difusió d'actes delictius

RÀDIO

Per norma general, demanem consentiment a les persones que volem incloure en els nostres continguts informatius, excepte en alguns casos:

- Quan es tracta de persones amb projecció pública que interpel·lem en el context de la seva activitat o en relació amb la situació que les converteix en subjecte informatiu. És el cas, per exemple, d'un responsable polític, d'un escriptor o d'un periodista, o d'algú vinculat a un fet rellevant.
- Quan emetem o gravem el so ambient de determinats actes o esdeveniments i queden enregistrades les veus de les persones que hi participen. És el cas, per exemple, de concentracions de protesta o actes de vandalisme.
- Quan fem servir continguts que algú ha fet públics voluntàriament en una xarxa social o en el seu blog personal.

MU: 2.3.3.6.4. Informació policial i judicial: difusió d'actes delictius

MITJANS INTERACTIUS

Per norma general, demanem consentiment a les persones que volem incloure en els nostres continguts, excepte en alguns casos:

- Quan es tracta de persones amb projecció pública que interpel·lem en el context de la seva activitat o en relació amb la situació que les converteix en subjecte informatiu. És el cas, per exemple, d'un responsable polític, d'un escriptor o d'un periodista, o d'algú vinculat a un fet rellevant.
- Quan fem servir continguts que algú ha fet públics voluntàriament en una xarxa social o en el seu blog personal.

2.1.1.3.3.5. Autorització escrita per a la col·laboració

TELEVISIÓ

En casos en què la col·laboració va més enllà de la interpellació puntual, oferim informació prou acurada per evitar malentesos i obtenim un consentiment formal per escrit i signat. El document de consentiment s'ha d'adecuar als trets específics de la col·laboració i ha d'estar elaborat i supervisat pels nostres serveis jurídics, que posen a disposició dels professionals dels mitjans formularis genèrics per documentar l'atorgament de consentiment.

MITJANS INTERACTIUSS

Quan demanem col·laboració per complementar qualsevol tipus d'informació, les persones que ens fan aportacions de continguts accepten prèviament unes condicions en què s'expliquen clarament els usos que en podem fer. Les condicions d'ús són públiques i fàcilment visibles des dels espais destinats a les aportacions de continguts per part dels usuaris.

MU: 2.2.4.1.14. Participació de l'audiència: normes bàsiques de participació en els espais interactius

2.1.1.3.4. Informació i intimitat

2.1.1.3.4.1. Invasió de la privacitat i dret a la informació

Fem conviure el dret a la intimitat de les persones amb el dret a emetre i a rebre informació. En cas de col·lisió entre tots dos drets, tenim en compte:

- el lloc on passen els fets que recollim;
- la naturalesa del comportament que recollim;
- el grau de projecció pública de la persona implicada; en aquest sentit, els seus comportaments previs poden ajudar a definir l'àmbit d'intimitat personal.

La denúncia d'activitats criminals o que posin en risc la salut o la seguretat de la ciutadania pot justificar la invasió de la privacitat. També es pot envair l'espai privat per accedir a informació que considerem imprescindible perquè la ciutadania pugui decidir amb coneixement de causa sobre afers de transcendència col·lectiva.

En tot cas, el grau d'intrusió ha de ser proporcional a la importància de la informació obtinguda.

Sempre que sigui possible, informem prèviament el responsable corresponent de la intenció d'obtenir material vulnerant la intimitat d'algú. En tot cas, la difusió del material obtingut està sotmesa a la seva autorització expressa.

GE: 1.2.2.3.1. Intimitat: dret a la intimitat, 1.2.3.4.3. Informació policial i judicial: víctimes, 1.2.3.6. Matèries d'atenció especial: víctimes, 1.2.3.12.3. Menors d'edat: identificació

2.1.1.3.4.2. Prevalença de drets entre la intimitat i la informació

TELEVISIÓ

Per regla general, preval el dret a la informació per sobre del dret a la intimitat quan persones amb projecció pública es troben en un lloc públic i l'activitat que duen a terme té interès informatiu.

Preval també el dret a la informació quan persones sense projecció pública es troben en un lloc públic i la seva presència en els continguts que recollim i emetem és merament accessòria.

Quan pel seu interès fem públic algun document, procurem eliminar les dades de caràcter personal que no aportin cap informació essencial.

RÀDIO

Per regla general, preval el dret a la informació per sobre del dret a la intimitat quan hi ha interès informatiu en un fet o una activitat que succeixen en un lloc públic i estan protagonitzats per persones amb projecció pública.

També preval el dret a la informació quan una persona sense projecció pública protagonitza un fet transcendent en un espai públic.

MITJANS INTERACTIUS

Per regla general, preval el dret a la informació per sobre del dret a la intimitat quan persones amb projecció pública es troben en un lloc públic i l'activitat que duen a terme té interès informatiu.

Preval també el dret a la informació quan persones sense projecció pública es troben en un lloc públic i la seva presència en els continguts que recollim i difonem és merament accessòria.

Quan pel seu interès fem públic algun document, procurem eliminar les dades de caràcter personal que no aportin cap informació essencial.

2.1.1.3.4.3. Ús de mitjans ocults per obtenir informació

L'ús de mitjans ocults o semiocults és un recurs excepcional. Només hi recorrem quan estigui clarament justificat per l'interès de la informació i sigui l'única manera d'obtenir-la.

Considerem ocultació o semiocultació de mitjans l'ús de càmeres o micròfons camuflats, l'ús d'òptiques o sistemes de captació de so de gran abast, la lectura dels llavis de persones que són lluny, la continuació d'un enregistrament quan se n'ha anunciat l'aturada i l'obtenció de material amb telèfons mòbils, ordinadors o altres estris d'ús habitual sense advertir-ne les persones afectades o ocultant que la finalitat és fer-ho públic, així com la utilització d'aparells domèstics, com petits gravadors de so o imatge, simulant un ús privat.

Sempre que sigui possible, el responsable corresponent ha d'autoritzar prèviament l'ús de mitjans ocults o camuflats. En tot cas, la difusió de material obtingut d'aquesta manera està sotmesa a la seva autorització.

Quan fem servir mitjans ocults o semiocults, la invasió de la privacitat ha de ser proporcional a l'interès informatiu dels fets que estem investigant.

Tractem el material aliè obtingut per mitjans ocells o semiocells amb els mateixos criteris amb què tractem el material propi.

El tractament informatiu de material obtingut amb sistemes de gravació oculta o semioculta ens pot requerir amagar la identitat de persones o entitats que hi apareixen. Ho fem quan la seva identitat no és un dels elements rellevants que ens han dut a fer servir aquests mètodes.

GE: 1.2.1.3.2. Fonts: identificació i protecció de les fonts, 1.2.1.4.2. Testimonis: identificació i protecció dels testimonis, 1.2.1.5.4. Obtenció de material documental: gravacions ocells, 1.2.1.5.5. Obtenció de material documental: material aliè

MU: 2.1.1.3.4.1. Informació i intimitat: invasió de la privacitat i dret de la informació, 2.1.1.3.5.3. Tractament de les fonts d'informació: identificació de fonts i testimonis, 2.1.1.3.5.4. Tractament de les fonts d'informació: protecció de les fonts d'informació

2.1.1.3.4.4. Material informatiu aliè

Els nostres mitjans estan oberts a la participació i a l'aportació de continguts per part de l'audiència per complementar i ampliar la informació que difonem. Disposem dels mecanismes necessaris per rebre les aportacions i facilitar que arribin a les persones que elaboren la informació corresponent.

Encoratgem regularment els espectadors, oients i usuaris perquè ens facin arribar continguts d'interès informatiu.

Quan un tercer amb qui no tenim una relació prèvia ens ofereix material, el valorem per decidir si el difonem i comprovem la identitat de la persona o entitat que ens el subministra.

Som extremadament cautelosos amb el material i la informació que ens arriben de tercers no prou coneguts, amb qui no tenim cap relació de producció o que poden ser part interessada de la informació que ens subministren.

El material aliè que difonem s'ha d'ajustar als nostres principis professionals. Som especialment curosos amb documents visuals o sonors recollits amb aparells que poden envair la privacitat, com ara telèfons mòbils o altres estris d'ús comú, webcams, circuits tancats de televisió o càmeres de control.

Valorem amb sentit crític el material subministrat per persones, entitats i institucions que són part interessada de la informació. Només l'utilitzem i el difonem si té interès informatiu i no compromet la integritat editorial de la informació. En igualtat de condicions preferim el material informatiu propi. Si fem servir material aliè, informem de la procedència.

Si el material aliè que volem difondre s'ha obtingut amb mitjans ocults, ens assegurem que compleix els requisits de tractament d'aquest tipus de material.

GE: 1.1.3.1. Principis per a l'exercici del periodisme: principis professionals, 1.2.1.5.4. Obtenció de material documental: gravacions ocultes, 1.2.1.5.5. Obtenció de material documental: material aliè

MU: 2.1.1.2.3. El periodista davant la informació: restriccions informatives, censura i autocensura, 2.1.1.3.4.3. Informació i intimitat: ús de mitjans ocults per obtenir informació, 2.2.4.1. Relació amb l'audiència: participació de l'audiència

2.1.1.3.5. Tractament de les fonts d'informació

La qualitat de la informació reposa, en bona part, en la qualitat de les fonts. Treballem per disposar de fonts pròpies. D'aquesta manera creem i mantenim una agenda de temes pròpia, i contribuïm a enriquir i singularitzar els nostres espais informatius.

2.1.1.3.5.1. Relació amb les fonts d'informació

La relació personal dels periodistes amb les fonts no ha d'esbiaixar la informació. No orientem les informacions ni

les manipulem amb l'objectiu de complaure les nostres fonts o de perjudicar-les. No cedim el control editorial a la font, ni tan sols per obtenir més informació.

Som cautelosos amb les fonts interessades que recorren als nostres mitjans perquè difonguem una informació que presenten com a confidencial. Darrere el que en argot periodístic es coneix com a *filtració* hi ha un interès que potser no s'expressa obertament. Valorem l'interès informatiu de la filtració i només la difonem si l'interès general és superior al particular de la font d'on prové.

Respectem l'anonimat de les fonts quan ens hi hem compromès, emparant-nos en el secret professional.

Respectem l'*off the record* quan ens hi hem compromès.

Respectem l'embargament d'una informació quan hi ha un compromís que ens hi vincula.

GE: 1.1.3.2.1. Empara del periodisme: secret professional, 1.2.1.3.1. Fonts: relació amb les fonts, 1.2.1.3.3. Fonts: *off the record*, 1.2.1.3.4. Fonts: notícies embargades

2.1.1.3.5.2. Citació de les fonts d'informació

Per regla general, citem les fonts en aquests casos:

- quan només disposem d'una font, si no hi concorren circumstàncies especials;
- quan fonts diferents ens donen informacions contradictòries d'un mateix fet;
- quan no podem contrastar o ratificar una informació que considerem d'interès;
- quan la informació surt d'un gabinet institucional públic o privat;
- quan la notícia és exclusiva d'un altre mitjà o d'una agència informativa;

- quan la notícia procedeix d'agències informatives i recull dades confuses, contradictòries o de fets recents dels quals encara se saben pocs detalls;
- quan és impossible confirmar la notícia per altres vies.

Fem servir l'expressió *font* quan ens referim, sense anomenar-la, a la persona que ens facilita una informació. Si la informació procedeix formalment d'un organisme o entitat, l'atribuïm directament a aquest organisme o entitat.

El fet que no revelem la identitat d'una font que ens ha demanat anotar no implica que no puguem facilitar informació que la situï en el context que li dóna valor. Evitem expressions poc concretes com “fonts coneixedores del cas” o “segons hem pogut saber de fonts pròximes” i n'utilitzem d'altres de més precises com ara “fonts sindicals” o “fonts del govern”. D'aquesta manera oferim a l'audiència elements que li permeten saber amb més precisió l'origen de la nostra informació i valorar-ne la qualitat.

GE: 1.2.1.3.2. Fonts: identificació i protecció de les fonts, 1.2.1.4.2. Testimonis: identificació i protecció dels testimonis

MU: 2.1.1.3.5.3. Tractament de les fonts d'informació: identificació de fonts i testimonis, 2.1.1.3.5.4. Tractament de les fonts d'informació: protecció de les fonts d'informació

MITJANS INTERACTIUS

Si obtenim informació d'una font que té presència a internet, a més de citar-la, hi enllaçem. Sempre que és possible, enllaçem directament a la pàgina concreta que conté la informació.

MU: 2.1.1.6.1.1.3.6. Notícies: enllaços, 2.2.3.2.1.3.3. Elaboració de continguts per al web: enllaços

2.1.1.3.5.3. Identificació de fonts i testimonis

Identifiquem les persones que apareixen en els nostres mitjans amb el nom i el cognom i la qualitat que les fa rellevants per a la informació. En els casos en què aquestes

dades siguin manifestament irrelevants, com passa a les enquestes de carrer, no és imprescindible la identificació.

GE: 1.2.1.3.2. Fonts: identificació i protecció de les fonts, 1.2.1.4.2. Testimonis: identificació i protecció dels testimonis, 1.2.1.5.3. Obtençió de material documental: enquestes

2.1.1.3.5.4. Protecció de les fonts d'informació

No sempre és possible identificar les fonts. Els periodistes tenen el deure de protegir la identitat de les seves fonts si els ho demanen i el dret de no revelar-la acollint-se al secret professional. Només podem acceptar la petició d'una font de mantenir-la en l'anonimat si realment estem en condicions de complir aquest compromís i sempre que ho justifiqui l'interès informatiu.

La protecció d'una font no ens impedeix situar-la en el seu context. Si es tracta de protegir la integritat física o moral d'una font, citem qualitats que deixin clar el seu valor testimonial o d'expert, però que no la puguin comprometre ni relacionar-la de manera directa o indirecta amb la informació que ens facilita. Diem, per exemple, “una estudiant universitària iraniana”, “un enginyer cubà” o “el testimoni d'un crim de la màfia”.

En el cas d'una informació de gran transcendència facilitada per una font que es vol mantenir en l'anonimat, la direcció d'informatius n'ha de conèixer la identitat i comprometre's a no revelar-la emparant-se en el secret professional. La font ha de ser informada prèviament d'aquesta circumstància i donar-hi el vistiplau.

GE: 1.1.3.2.1. Empara del periodisme: secret professional, 1.2.1.3.2. Fonts: identificació i protecció de les fonts

2.1.1.3.6. Tipus de fonts

2.1.1.3.6.1. Agències de notícies

La confiança en les agències de notícies amb les quals mantenim una relació habitual no ens duu a una actitud acrítica amb les informacions que ens subministren. Sempre que sigui possible i ho considerem necessari, confirmem amb fonts pròpies i testimonis la informació que transmeten, i la confrontem amb altres agències i mitjans de comunicació.

Com a norma general, no citem les agències quan fem servir la informació que ens subministren.

MU: 2.1.1.3.5.2. Tractament de les fonts d'informació: citació de les fonts d'informació

2.1.1.3.6.2. Gabinet de premsa i rodes de premsa

Els objectius dels gabinet de premsa i comunicació poden no coincidir amb els nostres. No donem per bones de manera automàtica les informacions que ens aporten. Apliquem el nostre propi criteri per valorar-les i busquem fonts alternatives.

Els gabinet de premsa i comunicació han de ser també una via per accedir als protagonistes de la informació. Si la seva intermediació impedeix parlar-hi directament, busquem altres vies per accedir-hi.

Acudim a les rodes de premsa havent-nos informat i documentat prèviament.

A les rodes de premsa obtenim tota la informació possible amb preguntes ben formulades i, si les respostes són evasives i imprecises, repreguntem tantes vegades com calgui.

MU: 2.1.1.2.3. El periodista davant la informació: restriccions informatives, censura i autocensura

2.1.1.3.6.3. Testimonis i enquestes ciutadanes

Si demanem el testimoni d'algú, fem una enquesta de carrer en un espai d'ús públic o fem una enquesta telefònica o electrònica, deixem clar l'objectiu de la nostra demanda i el destí de la col·laboració.

Als testimonis, els demanem declaracions sobre el fet que han presenciat o han viscut, però no pas opinions no qualificades que puguin dur a confusions o alimentar rumors. Evitem difondre declaracions banals o massa anecdòtiques que no aportin dades que ajudin a comprendre els fets.

Valorem la difusió d'enquestes no demoscòpiques i, si les fem públiques, indiquem que tenen una representativitat relativa. No atribuïm caràcter estadístic a les respostes que obtenim amb les enquestes telefòniques, electròniques o de carrer, i evitem expressions com “això és el que pensa la nostra audiència” o d'altres de semblants, atenent el fet que la participació pot haver estat estimulada per interessos concrets a través d'algun mitjà massiu, com els SMSs o les xarxes socials d'internet.

Quan interpel·lem algú de manera aleatòria i no per la seva relació amb uns fets o per uns coneixements específics, no cal identificar-lo amb noms i cognoms.

Evitem extrapolar a tot un grup o col·lectiu les opinions de les persones enuestades. Per exemple, si demanem a un grup de pares i mares d'alumnes què pensen sobre una reforma educativa, no difonem aquelles opinions com si fossin les de tots els pares i mares d'alumnes.

Les opinions o respostes que incloem en la informació són, en general, representatives del conjunt d'opinions que hem recollit, però no excloem mostrar també intervencions minoritàries si tenen valor informatiu.

GE: 1.2.1.4. Obtenció de la informació: testimonis, 1.2.1.5.3. Obtenció de material documental: enquestes

MU: 2.1.1.3.3. Obtenció de la informació: consentiment dels col·laboradors per a la difusió d'informació, 2.1.1.4.6. Tractament de la informació: estadístiques, enquestes d'opinió

2.1.1.3.6.4. Els altres mitjans com a font informativa

Quan recollim una informació d'un altre mitjà o contenidor de continguts en citem la procedència. En cas que n'hi hagi, respectem els acords amb altres mitjans per difondre el seu material en les condicions estableertes.

Malgrat que recollim la informació oferta per un altre mitjà o contenidor de continguts, posem en marxa els nostres processos de producció per confirmar la notícia i fer-ne un seguiment propi.

2.1.1.4. Tractament de la informació

2.1.1.4.1. Objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius

Presentem els continguts informatius amb imparcialitat, sense prendre partit per cap opció i sense deixar-nos influir per les fonts que ens faciliten les notícies.

En temes en què hi ha punts de vista diferents o fins i tot confrontats, busquem opinions contrastades entre les veus més representatives. Si no hem pogut obtenir la versió d'una de les parts perquè ens l'ha denegada o per qualsevol altra circumstància, ho fem saber a l'audiència, especialment si això provoca un desequilibri informatiu.

Expliquem els fets des d'un punt de vista neutre i equidistant, i no convertim les opinions en fets.

Els treballadors protesten **per l'incompliment** del conveni.

Els treballadors protesten **perquè consideren** que l'empresa no compleix el conveni.

Evitem convertir en una opinió personal els elements interpretatius que necessiten algunes peces informatives per contextualitzar-les i fer-les més entenedores.

La imparcialitat es basa en l'equilibri informatiu, que no és una successió acrítica d'opinions, sinó que consisteix a ponderar les valoracions sobre un mateix fet, situar-les en el seu context, explicar els motius que les originen i presentar-les en funció de la representativitat social, el prestigi o l'autoritat de qui les expressa.

Evitem mostrar simpaties cap a una de les parts.

La rapidesa amb què treballem en els mitjans audiovisuals fa que no sempre es puguin incloure totes les opinions o els punts de vista en una mateixa peça o un mateix espai. Es pot arribar a l'equilibri informatiu en tot el seguiment de la notícia.

En els mitjans d'informació continuada, l'efecte multiplicador provocat per la repetició de continguts pot comprometre l'equilibri i sobredimensionar una notícia, una de les versions que se'n facin o bé alguna de les opinions que s'hi recullen. La dinàmica d'aquests mitjans ens obliga a equilibrar contínuament els continguts.

GE: 1.1.3.1.5. Principis professionals: imparcialitat, neutralitat i pluralisme

MU: 2.1.1.3.5.1. Tractament de les fonts d'informació: relació amb les fonts d'informació

2.1.1.4.2. Rigor informatiu

Busquem la credibilitat davant l'audiència a través del rigor informatiu.

Les dades que oferim han de ser certes i comprovables, obtingudes a través de les fonts adequades i amb el suport del material documental necessari.

No provoquem falses esperances ni difonem missatges gratuïtament pessimistes o frustrants quan treballem determinades matèries, com ara la informació sanitària, i busquem opinions autoritzades que ens permetin tractar les notícies amb rigor.

Recorrem a l'assessorament d'experts quan tractem informacions científiques o tècniques molt especialitzades. No atribuïm el caràcter de científics als mètodes, coneixements i teories que no han estat validats segons els paràmetres de la ciència ni són reconeguts com a tals per la comunitat científica.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veracitat i rigor, 1.2.3.13. Matèries d'atenció especial: ciència, 1.2.3.14. Matèries d'atenció especial: salut

MU: 2.1.6.6. Culturals i divulgatius: informació sobre ciència i tecnologia

2.1.1.4.3. Alteració de la realitat

Retratem la realitat tal com és, no pas com ens agradaríria que fos. A l'hora de buscar testimonis o de fer enquestes, actuem sense idees preconcebudes i no preguntem només a un perfil determinat (sexe, llengua o edat), que dibuixi un panorama allunyat de la realitat.

No forcem respostes ni fem dir als testimonis o convidats coses que no volen dir però a nosaltres ens convé que diguin.

En continguts informatius, per norma general, evitem incloure reconstruccions dramatitzades de fets reals. Si

excepcionalment fem servir aquest recurs, ens basem en fets provats i deixem clar a l'audiència que es tracta d'una ficció, utilitzant un tractament visual o sonor diferenciador, o indicant-ho explícitament.

Amb la finalitat d'il·lustrar una informació, els protagonistes poden reproduir expressament comportaments i activitats habituals de caràcter trivial, com ara contestar una trucada o saludar algú, sempre que això no distorsioni la realitat que hem de reflectir.

No s'accepten declaracions de persones que opinin adoptant un rol o funció d'un càrrec que no ocupen.

GE: 1.2.2.6. Producció i difusió de continguts: distorsió de la realitat, 1.2.2.7. Producció i difusió de continguts: dramatitzacions i recreacions

2.1.1.4.4. Correcció d'informacions errònies

Corregim amb diligència els errors de contingut de les nostres informacions i fem la rectificació en les mateixes condicions i en el mateix espai en què hem comès l'error sempre que sigui possible. Si no pot ser, rectifiquem en un altre lloc i de la manera que creguem que quedarà més patent la correcció i serà més justa la reparació.

Si es tracta d'una equivocació d'una altra naturalesa, com ara tècnica, de locució o expressió, o lingüística, la corregim amb naturalitat, dient quin és l'error i esmenant-lo.

Si l'exigència de rectificació va acompañada d'una petició formal de difondre un contingut elaborat per la persona demandant, el responsable corresponent consulta amb l'autor de la informació i decideix si cal rectificar en els termes proposats, d'acord amb la *legislació vigent*.⁴⁷

GE: 1.1.2.6.2. Participació i drets de la ciutadania: dret de rectificació

MU: 2.4.5.4. Locució: problemes durant la locució

⁴⁷ Llei orgànica 2/1984, de 26 de març, reguladora del dret de rectificació: http://www.boe.es/boe_catalan/dias/1984/12/31/pdfs/A00009-00010.pdf

2.1.1.4.5. Material d'arxiu i informació

Si fem servir material d'arxiu en els continguts informatius, l'identifiquem de manera clara com a tal, i diem el lloc i la data en què es va enregistrar sempre que calgui per contextualitzar la informació.

No utilitzem material d'arxiu gravat en situacions determinades o amb propòsits informatius concrets per il·lustrar continguts manifestament diferents dels que es van pactar amb les persones implicades.

El pas del temps no disminueix la càrrega dramàtica o emotiva de determinades situacions. Per tant, utilitzem amb la màxima cura i de manera justificada el material d'arxiu on es reproduïxen situacions traumàtiques o de dolor, com ara accidents, malalties, funerals, atemptats o declaracions íntimes o personals. No fem servir aquest tipus de material de forma reiterada, ni l'utilitzem per il·lustrar continguts genèrics.

No utilitzem sense revisió editorial materials arxivats que en el seu moment van ser registrats i obtinguts en circumstàncies excepcionals: càmeres ocultes, ocultació de personalitat de testimonis, exclusives o reportatges d'investigació o denúncia.

Som rigorosos en l'ús del material d'arxiu i evitem perpetuar errors i distorsionar o treure de context fets i situacions.

Periodistes i documentalistes treballem en estreta col·laboració per fer un ús adequat del material d'arxiu. A banda de conservar i indexar el fons documental audiovisual, els documentalistes treballen activament per evitar la reutilització excessiva del mateix material genèric. A més, fan constar en els documents arxivats les advertències o restriccions que els puguin afectar. Respectem aquestes advertències i restriccions, i comuniquem als responsables de documentació i informatius si hem d'utilitzar algun fragment d'aquest material d'arxiu.

En el cas dels mitjans interactius, tenim present que la major part dels continguts informatius queden publicats

indefinidament després d'haver estat difosos i són d'accés públic.

El material promocional o divulgatiu proporcionat per organismes governamentals, ONGs o altres entitats, l'identifiquem com a tal en els nostres arxius, i n'indiquem la procedència en les reutilitzacions que en fem.

GE:1. 2.2.8.1. Arxiu: ús propi

MU: 2.2.3.2.4. Difusió i elaboració de continguts en els mitjans interactius de la CCMA: arxiu de continguts

TELEVISIÓ

No sobreutilitzem imatges genèriques d'arxiu en què es puguin reconèixer persones que en el seu moment van donar el consentiment a ser gravades però no volen veure la seva imatge reproduïda reiteradament al llarg del temps. Aquesta norma és especialment restrictiva en el material d'arxiu on apareixen menors d'edat.

Si utilitzem material d'arxiu d'espais públics (carrers, parcs, façanes) per il·lustrar enquestes o estadístiques i informació sobre determinats col·lectius, evitem que permeti identificar persones concretes.

Evitem utilitzar imatges d'arxiu en què tinguin un protagonisme manifest, sobretot si es mostren en un context negatiu, persones, empreses, marques, botigues o locals, sempre que no estiguin directament relacionats amb la informació.

En el material d'arxiu relacionat amb judicis, fets violents o antisocials o víctimes d'aquests fets, extremem la supervisió editorial. No utilitzem aquest material com a recurs per presentar altres continguts similars però amb els quals no té relació directa.

Quan tenim un material de rodatge subjecte a alguna restricció, els professionals implicats en l'enregistrament i edició (periodistes, ENGs, operadors d'imatge, reporters, productors, muntadors) ho fem saber als documentalistes perquè puguin incloure i catalogar aquesta restricció en la base de dades i evitar un mal ús d'aquestes imatges en el futur.

No sobreutilitzem el material d'arxiu i en generem de nou per evitar l'efecte repetició, la creació d'estereotips o l'estigmatització de grups socials o de llocs concrets.

2.1.1.4.6. Estadístiques, enquestes d'opinió

2.1.1.4.6.1. Estadístiques

Només donem categoria d'estadístiques a les dades obtingudes per estudis científics elaborats per organismes oficials, autoritzats o de prestigi.

Quan difonem estadístiques, procurem assenyalar només les conclusions més destacades i evitem oferir un excés de dades que faci que la informació es torni difícil d'entendre i de retenir. En tot cas, si ho considerem convenient, informem d'on es pot trobar l'estudi complet.

Citem l'organisme que ha elaborat o encarregat l'estudi i les referències bàsiques de l'estadística, especialment el període que comprèn.

GE: 1.2.1.5.3. Obtenció de material documental: enquestes

MU: 2.4.4.7. Redacció: tractament de les xifres

2.1.1.4.6.2. Estudis d'opinió amb valor estadístic

Els nostres mitjans impulsen estudis i sondejos d'opinió, i recullen els d'altres mitjans, organismes i empreses privades quan considerem que tenen interès informatiu.

Només atribuïm valor estadístic als estudis fets seguint mètodes científics que vagin accompanyats de les dades tècniques que en certifiquen el rigor.

Analitzem amb sentit crític les conclusions dels estudis d'opinió, sovint interessats. Explicitem l'entitat que els ha encarregat, tant si és pública com privada, l'empresa que els ha elaborat, l'univers de la mostra i el marge d'error. També deixem clar el moment en què s'ha fet l'estudi, especialment si hi ha hagut algun fet que hagi pogut alterar l'estat d'opinió.

Seleccionem les dades més representatives, les que si-
guin més pròximes o més interessants per a la nostra au-
diència. Evitem presentar un excés de dades. És preferi-
ble difondre'n poques perquè l'audiència les pugui retenir.

GE: 1.2.1.5.3. Obtenció de material documental: enquestes

MU: 2.4.4.7. Redacció: tractament de les xifres

2.1.1.4.6.3. Enquestes sense valor estadístic

A les enquestes amb preguntes directes a l'audiència evi-
tem les preguntes condicionades, esbiaixades o els plan-
tejaments ambigus o demagògics. Quan difonguem les
dades que hem obtingut, ha de quedar clar que no tenen
valor estadístic i hem d'explicitar no només el percentat-
ge, sinó també els nombres absoluts de la participació
perquè se sàpiga la representativitat de les persones que
han donat la seva opinió.

GE: 1.2.1.5.3. Obtenció de material documental: enquestes

2.1.1.4.7. Marques comercials i informació

Discernim entre informació i publicitat encoberta. Una
iniciativa empresarial innovadora, una enquesta sobre l'ús
d'un producte o un informe sobre un bé o servei poden
tenir aparença de notícia, però ser només una forma en-
coberta de promoció. Com a criteri general, informem
amb sentit crític sobre productes i serveis que comportin
avenços tecnològics o científics o una millora de les con-
dicions de vida de la població, o bé que despertin unes
grans expectatives de consum.

En general, evitem citar marques comercials en els con-
tinguts informatius, per preservar la separació entre in-
formació i publicitat. Tot i això, podem citar una marca si
la referència és part de la informació o si referint-nos-hi
facilitem la transmissió de continguts informatius.

Podem utilitzar marques en la informació un cop han passat a ser noms comuns (*rímel*⁴⁸ o *xiruca*⁴⁹) o quan serveixen de referència contextual (“els manifestants passen ara mateix per davant d’El Corte Inglés”). No deixem de citar una marca pel fet que l’empresa propietària pugui considerar que la notícia perjudica els seus interessos. Diem “els atracadors s’han atrinxerat en una sucursal del BBVA de Sabadell”, i no pas “els atracadors s’han atrinxerat en una sucursal bancària de Sabadell”.

Citem les marques comercials implicades en informacions de servei, independentment de la posició que adopti l’empresa propietària. Per exemple, en el cas de notícies sobre peces defectuoses d’automòbils, partides de productes en mal estat o campanyes de renovació de serveis.

Quan gravem material en àmbits amb presència publicitària, com ara la compareixença d’un protagonista de la informació al davant d’un *photocall* o mentre sonen missatges promocionals, procurem que el nostre punt de vista (l’enquadrament de la càmera o la selecció d’un fragment d’àudio) no potencii l’efecte publicitari. Si podem, mirem d’ofrir el mateix contingut sense aquesta interferència, per exemple entrevistant a banda el protagonista.

Quan una empresa patrocina un esdeveniment o una entitat, no estem obligats a anomenar la marca comercial, tret del cas que contractualment ens hi hagim compromès. La finalitat és que la nostra audiència identifiqui clarament l’esdeveniment o l’entitat a què ens referim i per això preferim la manera popular o tradicional d’anomenar-los, encara que el nom oficial incorpori la marca que els patrocinà. Per tant, és millor que diguem, per exemple, “Festival de Jazz de Barcelona” que no pas “Voll-Damm Festival Internacional de Jazz de Barcelona”, o que optem abans per “Barça d’handbol” que per “Barça-Borges”.

⁴⁸ DIEC2, rímel: <http://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=r%EDmel&operEntrada=0>

⁴⁹ ésAdir: xiruca.

MU: 2.1.2.2.5.2. La denominació dels clubs esportius: noms i marques comercials en l'àmbit esportiu, 2.4.4.6.9. Tractament dels noms propis: marques comercials

2.1.1.4.8. Tractament de la informació sobre els mitjans de la CCMA

Els nostres mitjans es fan presents en la societat i sovint poden ser objecte de l'atenció informativa. Fem arribar a l'audiència les notícies que generem per l'interès informatiu o la seva rellevància en el sector audiovisual, com ara l'estrena de produccions pròpies, la presentació d'innovacions tecnològiques que impulssem, l'activitat institucional del grup o el control que exerceix el Parlament en la CCMA i els seus mitjans.

Anunciem amb anticipació les activitats que generen tots els nostres mitjans, com ara un programa especial, l'emissió d'un concert o la transmissió d'un acte cultural a través d'un dels nostres webs.

2.1.1.5. Elaboració de la informació

2.1.1.5.1. Tria de les notícies

Seleccionem les notícies pel seu interès informatiu, tenint en compte els criteris d'actualitat, globalitat, proximitat, incidència social, valor documental i servei públic.

El nostre punt de vista no té per què coincidir amb el d'altres mitjans o amb el de l'agència o l'entitat que ens proporcionen la notícia. Fem prevaldre el punt de vista i les dades del periodista del nostre mitjà que hagi cobert la informació.

Les convocatòries que ens fan arribar entitats i institucions no ens suposen cap obligació de cobertura de la informació. Triem les que considerem més rellevants d'acord amb

els nostres criteris i la nostra perspectiva per configurar una agenda informativa pròpia.

El fet que un altre mitjà difongui una notícia determinada no és motiu perquè nosaltres ens en fem ressò si no té prou interès informatiu, però tampoc és motiu perquè la silenciem si en té. Si decidim difondre la notícia, citem el mitjà que l'ha obtinguda i treballem per confirmar-la a través de les nostres fonts.

Potenciem la capacitat dels nostres mitjans per generar informació. Recollim i difonem les notícies pròpies, tant si es tracta d'informacions obtingudes pels nostres professionals com de les que es generen a partir d'entrevistes fetes en els nostres mitjans. Les valorem aplicant els criteris informatius generals, sense magnificar-les ni menystenir-les.

Prenem en especial consideració les notícies que generen o obtenen els altres mitjans del grup i els citem si en recollim la informació.

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa, 2.1.1.3.5. Obtenció de la informació: tractament de les fonts d'informació, 2.1.1.3.6.4. Tipus de fonts: els altres mitjans com a font informativa, 2.3.1.1. País i territori: punt de vista propi

2.1.1.5.2. Enfocament de les notícies

Produïm i difonem els nostres continguts informatius des de Catalunya. Els nostres principals destinataris són els ciutadans de Catalunya i els dels països i territoris de parla catalana. També tenim present que els nostres continguts són accessibles a tot el món.

Ens adrecem a tota la societat, sense exclusions. Enfocuem les nostres informacions des dels diferents punts de vista que expliquen la realitat plural i heterogènia de la nostra societat. Per exemple, en una vaga de l'ensenyament expliquem tant els problemes que l'aturada provoca

en les famílies com els motius de la protesta del professorat o la posició de l'administració.

GE: 1.1.2.1.2. El país: perspectiva i context, 1.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat, 1.1.3.1.5. Principis professionals: imparcialitat, neutralitat i pluralisme

MU: 2.3.1.1. País i territori: punt de vista propi

2.1.1.5.3. Ordenació i jerarquització de les notícies

Ordenem i jerarquitzem les notícies en els mitjans d'informació contínua i en les edicions periòdiques dels informatius atenent el fet que l'estructura de l'espai o escaleta és un relat de relats amb les seves pròpies necessitats per mantenir l'interès de l'audiència. Seleccionem la notícia d'obertura en aplicació dels nostres criteris. No ens limitem a encadenar informacions per ordre d'interès descendent, sinó que tenim en compte altres factors, com els temàtics, geogràfics o temporals.

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa

MITJANS INTERACTIUS

El principal criteri d'ordenació i jerarquització de les notícies és informatiu, però també podem oferir als usuaris altres possibilitats, com, per exemple, ordenar les notícies seguint el criteri de les més llegides, les més recents o les més votades.

Classifiquem temàticament les notícies per seccions per facilitar-ne la localització.

Quan considerem que una notícia té una rellevància especial per a l'audiència i cal donar-la a conèixer com més aviat millor, li donem el tractament d'urgent i la publiquem encara que només disposem del titular i estiguem elaborant la resta del contingut.

2.1.1.5.4. Actualització de les notícies i versions

Actualitzem constantment la informació que oferim, incorporem les novetats i fem les versions que calgui, tant a través dels nostres mitjans convencionals com dels especialitzats i els interactius.

Les novetats poden fer canviar l'enfocament o l'obertura d'una informació de forma transitòria o definitiva, però no hem de perdre de vista quines són les dades essencials de la notícia, que han d'aparèixer a totes les actualitzacions que en fem.

Actualitzem les notícies amb les dades que ens vagin arribant, buscant reaccions i opinions solvents, incorporant-hi nous materials audiovisuals o reenfocant la informació.

La por de repetir-nos no ens ha de portar a actualitzar una notícia innecessàriament si això desvirtua la informació.

MITJANS INTERACTIUS

Fem constar la data i l'hora de l'última modificació de la peça informativa. Només l'actualitzem durant les hores posteriors a la publicació. Un cop la notícia ja no és a les portades i ha passat a formar part de l'arxiu, si n'hem de tornar a parlar hem de crear una peça nova.

2.1.1.6. Gèneres de la informació

Expliquem l'actualitat aprofitant les possibilitats que ens ofereixen els diferents gèneres i formats tenint en compte el canal, el context, la situació i l'objectiu informatiu. Complementem la informació amb interpretació i opinió, de manera equilibrada i busquem noves formes d'expressió per enriquir els nostres continguts.

2.1.1.6.1. Les peces informatives

2.1.1.6.1.1. Notícies

Presentem les notícies en els formats que considerem més adequats d'acord amb l'interès informatiu, amb l'ordre que ocupen en el bloc d'informació on van inserides o amb el ritme o disposició de l'espai.

Les notícies han de respondre a les preguntes clàssiques *qui, què, quan, on, com i per què*, endreçades de manera coherent segons la seva importància. Contextualitzem les notícies per assegurar-ne la comprensió.

GE: 1.1.3.1. Principis per a l'exercici del periodisme: principis professionals

2.1.1.6.1.1.1. Notícies a la televisió

2.1.1.6.1.1.1.1. El vídeo

TELEVISIÓ

La informació televisiva és narració audiovisual. Posem totes les eines de la redacció periodística al servei d'un discurs format per tres elements: text, imatge i so ambient, que s'han de complementar i reforçar mútuament.

Ens documentem prèviament. El coneixement de la matèria a tractar és imprescindible per definir el plantejament de la notícia: la forma que adoptarà, la selecció de la informació i els aspectes que volem explicar; les preguntes que farem a les persones que decidim entrevistar, les imatges amb què la narrarem i l'eventual inclusió d'elements de postproducció o una personalització amb plató o *stand up*.

Considerem l'elaboració de la peça informativa una feina d'equip. Redacció, producció i imatge, i realització treballen plegats perquè tingui qualitat i eficàcia informativa.

Visionem les imatges amb què hem d'elaborar la informació, tant si es tracta d'un rodatge propi com de material d'agències, abans d'escriure el text de la notícia. Aquest visionat ens proporciona les pautes per elaborar un text que complementi i reforci el relat audiovisual.

El text d'un vídeo no ha de ser ni una simple descripció del que ja mostren les imatges ni n'ha d'estar dissociat. La conjunció i interrelació del text, les imatges i el so han de formar un tot que capti l'atenció de l'espectador i faciliti al màxim la comprensió de la informació. Cada frase del text i cada pla aporten informació.

Seleccionem amb cura la quantitat de dades que volem donar. Un excés d'informació condensat en un minut sovint és difícil de processar i de ser entès adequadament per l'espectador.

Quan en el vídeo afegim altres elements, com gràfics o postproduccions amb lletres o xifres, el text s'ha de referir a les dades que apareixen en la pantalla amb un ritme de lectura que en permeti la comprensió i assimilació.

En els diversos formats que pugui adoptar (vídeo, *off* conductor, postproducció), a la notícia hi ha d'haver una idea principal, que triem d'acord amb els criteris de selecció de la informació, i unes idees secundàries que ajudin a complementar-la i contextualitzar-la.

En el cas que una notícia tingui molts aspectes rellevants a explicar, podem repartir la informació en peces complementàries que en facilitin la comprensió. És millor presentar la informació en formats diferents que es complementin i ajudin a oferir totes les dades que no pas encabir en un vídeo més elements informatius dels que es poden assimilar.

Per exemple, un vídeo sobre un concert pot anar complementat amb un *off* conductor de l'ambient previ o amb inserts de declaracions o talls de veu d'alguns dels assistents.

Cada peça informativa està integrada en una escaleta, que és el relat global de l'actualitat del dia, i, per tant, no la podem concebre com un element aïllat i independent del conjunt. Les introduccions o presentacions d'un vídeo han d'aportar elements rellevants de la informació, però no han de calcar, repetir o contradir el que a continuació ens explicarà la notícia.

Hem de tenir en compte que el començament o el final d'una peça informativa poden estar relacionats d'alguna manera amb els vídeos que la precedeixen o la segueixen a l'escaleta, a criteri del responsable de l'espai informatiu.

Hem d'escriure sabent quin lloc ocupa en l'escaleta la peça que editem o sabent en quin informatiu s'inclourà, i quina durada tenen prevista els equips d'edició. El treball conjunt amb els equips d'edició és essencial per valorar com dimensionem una informació.

Respectem el temps assignat a la peça pels responsables d'edició del programa informatiu.

En la narració audiovisual procurem que l'editatge sigui fidel als fets que expliquem, assumint que la recreació d'un esdeveniment comporta una tria del material prèviament obtingut.

Som rigorosos amb els discursos de persones que enregistrem i posteriorment editem. No els muntem per obtenir un resultat que vulneri l'esperit del que ens han explicat.

La introducció d'elements narratius aliens a la realitat recollida en el procés de producció, com ara música o efectes sonors, entre altres, ha de tenir una justificació editorial.

Els tractaments de postproducció del material audiovisual, en el marc dels espais informatius, es limiten a la millora de la qualitat i a la introducció de recursos narratius que fan més comprensible la informació. En cap cas el seu ús ha de provocar confusió o malentesos ni distorsionar la informació.

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa,
2.2.1.4.1. Continguts televisius: informatius diaris

2.1.1.6.1.1.1.2. Els inserts de declaracions

TELEVISIÓ

Tant en les entrevistes o rodes de premsa que haguem gravat com en el material que ens arriba de les agències de notícies seleccionem els inserts de declaracions que incloureм en un vídeo pel seu contingut i valor informatiu. Evitem els inserts que només contenen obvietats i els que recullen rumors o especulacions.

Si hem obtingut un material rellevant des del punt de vista informatiu o documental, o considerem que tenim un insert de declaracions o tall de veu que aporta dades noves a la notícia i valorem que s'ha de destacar, analitzem amb els equips d'edició el tractament que li atorguem, dins o fora de la peça a la qual està vinculat.

El text introductori d'un insert de declaracions no ha de repetir el que ja diu el tall de veu.

TEXT: Segons els oncòlegs, **quan un nen té un càncer és tota la família la que emmalalteix.**

INSERT: Quan un nen té una malaltia d'aquestes característiques, **no només és el nen que té la malaltia, sinó que emmalalteix també tota la família.** Que la criatura tingui un suport constant és força important.

TEXT: Segons els oncòlegs, **en el tractament del càncer infantil també s'ha de tenir en compte l'impacte en l'entorn familiar.**

INSERT: Quan un nen té una malaltia d'aquestes característiques, **no només és el nen que té la malaltia, sinó que emmalalteix també tota la família.** Que la criatura tingui un suport constant és força important.

MU: 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu,
2.2.1.4.1. Continguts televisius: informatius diaris

2.1.1.6.1.1.1.3. El so ambient

TELEVISIÓ

Juntament amb el text i la imatge, el so original també aporta informació sobre els fets que narrem. Els vídeos han d'incloure el so ambient fent petites pauses en la narració oral.

Ignorar el so ambient o llegir un text sense pauses i trepitjar el so ambient significatiu és mutilar un aspecte de la realitat que volem explicar i lesiona el resultat final d'una peça informativa.

En els vídeos informatius no modifiquem el so ambient si això altera o distorsiona la realitat. La utilització d'efectes sonors i música ha de tenir una justificació editorial i no ha de trencar la coherència del relat informatiu ni tenir un protagonisme excessiu.

MU: 2.2.1.7.2. La sonorització en l'emissió televisiva: el so ambient

2.1.1.6.1.1.2. Notícies a la ràdio

2.1.1.6.1.1.2.1. Els textos

RÀDIO

Les notícies radiofòniques estan condicionades pel poc temps de què disposem per explicar la informació i pel fet que l'audiència no pot retrocedir si no li ha quedat clara alguna idea o no l'ha poguda retenir. Per això, les peces informatives han de ser clares i sintètiques i han d'estar ben estructurades. Les notícies han d'incloure només els aspectes més significatius de la informació, ja que si contenen un excés de dades són difícils d'entendre i retenir.

Abans de començar a escriure convé saber què volem dir, com ho voldríem explicar, quant de temps tenim i en quin espai s'inclourà la peça que elaborarem. Una notícia té una idea principal, que respon als nostres criteris de selecció de la informació i que es pot complementar amb idees secundàries.

Les notícies poden ser simples o bé estar formades per entradeta i cos, poden tenir només text, o text i documents sonors.

En les notícies simples, presentem la informació amb una estructura jerarquitzada i introduïm les dades per ordre d'importància. En les notícies amb entradeta, obrim la informació amb la idea principal o l'element més nou i sovint hi aportem elements de contextualització i interpretació.

El text i els talls de veu s'han de complementar adequadament, amb coherència i sense duplicacions innecessàries.

EDITOR: La secretària general del PP, **María Dolores de Cospedal**, ha afirmat que **no seria bo un pacte pel pacte sense canviar la política de Zapatero**.

REDACTORA: **María Dolores de Cospedal** ha afirmat que **no seria bo un pacte pel pacte sense canviar la política de Zapatero**. Sentim-la.

TALL DE VEU: *Desde luego, no sería nada bueno un pacto por el pacto sin cambiar la política de Zapatero.*

EDITOR: La secretària general del PP, **María Dolores de Cospedal**, ha parlat de la **dificultat de fer un pacte** amb el PSOE.

REDACTORA: La dirigent del PP ha afirmat que **les condicions per a aquest pacte no són favorables**.

TALL DE VEU: *Desde luego, no sería nada bueno un pacto por el pacto sin cambiar la política de Zapatero.*

La informació que oferim no ha de contenir contradiccions. Per exemple, si apliquem a algú la presumpció d'innocència, l'hem de mantenir durant tota la informació.

Els Mossos d'Esquadra han detingut un noi menor d'edat **acusat** de matar la seva mare al seu domicili al barri de la Verneda de Barcelona. El noi va tenir una forta discussió amb la seva mare, va agafar un ganivet i **la va matar**.

Els Mossos d'Esquadra han detingut un noi menor d'edat **acusat** de matar la seva mare al seu domicili al barri de la Verneda de Barcelona. La policia **creu que** el noi va tenir una forta discussió amb la seva mare, va agafar un ganivet i **la va matar**.

Ajustem cada notícia a la durada que té assignada per no desequilibrar tot l'espai informatiu i la revisem, un cop redactada, per assegurar-nos que no hi ha errors.

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa

2.1.1.6.1.1.2.2. Els titulars radiofònics

RÀDIO

En els titulars destaquem la idea principal de la informació o anunciem les novetats de manera sintètica, directa i inequívoca. Els titulars s'han d'entendre de manera immediata i no poden establir o deixar entreveure conclusions que després no es desenvoluparan a la notícia.

Evitem incloure en els titulars elements no reconeixibles de manera immediata, com ara noms de persona, de lloc, d'entitat o sigles poc conegudes. Tampoc no han de contenir un excés de dades ni xifres complexes.

En els titulars evitem els conceptes que no pugui entendre tothom fàcilment, ja que no hi ha espai per acompañar-los d'una explicació. Així, no hi han d'aparèixer paraules o expressions d'àmbits molt reduïts, com ara tecnicismes o cultismes.

Si en els titulars ens hem de referir a noms de persona, de lloc o d'entitats poc coneguts, els podem completar amb la qualitat que els fa rellevants en la informació o els podem explicar amb alguna referència entenedora. Per exemple, podem dir "Rodríguez Zapatero" sense acompañar-lo del càrrec (no cal que diguem "el president del govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero"), però haurem de presentar els candidats polonesos a la presidència del seu país.

YARÒZUAF KATXÍNSHKI substituirà el seu germà bessó com a candidat ultraconservador a les eleccions presidencials poloneses del 20 de juny. Els sondejos apunten a una victòria **del candidat rival, BRONÍZUAF KOMORÒFSKI.**

[noms transcrits corresponents a les grafies *Jaroslaw Kaczynski* i *Bronislaw Komorowski*].

YARÒZUAF KATXÍNSHKI substituirà el seu germà bessó com a candidat ultraconservador a les eleccions presidencials poloneses del 20 de juny. Els sondejos apunten a una victòria **del president en funcions, el liberal de centredreta BRONÍZUAF KOMORÒFSKI.**

[noms transcrits corresponents a les grafies *Jaroslaw Kaczynski* i *Bronislaw Komorowski*]

Per regla general, formulem els titulars amb verb, preferentment en afirmatiu. Fem servir expressions directes i evitem les frases subordinades i les perífrasis innecessàries. Procurem no caure en incoherències expressives i ens assegurem que el temps verbal dels titulars és adequat a la situació i al moment que es descriu, amb preferència pel present (*declara*), el perfet (*ha declarat*) i el futur (*declararà*), que remarquen l'actualitat.

		
Subordinades innecessàries	Kènia anuncia que deixarà de jutjar els pirates capturats a l'oceà Índic per les forces europees desplegades a la zona.	Kènia deixarà de jutjar els pirates capturats a l'oceà Índic per les forces europees desplegades a la zona.
Perífrasis innecessàries	Deu dies després del vessament tòxic a Hongria, avui està previst que torni a entrar en funcionament la fàbrica d'alumini que el va provocar.	Deu dies després del vessament tòxic a Hongria, avui tornarà a funcionar la fàbrica d'alumini que el va provocar.
Incoherència entre el verb i l'adverbi	Avui , el president de l'Inter, Massimo Moratti, diu que la campanya blaugrana vol pressionar l'àrbitre.	Avui , el president de l'Inter, Massimo Moratti, ha dit que la campanya blaugrana vol pressionar l'àrbitre. El president de l'Inter, Massimo Moratti, diu que la campanya blaugrana vol pressionar l'àrbitre.

MU: 2.4.4.3. Redacció: estils de frase, 2.4.4.4. Redacció: llargada i ordre de la frase, 2.4.4.5.4. Tria de paraules i recursos expressius: tecnicismes i altres paraules d'ús restringit, 2.4.4.6. Redacció: tractament de noms propis, 2.4.4.7. Redacció: tractament de les xifres, 2.4.4.8. Redacció: tractament de les singles, 2.4.4.10. Redacció: expressió del temps, de la probabilitat i de la hipòtesi

2.1.1.6.1.1.2.3. Sumaris radiofònics

RÀDIO

En els sumaris o portades anunciem el contingut d'un programa o espai informatiu, amb una selecció dels temes més rellevants que desenvoluparem després, o amb un de sol.

Tot i que les portades poden tenir un estil més personal i informal que altres peces informatives, no hi podem expressar opinió. Sí que hi podem interpretar la realitat i fins i tot introduir-hi algun element valoratiu, sempre que mantinguem la imparcialitat de la informació.

GE: 2.1.3.1. Principis per a l'exercici del periodisme: principis professionals

2.1.1.6.1.1.2.4. Els talls de veu

RÀDIO

Seleccionem els fragments d'una gravació que es convertiran en talls de veu en funció del contingut, el valor informatiu i la coherència dins de la narració informativa. Evitem els talls de veu que només contenen obvietats i els que recullen rumors o especulacions.

Introduïm els talls de veu amb frases que resumeixin les declaracions que sentirem o que en remarquin algun aspecte significatiu. Evitem donar pas a unes declaracions amb les mateixes paraules que les del tall de veu.

Introduïm els talls de veu presentant la persona que fa les declaracions amb el nom i el càrrec o la qualitat que la fa rellevant. Ens podem estalviar alguna d'aquestes dades si la persona és molt coneguda i ja l'hem presentada prèviament.

MU: 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu, 2.4.4.6. Redacció: tractament dels noms propis, 2.2.2.5.3.1. Tractament dels elements documentals i complementaris al ràdio: els talls de veu

2.1.1.6.1.1.2.5. El so ambient

RÀDIO

Sempre que sigui possible, incloem so ambient a les notícies, ja que té valor descriptiu i afegeix informació als fets que expliquem. És el cas dels crits en una manifestació o en un camp de futbol.

Quan informem des del lloc de la notícia, procurem que el so ambient arribi clarament a l'audiència, encara que això ens obligui a alçar la veu, i en gravem fragments per poder-los incloure com a document sonor en versions posteriors elaborades des de la redacció.

MU: 2.2.2.5.3.2. Tractament dels elements documentals i complementaris a la ràdio: el so ambient

2.1.1.6.1.1.3. Notícies als mitjans interactius

2.1.1.6.1.1.3.1. Els textos

MITJANS INTERACTIUS

Entenem les notícies com un conjunt multimèdia d'elements (text, àudio, vídeo, fotografia). Generalment, l'eix principal de la informació és el text.

Estructurem les notícies en paràgrafs curts per facilitar-ne la lectura i les classifiquem temàticament i amb paraules clau per facilitar-ne la publicació en els espais corresponents i la localització amb els cercadors.

MU: 2.2.3.2.1.3. Els webs de la CCMA: elaboració de continguts per al web

2.1.1.6.1.1.3.2. Els titulars

MITJANS INTERACTIUS

Els titulars de les notícies expliquen de manera entenedora les idees principals de la informació que difonen. No escurcsem els titulars si això els fa incomprensibles. No fem titulars enganyosos ni intrigants per cridar l'atenció dels usuaris. Tenim en compte que aquests titulars també es mostren en diversos entorns, contextos i dispositius on podrien no entendre's correctament. A la portada podem utilitzar un titular més creatiu que el que mostrem a la pàgina de la mateixa notícia, que ha de ser purament informatiu.

2.1.1.6.1.1.3.3. Entradetes

MITJANS INTERACTIUS

Les entradetes recullen les idees principals de la informació indicada al titular i n'amplien algun aspecte. El text de l'entrada s'ha d'entendre per si mateix i cal tenir present que en alguns entorns pot ser tota la informació visible de la notícia.

2.1.1.6.1.1.3.4. Complements audiovisuals

MITJANS INTERACTIUS

Incorporem material audiovisual complementari a la notícia sempre que hi aporti alguna informació rellevant.

Podem incloure en la notícia peces audiovisuals, tal com s'han difós per ràdio o televisió, que, encara que puguin suposar una redundància, hi aporten elements visuals i sonors d'interès.

També hi podem incorporar altres materials audiovisuals, tant propis com aliens.

MU: 2.2.3.2.1.3.4. Elaboració de continguts per al web: material complementari

2.1.1.6.1.1.3.5. Fotografies

MITJANS INTERACTIUS

Il·lustrem les notícies amb fotografies que hi aportin algun element informatiu. Quan la imatge no és nostra, mencionem la font. Totes les fotografies van acompanyades d'un petit text descriptiu com a peu de foto.

MU: 2.1.1.3.4.4. Informació i intimitat: material informatiu aliè, 2.1.1.3.5.2. Tractament de les fonts d'informació: citació de les fonts d'informació, 2.2.4.1.1. La participació de l'audiència: continguts generats per l'audiència, 2.2.3.2.1.3.4. Elaboració de continguts per al web: material complementari

2.1.1.6.1.1.3.6. Enllaços

MITJANS INTERACTIUS

Completem les notícies amb enllaços a les fonts directes de la informació o a webs que la puguin ampliar.

MU: 2.1.1.3.5.2. Tractament de les fonts d'informació: citació de les fonts d'informació, 2.2.3.2.1.3.3. Elaboració de continguts per al web: enllaços

2.1.1.6.1.1.3.7. Infografia

MITJANS INTERACTIUS

Per facilitar la comprensió de determinades informacions o mostrar un conjunt de dades difícil d'explicar amb paraules, generem gràfics informatius (infografies).

MU: 2.2.3.2.1.3.4. Elaboració de continguts per al web: material complementari, 2.2.1.8. L'emissió televisiva: disseny gràfic

2.1.1.6.1.1.3.8. Comentaris

MITJANS INTERACTIUS

En els nostres continguts incloem espais de participació on els usuaris poden comentar la notícia. Aquests comentaris no formen part de la notícia i es regulen per les normes de participació. Si un comentari proposa una esmena a alguna dada del contingut de la notícia, comprovem si té fonament i, si en té, rectifiquem i responem al comentari. Els autors de la notícia no entren en debat amb els usuaris sobre el tema o el tractament de la informació, però sí que poden intervenir-hi si es considera necessari fer qualsevol aclariment.

MU: 2.2.4.1.10. Participació de l'audiència: comentaris en els mitjans interactius

2.1.1.6.1.2. Cròniques

Quan el periodista és testimoni presencial d'un esdeveniment i pot aportar elements particulars, amb diferències i matisos que només es poden obtenir amb el contacte directe amb els fets, el relat de la informació pot adoptar el format de crònica.

Les cròniques han de ser informatives i incloure elements descriptius i interpretatius, fruit de l'observació del cronista, però sense afegir-hi opinió. Narren els fets, detallen tot el que envolta la notícia i, si cal, expliquen la informació amb referents pròxims que ajudin a entendre-la.

Hi tenen cabuda tots els elements sonors o visuals (so ambient, talls de veu o inserts de declaracions) que es considerin rellevants per construir un retrat fidel i rigorós dels fets.

Les cròniques poden tenir un estil personal, però sense caure en la banalització ni en un excés de familiaritat o col·loquialisme. El cronista no és el protagonista de la informació, sinó tan sols algú que transmet a l'audiència el que veu i sent. Tret d'alguns casos molt justificats,

les cròniques no s'expliquen en primera persona. Quan assenyala una imatge de darrere seu, el cronista no diu “darrere meu” sinó “darrere nostre”.

La informació que expliquem amb format de crònica porta una referència de situació del lloc des d'on s'explica la informació i la firma dels professionals que l'han elaborada.

Adrecem els continguts informatius a l'audiència, que no ha de quedar al marge quan establím un diàleg entre el conductor o l'editor i el periodista que relata la notícia.

CONDUCTOR: Eva Rovira, enviada especial a Lima. Bon dia.

REDACTORA: Bon dia, **Pere**.

CONDUCTOR: Quina és la situació a la zona després del terratrèmol d'ahir?

REDACTORA: **Et puc dir, Pere**, que les autoritats no garanteixen el subministrament de productes bàsics...

CONDUCTOR: Eva Rovira, enviada especial a Lima. Bon dia.

REDACTORA: Bon dia.

CONDUCTOR: Quina és la situació a la zona després del terratrèmol d'ahir?

REDACTORA: Les autoritats... / **Us podem dir** que les autoritats no garanteixen el subministrament de productes bàsics...

TELEVISIÓ

En les cròniques televisives incloem un *stand up* o plató del periodista, situat, si és possible, en un lloc rellevant o significatiu relacionat amb el fet que expliquem.

Tenim cura que aquesta aparició s'integri harmònicament en el discurs i hiafegeixi valor.

MU: 2.2.1.4.1.3. Informatius diaris a la televisió: peces informatives

2.1.1.6.1.3. Reportatges i altres formats d'aprofundiment

Amb el reportatge i altres formats de narració periodística oferim punts de vista complementaris d'una informació per abordar-la des de diferents angles i reflectir la realitat amb més profunditat i perspectiva.

En els reportatges incorporem fòrmules narratives menys rígides, que ens permeten més llibertat formal i creativa. La hibridació amb altres gèneres i l'estructura més flexible i oberta a la innovació dels nostres reportatges no ens fan perdre de vista els criteris de rigor i equilibri periodístics.

MU: 2.1.1.4.1. Tractament de la informació: objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius, 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu, 2.1.1.4.3. Tractament de la informació: alteració de la realitat, 2.2.1.4.2. Continguts televisius: reportatges

2.1.1.6.2. Entrevistes

Les nostres entrevistes tenen l'objectiu d'obtenir informació i aprofundir en un aspecte informatiu d'interès o en la personalitat de l'entrevistat.

Contextualitzem les entrevistes. Expliquem qui és la persona entrevistada i per què l'entrevistem.

Informem les persones que volem entrevistar de les característiques de la seva intervenció.

Amb caràcter general, no facilitem qüestionaris previs ni pactem les preguntes amb les persones que volem entrevistar. En el cas d'entrevistes gravades, no donem a les persones entrevistades l'oportunitat d'esmenar o canviar respostes. Tampoc admetem peticions per supervisar el material abans de difondre'l. En situacions extraordinàries, si ho justifica l'interès informatiu, el responsable corresponent pot autoritzar una excepció. En aquest cas, n'informem l'audiència.

En els mitjans interactius fem habitualment entrevistes per escrit, per exemple, mitjançant el correu electrònic, en les quals facilitem un qüestionari a l'entrevistat, que posteriorment respon també per escrit.

No acceptem cap mena de condició o restricció sobre l'entrevistador ni sobre els aspectes que es tractaran a l'entrevista. En són una excepció els fets relacionats amb la intimitat de la persona entrevistada si aquesta intimitat no té una rellevància pública.

Repreguntem als entrevistats si no ens contesten allò que els hem preguntat i considerem que és un aspecte essencial de l'entrevista, però no els burxem per forçar respuestes ni els fem dir el que no volen dir.

Ens documentem de manera exhaustiva i rigorosa per abordar les entrevistes amb els coneixements necessaris. Demostrem interès pel que preguntem, seguim el fil de les respuestes i evitem hipotecar-nos per un guió de preguntes previ.

Tractem els entrevistats amb respecte. Som incisius, sense necessitat de ser agressius, de caure en l'insult ni de fer acusacions no documentades. No fem servir les entrevistes com a pretext per atacar els entrevistats, enfrontar-nos-hi o posar-los en evidència gratuitament. No som ni excessivament familiars amb les persones entrevistades ni injustificadament distants.

Les preguntes han de ser curtes, clares i concretes. Darrere de llargues exposicions a l'hora de preguntar, l'audiència i les persones entrevistades poden perdre el fil i no entendre què els estem demanant.

Deixem que la persona entrevistada s'expressi amb comoditat. Per a l'audiència, són interessants els seus arguments, idees i opinions, no pas els nostres. Només la interrompem si considerem que ens contesta amb evasives o fa respuestes llargues i incomprendibles.

Tractem les persones entrevistades de tu o de vostè dependent del context, més o menys formal, en què se situi l'entrevista. Considerem que tutejar no vol dir necessàriament faltar al respecte. També procurem que un tracte massa cordial per part de l'entrevistador cap a l'entrevisat no faci perdre credibilitat al mitjà.

No paguem les persones que entrevistem en els espais informatius. Només cobrim les despeses que suposi la contribució, com ara viatges, hotel, àpats i trasllats.

Quan fem entrevistes audiovisuals d'especial interès i no les emetem íntegrament a la televisió o la ràdio, les publicarem senceres a internet.

Tret de casos excepcionals i justificats, evitem entrevistar la mateixa persona el mateix dia i a diferents espais del mateix canal. També evitem concentrar en un mateix dia i un mateix canal entrevistes a persones diferents però que pertanyen a una mateixa entitat o que tenen el mateix punt de vista sobre un afer determinat si això desequilibra la informació. La direcció del mitjà s'encarrega de posar els mecanismes de coordinació necessaris per evitar-ho.

GE: 1.2.1.3.5. Fonts: pagament a les fonts, 1.2.1.5.2. Obtenció de material documental: entrevistes i declaracions

MU: 2.1.1.3.3. Obtenció de la informació: consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la informació, 2.1.1.3.5. Obtenció de la informació: tractament de les fonts d'informació, 2.3.2.1. Perspectiva de gènere: la presència de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA, 2.4.3.1.1. Usos lingüístics segons gènres: usos lingüístics en entrevistes i enquestes, 2.4.4.9.2. El tracte interpersonal: tractament d'entrevistats, convidats i participants, 2.2.2.5.2.2. Tractament de peces, gèneres i formats radiofònics: tractament de les entrevistes

2.1.1.6.3. Transmissions

Transmetem en directe esdeveniments esportius, polítics, socials, culturals i religiosos d'acord amb l'interès informatiu.

En una transmissió, traslladem fidelment a l'audiència el que veiem i sentim, amb els elements descriptius i interpretatius que calgui. La narració pot introduir valoracions i un punt de vista personal sempre que no vulneri els nostres criteris i tingui en compte que s'adreça a un públic ampli i heterogeni.

Ressaltem el so ambient de les transmissions i el deixem en primer pla sempre que tingui un valor informatiu o testimonial.

El llenguatge de les transmissions és clar i àgil, més flexible o formal en funció de l'esdeveniment.

Si la transmissió es fa en equip, és necessari que la participació de cadascun dels membres estigui coordinada i que tots els participants aportin elements diferenciats que hi afegeixin interès.

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa, 2.1.2.3. Esports: les transmissions esportives, 2.4.5.2.1.4. Indicacions generals de locució: transmissions, 2.1.1.6.1.1.1.3. Notícies: el so ambient, 2.2.1.4.3. Continguts televisius: esports, 2.2.1.7.2. La sonorització: el so ambient, 2.1.1.6.1.1.2.5. Notícies: el so ambient, 2.2.2.5.2.4. Tractament de peces, gèneres i formats radiofònics: tractament de les transmissions

MITJANS INTERACTIUS

Per al seguiment d'esdeveniments de rellevància informativa utilitzem el format minut a minut, una modalitat d'informació continuada, amb frases curtes i actualització constant per poder seguir en temps real els fets més destacables que van passant. Difonem també aquests seguits minut a minut a les xarxes socials on encaixi millor aquest format.

2.1.1.6.4. Tertúlies

Les tertúlies que programem tenen l'objectiu d'analitzar l'actualitat des de diferents punts de vista i la vocació d'aportar elements de judici a la ciutadania i, alhora, entretenir.

Procurem que, en les tertúlies, estigui representada la diversitat social i professional del nostre país i també que hi hagi paritat entre homes i dones.

Considerem essencial que les persones que participen en les nostres tertúlies estiguin informades sobre la matèria que tractem.

Busquem l'equilibri de punts de vista entre els tertulians i ens assegurem que els seus parers diferents afavoreixen una tertúlia rica en opinions i arguments. Seleccionem els tertulians per la seva trajectòria, per la seva vàlua professional contrastada, per la seva facilitat d'expressió o per la incidència social que pugui tenir la seva feina.

La persona que dirigeix una tertúlia s'esforça perquè els participants respectin els torns de paraula i exposin amb claredat la seva opinió i les seves reflexions, i no pren partit per cap de les parts ni s'hi identifica. Dinamitza el diàleg, ofereix arguments i introduceix dades objectives sobre el tema del qual es parla, sense donar la seva opinió.

És responsabilitat de la persona que condueix la tertúlia que els participants tinguin en tot moment un comportament respectuós i que l'exposició de les seves idees no sigui insultant o contrària als valors de la convivència.

Busquem entre els col·lectius professionals i socials noves veus que puguin aportar punts de vista diferents i evitem la presència reiterada de les mateixes persones a les tertúlies.

En igualtat de mèrits i qualitats, preferim tertulians que s'expressin en català.

GE: 1.1.2.5.2. Atenció a la societat: diversitat, 1.1.2.5.4. Atenció a la societat: paritat i equilibri de gènere,

MU: 2.3.2.1. Perspectiva de gènere: la presència de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA, 2.4.3.1.3. Usos lingüístics segons gèneres: usos lingüístics en espais de participació i debat

2.1.1.6.5. Debats

Els debats que programem tenen l'objectiu d'analitzar la realitat social des de punts de vista diferents.

Procurem que, en els debats, hi estigui representada la diversitat social i professional del nostre país i també que hi hagi paritat entre homes i dones.

Ens assegurem que els participants tenen un punt de vista rellevant en relació amb el tema que es tracta i que cap punt de vista significatiu en queda exclòs.

En cas que un punt de vista o una opció rellevant en el debat no hi sigui representat, ho fem saber a l'audiència i n'expliquem el motiu.

No acceptem que els convidats envaeixin el control editorial del debat, com ara volent imposar la presència o l'absència d'un altre convidat.

La persona que modera el debat s'encarrega d'ordenar les intervencions dels participants de manera equilibrada, guia la discussió, la condueix atenent el criteri d'interès informatiu i no pren partit per cap tesi.

Permetem que totes les opinions s'expressin lliurement, excepte les que atempten contra els principis democràtics i la convivència.

Busquem entre els col·lectius professionals i socials noves veus que puguin aportar punts de vista diferents i evitem la presència reiterada de les mateixes persones en els debats.

En igualtat de mèrits i qualitats, preferim convidats que s'expressin en català.

GE: 1.1.2.5.2. Atenció a la societat: diversitat, 1.1.2.5.4. Atenció a la societat: paritat i equilibri de gènere

MU: 2.3.2.1. Perspectiva de gènere: la presència de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA, 2.4.3.1.3. Usos lingüístics segons gèneres: usos lingüístics en espais de participació i debat

2.1.1.6.6. Crítiques i comentaris de persones expertes

Busquem l'opinió i els comentaris d'experts per analitzar, aprofundir o aclarir algun fet de l'actualitat.

Seleccionem les persones expertes d'acord amb la seva trajectòria professional, coneixements i especialització, i també per les seves aptituds comunicatives. Potenciem l'opinió de crítics i experts dels nostres propis mitjans en diferents àmbits de l'actualitat.

Tant si els crítics o experts pertanyen als nostres mitjans com si no, els seus comentaris o crítiques han de ser racionats i fonamentats, sense desqualificacions gratuïtes ni submissions a interessos comercials o econòmics.

Busquem l'equilibri, evitant esquematismes, a l'hora d'incloure les opinions d'experts en els nostres mitjans. Quan aquestes opinions puguin venir determinades per les seves tendències polítiques o religioses, o estiguin marcades per la influència de grups econòmics, científics, socials o de qualsevol altra mena, ho fem saber a l'audiència de la manera que creuem més adequada.

Els comentaris dels experts són personals i, per tant, només reflecteixen la seva opinió. Separem els comentaris d'experts o els articles d'opinió de la informació de manera clara amb algun element gràfic o sonor.

En igualtat de mèrits i qualitats, preferim experts que s'expressin en català.

GE: 1.1.3.1.4. Principis professionals: independència

MU: 2.1.1.4.1. Tractament de la informació: objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius, 2.3.2.1. Perspectiva de gènere: la presència de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA, 2.4.2.1. Garanties de qualitat lingüística: compromís per la qualitat lingüística

2.1.2. ESPORTS

Tractem l'esport com una activitat plena de components culturals, educatius i formatius, i, sobretot, amb una gran capacitat de promoure la relació i l'intercanvi entre persones i col·lectius d'arreu del món.

Donem una presència destacada als esports, d'acord amb la demanda social i amb l'interès que susciten. Tenint en compte la nostra missió de servei públic i el component d'espectacle dels esports, els tractem des de diversos punts de vista, des de la màxima competició fins al vessant més lúdic, i els expliquem amb un ventall ampli i variat de gèneres i formats, entre la informació i l'entreteniment. En tots els casos, els nostres continguts esportius reflecteixen valors com ara l'esforç, la superació personal, el treball en equip, la noblesa en la competició i un estil de vida saludable.

MU: 2.2.1.4.3. Continguts televisius: esports

2.1.2.1. La informació esportiva

En qualsevol format, la informació esportiva dels mitjans de la CCMA segueix els nostres principis per a l'exercici del periodisme i s'elabora amb els mateixos criteris que la informació general.

La nostra informació esportiva no es barreja amb l'opinió personal de qui la transmet, encara que pugui suposar que la comparteix amb la majoria de l'audiència. En les transmissions i continguts no estrictament informatius podem introduir elements d'empatia sense que això contradiguï el rigor informatiu.

Informem de les activitats en què prenen part entitats, equips o esportistes catalans o del nostre entorn, i també dels esdeveniments internacionals d'interès.

Cobrim una gamma variada d'esports, des dels més seguits fins als més minoritaris, i en fem un seguiment proporcional a la seva incidència social i a la seva implantació.

Els rumors i les especulacions no són notícia. No els alimentem ni difonent-los ni desmentint-los. Tenim present que, molt sovint, els rumors són interessats i tenen com a objectiu utilitzar els mitjans de comunicació per influir en operacions de caràcter econòmic.

No informem de fitxatges, destitucions, dimissions ni sancions fins que no hem pogut confirmar la notícia a través de fonts fidedignes, encara que no siguin oficials.

GE: 1.1.3. Principis de la CCMA: principis per l'exercici del periodisme

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa, 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu

2.1.2.1.1. Objectivitat i emoció en l'esport

El tractament de l'actualitat esportiva té particularitats pròpies respecte a altres àmbits de la informació per la capacitat que té l'esport de generar emoció o per la identificació de sectors de l'audiència amb un esportista, un equip o una activitat determinada. La implicació en la narració respon al nostre criteri de proximitat i no contradiu els principis d'objectivitat i veracitat. Aquesta implicació no s'ha de traduir en descrèdit o en menysteniment de cap dels actors que intervenen en un esdeveniment esportiu.

Tractem tots els esportistes i directius amb distància professional. La proximitat personal que hi puguem tenir no es tradueix en una adulació o una crítica exagerada de les seves accions, en una excessiva familiaritat en el tracte o en un ton massa amistós o hostil a l'hora d'entrevistar-los o d'informar-ne.

L'ús de la primera persona del plural per referir-nos a esportistes o a equips denota identificació. Com més informatiu i objectiu és un espai, menys cabuda hi té aquest recurs, i en espais estrictament informatius no està justificat de cap manera. El mateix passa amb recursos expressius com un ton de veu excessivament elevat, un discurs clarament emotiu o una entonació molt marcada.

Transmissió	Programa informatiu	
Guanyem per 3 a 1.		El Barça guanya per 3 a 1.
Ens hem salvat del descens.		El Nàstic s'ha salvat del descens.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veritat i rigor

MU: 2.1.1.1.3. Criteris de selecció informativa: proximitat, 2.1.1.4.1. Tractament de la informació: objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius

2.1.2.1.2. La perspectiva catalana en l'esport

Seguim les actuacions dels esportistes catalans, segui en l'esport que sigui i al marge de l'entitat o el club que defensin. Dediquem una atenció especial als esportistes, entitats o esdeveniments dels Països Catalans, d'acord amb el criteri de proximitat.

Fem seguiment de les seleccions esportives catalanes i de les competicions en què participen. En els nostres mitjans, el terme selecció es refereix a la catalana, si no s'indica una altra cosa.

MU: 2.1.1.1.3. Criteris de selecció informativa: proximitat

ÉsADIR: Selecció

2.1.2.1.3. Diversitat en l'esport

Els nostres mitjans, a més de seguir els esports majoritaris, reflecteixen la diversitat esportiva del país.

Difonem continguts esportius de modalitats o categories minoritàries, com ara esport base, esport adaptat a persones amb discapacitat o esport tradicional, d'acord amb criteris periodístics i atenent els nostres principis de pluralisme, diversitat, defensa de les minories, atenció a les persones discapacitades i paritat i equilibri de sexes, recollits en els nostres principis editorials.

Fem una atenció especial a la informació esportiva local, incloses les transmissions, en cadascun dels àmbits territorials concrets, tenint en compte la incidència social i l'interès que pugui tenir per al territori, d'acord amb el nostre criteri de servei públic.

GE: 1.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat

MU: 2.1.1.1.6. Criteris de selecció informativa: servei públic

2.1.2.1.4. Reconeixement dels valors de l'esport

El tractament dels continguts esportius en els nostres mitjans respecta els valors recollits en la *llei catalana de l'esport*⁵⁰ i en la *Carta Olímpica del COI*.⁵¹

En la difusió de continguts esportius respectem de manera estricta totes les persones que hi intervenen, com ara esportistes, àrbitres i jutges, dirigents, públic o informadors. Aquest respecte el fem extensible a les normes amb què es regulen les diferents competicions.

⁵⁰ Llei de l'exercici de les professions de l'esport: <http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/Secretaria%20General%20de%20Esport/Normativa/Llei%20de%20l'exercici%20de%20les%20professions%20de%20l'esport.pdf>

⁵¹ Carta Olímpica. Comitè Olímpic Internacional: [http://www.coe.es/WEB/COEHOME.nsf/b8c1dabf8b650783c1256d560051ba4f/48781e452fd3070cc1256e23005a4454/\\$FILE/CARTA%20OLIMPICA%202007.pdf](http://www.coe.es/WEB/COEHOME.nsf/b8c1dabf8b650783c1256d560051ba4f/48781e452fd3070cc1256e23005a4454/$FILE/CARTA%20OLIMPICA%202007.pdf)

Condemnem de manera explícita la violència en l'esport, tant dins com fora del terreny de joc. No donem veu a les persones que incitin a la violència o en facin apologia ni a les que fomentin actituds discriminatòries.

2.1.2.2. El llenguatge esportiu

La prioritat del llenguatge esportiu dels nostres mitjans és que el missatge arribi amb claredat a tota l'audiència, i per això fem servir expressions fàcilment comprensibles, que poden ser més específiques en espais especialitzats.

Per entretenir i transmetre emocions quan cal, en els continguts esportius apostem per una llengua rica i expressiva, innovadora quan calgui, que reflecteixi les formes idiomàtiques pròpies i que s'allunyi dels tòpics i de les expressions buides de contingut.

Fem servir un llenguatge respectuós per referir-nos als equips, als resultats i a les competicions, i evitem expressions racistes, xenòfobes, violentes, barroeres, irrespectuoses o sexistes.

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard, 2.4.4. Ús de la llengua: redacció, 2.4.5.2.1.4. Indicacions generals de locució: transmissions

ÉsADIR: Esports

2.1.2.2.1. Vocabulari especialitzat en esports

Recollim i difonem la gran riquesa lèxica i expressiva de l'àmbit esportiu, en molts casos provinent del llenguatge popular i del que genera el mateix esport. Seleccionem el lèxic més adequat segons el context de difusió de cada espai.

Per regla general, fem servir un vocabulari comprensible, lliure d'estrangerismes i de tecnicismes innecessaris, i també allunyat dels tòpics periodístics i dels sobreentesos.

En els espais esportius dins la informació general, limitem l'ús d'un vocabulari massa especialitzat: o bé prescindim dels tecnicismes o bé els expliquem perquè els pugui entendre tothom.

En programes, transmissions i magazins d'esports, la terminologia especialitzada hi té més cabuda que en la informació esportiva general perquè l'audiència potencial està més interessada en la matèria i en té més informació.

MU: 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius

2.1.2.2.1.1. Sobreentesos del llenguatge esportiu

En espais no especialitzats, no donem per sabudes paraules o expressions que només poden entendre les persones que estan introduïdes en un esport determinat.

En categoria masculina, es disputa una nova prova del mundial d'en-duro. **Ivan Cervantes surt com a líder a la categoria d'E3**

En categoria masculina, es disputa una nova prova del mundial d'en-duro. **Ivan Cervantes surt com a líder a la categoria d'E3, per a motos de més de 250 centímetres cúbics.**

MU: 2.4.4.5.2. Tria de paraules i recursos expressius: elisions, pronoms, sinònims i sobreentesos

2.1.2.2.1.2. Termes provinents d'altres àmbits en el relat esportiu

El llenguatge esportiu incorpora sovint termes d'altres àmbits, com ara el mèdic, el jurídic o l'econòmic. Quan utilitzem paraules especialitzades d'aquests àmbits que no s'hi comparteixen per tota l'audiència, especialment la terminologia mèdica, les expliquem o les traduïm a un llenguatge comprensible per a una àmplia majoria.

El pilot de 125 Marc Márquez té **una luxació a l'espatlla dreta i abrasió del maluc esquerre.**

El pilot de 125 Marc Márquez té **lesions a l'espatlla dreta i al maluc esquerre.**

El ritme de les transmissions i dels programes especialitzats permet donar detalls a l'audiència i esplaïar-se en les explicacions. Per tant, si ens referim a la lesió d'un jugador pel nom mèdic concret i específic, l'hem de contextualitzar. Això vol dir que podem explicar què implica la lesió, on s'ha fet mal aquest jugador, quant de temps s'estarà de baixa o com afectarà el seu futur aquesta lesió, que, al cap i a la fi, és la informació que interessa a l'audiència.

MU: 2.4.4.5.4. Tria de paraules i recursos expressius: tecnicismes i altres paraules d'ús restringit

2.1.2.2.2. Els tòpics del llenguatge esportiu

Procurem prescindir dels tòpics. Són usos o expressions creats per buscar l'originalitat i que, de tant fer-los servir, s'han convertit en fórmules estereotipades que denoten pobresa expressiva i falta de recursos.

El partit del segle

Guanyar sense baixar de l'autocar

Obrir la llauna dels gols

No conèixer la derrota

MU: 2.4.4.5.5. Tria de paraules: tòpics

2.1.2.2.3. Els estrangerismes en l'esport

Prescindim dels estrangerismes que siguin innecessaris i utilitzem paraules catalanes sempre que sigui possible. Si incorporem estrangerismes perquè no hi ha una forma catalana equivalent i dubtem que tothom els pugui entendre, els expliquem.

	
<i>rookie</i>	en el bàsquet nord-americà, jugador debutant
	
<i>calcio</i>	futbol italià

El portal lingüístic ÉsADIR recull una selecció dels dubtes més habituals, especialment dels usos no previstos al diccionari normatiu, en relació amb l'àmbit dels esports.

ÉsADIR: Lèxic esports

2.1.2.2.4. El llenguatge violent en l'esport

Procurem no recórrer indiscriminadament al llenguatge bèl·lic, d'acord amb els valors esportius que defensem i amb la nostra responsabilitat social. Així, no presentem la competició esportiva com una confrontació violenta ni fem servir expressions que incitin a la violència o que reproduixin actituds i expressions ofensives.

Optem per una terminologia que s'allunyi de les connotacions més agressives sense renunciar a l'expressivitat inherent al relat esportiu. Així, incorporem amb plena normalitat paraules com *lluita*, *adversari*, *victòria* o *derrota*, provinents de l'àmbit bèl·lic, però mirem de prescindir d'altres expressions, com ara *instint assassí* o *botxí*.

2.1.2.2.5. La denominació dels clubs esportius

El nom amb què designem els clubs, les competicions o les instal·lacions esportives ha de ser, de manera preferent, el que entengui majoritàriament la nostra audiència.

MU: 2.4.4.6. Redacció: tractament dels noms propis

2.1.2.2.5.1. Noms populars i noms oficials dels clubs esportius

Per referir-nos oralment als clubs o equips fem servir indistintament el nom oficial (*F. C. Barcelona*), una forma simplificada (*Barcelona*) o una de popular, quan n'hi ha (*Barça*).

Per regla general, no llegim les inicials que formen part del nom oficial del club (en tot cas, sí que les podem llegir desplegades), però sí les sigles que donen nom a clubs i equips.

U. E. Lleida	CSKA Moscou
--------------	-------------

MU:2.4.4.8. Redacció: tractament de les sigles, 2.4.6.1.3.1. Les abreviacions en els textos orals: les inicials en els textos orals

TELEVISIÓ**MITJANS INTERACTIUS**

Quan els noms dels clubs o equips apareixen en quadres o taules, com classificacions, aparellaments o resultats, fem servir la denominació formal o oficial, i no pas la popular.

També fem servir només el nom formal o oficial en els resultats aïllats que apareixen sobre una peça informativa o una transmissió.

Poden aparèixer noms de clubs i equips que no segueixen els nostres criteris quan estan inclosos en un senyal únic procedent de fonts externes (UEFA, F-1), sotmès a una relació contractual.

2.1.2.2.5.2. Noms i marques comercials en l'àmbit esportiu

Per norma general, optem per fer servir les denominacions més conegudes, tradicionals o populars dels clubs, els equips, les competicions i les instal·lacions esportives perquè l'audiència entengui clarament a què ens referim. Encara que els noms oficials portin incorporada una marca comercial, no ens obliguem a dir-la, tret que hi hagi un contracte vinculant, per preservar al màxim la distinció entre informació i publicitat. En tot cas, podem utilitzar com a sinònim el nom amb la marca incorporada.

Formes que ens poden servir com a sinònims

Nom oficial	Forma descriptiva o tradicional	Nom popular
Iberostar Estadi	Estadi del Mallorca	Son Moix
DKV Joventut	Joventut (de Badalona)	la Penya

MU: 2.1.1.4.7. Tractament de la informació: marques comercials i informació, 2.4.4.5.2. Tria de paraules i recursos expressius: elisions, pronoms, sinònims i sobreentesos, 2.4.4.6.9. Tractament dels noms propis: marques comercials

2.1.2.2.5.3. Traducció dels noms dels equips i els clubs esportius

Com a norma general, en els noms de clubs i equips traduïm els topònims i gentilicis que tenen forma catalana i alguns adjetius freqüents en aquestes denominacions. Així, diem en català *Reial Saragossa* o *Atlètic de Madrid*, i no pas *Real Zaragoza* o *Atlético de Madrid*.

Tot i això, mantenim la forma original del nom oficial en alguns casos, com ara *Athletic* (de Bilbao), *Bayern* (de Munic) o *Milan*, i no pas *Atlètic* (de Bilbao), *Baviera* (de Munic) o *Milà*.

El portal lingüístic ÉsADIR ofereix una llista de noms propis relacionats amb els esports i els criteris de traducció que apliquem.

ÉsADIR: Noms propis Esports

2.1.2.3. Les transmissions esportives

Ens esforçem per oferir les competicions i els esdeveniments del calendari esportiu que considerem d'interès per a l'audiència, d'acord amb les nostres possibilitats i els nostres recursos.

Les nostres transmissions esportives són fidels a la realitat. Els narradors i col·laboradors expliquen amb exactitud els esdeveniments, i els analitzen i valoren amb rigor i professionalitat basant-se en dades objectives.

Narradors i col·laboradors són respectuosos en els seus comentaris i no donen per fet que tota l'audiència és partidària d'un dels competidors.

Sense renunciar a l'exactitud i el respecte, en les transmissions podem buscar la complicitat amb els simpatitzants dels esportistes i dels equips del nostre entorn.

En les transmissions es combina amb equilibri informació i entreteniment. Al relat, s'hi afegeixen anècdotes, curiositats, comentaris tècnics, entrevistes, declaracions o intervencions de l'audiència.

Procurem fer les transmissions en directe i des del mateix lloc de l'esdeveniment. En cas que la transmissió sigui en diferit o que fem la narració des dels nostres estudis, ho indiquem a l'audiència.

Durant la transmissió anem informant l'audiència del resultat del partit o de la posició dels participants en la competició.

MU: 2.1.1.6.3. Les peces informatives: transmissions, 2.4.5.2.1.4. Indicacions generals de locució: transmissions, 2.2.1.4.3. Continguts televisius: esports, 2.2.2.5.2.4. Tractament de peces, gèneres i formats radiofònics: tractament de les transmissions

2.1.2.4. Drets esportius

En els esdeveniments subjectes a drets contractuals que n'afecten la difusió, respectem les restriccions d'accés a les imatges o als recintes on tenen lloc, però no renunciem, per les vies permeses, a facilitar-ne informació a la nostra audiència.

Els compromisos derivats dels contractes que establim amb entitats o organismes esportius per a l'adquisició de drets d'emissió no han de condicionar la selecció o la prioritzacíó dels continguts en els espais informatius.

Els mitjans de la CCMA estan subjectes als criteris sobre la compra de drets esportius regulats pel contracte programa.⁵²

No renunciem a oferir una informació, si considerem que té interès, encara que, en contra de la nostra voluntat, presenti en imatge un component publicitari explícit.

MU: 2.1.1.4.7. Tractament de la informació: marques comercials i informació, 2.1.2.2.5.2. La denominació dels clubs esportius: noms i marques comercials en l'àmbit esportiu

⁵² Contracte programa: http://www.ccma.cat/regulacio/Contracte_Programa.pdf

2.1.3. ENTRETENIMENT I FICCIÓ

2.1.3.1. Valors en els continguts d'entreteniment i ficció

Els mitjans de la CCMA, complint el compromís de fers nos presents entre la societat de Catalunya i esdevenir referent de prestigi, tenen la vocació d'ofrir continguts d'entreteniment i ficció de qualitat.

Per la capacitat de penetració que aquests continguts tenen en la societat, i en aplicació dels nostres principis generals, ens comprometem a elaborar i difondre productes de ficció i entreteniment que, amb la llibertat de creació com a divisa fonamental, no contradiguin la responsabilitat social que assumim.

GE: 1.1.1. Principis de la CCMA: principis generals

2.1.3.2. Qualitat en els continguts d'entreteniment i ficció

Ens esforçem per aconseguir la qualitat en cadascun dels estadis i processos d'elaboració dels nostres productes d'entreteniment i de ficció, començant pel guió, base de tot projecte, i continuant pel càsting, la posada en escena, la direcció, la postproducció i la difusió. De la mateixa manera, ens assegurem de la qualitat de les produccions alienes que difonem.

GE: 1.1.1.3.1. Compromís amb la qualitat i la innovació: qualitat

2.1.3.3. Innovació en els continguts d'entreteniment i ficció

Tenim la voluntat de ser capdavanters en l'experimentació i la incorporació dels avenços tecnològics i comunicatius que aporten nous recursos narratius i enriqueixen la pro-

ducció per contribuir a millorar la qualitat dels continguts d'entreteniment i ficció.

Fomentem la innovació, el risc, l'experimentació i la transgressió, essencials per construir una programació de ficció i entreteniment competitiva, atractiva i de qualitat.

GE: 1.1.1.3.2 Compromís amb la qualitat i la innovació: innovació

2.1.3.4. La llengua en els continguts d'entreteniment i ficció

En l'entreteniment, la llengua manté les característiques que asseguren la comunicació general, però la versemblança imprescindible —sobretot en la ficció— pot fer que ens servim d'alguns recursos del col·loquial real, que és molt variat.

En els espais d'entreteniment presentem una gran diversitat de situacions, amb graus de formalitat molt variables. En la major part dels casos transmetem els continguts amb una llengua purament estàndard, però quan la formalitat no és alta, quan la concisió i la precisió no són essencials i quan ens convé transmetre espontaneïtat, recorrem a alguns usos habituals en la llengua espontània, com ara redundàncies, frases d'aparença poc elaborada o altres trets col·loquials que ens facin guanyar expressivitat sense contradir la qualitat lingüística ni la missió de contribuir a l'estandardització i a la normalització.

En els espais de ficció fem conviure l'objectiu d'aconseguir la versemblança amb el compromís de promoure i difondre una llengua correcta. Fem servir la llengua amb una intenció dramàtica. Només ens allunyem dels estàndards de correcció quan és imprescindible per definir i fer creïble un personatge o una situació en concret.

En l'entreteniment i la ficció no renunciem a la responsabilitat de difondre una llengua clara i correcta, lliure de calcs d'altres llengües, i reduïm els manlleus a algunes paraules sense alternatives versemblants. Basem el nostre model

de col·loquial en formes populars pròpies o creades a partir de les regles de la llengua.

Els continguts d'entreteniment i ficció estan sotmesos a la supervisió dels serveis lingüístics. Atenent les especificacions de cada producció, busquem fòrmules que assegurin la qualitat lingüística dels continguts que difonem, i recollim a l'ÉSADIR els usos col·loquials admesos en els nostres mitjans.

GE: 1.1.1.1. Principis generals: missió institucional

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard, 2.4.2. Ús de la llengua: garanties de qualitat lingüística, 2.4.5.2.2. Indicacions generals de locució: la locució en l'entreteniment, 2.4.5.2.3. Indicacions generals de locució: la locució en la ficció

ÉSADIR: Col·loquial

2.1.3.5. Entreteniment

2.1.3.5.1. Continguts constructius en l'àmbit de l'entreteniment

Els nostres continguts d'entreteniment es basen en el respecte per les persones i fomenten valors constructius i cohesionadors.

No presentem positivament ni premiem comportaments contraris als valors essencials de la convivència, que perpetuin actituds i rols discriminatoris o que enalteixin conductes amb conseqüències negatives per a la persona i la societat. Els continguts d'entreteniment defugen la morbositat i la humiliació.

En algunes matèries, com ara la identitat personal i col·lectiva, la violència, la sexualitat, les discapacitats, les malalties o les creences, la sensibilitat d'algunes persones i col·lectius pot ser molt acusada i hi ha la possibilitat que algú percebi un tractament determinat com a ofensiu o de mal gust. Tot i que *mal gust* i *ofensa* són conceptes varia-

bles i sotmesos a la interpretació subjectiva, tractem amb especial delicadesa aquestes matèries, sense renunciar a incorporar-les a la programació.

L'horari d'emissió, el context i l'orientació de l'espai, i, si cal, l'avertència prèvia del tipus de continguts que es difonen, són elements que contribueixen a evitar el malestar de l'audiència.

2.1.3.5.2. Formats dels continguts d'entreteniment

2.1.3.5.2.1. Magazins

En els nostres magazins hi ha part d'informació i part d'entreteniment. Hi recollim aspectes de l'actualitat i ajudem a interpretar-la, amb entrevistes, reportatges i l'opinió i la valoració d'experts i col·laboradors. La combinació de gèneres no impedeix que quedi clara la separació entre la informació, la interpretació i l'opinió.

Quan discutim o debatem, ho fem enraonant. Evitem convertir els programes de debat en espais en què els crits i les sortides de to són la norma de relació entre les persones que hi participen.

En afers controvertits sobre els quals hi ha opinions diverses, i sovint oposades, oferim diferents punts de vista perquè l'audiència es pugui formar la seva pròpia opinió.

Decidim els continguts amb independència. Tenim en compte les activitats i les propostes dels diferents actors polítics, socials, artístics o d'altres àmbits, però no ens sotmetem acríticament a les seves agendes.

Els col·laboradors que intervenen en els programes, de la mateixa manera que la resta de professionals, han d'observar i complir els nostres principis, sota la responsabilitat de la persona que dirigeix l'espai.

MU: 2.1.1.4. Informació general: tractament de la informació, 2.1.1.6.1.3. Les peces informatives: reportatges i altres formats d'aprofundiment, 2.1.1.6.2. Gèneres de la informació: entrevistes, 2.1.1.6.4. Gèneres de la informació: tertúlies, 2.1.1.6.5. Gèneres de la informació: debats

2.1.3.5.2.2. Concursos

Els nostres concursos premien comportaments constructius. No fomentem competicions en què es recompensen actituds antisocials o valors contraris a la convivència.

En les proves no posem en risc la integritat física dels concursants ni els sotmetem a situacions humiliants o vexatòries.

En els concursos en què participen menors fomentem els aspectes educatius i formatius i evitem exposar els participants a situacions d'estrès excessiu.

Ens assegurem de fer una valoració acurada i correcta de les respostes i actuacions dels concursants. En cas d'errors d'avaluació, els corregim amb diligència i els reparem de manera justa i adequada en la mesura que ens sigui possible.

GE: 1.2.3.12.1. Menors d'edat: presència

MU: 2.1.4. Continguts: infantils i juvenils, 2.2.2.1. Relació amb l'audiència: participació de l'audiència, 2.2.4.1.3. Participació de l'audiència: concursos, 2.3.3.1. Àrees i matèries específiques: la intervenció dels menors

2.1.3.5.2.3. Continguts d'humor

L'humor, en totes les seves manifestacions, és present en l'oferta dels nostres mitjans. Des del més innocent fins al més àcid i des de la ironia subtil fins a la paròdia o la sàtira, l'humor, amb les diferents formes que adopta, constitueix un dels eixos de la programació d'entreteniment. La mirada humorística pot ajudar a entendre i a interpretar la realitat.

Protegim la llibertat de creació artística en què es basen els espais d'humor, amb els únics límits que la legalitat estableix per a la llibertat d'expressió.

No ens riem de persones en situació de debilitat.

No utilitzem imatges de persones en un context i amb un objectiu clarament diferent de l'exposat en el moment d'obtenir-les, tret que la persona afectada hi consenti.

No elaborarem ni difonem continguts humorístics basats en la vida privada de les persones.

GE: 1.1.2.6.1. Participació i drets de la ciutadania: participació, 1.2.2.8.1. Arxiu: ús propi

MU: 2.1.1.3.3. Obtenció de la informació: consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la informació, 2.1.1.4.5. Tractament de la informació: material d'arxiu i informació, 2.3.3.9. Àrees i matèries específiques: el fet religiós

2.1.3.5.2.4. Ús de material d'altres mitjans en l'entreteniment

En els espais en què es recullen fragments d'altres espais, propis o aliens, com ara els programes anomenats de zàping, ens assegurem que la utilització de material procedent dels nostres canals no contravé les condicions de consentiment prestat per les persones que hi apareixen, ni està sotmès a altres restriccions.

No difonem material extret de programes d'altres mitjans si inclou continguts que els nostres mitjans rebutgen, com ara situacions en què s'humilia persones, s'instrumentalitzen i es banalitzen els conflictes sentimentals o s'envaeix la privacitat de les persones, si no és que hi ha consentiment. Excepcionalment, podem fer ús d'aquest material quan el posem al servei d'un reflexió crítica sobre una realitat que considerem d'interès.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones, 1.1.2.6.1. Participació i drets de la ciutadania: participació, 1.2.2.8.1. Arxiu: ús propi

MU: 2.1.1.3.3. Obtenció de la informació: consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la informació, 2.1.1.4.5. Tractament de la informació: material d'arxiu i informació, 2.2.3.2.5. Difusió i elaboració de continguts ens els mitjans interactius de la CCMA: ús de continguts aliens

2.1.3.5.2.5. Altres formats en l'entreteniment

Fomentem el trencament de les fronteres dels gèneres i els formats com una manera d'enriquir la producció d'entreteniment.

Els continguts fruit d'aquesta feina d'investigació i creació, siguin nostres o adquirits, respecten els valors que fomenten la nostra manera de fer entreteniment i els que inspiren el funcionament dels mitjans de la CCMA.

2.1.3.6. Ficció

En els nostres mitjans, la ficció, en qualsevol gènere i format, té com a objectiu principal entretenir i arribar al màxim nombre de persones, a més de generar emocions i, eventualment, reflexions.

2.1.3.6.1. Sensibilitat social en els continguts de ficció

En els nostres continguts de ficció abordem i creem situacions sense excloure cap tema. Evitem difondre missatges que donin una valoració positiva als comportaments anti-socials. Això no vol dir que no puguem recrear situacions en què aquests drets i llibertats són violentats, com passa en la realitat. La ficció reflecteix sovint conflictes en les relacions humanes i això fa que alguns personatges ficticis puguin presentar comportaments antisocials o ofensius.

Som receptius a incorporar en la ficció continguts de tipus social. L'argument, les trames i els personatges poden servir per plantejar reflexions sobre actituds col·lectives o

qüestions de debat social o bé proposar valors construtius, trencar tòpics o superar estereotips.

La incorporació d'aquests continguts ha d'estar justificada per la trama i s'ha de plantejar de manera que s'integren en l'argument amb naturalitat.

2.1.3.6.2. Diversificació en els continguts de ficció

Ens dirigim a un públic ampli i difonem tant continguts de ficció adreçats a tothom com espais específics destinats a determinats sectors de l'audiència.

Aprofitem la diversificació que ens permeten els nostres canals i plataformes per oferir continguts de ficció variats i segmentats.

GE: 1.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat

2.1.3.6.3. Situacions controvertides en la ficció

Quan en un espai de ficció incorporem una situació controvertida evitem transmetre missatges que puguin ser leus socialment o individualment, i, si cal, ens assessorem amb especialistes per fer-ne un plantejament adequat. Si parlem de l'anorèxia, per exemple, volem perquè es presenti com una malaltia que s'ha de tractar i es pot curar, i no pas com una moda o una dèria d'adolescents.

En alguns continguts de ficció contextualitzem i sovint contraposem caràcters i personatges per oferir punts de vista diferents, i fins i tot oposats, sobre una mateixa realitat.

MU: 2.1.4.1. Infantils i juvenils: principis dels espais infantils i juvenils, 2.1.4.2. Infantils i juvenils: valors dels espais infantils i juvenils

2.1.3.6.4. Comportaments delictius o antisocials en la ficció

Quan en una ficció mostrem comportaments delictius o antisocials, evitem donar-ne una visió positiva que els pugui potenciar. En general, no oferim descripcions detallades de pràctiques delictives. No cal ser didàctics: n'hi ha prou fent-ho creïble. Per exemple, no ens recreem en la preparació d'un explosiu casolà o en les tècniques per forçar un pany o per infectar un ordinador.

2.1.3.6.5. Ficció basada o inspirada en fets reals

En les produccions de ficció diferenciem la que es basa en fets reals i la que s'hi inspira.

En la ficció basada en fets reals ens documentem adequadament i contrastem els esdeveniments que relatem perquè siguin tan fidels a la realitat com sigui possible i per poder recrear situacions amb la màxima versemblança. Si fem servir imatges d'arxiu reals, procurem no distorsionar-ne el sentit ni presentar-les de manera que l'audiència pugui confondre realitat i ficció.

Quan en la ficció sobre fets de l'època actual incorporem personatges que representen persones reals clarament identificables, ens posem en contacte, si és possible, amb elles o amb la seva família, per informar-les del projecte, buscar el seu assessorament i, si cal, oferir-los la possibilitat de fer-hi aportacions. Això no implica cap cessió d'autoritat sobre el contingut.

En el cas de ficció inspirada però no basada en fets reals, evitem utilitzar els noms autèntics de les persones implicades en els esdeveniments que adaptem.

2.1.3.6.6. Ficció i entorn informatiu

Mirem que la programació de la ficció no tingui efectes no desitjats si entra en contacte amb l'actualitat informativa

d'un moment concret. Per exemple, és poc apropiat programar una pel·lícula sobre una catàstrofe aèria després d'un accident d'aquest tipus en el nostre entorn informatiu.

2.1.4. INFANTILS I JUVENILS

GE: 1.2.2.5. Producció i difusió de continguts: menors d'edat

MU: 2.3.3.1. Àrees i matèries específiques: la intervenció dels menors

2.1.4.1. Principis dels espais infantils i juvenils

Produïm i difonem continguts tenint en compte que els nostres mitjans són una de les eines que molts infants i joves fan servir per conèixer el món en què viuen. Assumim la responsabilitat que això comporta en els espais i canals dedicats específicament a menors d'edat i també en els de caràcter general, susceptibles d'arribar a aquest públic.

En totes les plataformes garantim uns continguts infantils i juvenils de qualitat que transmetin els valors que considerem essencials, generin la confiança de l'audiència familiar i satisfacin les expectatives dels menors.

Volem estimular el sentit crític i la descoberta de coneixements enriquidors, fomentar els valors de la convivència, el compromís social i la diversitat, contribuir al benestar i al desenvolupament personal d'infants i joves i ajudar a formar ciutadans responsables i conscients.

Difonem continguts per a totes les franges d'edat i etapes evolutives d'infants i joves.

Mantenim al marge de la publicitat les persones i els personatges que tenen notorietat dins la programació infantil. Evitem que s'utilitzin els llaços de confiança que tenen

amb l'audiència infantil i juvenil per promocionar productes comercials.

2.1.4.2. Valors dels espais infantils i juvenils

MU: 2.1.2. Continguts: esports, 2.1.6.1. Culturals i divulgatius: principis en els continguts culturals i de divulgació, 2.1.6.2. Culturals i divulgatius: valors en els continguts culturals i de divulgació. 2.3.3.5.2. El tractament de la salut i la malaltia: salut i alimentació

2.1.4.2.1. Formació d'infants i joves i sentit crític

Contribuïm a despertar la sensibilitat i la curiositat per les activitats i els coneixements culturals, humanístics, artístics, tècnics, científics i esportius, els hàbits alimentaris sans i els comportaments saludables i tots els que enriquen l'experiència personal i vital.

Oferim eines i recursos que serveixin als nens i joves per créixer i prendre decisions amb responsabilitat i criteri. Mostrem el valor de l'esforç i de la capacitat de fixar-se reptes i complir-los.

Fomentem la capacitat d'adoptar una actitud crítica davant la realitat i davant els continguts difosos pels mitjans de comunicació.

2.1.4.2.2. Convivència i respecte en espais infantils i juvenils

Presentem la convivència i el respecte als altres com un pilar de la societat. No mostrem la violència de manera positiva ni fem apologia de comportaments antidemocràtics o contraris als drets humans i, específicament, a la *Convenció sobre els Drets dels Infants*.⁵³

⁵³ Convenció sobre els Drets dels Infants. Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans: <http://www2.ohchr.org/spanish/law/crc.htm>

2.1.4.2.3. Diversitat en els espais infantils i juvenils

Reflectim la diversitat de la societat en què vivim i fomentem entre els infants i els joves el respecte, el coneixement i l'intercanvi entre persones de diferents orígens, cultures i realitats socioeconòmiques. Combatem els estereotips que en la societat parteixen de la idea que hi ha “uns altres” oposats a “nosaltres”.

Donem presència a grups socials variats per afavorir l’intercanvi d’experiències enriquidores. Mostrem a infants i joves les aportacions, els coneixements i els punts de vista de persones i col·lectius diversos, com ara persones amb discapacitat o gent gran.

GE: 1.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat

2.1.4.2.4. Igualtat de sexes i sexualitat en espais infantils i juvenils

Fomentem el respecte i la igualtat com a forma normal de relació entre els homes i les dones. Evitem transmetre a les criatures i als joves estereotips i continguts discriminatoris vinculats al sexe o a la sexualitat de les persones.

En els materials audiovisuals adreçats a menors no reproduïm patrons de comportament sexistes ni atribuïm a dones i homes uns papers o funcions socials predeterminats.

Treballem per afavorir que el públic jove incorpori en la seva escala de valors el rebuig a la violència masclista, tant si és física com verbal o psicològica.

Mostrem les diferents maneres de viure lliurement la sexualitat amb naturalitat i sense connotacions en positiu o en negatiu.

Posem atenció especial a l’impacte que poden tenir en les etapes formatives de la personalitat les actituds masclistes, misògines, homòfobes o que denigrin o ridiculitzin persones per raó de sexe o identitat sexual.

GE: 1.1.2.5.4. Atenció a la societat: paritat i equilibri de gènere, 1.2.3.15. Matèries d'atenció especial: sexualitat

MU: 2.3.2. Perspectiva i tractaments: perspectiva de gènere

2.1.4.2.5. Cultura per a infants i joves

Fomentem l'interès d'infants i joves per la cultura. Els donem a conèixer manifestacions culturals catalanes i d'arreu del món, i els oferim referents propis i propers de la cultura i les tradicions dels Països Catalans.

MU: 2.1.6.1. Culturals i divulgatius: principis en els continguts culturals i de divulgació, 2.1.6.2. Culturals i divulgatius: valors en els continguts culturals i de divulgació

2.1.4.2.6. Innovació en l'àmbit infantil i juvenil

Donem valor a la innovació i dediquem una atenció preferent als canals de comunicació associats a les noves tecnologies, que conformen, especialment entre els més joves, noves maneres de relacionar-se amb l'entorn.

Establim els mecanismes per assegurar uns continguts adequats en totes les nostres plataformes adreçades al públic infantil i juvenil.

2.1.4.2.7. La llengua dels espais infantils i juvenils

Divulguem un ús correcte de la llengua entre infants i joves, i contribuïm a consolidar el català —i l'aranès a la Vall d'Aran— com a llengua d'ús habitual en totes les situacions comunicatives.

La difusió dels nostres mitjans d'una llengua respectuosa amb la normativa i amb les persones, que refermi el que s'aprèn a l'escola, conviu amb una actitud oberta davant la creativitat del llenguatge dels més joves, que evoluciona i es renova constantment. Els espais que difonem mostren una llengua rica i variada, ajustada a les característiques i

necessitats expressives dels diferents grups d'edat, que resulti atractiva i pròxima a infants i joves.

Per reflectir el llenguatge juvenil, que es caracteritza per la transgressió respecte a la llengua dels adults i també per una gran variabilitat i una ràpida caducitat, afavorim els termes més estesos i estables d'aquest llenguatge i les solucions originals basades en els processos propis de formació de paraules i expressions.

Formació de paraules

prefixació	superenrotllat
sufixació	emprenyament enta , canyera
truncació	col·le, profe, insti, lesbi

Expressions noves

se li ha girat l'olla, no et ratllis, em talla molt

En la interacció amb el públic juvenil no adoptem inncessàriament paraules i expressions d'altres llengües, ni tampoc expressions ofensives o malsonants.

En els espais de ficció que han de reflectir la realitat amb especial versemblança, pot ser necessari recórrer a expressions malsonants o a préstecs lingüístics en general no admissibles. En aquest cas, adoptem els termes i expressions més consolidats i representatius del llenguatge juvenil imprescindibles per retratar una situació determinada.

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard, 2.4.5.2.2. Indicacions generals de locució: la locució en l'entreteniment, 2.4.5.2.3. Indicacions generals de locució: la locució en la ficció

2.1.4.3. Codi ètic i continguts en els espais infantils i juvenils

2.1.4.3.1. Continguts adequats segons la franja d'edat

Adeqüem els continguts per a infants i joves a les diferents etapes del seu procés maduratiu. Volem perquè els continguts contribueixin al seu desenvolupament personal equilibrat.

Posem a disposició dels infants, dels joves i de les persones que en són responsables la informació necessària per identificar els continguts que difonem i els destinataris per als quals els difonem.

GE: 1.2.2.5. Producció i difusió de continguts: menors d'edat

2.1.4.3.2. Elements de valoració de continguts adreçats a menors d'edat

Per classificar els continguts i valorar si són adequats per a l'audiència infantil i juvenil ens fixem en com es representen situacions on apareguin els elements següents:

- **Violència:** avaluem la freqüència i la intensitat de les manifestacions violentes i el seu grau de versemblança i explicitació, així com la representació en positiu o en negatiu dels actes violents.
- **Sexe:** tenim en compte com es representen les relacions sexuals i que no hi hagi sexe explícit. En les escenes amb contingut eròtic n'avaluem la freqüència i el grau d'explicitació.
- **Por i angoixa:** considerem si hi ha reiteració de situacions susceptibles de provocar aquestes emocions i el grau potencial d'afectació al públic menor d'edat.
- **Drogues:** tenim en compte com apareixen en el relat aquestes substàncies i la representació dels efectes de consumir-ne. Posem atenció especial que en els continguts el consum de drogues no es banalitzi o aparegui com un fet normal.

- Discriminació, racisme i xenofòbia: avaluem com es presenten els comportaments discriminatoris, racistes o xenòfobs i el grau d'influència que poden tenir sobre el públic jove. Comprovem que cap d'aquestes actituds rebi un tractament positiu.
- Llenguatge groller: valorem la freqüència d'aparició i la intensitat i la naturalesa de les expressions utilitzades.
- Conductes i plantejaments incívics: vigilem que aquests comportaments no apareguin representats de manera positiva o atractiva per als menors.

2.1.4.3.3. Horari protegit i senyalització en els espais infantils a la televisió

TELEVISIÓ

Respectem una franja horària protegida en què no difonem, ni totalment ni parcialment, en cap dels nostres canals, continguts que hagin estat qualificats d'inadequats per a menors d'edat.

Aquest tram horari protegit és el comprès entre les 06.00 h i les 22.00 h. En tot cas, ens ajustem al que estableix la *legislació* vigent.⁵⁴

Informem de la qualificació dels continguts amb els codis establerts en la *normativa* reguladora.⁵⁵ També n'informem en els avanços de programació, tant en els nostres canals com en altres mitjans.

La direcció de cada programa que s'emeti per qualsevol dels nostres canals ha de qualificar l'espai, si no ho han fet prèviament els organismes autoritzats, i comunicar-ho als responsables d'emissió, que l'hauran de senyalitzar.

⁵⁴ Llei general de la comunicació audiovisual: http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2010/04/01/pdfs/BOE-A-2010-5292-C.pdf

⁵⁵ Instrucció general del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre protecció de la infància i l'adolescència, senyalització orientativa i dret a la informació de les persones usuàries dels serveis de televisió: <http://www.gencat.cat/eadop/imatges/5037/07354136.pdf>

2.1.4.3.4. Horari protegit en els espais infantils a la ràdio

RÀDIO

Respectem una franja horària protegida en què no difonem, ni totalment ni parcialment, en cap dels nostres canals, continguts que hagin estat qualificats d'inadequats per a menors d'edat.

Aquest tram horari protegit és el comprès entre les 06.00 h i les 22.00 h. En tot cas, ens ajustem al que estableixi la legislació vigent.⁵⁶

2.1.4.3.3. Senyalització i pautes en els espais infantils als mitjans interactius

MITJANS INTERACTIUS

Els espais destinats al públic infantil presenten diverses excepcions respecte a les pautes que apliquem a la resta dels serveis interactius:

- tenen un registre de dades d'usuari diferenciat; per donar-s'hi d'alta demanem l'autorització dels pares o tutors;
- no hi posem la barra de navegació corporativa que tenen els nostres altres webs.

En els espais infantils evitem posar enllaços cap a llocs web amb continguts no infantils.

En cas que un enllaç porti a un lloc web que no pertany a la CCMA ho especificarem de manera clara i en verifiquem el contingut abans de posar-lo.

Disposem de pàgines a internet on donem informació i indicacions als pares o tutors sobre els nostres serveis interactius destinats al públic infantil i també consells generals sobre l'ús dels mitjans interactius per part dels infants.

En els continguts audiovisuals mostrem el codi ètic corresponent dins el reproductor de vídeo. En qualsevol cas, en els webs destinats al públic infantil evitem mostrar continguts no adreçats específicament a aquest públic.

⁵⁶ Llei general de la comunicació audiovisual: http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2010/04/01/pdfs/BOE-A-2010-5292-C.pdf

2.1.4.4. La realitat explicada als infants i joves

Promovem entre els infants i els joves l'hàbit d'informar-se i l'interès per conèixer el món on viuen. Incidim especialment en el que els és pròxim i procurem vincular els continguts a la realitat del país.

Estimulem la interpretació crítica de la informació que oferim els mitjans.

En la informació dirigida als menors ens guiem pels nostres criteris d'interès informatiu. Això vol dir que les notícies seleccionades poden ser les mateixes que les d'un informatiu destinat a tots els públics o bé poden anar especialment adreçades als més joves.

Expliquem la realitat de manera comprensible i adequada a cada franja d'edat. No donem res per sabut, fem servir un llenguatge planer, pròxim al llenguatge del públic, però sense caure en incorreccions o en simplificacions excessives.

Donem presència a persones de totes les procedències i cultures perquè facin de testimonis i aportin la seva opinió, i no només com a protagonistes de la informació per raó del seu origen.

Limitem la difusió de material informatiu que contingui escenes de violència o cruesa que puguin alterar l'equilibri emocional dels infants i joves a qui es dirigeix.

Quan dins de l'horari protegit difonem continguts d'actualitat adreçats a un públic general, tenim present que entre l'audiència hi pot haver menors. Si cal, advertim prèviaament que s'hi inclou material que pot ser inadequat.

Davant l'impacte que la publicitat té sobre els menors, evitem sobredimensionar la informació sobre productes comercials.

Evitem que les informacions donin una visió unívoca dels joves i els associïn de manera reiterada a plantejaments i comportaments negatius. Quan en parlem, busquem fonts informatives entre els mateixos joves i contextualitzem la informació.

GE: 2.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat

MU: 2.1.1.1. Informació general: criteris de selecció informativa, 2.1.1.4.7. Tractament de la informació: marques comercials i informació, 2.3.3.2. Àrees i matèries específiques: les persones joves en els continguts

2.1.4.5. Entreteniment per a infants i joves

L'entreteniment i la formació dels infants com a persones són part indissociable dels nostres continguts. Som actius en la recerca i difusió de continguts que incorporin valors educatius.

Fem conviure el vessant lúdic i el formatiu amb el compromís d'ofrir continguts adequats a l'estat maduratiu de l'audiència a la qual ens dirigim. Si cal, busquem l'assessorament d'especialistes.

Entreteniment no és sinònim de banalitat o frivolitat. No instrumentalitzem conflictes personals i familiars i no convertim en espectacle situacions de tensió emocional que puguin crear desconcert greu en els menors i afectar el seu equilibri personal.

2.1.4.6. Ficció per a infants i joves

TELEVISIÓ

En la ficció adreçada als infants i joves fomentem la producció pròpia o de creadors del país que els ofereixin referents propers i entenedors.

En la ficció destinada al públic infantil i juvenil no incloem accions o comportaments altament susceptibles de ser imitats i que poden tenir conseqüències greus per a la persona que els porta a la pràctica o per a la societat.

Quan produïm pel·lícules i sèries infantils i juvenils o n'adquirim drets d'emissió ens assegurem que respecten el conjunt de valors que inspiren la programació per a menors.

En el cas de pel·lícules i sèries d'importació, preferim els continguts produïts en països europeus, per oferir referents propers i de l'entorn internacional més pròxim, i defugim les produccions amb continguts uniformitzadors i amb un gran poder de penetració comercial.

2.1.5. LA MÚSICA

Els nostres mitjans tracten la música com una manifestació cultural i una opció de lleure. Divulguem productes musicals d'estils diferents, aplicant un criteri de qualitat en la tria, i contribuïm a despertar l'interès per la música.

Els nostres mitjans poden dedicar tots els continguts a la música, en les plataformes i els canals especialitzats, o bé dedicar-hi una part de l'oferta, amb espais destinats a la cultura en general o a la música en concret.

A banda dels casos en què és l'eix dels continguts, la música és present en els nostres mitjans amb finalitats diverses: informativa, expressiva o estructural. Sovint la fem servir per establir vincles emocionals amb l'audiència.

2.1.5.1. Continguts musicals

Els continguts musicals dels nostres canals i plataformes s'adrecen a una audiència àmplia, de diferents edats i gustos, amb una oferta que inclou tots els gèneres. També produïm i difonem continguts que volen satisfer segments més especialitzats d'audiència, posant atenció en estils i gèneres específics.

Difonem una oferta musical variada i de qualitat de tot el món, amb independència respecte als interessos dels diferents actors del sector, com ara discogràfiques, productores o promotores.

El nostre compromís amb la música catalana va més enllà del que marquen la legislació⁵⁷ i les disposicions⁵⁸ vigents

⁵⁷ Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística: http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat/menuitem.b318de7236aed0e7a129d410b0c0e1a0/?vgnextoid=f0_a7f9465ff61110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextchannel=f0a7f9465ff61110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default

⁵⁸ Instrucció general del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre la presència de la llengua i la cultura catalanes i de l'aranès en els mitjans de comunicació audiovisual: http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Legisacio/Recull%20de%20normativa/Mitjans%20de%20comunicacio%20i%20industries%20culturals/Arxius/mc_acord295_2007.pdf

pel que fa a la llengua, i es concreta en la difusió d'obres de creació realitzades per compositors o interpretades per músics o cantants dels Països Catalans.

2.1.5.2. Canals, espais i programes musicals

En els canals, espais i programes especialitzats en música dels nostres mitjans seleccionem els continguts segons l'orientació artística i els valors i objectius del projecte on s'inclouen, i tenint en compte el perfil de l'audiència a la qual s'adrecen.

Els continguts dels nostres mitjans especialitzats inclouen música gravada, com ara cançons o concerts, i música en directe, tant actuacions des dels nostres estudis o platós com concerts des de l'exterior, i s'alimenten de gravacions comercials, d'enregistraments propis i de l'intercanvi amb altres mitjans.

Fem un seguiment de les manifestacions musicals d'interès, com ara festivals o cicles de concerts, i enregistrem actuacions musicals destacades per enriquir el nostre fons fonogràfic i audiovisual, i contribuir a consolidar i difondre el nostre patrimoni musical.

2.1.5.2.1. El tractament de les peces musicals a la ràdio

RÀDIO

El tractament específic de la música depèn del canal, l'espai o la situació comunicativa concreta. Tot i així, s'ha de tenir en compte que la música és un producte d'autor, una obra de creació que mereix un respecte i un tractament digne.

En els canals i els espais especialitzats, emetem senceres les peces musicals. Si per algun motiu no les emetem íntegrament, les editem per evitar que quedin tallades de manera brusca.

Per regla general, en la difusió musical especialitzada no superposem veu a la música. Si ho hem de fer, no parlem per sobre de la interpretació vocal ni la *trepitgem* amb la presentació o el comiat.

2.1.5.2.2. Criteris de locució i presentació

RÀDIO

L'estil de locució de les emissores i els programes musicals està relacionat amb el format, tant pel que fa al gènere musical predominant, que ja marca un determinat to en la comunicació, com pel que fa a l'audiència a la qual s'adreça.

Per regla general, presentem les peces abans que comencin a sonar i n'ofem les dades bàsiques: el nom de l'artista o el grup que interpreta el tema, el compositor, si la dada és rellevant, i el títol de l'obra.

Les presentacions i les *recollides*, que es fan després del tema, han de ser breus i concises, adequades a la franja horària, al to i a la formalitat de l'espai, i compensades en relació amb la música. Afavorem una comunicació directa, pròxima a l'orient, sense renunciar al rigor de la informació i evitant, per regla general, els comentaris frívols o insubstancials. Depenent del context, podem afegir dades complementàries sobre l'artista, el compositor o la peça musical, o sobre la manera d'obtenir-ne més informació.

MU: 2.4.5.2.2. Indicacions generals de locució: la locució en l'entreteniment

2.1.5.3. La informació musical

Informem sobre les manifestacions i els esdeveniments musicals de tot el món, especialment els que tenen lloc en el nostre àmbit. Evitem que les propostes considerades de consum majoritari monopolitzin els espais destinats a la informació musical. Diferenciem la informació i la divulgació musical de la promoció comercial.

Fora dels comentaris dels nostres crítics, evitem barrejar elements valoratius en la informació musical, sobretot en les notícies sobre concerts o treballs discogràfics.

Prioritzem la informació sobre l'activitat musical del país, tant si es tracta de la creació d'artistes catalans o en llen-

gua catalana com de concerts, presentacions de discos o promocions que tinguin lloc als Països Catalans.

Evitem tractar la informació musical des d'una perspectiva centralista. Si, per exemple, es presenta un disc o es fa un concert a qualsevol punt del país, n'informem sense esperar que es faci a Barcelona.

Quan, en una peça informativa, hi incloem un fragment musical relacionat amb la notícia, per exemple d'un recital, en triem un de representatiu, si no hi ha cap impediment per part dels organitzadors, i el deixem sonar prou temps perquè l'audiència se'n pugui fer una idea.

GE: 1.1.2.1. Principis editorials: el país, 1.1.2.2. Principis editorials: la llengua

MU: 2.1.1.4.1. Tractament de la informació: objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius, 2.3.1.2. País i territori: punt de vista no centralista

2.1.6. CULTURALS I DIVULGATIUS

2.1.6.1. Principis en els continguts culturals i de divulgació

En els nostres mitjans dediquem una atenció especial als continguts que difonen la cultura i el coneixement, entesos en un sentit ampli, i contribuïm a fomentar l'interès per aquests àmbits.

Produïm i difonem uns espais culturals i divulgatius de qualitat que, combinant entreteniment i formació, permeten a la ciutadania conèixer tant l'entorn propi com les realitats socioculturals d'arreu del món.

Complint la nostra missió de servei públic, difonem les manifestacions culturals en llengua catalana i dels creadors i artistes dels Països Catalans, i donem a conèixer el nostre patrimoni cultural.

Obrim els nostres espais divulgatius als coneixements i als avenços científics i tecnològics de tot el món, i especialment a la investigació que es fa en el nostre entorn.

La cultura i la divulgació tenen una presència destacada en els nostres mitjans i no estan restringides exclusivament a plataformes i canals especialitzats.

GE: 1.1.2.1. Principis editorials: el país, 1.1.2.2. Principis editorials: la llengua

2.1.6.2. Valors en els continguts culturals i de divulgació

Oferim una visió àmplia i oberta de la cultura i el coneixement, entesos com el conjunt de manifestacions que formen el patrimoni cultural de les societats humanes.

Prioritzem la qualitat i la voluntat formativa i fomentem el debat social, el pensament crític, la capacitat de descoberta i l'intercanvi d'idees.

Prestem una atenció especial als continguts que contribueixen a la formació humanística, artística i científica, i que desperten l'interès i el gust per la cultura i el saber, especialment entre infants i adolescents.

MU: 2.1.4.2.5. Valors dels espais infantils i juvenils: cultura per a infants i joves

2.1.6.3. Diversitat en els continguts culturals i de divulgació

Els nostres continguts culturals i de divulgació inclouen espais adreçats a tota la societat i d'altres que busquen satisfer els diferents segments de la nostra audiència.

Defugim la uniformització dels gustos culturals i dediquem espai tant a la cultura considerada de consum massiu i als grans esdeveniments com a les manifestacions culturals minoritàries.

Reflectim la diversitat cultural i fomentem el respecte i l'interès per totes les cultures del món, especialment les que tenen presència al nostre país.

GE: 1.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat

2.1.6.4. Criteris professionals en els continguts culturals i de divulgació

Els nostres programes culturals i de divulgació, tant els de producció pròpia com els de producció aliena o compartida, segueixen els nostres principis professionals de veritat, rigor i equilibri.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veritat i rigor

MU: 2.1.1.4.1. Tractament de la informació: objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius, 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu

2.1.6.5. Informació sobre cultura

Tractem l'actualitat dels diferents àmbits culturals en funció de l'interès informatiu i evitem que les manifestacions artístiques considerades de consum més majoritari monopolitzin la informació cultural. Diferenciem la informació i la divulgació de continguts culturals de la promoció comercial.

Tractem la realitat cultural del nostre país i de la resta del món defugint la banalització i no fem un seguiment acrític de les campanyes promocionals massives de discogràfiques, grans editorials, productores i distribuïdors cinematogràfiques o altres agents culturals.

MU: 2.1.1.4.1. Tractament de la informació: objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius

2.1.6.6. Informació sobre ciència i tecnologia

Tractem l'actualitat científica i tecnològica en funció de l'interès informatiu. Informem sobre ciència i avenços científics amb rigor, evitant provocar alarma o falses expectatives a l'audiència.

Diferenciem la informació i la divulgació de continguts tecnològics de la promoció comercial.

GE: 1.2.3.13. Matèries d'atenció especial: ciència, 1.2.3.14. Matèries d'atenció especial: salut

MU: 2.1.1.4.1. Tractament de la informació: objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius, 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu, 2.3.3.5. Àrees i matèries específiques: el tractament de la salut i la malaltia

2.1.6.7. Innovació i creativitat en els continguts culturals i de divulgació

Explorem nous registres formals i temàtics, i incorporem les innovacions tecnològiques que ens permeten posar a l'abast de la ciutadania uns continguts culturals i de divulgació atractius i de qualitat.

La llibertat de creació i la recerca de nous formats són elements essencials dels nostres continguts culturals i de divulgació, que poden combinar gèneres com ara l'entrevista, el debat i el documental.

MU: 2.1.1.6. Informació general: gèneres de la informació, 2.1.7. Continguts: documentals televisius

2.1.6.8. La llengua en els espais culturals i de divulgació

En els espais culturals i de divulgació fem servir l'estàndard, una llengua correcta, adequada i amb varietat de registres, que pugui ser compresa pel conjunt dels parlants.

En els diversos àmbits concrets de la cultura i el coneixement som rigorosos i precisos en l'ús de la terminologia, però evitem utilitzar un llenguatge massa especialitzat. Si fem servir expressions o termes tècnics o paraules en altres llengües, els accompanyem d'una explicació.

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard, 2.4.4.5.4. Tria de paraules i recursos expressius: tecnicismes i altres paraules d'ús restringit

2.1.7. DOCUMENTALS TELEVISIUS

TELEVISIÓ

En els documentals de no ficció adoptem el punt de vista d'un autor que defensa una tesi i l'argumenta amb proves documentals, amb un objectiu patrimonial.

També considerem documentals els espais de divulgació científica, històrica, cultural, política o esportiva.

En els documentals combinem informació i argumentació, i barregem els recursos narratius periodístics amb els recursos creatius i experimentals.

La llibertat narrativa i formal del documental ha d'anar unida al rigor periodístic i la investigació exhaustiva. El fet de desenvolupar una tesi o adoptar una perspectiva personal no treu que puguem ser fidels a la realitat i respectar els fets. Els arguments o la tesi de l'autor han de ser la conseqüència de l'exposició rigorosa dels fets.

La incorporació de tècniques narratives cinematogràfiques no ha de distorsionar ni falsejar la realitat que es documenta.

Els documentals que produïm i difonem amb vocació informativa estan subjectes als nostres criteris professionals d'obtenció i tractament de la informació.

La independència i la llibertat de creació no poden contravenir els nostres principis editorials.

Com a mitjà públic, reflectim en els nostres documentals l'ampli ventall de qüestions i estats d'opinió que animen el debat en una societat democràtica i, en general, que ajuden a ampliar els horitzons culturals de la població.

GE: 1.1.2. Principis de la CCMA: principis editorials, 1.1.3.1.2. Principis professionals: veracitat i rigor

MU: 2.1.1.3. Informació general: obtenció de la informació, 2.1.1.4. Tractament i elaboració de la informació: tractament de la informació, 2.1.6. Continguts: culturals i divulgatius

2. Manual d'ús

2.1 CONTINGUTS

2.2 DIFUSIÓ

2.3 PERSPECTIVA I TRACTAMENTS

2.4 ÚS DE LA LLENGUA

2.2.1. L'EMISIÓ TELEVISIVA

2.2.1.1. Principis generals de l'emissió televisiva

TELEVISIÓ

Tenim la vocació de ser referents quant a la qualitat de les nostres emissions i processos de producció en totes les plataformes on emetem. Estem pendents de l'evolució del sector de l'audiovisual i dels hàbits de consum dels continguts que s'hi generen. Treballem per ser punters en la incorporació de tecnologia i propostes innovadores a la nostra programació i a les accions externes dels nostres canals.

Volem arribar a l'audiència a través de la creativitat i la imaginació, i fent un ús responsable dels mitjans de què disposem. Fem un discurs entenedor i proper, i fomentem la participació de l'audiència en la nostra programació.

GE: 1.1.1. Principis generals: compromís amb la qualitat i la innovació

2.2.1.2. Imatge de la cadena

TELEVISIÓ

La nostra imatge la configuren la suma d'elements gràfics, sintonies, efectes sonors, ambientació d'espais, persones i personatges que representen la cadena, i la posada en escena, tant a la pantalla com en les accions exteriors. Considerem la imatge un valor estratègic i un reflex de la unitat editorial i d'estil i de la nostra cadena.

La identitat de la cadena va més enllà de la pantalla de televisió. La continuïtat de les nostres marques de cadena, canals i espais es transmet també via multiplataforma i és present en altres tipus de suport.

2.2.1.3. Continuïtat

TELEVISIÓ

Els recursos de continuïtat mantenen els nostres canals i els nostres continguts propers a l'audiència. La continuïtat endreça la programació durant l'emissió i n'és una part més. Els nostres espectadors han de percebre que els missatges van directament dirigits a ells i que formen part del contínuum de la cadena.

El grau d'atreviment, innovació, complexitat i sorpresa dels elements que conformen la continuïtat es defineix en funció del públic al qual s'adrecen i del posicionament del canal en què s'inclouen.

Atorguem una atenció especial als molinets pel seu potencial d'empatia i connexió amb l'audiència.

2.2.1.3.1. El logotip i la *mosca*

TELEVISIÓ

La *mosca* és la representació del logotip de cada canal que apareix en pantalla de forma continuada, amb l'objectiu d'identificar-lo en qualsevol moment, tret dels trams temporals en què difonem publicitat.

Per norma general, la *mosca* està formada pel logotip del canal, tot i que en pot ser també una simplificació gràfica i portar associades altres utilitats.

2.2.1.3.2. Els separadors de programació

TELEVISIÓ

Fem servir els elements separadors que incloem en la programació per separar blocs de continguts, delimitar la publicitat, contribuir a transmetre la imatge del canal i comunicar de manera efectiva la nostra programació quan calgui, així com per fidelitzar l'audiència.

2.2.1.4. Continguts televisius

TELEVISIÓ

Totes les persones que prenen part en el procés de producció de continguts televisius tenen la responsabilitat d'ofrir el millor producte possible, cadascuna en el seu àmbit.

Direcció, realització i producció dissenyen i governen, de manera conjunta, la preproducció, producció i postproducció d'un programa atenent els criteris tècnics, artístics i d'eficiència que requereix cada espai.

2.2.1.4.1. Informatius diaris

TELEVISIÓ

El disseny general de les edicions informatives diàries i continuades (platós, dinàmica del discurs audiovisual, context gràfic, presència dels informadors, sintonies i altres elements definidors del caràcter del programa) respon a la vocació d'ofrir una informació de qualitat en un format atractiu i innovador.

El disseny està sotmès a les renovacions periòdiques o puntuals que decideixi la direcció de la cadena, d'acord amb la direcció d'informatius i els criteris d'imatge de la cadena.

2.2.1.4.1.1. L'escaleta

TELEVISIÓ

L'escaleta dels informatius diaris és un discurs audiovisual harmònic i ajustat a les necessitats canviants de la informació diària.

El nostre relat informatiu no és presoner de l'estructura de piràmide invertida, entesa com una seqüència rígida i lineal de notícies que va des de les que considerem més destacades fins a les de menys rellevància. L'última notícia no ha de ser la menys important.

Fem servir recursos de puntuació narrativa, com ara les ràfegues i els separadors de blocs, per facilitar la comprensió global del programa.

Fora dels canals d'informació continuada, diferenciem els continguts dels diferents informatius diaris perquè una mateixa notícia no es repeteixi en el temps d'una forma redundànt i mecànica. Aquest esforç l'apliquem tant a les escaletes com al contingut i l'estructura de les peces que contenen.

MU: 2.1.1.5.3. Elaboració de la informació: ordenació i jerarquització de les notícies, 2.1.1.5.4. Elaboració de la informació: actualització de les notícies i versions

2.2.1.4.1.2. Les introduccions a les notícies

TELEVISIÓ

La presentació de la notícia harmonitza què es vol comunicar i com es vol comunicar. La forma que adopta la presència dels conductors s'emmarca en el disseny general establert pels responsables d'informatius i dels serveis d'imatge de la cadena.

Explotem les possibilitats dels moviments de càmera, les interaccions entre els conductors i l'ús de recursos gràfics, com fonts d'imatge o postproduccions, per destacar una informació i per fer-la més entenedora.

2.2.1.4.1.3. Peces informatives

TELEVISIÓ

Recorrem a diferents fòrmules de narració audiovisual en funció de la rellevància informativa, del material de què disposem, de la relació amb la resta de notícies o de la disponibilitat de recursos.

Defugim una gradació de la tipologia de les peces informatives associada de manera automàtica i inamovible a la rellevància informativa del tema tractat. La connexió en directe no és una fórmula reservada només a grans esdeveniments ni l'*off* conductor queda només limitat a notícies de menor transcendència.

Valorem les imatges i el so propi del material original amb què treballem. Evitem que la nostra veu en *off* debiliti la força del so original.

Adaptem el valor, la durada i la tria de plans a la peça que elaborem. Els sumaris i les entrades d'espai combinen la funció informativa amb la de crida a l'espectador. En cuidem l'elaboració de manera especial.

L'aparició dels periodistes dins de la crònica, amb la fórmula de l'*stand-up*, està justificada perquè l'informador adopta un paper d'interpretació de la realitat que explica i per la nostra voluntat d'explicitar que som al lloc on passen els fets.

MU: 2.1.1.6.1.1. Les peces informatives: notícies, 1.1.6.1.2. Les peces informatives: cròniques

2.2.1.4.1.4. Connexions en directe

TELEVISIÓ

Fem servir les connexions en directe per cobrir una informació amb el valor de la immediatesa. Aquest recurs no és necessàriament aplicable a totes les informacions.

Per norma general, situem els nostres periodistes en l'entorn en què es troben amb un pla prou obert que els relaciona amb aquest entorn. Podem tenir l'enviat especial o el corresponsal en un primer pla per encabir-lo a la doble finestra de la pantalla o en el marc gràfic que fem servir per presentar la connexió, però posteriorment obrim el pla per situar- lo en l'entorn.

La mirada dels professionals s'ha de dirigir al centre de la pantalla encara que no tinguin una posició frontal en relació amb la càmera.

Evitem el que es coneix com a *fals directe*, és a dir, l'emissió d'una peça, un programa o un espai gravats prèviament amb la voluntat de fer creure que s'emeten en directe.

No considerem *fals directe* les peces, programes i espais que convé gravar per a una millor organització de la feina. Per tant, podem enregistrar, per exemple, una informació meteorològica o borsària abans que s'emeti o bé una entrevista o una crònica des de l'exterior si no es pot fer en directe. En aquests casos, ens estalviem fòrmules que simulen el directe de manera manifesta i, si cal, advertim que la peça s'ha gravat prèviament.

MU: 2.1.1.6.1.2. Les peces informatives: cròniques, 2.4.5.2.1.4.
Indicacions generals de locució: transmissions

2.2.1.4.2. Reportatges

TELEVISIÓ

Adequem l'estil del reportatge a la matèria tractada i li atorguem una narrativa pròpia. Treballem amb seqüències descriptives del tema que ens ajuden a explicar una història de manera més àmplia. Els protagonistes del reportatge sovint constitueixen un bon fil argumental amb el que diuen o fan.

El nostre objectiu és situar l'espectador en el tema que expliquem. Potenciem l'ús del pla seqüència com a element fonamental de la narració. Les nostres càmeres són els ulls de l'espectador. Evitem que la càmera es converteixi en un element invasiu de la realitat que recollim.

El plantejament *presentació-nus-desenllaç*, seguint el format cinematogràfic i constraint trames i subtrames, ens serveix per fer entenedor el contingut i per modular la tensió narrativa.

Valorem i cuidem els recursos sonors. El so ambient constitueix una part substancial de les seqüències. Mirem de treballar amb elements de captació de so que no distorsionin la imatge.

Fem servir la música quan aporta contingut. Som restrictius a l'hora de fer-ne un ús emfàtic per reforçar el discurs.

Per norma general, respectem la realitat lumínica i aprofitem els recursos naturals de les localitzacions. En les entrevistes podem treballar amb llum complementària sense que aparegui en pantalla, tret dels casos en què hagim decidit expressament fer presents els aparells.

En cas que s'hagi de mantenir oculta la identitat d'un testimoni fem servir el contrallum o la imatge parcial, sempre que sigui possible, i la distorsió de la veu. Quan atenem una demanda d'anònimat posterior a un enregistrament fet sense preveure la dissimulació d'identitat usem les tècniques de postproducció que, garantint l'ocultació, distorsionin menys la imatge. En els casos d'ocultació de testimonis és convenient mostrar el moviment dels llavis perquè l'audiència pugui comprovar que s'adequa al discurs.

Introduïm elements gràfics quan ajuden a fer més entenedor el contingut.

GE: 1.2.1.3.2. Fonts: identificació i protecció de les fonts,
1.2.1.4.2. Testimonis: identificació i protecció dels testimonis

MU: 2.1.1.3.5.4. Tractament de les fonts d'informació: protecció de les fonts d'informació, 2.1.1.6.1.3. Les peces informatives: reportatges i altres formats d'aprofundiment, 2.1.1.6.2. Gèneres de la informació: entrevistes, 2.1.5. Continguts: la música

2.2.1.4.3. Esports

TELEVISIÓ

La nostra programació esportiva té un fort component plàstic i d'espectacularitat. La qualitat de les imatges, el ritme del muntatge i l'ús d'elements narratius com la música i la postproducció convergeixen per obtenir un discurs audiovisual ric i atractiu.

Les nostres transmissions parteixen d'una bona localització prèvia de l'espai. Situem les càmeres de manera que ofereixin la millor visió del joc, de l'exhibició o de l'esdeveniment i que facin lluir més l'espectacle; com a norma general, les situem de cara al públic i no pas d'esquena.

Mantenim l'objectivitat visual quan produïm un senyal que ha de ser transmès conjuntament per altres cadenes de televisió.

Treballem perquè el contingut que difonem sigui harmònic i coherent. El comentari s'adequa a la imatge quan aquesta última prevalgui i la imatge segueix el comentari quan la narració ho requereixi.

No ens recreem amb manifestacions de violència ni pancartes polítiques o comercials fora de l'esdeveniment esportiu, tret que hi hagi interès informatiu.

En el cas d'espontanis que interrompin un esdeveniment, no ho amaguem, però ens en distanciem amb un pla general, tret que hi hagi interès informatiu.

No tallem el joc injustificadament per fer repeticions. Les oferim amb la màxima riquesa narrativa quan el joc està aturat.

MU: 2.1.1.6.3. Gèneres de la informació: transmissions, 2.1.2. Continguts: esports, 2.4.5.2.1.4. Indicacions generals de locució: transmissions, 2.2.1.6.1. Producció d'imatges: localitzacions

2.2.1.5. Competències sobre les emissions

2.2.1.5.1. Vistiplau per a l'emissió

TELEVISIÓ

El realitzador verifica i es responsabilitza de la qualitat del senyal d'una transmissió en directe, d'un programa o del material preparat per a difusió.

El productor és el responsable de fer arribar al control de continuïtat el senyal en directe d'un programa o esdeveniment o del lliurament del contingut en el suport preparat per a difusió quan l'espai és enregistrat.

2.2.1.5.2. Criteris i autoritat per interrompre l'emissió

TELEVISIÓ

Les nostres emissions compleixen l'horari preestablert i anunciat als espectadors, atenent el marge de desviació que pot comportar la transmissió d'esdeveniments en directe.

Només interrompem la programació dels nostres canals quan passa un fet de caràcter excepcional que considerem que és d'interès general i ha de ser conegut immediatament per l'audiència.

La interrupció ha de ser motivada i la decisió d'executar-la ha d'anar associada a l'ordre de posada en antena del contingut alternatiu a la programació interrompuda.

L'autoritat per interrompre de manera discrecional l'emissió dels nostres canals la té la direcció de la cadena i, per delegació, en ordre descendent, el cap de programació, el cap dels serveis informatius, si el motiu de la interrupció és una qüestió informativa, i el cap de programes.

En cas d'incidències tècniques imprevistes, el cap de la cadena determina les actuacions a adoptar i el responsable d'emissió diària les materialitza.

2.2.1.6. Producció d'imatges

2.2.1.6.1. Localitzacions

TELEVISIÓ

Dediquem esforços i temps a la localització. La delimitació d'un emplaçament descriptiu i original determina en bona part el resultat final d'una producció. La feina de localització és especialment important en els casos de rodatges, directes o operacions multicàmera complexos.

2.2.1.6.2. Enregistrament i editatge

TELEVISIÓ

Fem servir els diferents plans amb una intenció i en funció dels diferents missatges que volem fer arribar a l'audiència amb la nostra imatge. Ens acostem al personatge o a l'acció sense sobredimensionar-los ni allunyar l'ull de l'espectador del que passa.

En els diferents tractaments que donem a les nostres imatges en la fase de postproducció ens esforcem per ser fidels a la gravació original.

És responsabilitat del realitzador determinar la idoneïtat de la qualitat d'unes imatges i del tractament posterior a l'enregistrament.

2.2.1.7. La sonorització

TELEVISIÓ

El so és un element constitutiu de la realitat. Li atorguem la rellevància que es mereix i el tractem amb la mateixa cura que la imatge.

2.2.1.7.1. La veu en *off***TELEVISIÓ**

Busquem claredat i expressivitat amb les veus en *off* que incorporem a la nostra programació.

Vetllem perquè el ritme, la cadència i l'entonació de la veu en *off* s'adeqüin als continguts als quals van associats.

La veu, el so ambient i les músiques que incorporem formen part d'un tot. És convenient deixar respirar les narracions amb el so que acompanya les imatges o amb els passatges musicals.

2.2.1.7.2. El so ambient**TELEVISIÓ**

En un entorn informatiu, manipular el so és falsejar la realitat. La modificació o substitució total o parcial del so ambient original és un recurs que fem servir de manera excepcional i sempre que no alteri substancialment el sentit del contingut.

No substituïm l'àudio ambient per ocultar una realitat sonora o per magnificar-la.

MUtv: 2.1.1.6.1.1.1.3. Notícies: el so ambient

2.2.1.7.3. Doblatge i subtitulació**TELEVISIÓ**

A banda d'ofrir la versió doblada en català dels continguts originals en altres llengües, subtitulem una gran part de la nostra programació. Ho fem atenent els nostres criteris gràfics.

Oferim accés a la banda sonora original sempre que podem.

Tant pel que fa al doblatge com a la difusió de la banda sonora original, atenem les eventuals especificacions contractuals en aquesta matèria.

MU: 2.2.1.8. L'emissió televisiva: disseny gràfic

2.2.1.7.4. Muntatge musical

TELEVISIÓ

Dissenyem l'ambientació sonora de la nostra programació atenent les seves funcions: contribuir a fer entenedor el que veu l'espectador i aportar elements emocionals al contingut.

Els elements que configuren aquesta banda sonora són els efectes de so, la música i el silenci. Els incorporem un cop valorats i determinats el motiu, la finalitat, el lloc, el moment i la manera que en justifiquen l'ús.

MU: 2.1.5. Continguts: la música

2.2.1.7.4.1. Els efectes de so

TELEVISIÓ

Els complements acústics que fem servir contribueixen a reforçar la creació d'un ambient o a condicionar la visió del teleespectador, sempre que no introduceixin elements manipuladors de la realitat.

2.2.1.7.4.2. La música

TELEVISIÓ

Incorporem música en els nostres continguts amb l'objectiu d'aportar informació, incidir emocionalment en el teleespectador i establir el ritme i la continuïtat d'una producció. Som rigorosos amb la selecció musical, atenent l'objectiu que perseguim.

Atorguem a la música una funció identificativa que ha de permetre, en cada nivell de presència, reconèixer el país, la cadena, un canal, un programa o parts d'un programa, utilitzant els diferents elements musicals: la sintonia, que s'associa a una determinada producció; la ràfega, que serveix per enriquir les transicions; la cortineta separadora de seccions i la música de fons, que contribueixen a mantenir una continuïtat d'estil i estructural. El treball de tots aquests elements musicals ens permet definir la nostra identitat sonora.

Vetllem perquè la nostra qualitat tècnica de difusió de la música compleixi amb els paràmetres establerts pels diferents organismes de regulació de l'emissió per televisió.

Sempre que sigui possible, fem servir el contingut de les lletres de les cançons per incrementar-ne la funció comunicativa i la incidència emocional.

Prioritzem, d'acord amb les necessitats de les nostres produccions, la música cantada en català o aranès.

MU: 2.1.5. Continguts: la música

2.2.1.8. Disseny gràfic

TELEVISIÓ

Atorguem una consideració determinant al paper que el disseny gràfic té en la transmissió dels nostres signes d'identitat.

La nostra imatge es defineix atenent els valors integrals de la cadena i dels canals i els continguts que la conformen.

El disseny gràfic dels nostres programes és responsabilitat de la direcció d'imatge d'acord amb els criteris que guien els continguts de l'espai on s'incorporen.

2.2.1.8.1. Disseny gràfic en pantalla

TELEVISIÓ

Cadascun dels programes que configuren la graella d'un canal ha de presentar, a través del grafisme, la seva pròpia personalitat, s'ha de mostrar atractiu a l'espectador i s'ha de correspondre amb la qualitat de l'oferta general de la cadena.

Independentment de la solució final adoptada, la línia gràfica de qualsevol programa ha de complir els següents requisits:

- mantenir una clara referència en els continguts del programa;

- ajustar l'espectacularitat i els efectes en funció del programa; no fer servir recursos audiovisuals que s'escapin de la coherència estètica del programa o del seu contingut;
- evitar la confusió i el soroll visual;
- mantenir la sincronització entre la banda sonora i les imatges;
- oferir un tractament cromàtic acurat, coherent amb la paleta de colors establerta per l'entorn on s'inclouen els gràfics;
- aconseguir un alt grau de pregnància i llegibilitat dels logotips i els textos sobreimpresos i facilitar-ne la integració en totes les aplicacions;
- unificar visualment els identificadors de l'estil dels continguts (colors, tipografies, formes, textures, efectes);
- aportar continuïtat i ritme; en el cas dels textos sobreimpresos, adeqüem els efectes d'entrada i sortida al flux d'aparicions i vetllem perquè la quantitat de text en pantalla sigui proporcionada;
- mantenir la coherència en totes les aplicacions presents durant el desenvolupament del programa: sumaris, separadors, crèdits;
- harmonitzar la llegibilitat de la línia tipogràfica amb la personalitat de l'espai o l'àmbit en què és present.

Procurem que les sobreimpressions de dades resultants de la interacció amb l'espectador (correus electrònics, SMSs, votacions, missatges) mantinguin una presència adequada al contingut o a l'àmbit al qual s'incorporen.

2.2.1.8.2. Disseny gràfic en els espais informatius

TELEVISIÓ

L'objectiu del disseny en els nostres espais informatius és afavorir el nivell de comprensió de la notícia. Una correcta representació gràfica del que s'està comunicant permet que la lectura per part de l'espectador sigui global, ordenada i jerarquizada. El primer objectiu és informar.

Fem servir recursos infogràfics per ajudar a comprendre la informació d'una manera sintetitzada.

Som rigorosos amb la selecció de fonts per generar les infografies, especialment amb la cartografia, i som fidels en les recreacions que fem.

Procurem que els gràfics en pantalla vagin acompanyats d'una veu que expliqui les imatges. L'evolució conjunta d'un i altre recurs ha d'evitar la redundància o la divergència en l'exposició.

Els criteris bàsics de la línia gràfica de cada programa o àmbit (fons, tipografies, trames, colors, textures) són inalterables mentre els responsables de dissenyar-los i adoptar-los els mantinguin vigents. Amb aquesta protecció evitem el deteriorament de la línia gràfica a llarg termini a conseqüència de les petites modificacions que s'hi puguin introduir i que per inèrcia poden esdevenir definitives.

2.2.1.8.3. Títols de crèdit

TELEVISIÓ

Els crèdits formen part integral del programa al qual pertanyen i els tractem amb la mateixa exigència que la resta de recursos gràfics i el contingut de l'espai.

Els crèdits d'un programa tenen la funció d'identificar les persones o organismes que han participat de forma directa i amb una contribució significativa en la seva elaboració. Ens esforçem per aconseguir l'equilibri entre el compliment d'aquesta funció i l'agilitat en la continuïtat de la nostra programació. Aquest equilibri es tradueix en una presència dels crèdits ajustada a la realitat de la producció, àgil i d'una durada mesurada.

Els crèdits poden aparèixer a l'inici, al final o distribuïts entre l'inici i el final d'un espai, i tant aquest emplaçament com la forma i el moviment que adopten els decideix el responsable de la imatge del programa.

Els crèdits inclouen els responsables de la direcció, la realització i la producció dels nostres espais i habitualment es llisten en l'ordre exposat, seguits de la resta de persones que han contribuït a l'elaboració del programa, agrupades per àmbits de participació.

L'ordre d'aparició dels col·lectius implicats va en funció del tipus de programa i de la incidència en la seva elaboració, sota el criteri del responsable de l'espai.

Quan una mateixa persona s'ha responsabilitzat de diferents àrees o feines procurem, sempre que sigui possible, anomenar-la només una vega-dà, agrupant les seves aportacions. Per exemple, “direcció i producció” o bé “realització i guió”.

Els agraïments, tret de casos excepcionals, se situen darrere de la relació de professionals del mitjà que han intervenit en l'elaboració del programa.

En les nostres produccions evitem expressions com “un programa de...” o “una idea de...”. Aquest tipus de contribucions es poden encabir, si cal, en les fòrmules que recullen els àmbits de participació ja mencionats, com ara “direcció”, “realització” o “guió”.

En el cas de sèries i pel·lícules, seguim els usos del cinema i la ficció seriada.

Com a norma general, mantenim tots els crèdits en pantalla, tret dels casos en què la seva durada en produccions alienes comprometi el ritme de la nostra continuïtat.

En espais habituals i d'alta periodicitat, com els informatius diaris o les rodes d'informació contínua, els crèdits han de ser els mímims. En el cas dels informatius diaris, inclouen almenys els responsables de l'edició i la realització.

El grafisme dels crèdits guarda harmonia amb la línia gràfica del programa.

Els crèdits formen part del contingut de l'espai i, com a tals, han de rebre el vistiplau dels serveis d'assessorament lingüístic.

2.2.1.9. Disseny d'escenografia

TELEVISIÓ

El disseny dels espais compleix amb la funció de crear un entorn on passi l'acció que, d'una banda, acull i potencii l'esperit i la vocació del programa, i de l'altra, ofereixi unes condicions funcionals òptimes per situar i moure els elements tècnics de producció televisiva.

Concebem l'espai televisiu com un tot i vetllem perquè els elements que el configuren (attrezzo, mobiliari) mantinguin l'harmonia.

Els responsables del programa, conjuntament amb els de disseny d'escenografia, valoren si l'acció se situa en un decorat de construcció, un espai natural o un entorn virtual. En cas que es tracti d'un espai natural, la localització es fa comptant amb la participació del departament d'escenografia.

Els decorats són adequats a les mides i característiques de les instal·lacions on s'han de muntar i de fàcil construcció, respecten les normes de seguretat, s'ajusten a les disponibilitats de producció del programa i són fàcils de transportar i emmagatzemar.

Per assegurar un bon resultat final, el departament d'escenografia treballa, coordinat pel responsable d'imatge del programa, amb els altres departaments artístics, especialment amb disseny d'il·luminació i disseny gràfic.

2.2.1.10. Il·luminació

TELEVISIÓ

La il·luminació és part integral de la concepció dels nostres programes. La contribució del disseny d'il·luminació és determinant en la creació de l'atmosfera de l'espai i en la confecció del caràcter que volem donar al conjunt escènic.

La llum no només transmet les il·lusions físiques de l'espai i l'estructura, sinó que serveix per destacar l'estil i les qualitats de l'ambient.

2.2.1.11. Imatge personal

TELEVISIÓ

La imatge de les persones que representen la nostra cadena o els nostres canals s'ha d'adecuar als valors i al missatge que transmetem en cada circumstància.

Tenim cura que les persones que apareixen a la nostra pantalla presentin una imatge adequada.

MU: 2.1.1.2.1. El periodista davant la informació: comportament del periodista i imatge del mitjà

2.2.1.11.1. Disseny de vestuari

TELEVISIÓ

Entenem el disseny de vestuari com un llenguatge que reforça i dóna credibilitat al contingut que comuniquem.

Definim la imatge dels presentadors d'acord amb els objectius del programa i el públic a qui va dirigit. El respecte per la imatge personal de cada presentador és prioritari i es compagina amb els criteris establerts per l'equip de disseny.

El marge de tolerància en l'ús de les peces de vestir i complementos està en funció de les característiques de cada programa.

Els convidats només estan sotmesos als requeriments tècnics de la nostra programació, que en alguns casos poden fer recomanables modificacions en el vestuari.

L'estilisme en els nostres programes d'informació és fruit d'un estudi personal de cada conductor i serveix per definir una imatge sòbria, neutra, natural i creïble, que no entorpeixi el discurs informatiu.

Adequem el vestuari de tot el personal que participa en la cobertura de notícies a les normes o exigències que puguin venir fixades pel protocol establert.

2.2.1.11.2. Disseny de caracterització

TELEVISIÓ

Els responsables de caracterització —perruqueria i maquillatge— contribueixen a definir la imatge de les persones presents en els nostres continguts amb un disseny personalitzat.

L'equip tècnic de maquillatge i perruqueria executa el disseny definit i treballa l'aspecte visual i específic de la cara i els cabells: línies, formes, volums i colors de les persones que apareixen en pantalla.

En cas de canvis d'imatge substancials (per exemple, una tallada de cabells, deixar-se o afaitar-se la barba, ús d'ulleres o operacions d'estètica, que tinguin una incidència rellevant en pantalla), les persones que apareixen periòdicament a la pantalla han d'informar-ne prèviament els responsables de caracterització i d'imatge de la cadena.

La caracterització dels periodistes que apareixen en pantalla en la programació informativa té com a objectiu projectar una imatge natural que, d'acord amb l'estil de cada persona i amb els criteris generals d'imatge de la cadena, no desvii l'atenció de l'espectador respecte als continguts que expliquen.

La caracterització dels actors en la programació de ficció forma part del procés creatiu i productiu dels responsables del programa.

2.2.1.12. Teletext

TELEVISIÓ

Escurcem i adaptем els continguts que determinem per poder-los mostrar al servei de teletext i fer-los més fàcilment consultables.

Els textos per ser mostrats al teletext han de ser curts, directes i preferentment d'una llargada no superior a una pàgina del servei. Quan el contingut depassa una pàgina utilitzem les pàgines rodants, que se succeeixen automàticament a intervals regulars i estan senyalitzades (1/3, 2/3, 3/3) per indicar la que apareix en pantalla en cada moment i el total de pàgines que contenen la informació consultada.

Atorguem números rodons i fàcils de memoritzar a les pàgines que conformen les portades de cada secció del servei.

2.2.2. L'EMISIÓ RADIOFÒNICA

2.2.2.1. La prioritat de l'antena

RÀDIO

A la ràdio, l'emissió, especialment si es tracta de programes o espais en directe, és prioritària per a tots els professionals, encara que no intervinguin en antena. Les necessitats de l'emissió tenen preferència per damunt de tot.

El realitzador, el personal de producció i el personal tècnic han de ser a l'estudi amb prou antelació per preparar el programa o espai. Els redactors han de tenir enllestits els textos segons l'ordre amb què hagin d'entrar en directe i revisats pels serveis lingüístics.

Els tècnics encarregats dels enregistraments han de disposar de la informació necessària, subministrada pel personal de redacció o producció, per poder prioritzar una gravació o una altra d'acord amb l'emissió en directe.

2.2.2.2. Qualitat en les emissions radiofòniques

RÀDIO

Busquem la millor qualitat de l'emissió, tant si el programa o espai és en directe com si està enregistrat, i per això explorem totes les possibilitats tècniques i estilístiques que ens permet el mitjà, aprofitant tots els recursos disponibles.

El so de les nostres emissions, en qualsevol plataforma, ha de ser clar i nítid, sense defectes ni anomalies que dificultin la recepció del missatge.

Els muntatges han de ser pulcres, sense errors. Els documents sonors han d'estar ben editats.

2.2.2.3. El directe i els programes gravats en l'emissió radiofònica

RÀDIO

La ràdio demana immediatesa i per això preferim el directe a qualsevol altra forma d'emissió.

No obstant, les característiques de les diferents emissores del grup determinen el tipus d'emissió de cadascuna.

En els canals generalistes o convencionals emetem en directe els programes i espais informatius diaris i, en general, els d'entreteniment i culturals vinculats amb l'actualitat.

En situacions excepcionals podem gravar els programes o espais que no tenen una relació directa amb l'actualitat diària. La gravació ha de complir uns requisits de durada mínima i màxima i ha d'acabar amb una cua musical prou llarga per evitar un espai en blanc al final i permetre l'emissió de les falques publicitàries i les promocions programades. El responsable de programació de cada emissora determina el temps exacte que ha de durar la gravació, i l'autor o el realitzador de cada programa o espai s'en-carrega de fer-lo complir.

En els canals de radiofórmula o especialitzats (informatius, musicals o de qualsevol altre àmbit), l'emissió és en directe, encara que les diferents peces i espais temàtics i alguns programes poden ser gravats. En els canals especialitzats es potencia l'emissió en directe d'informacions sobre actes i esdeveniments rellevants que passen al mateix moment.

En les emissions radiofòniques en directe, tant dels canals generalistes com dels especialitzats, és important dir l'hora amb freqüència.

En els programes gravats identifiquem l'espai i l'emissora almenys tres vegades cada hora. Per regla general, evitem les referències temporals.

Si reemetem un programa o espai que inicialment hagi estat en directe, ho indiquem a l'audiència. Si cal, l'editem per eliminar-ne les referències temporals.

2.2.2.4. El *fals directe* en l'emissió radiofònica

RÀDIO

Evitem el que es coneix com a *fals directe*, és a dir, l'emissió d'una peça, un programa o un espai gravats prèviament amb la voluntat de fer creure que s'emeten en directe.

No considerem *fals directe* les peces, programes i espais que convé gravar per a una millor organització de la feina. Per tant, podem enregistrar, per exemple, una informació meteorològica o borsària, una entrevista o una crònica des de l'exterior si no es pot fer en directe. En aquests casos, ens estalviem fórmules que simulin el directe de manera manifesta i, si cal, advertim que la peça s'ha gravat prèviament.

2.2.2.5. La realització radiofònica

2.2.2.5.1. Tractament dels elements radiofònics

2.2.2.5.1.1. Recursos radiofònics identificatius

RÀDIO

Identifiquem els programes o espais amb una sintonia o bé amb una carta d'entrada i de sortida que responen als criteris estètics, estilístics i de qualitat de les nostres emissores. Per separar continguts o blocs temàtics o bé per distingir la publicitat dels continguts propis fem servir indicatius, cops o separadors que, a més, identifiquen l'emissora, el programa o l'espai.

2.2.2.5.1.2. Promocions, publicitat i patrocinis radiofònics

RÀDIO

Emetem promocions per anunciar un espai, un programa o un esdeveniment relacionat amb alguna emissora o canal del grup. Les podem fer servir com a recurs, per exemple per quadrar un espai o fer una pausa en l'emissió. Les promocions programades s'han d'emetre obligatòriament.

L'emissió de publicitat s'ha de separar i distingir clarament dels continguts propis. Per fer-ho utilitzem algun element radiofònic, com ara un indicatiu, un cop o un separador. Les falques publicitàries estan programades i és obligatori radiar-les.

Els patrocinis són una forma de publicitat i, per tant, s'han de distingir clarament dels continguts propis. Les caretes i els indicatius dels patrocinis estan programats i s'han d'emetre obligatòriament.

La responsabilitat en l'emissió de promocions, falques publicitàries i caretes dels patrocinadors és del realitzador.

2.2.2.5.1.3. Els senyals horaris a la ràdio

RÀDIO

En els canals generalistes i d'informació han de sonar els sis senyals acústics que marquen les hores en punt i els dos quarts. En els canals temàtics no informatius, en podem prescindir.

Per regla general, els senyals de les hores en punt han de sonar nets, sense veu ni música al damunt. El personal que fa antena ha d'acabar de parlar abans que comencin a sonar. Si el programa o espai es tanca amb una sintonia, el tècnic de so (o el realitzador en autocontrol) l'ha de radiar amb el temps exacte per quadrar-la al segon abans que comencin a sonar els senyals horaris.

En general, no cal fer una pausa en l'emissió quan sonen els senyals de dos quarts. S'hi pot superposar l'emissió normal.

En qualsevol cas, no hi ha d'haver més de dos segons de blanc entre el final de la locució, la música o qualsevol altre element sonor i el primer senyal horari. Per omplir un possible buit podem fer sonar un cop, un indicatiu o una promoció.

Per regla general, diem quina hora indiquen els senyals horaris.

2.2.2.5.2. Tractament de peces, gèneres i formats radiofònics

2.2.2.5.2.1. Tractament de les connexions

RÀDIO

Si no hi ha impediments objectius, les connexions des de l'exterior s'emeten en directe a tots els programes o espais d'actualitat, sobretot quan es tracta d'un acte o esdeveniment que passa en el mateix moment.

No obstant, es poden gravar en circumstàncies especials, per exemple, quan l'emissió coincideixi amb l'horari nocturn del país on hi ha el corresponsal o l'enviat especial, quan aquestes persones hagin de cobrir inexcusablement un altre front informatiu o hagin de viatjar, o en qualsevol altre cas en què sigui impossible o molt difícil entrar en directe. També es pot gravar una peça quan s'hagi d'emetre més d'una vegada, a la mateixa emissora o en emissores diferents, o quan es tracti d'una previsió informativa que s'ha d'emetre de matinada o a primera hora del matí.

En tots els casos en què les peces es difonen gravades, la persona responsable a la redacció en fa una audició prèvia a l'emissió per assegurar-se que no hi ha cap error en la gravació ni en el contingut.

MU: 2.1.1.6.1.1. Les peces informatives: notícies, 2.1.1.6.1.2.
Les peces informatives: cròniques

2.2.2.5.2.2. Tractament de les entrevistes

RÀDIO

Les entrevistes es poden emetre en directe o gravades, segons la situació. Si s'emeten gravades, n'informem l'audiència.

D'acord amb les característiques de l'espai i les circumstàncies de la gravació o l'emissió, podem deixar sonar senceres les entrevistes gravades o bé escurçar-les. Segons l'estil, també es poden muntar per afegir-hi altres elements, com ara música o efectes especials. Les entrevistes s'han d'editar correctament i el muntatge no ha de distorsionar les paraules de l'entrevistat.

La responsabilitat de la qualitat tècnica de les entrevistes, en directe o gravades, és del tècnic de so que hi ha a l'estudi o del realitzador si es fa amb autocontrol, del tècnic d'extiors si l'entrevista es fa des de fora, o bé del redactor si no té assistència tècnica.

MU: 2.1.1.6.2. Gèneres de la informació: entrevistes, 2.4.3.1.1. Usos lingüístics segons gèneres: usos lingüístics en entrevistes i enquestes

2.2.2.5.2.3. Tractament dels reportatges i altres formats d'aprofundiment

RÀDIO

Per norma general, gravem els reportatges, els informes i qualsevol altra peça amb entitat pròpia o bé que serveixi per il·lustrar o complementar una informació, ja que necessiten muntatges tècnicament complexos i es poden radiar més d'un cop.

Aquestes peces són el resultat d'una feina d'equip. La redacció elabora la peça, selecciona els talls de veu i busca les músiques i els efectes, i el personal tècnic, a més de muntar-la, hi col·labora amb els seus coneixements i hi aporta idees i recursos. La responsabilitat que les peces estiguin gravades amb pulcritud és del tècnic de so, i que no excedeixin el temps assignat, del realitzador o del redactor.

MU: 2.1.1.6.1.3. Les peces informatives: reportatges i altres formats d'aprofundiment

2.2.2.5.2.4. Tractament de les transmissions

RÀDIO

Per definició, les transmissions són en directe, encara que poden incloure peces gravades.

En cap cas les podem emetre en *fals directe*. Si fem una transmissió en diferit, encara que sigui només amb uns minuts de diferència, n'informem l'audiència.

El personal tècnic ha de fer proves prèvies per garantir una recepció correcta de la transmissió i solucionar amb diligència els problemes que hi pugui haver durant l'emissió.

MU: 2.1.1.6.3. Gèneres de la informació: transmissions, 2.1.2.3. Els esports: les transmissions esportives, 2.4.5.2.1.4. Indicacions generals de locució: transmissions

MU: 2.2.2.4. L'emissió radiofònica: el *fals directe* en l'emissió radiofònica

2.2.2.5.2.5. Tractament de les col·laboracions d'experts

RÀDIO

Preferim que les col·laboracions dels nostres experts es facin en directe perquè acostumen a ser més àgils i dinàmiques. D'aquesta manera, el realitzador pot demanar al col·laborador que aclareixi o ampliï algun aspecte de la seva intervenció. No obstant, es poden gravar en casos justificats.

Si la intervenció es fa a través d'una connexió, el tècnic de so ha de valorar si té prou qualitat i es pot radiar.

MU: 2.1.1.6.6. Gèneres de la informació: crítiques i comentaris de persones expertes

2.2.2.5.3. Tractament dels elements documentals i complementaris

2.2.2.5.3.1. Els talls de veu

MU: 2.1.1.6.1.1.2.4. Notícies alà ràdio: els talls de veu

2.2.2.5.3.1.1. Qualitat dels talls de veu

RÀDIO

La qualitat del so dels talls de veu ha de ser òptima perquè la informació que aporten arribi a l'audiència clarament i sense equívocs. Quan la qualitat no és prou bona, és preferible prescindir del tall. En circumstàncies habituals, el tècnic de so és la persona encarregada daprovar l'emissió d'un tall de veu de qualitat tècnica dubtosa.

No obstant, hi ha talls de veu amb un so deficient que convé emetre pel seu alt valor informatiu, testimonial o històric. Si ho fem, expliquem aquesta circumstància a l'audiència i, si cal, reproduïm amb la nostra veu el que diu el document o almenys en fem un resum. En aquest cas, el responsable del programa o espai ha d'autoritzar-ne l'emissió.

2.2.2.5.3.1.2. Editatge dels talls de veu

RÀDIO

Els talls de veu han d'estar ben editats, sense espais en blanc ni al principi ni al final, i sense que quedi tallada cap paraula al començament o al final. Per regla general, han de tenir un significat complet i acabar amb una entonació descendent.

Quan editem un tall en els continguts informatius, no manipulem ni tergiversem les declaracions que conté. El fragment que seleccionem ha de dir exactament el que volia dir la persona que ha fet les declaracions. Amb l'editatge la idea expressada no pot quedar fora de context.

Tot i això, hi ha talls que són massa llargs perquè contenen paraules superflues, incisos que no aporten res, estossecos o titubejos. En aquest cas, si només nosaltres tenim aquestes declaracions, podem editar el tall per eliminar tots aquests elements prescindibles amb la finalitat que el missatge arribi més clar i directe a l'audiència. Si ho fem, n'informem el responsable corresponent i ens assegurem que no modifiquem el sentit de les declaracions. Si la gravació l'hem obtinguda en una roda de premsa o en unes declaracions públiques, és preferible no recórrer a aquesta pràctica si no és imprescindible. Si ho fem, ens hi ha d'autoritzar el responsable corresponent.

En espais d'entreteniment es poden editar i manipular els talls amb intencions humorístiques o dramàtiques, sempre que el muntatge sigui evident o n'informem l'audiència.

MU: 2.1.3.5.2.3. Formats dels continguts d'entreteniment: continguts d'humor

2.2.2.5.3.1.3. Doblatge dels talls de veu

RÀDIO

En general, doblem els talls superposant la veu al so original, de manera que se senti el començament i el final de la intervenció de la persona que ha fet les declaracions.

Per doblar un tall triem una veu masculina o femenina d'acord amb el sexe de la persona que ha fet les declaracions. En general, fem una locució neutra, no dramatitzada.

Abans de doblar un tall de veu, els lingüistes han d'haver supervisat el text amb la traducció.

MU: 2.4.2.2.2. Responsabilitat lingüística: la responsabilitat dels serveis lingüístics, 2.4.2.2.3. Responsabilitat lingüística: la responsabilitat lingüística de la redacció, 2.4.3.1.2. Usos lingüístics segons gèneres: usos lingüístics en declaracions i citacions, 2.4.5.2.1.3. Indicacions generals de locució: doblatge de les declaracions

2.2.2.5.3.2. El so ambient

RÀDIO

El so ambient és un recurs amb valor informatiu i documental que incloem a les informacions on n'hi hagi. El podem emetre en directe i també gravar-lo per a emissions posteriors. En tots dos casos, la qualitat del so ha de ser òptima per evitar confondre so ambient amb soroll.

Deixem que el so ambient soni en primer pla prou temps perquè la informació que transmet arribi a l'audiència. Quan s'ha de combinar amb la paraula, el so ambient i la veu han d'estar equilibrats perquè cap dels dos es perdi.

MU: 2.1.1.6.1.1.2.5. Notícies a la ràdio: el so ambient

2.2.2.5.3.3. La música com a element complementari

RÀDIO

Fem servir la música com a recurs per reforçar el discurs oral quan el format i el context ens ho permetin. La música com a complement pot ser present en les informacions i en els espais d'entreteniment, sempre que en fem un tractament adequat. Les cançons i els temes instrumentals serveixen per reforçar el missatge que volem transmetre.

MU: 2.1.5. Continguts: la música

2.2.2.5.3.3.1. La selecció de la música com a element complementari

RÀDIO

Seleccionem amb rigor i sentit estètic les peces musicals que fem servir com a complement, tant si estan relacionades directament amb els continguts que il·lustren (una peça d'un disc que es presenta al mercat, una composició d'un músic que ha mort) com si només hi tenen una relació referencial (música de salsa per parlar de Puerto Rico) o estètica (música ambiental en un reportatge sense una vinculació directa). La música ha de ser adequada a la matèria i al to.

La tria d'una peça musical com a complement no és gratuïta ni arbitrària, respon a un motiu i ajuda a transmetre el missatge.

Quan triem música com a complement, tenim en compte aquests criteris:

- Evitem els tòpics. No identifiquem sempre França amb la *chanson* de tema amorós: podem optar per una peça d'un altre tipus.
- Som rigorosos. No tot val. Si parlem de Nigèria, posem música nigeriana, i no de qualsevol altre país africà. Si parlem de Pere el Gran, ho il·lustrem preferiblement amb música catalana del segle XIII, i no amb qualsevol peça que soni antiga.
- Triem referents pròxims. En igualtat de condicions, per il·lustrar un tema determinat triem peces musicals ajustades a la matèria, i preferiblement amb la lletra en català o aranès, o d'autors catalans. Si cal, consultem els especialistes dels departaments de discoteca o documentació. No ens limitem a les cançons anglosaxones més conegudes o a temes instrumentals.

2.2.2.5.3.3.2. El tractament de la música com a element complementari

RÀDIO

Quan seleccionem un fragment musical com a recurs complementari, tractem la composició amb respecte. En els muntatges amb temes musicals i veu, introduïm la música en el moment oportú, editada de manera adequada i amb una locució que s'hi correspongui. Si el text pren protagonisme, ens assegurem que les paraules s'entenguin bé deixant la música en segon pla. Si hem de tallar el tema musical, ho fem de manera neta, si pot ser aprofitant una pausa.

Quan la música té una funció il·lustrativa o complementària, hi podem superposar la narració, però, en general, evitem *trepitjar* la interpretació vocal. Si parlem damunt la música, deixem sonar el fragment musical prou temps perquè tingui significat i entrem amb la veu en un moment que ho permeti la música.

2.2.2.5.3.4. Els efectes especials

RÀDIO

Fem servir els efectes especials per donar suport a la narració amb diferents finalitats. Poden tenir un efecte dramàtic o humorístic, i ser realistes o simbòlics.

Els efectes especials també es poden usar com a recurs en un reportatge o en qualsevol altra peça que aprofundeixi o complementi una informació, sempre que quedi clar que ho són.

MU: 2.1.1.6.1.3. Gèneres de la informació: reportatges i altres formats d'aprofundiment

2.2.2.6. Protocols d'emissió

2.2.2.6.1. Connexions

RÀDIO

Les connexions que entren en antena han de reunir la màxima qualitat per garantir una bona recepció del missatge. Les persones responsables de la connexió —tècnics d'exterior o de control central, redactors desplaçats— han de fer les proves necessàries per assegurar-ne la qualitat.

MU: 2.1.1.6.1.2. Gèneres de la informació: cròniques, 2.1.1.6.3. Gèneres de la informació: transmissions, 2.1.2.3. Esports: les transmissions esportives

2.2.2.6.2. Interrupció i alteració de la programació

RÀDIO

L'emissió radiofònica es pot interrompre per oferir una informació d'última hora d'una gran transcendència. La decisió correspon a la direcció o a la persona responsable de l'emissió en aquell moment.

La dimensió de la notícia pot alterar la programació habitual. La direcció pot decidir fer una programació especial.

2.2.2.6.3. Emissió de música en directe a l'estudi

RÀDIO

Les actuacions musicals que emetem en directe es preparen amb antelació, sempre que sigui possible. Els realitzadors i el personal tècnic avaluen si no hi ha cap impediment tècnic o humà per emetre l'actuació musical i han de preveure amb prou temps totes les necessitats; per exemple, les veus i els instruments que hi intervingran. Per regla general, abans de l'emissió es fan proves de so.

2.2.3. LA DIFUSIÓ EN ELS MITJANS INTERACTIUS

2.2.3.1. Criteris generals de la difusió en els mitjans interactius

2.2.3.1.1. Concepció multiplataforma

MITJANS INTERACTIUS

Arribem allà on és el nostre públic adaptant, quan és necessari, tant els continguts com la manera d'accedir-hi a través de diferents plataformes.

2.2.3.1.2. Usabilitat

MITJANS INTERACTIUS

Fem els continguts fàcilment usables, tenint en compte en cada projecte la presentació, l'arquitectura de la informació i el disseny d'interacció.

Evitem que el pes de les pàgines dificulti la navegació dels usuaris.

2.2.3.1.3. Accessibilitat

MITJANS INTERACTIUS

Fem accessibles a tots els usuaris els nostres continguts i serveis interactius, sempre que sigui possible i en igualtat de condicions. Adequem les mides i el contrast dels diferents elements que componen les pàgines o aplicacions, com textos i botons, perquè els puguin consultar els usuaris amb deficiències visuals.

Presentem les imatges amb textos que les defineixen i donem noms significatius als enllaços perquè les persones cegues puguin seguir-nos amb lectors de pantalla específics.

Oferim subtítols d'una gran part de les produccions audiovisuals que difonem per internet.

Separarem la presentació dels continguts mitjançant l'ús de fulls d'estil o altres tècniques, depenent de la plataforma de distribució del contingut.

En els nostres continguts no abusem de les imatges animades perquè poden distreure l'usuari en excés.

2.2.3.1.4. Posicionament

MITJANS INTERACTIUS

Les nostres adreces web han de ser simples i comprensibles per als usuaris a primer cop d'ull i sempre que sigui possible busquen la identificació amb les nostres marques de ràdio i televisió. Estan formades amb paraules relacionades amb el contingut de la pàgina i són fàcils de recordar.

Fem ús de les metadades i paraules clau apropiades per ser detectades ràpidament pels cercadors i obtenir un bon posicionament en les cerques.

2.2.3.1.5. Actualització dels continguts

MITJANS INTERACTIUS

Mantenim actualitzats els continguts que mostrem en els nostres serveis. Procurem no mantenir continguts obsolets.

Quan obrim un espai de continguts ens comprometem a mantenir-lo i actualitzar-lo de forma regular.

En qualsevol contingut relacionat amb l'actualitat mostrem la data i l'hora de l'últim canvi.

2.2.3.1.6. Neutralitat tecnològica

MITJANS INTERACTIUS

No ens lliguem a cap plataforma tecnològica amb l'objectiu que els nostres continguts i serveis siguin accessibles al màxim nombre d'usuaris i des del màxim ventall de plataformes, dispositius i tecnologies. Sempre que sigui possible, basem els nostres serveis interactius en tecnologies estàndard, però fem servir altres recursos quan això ens permet arribar a un públic més ampli.

2.2.3.1.7. Gratuitat dels continguts

MITJANS INTERACTIUS

Els continguts dels nostres mitjans interactius són gratuïts per als usuaris, encara que determinats serveis són de pagament; per exemple, aplicacions per a mòbils, enviament de còpies o venda de productes i marxandatge relacionats amb les nostres marques.

2.2.3.2. Elaboració i difusió de continguts en els mitjans interactius de la CCMA

2.2.3.2.1. Els webs de la CCMA

MITJANS INTERACTIUS

Oferim una gran varietat de serveis a internet, que s'articulen en portals i webs de temes molt diversos (infantils, juvenils, informatius, esportius, gastronòmics o musicals), així com en webs corporatius.

Els nostres webs tenen una unitat d'estil pròpia per mantenir la coherència en la presentació i distribució dels continguts i també amb les marques de ràdio i televisió.

2.2.3.2.1.1. Pautes dels portals i webs de la CCMA

2.2.3.2.1.1.1. Identificació de marca

MITJANS INTERACTIUS

Els nostres webs són clarament identificables per la presència de les nostres marques. Els usuaris perceben en tot moment que el web que visiten forma part de l'univers dels serveis a internet de la CCMA.

Aquesta identificació s'aconsegueix per diverses vies:

Barra de navegació corporativa: incorporem una barra de navegació a la part superior de tots els serveis en línia de la CCMA, amb presència de marques i enllaços cap als principals serveis del grup a internet.

Capçalera: els nostres webs porten la capçalera del portal respectiu o bé una identificació amb la marca de l'empresa que n'és titular.

Peu de pàgina: els nostres serveis inclouen un peu de pàgina on figura el copyright, l'avís legal, l'accés al Servei d'Atenció a l'Audiència, el logotip del mitjà o l'enllaç cap al web de la CCMA.

Hi pot haver excepcions a aquesta identificació de marca en els casos en què, per diversos motius, es consideri més adequat no vincular un lloc web determinat a les marques de la CCMA, per exemple, en el cas d'un web lligat a continguts de ficció.

MU: 2.2.4.2. Relació amb l'audiència: atenció a l'audiència

2.2.3.2.1.1.2. Dominis

MITJANS INTERACTIUS

Els nostres serveis a internet s'allotgen en adreces que utilitzen el domini genèric .cat.

El registre de nous dominis es fa de forma centralitzada i cada cas ha de ser aprovat prèviament per la direcció del mitjà corresponent.

Per als webs de programes fem servir i comuniquem la fórmula *nomdecanal.cat/nomdeprograma*. Les excepcions a aquesta norma han d'estar justificades.

Tots els dominis que allotgen els nostres serveis són de titularitat d'alguna empresa del grup. En els casos excepcionals en què aquesta premissa no es compleixi, demanem que el titular del domini signi una carta de cessió de trànsit a la CCMA i que aquesta cessió sigui validada per les entitats de mesurament i auditoria d'audiències a internet.

2.2.3.2.1.1.3. Mesurament d'audiències

MITJANS INTERACTIUS

Els nostres serveis incorporen uns marcadors per mesurar audiències que s'utilitzen tant per a l'anàlisi interna com per a l'auditoria mensual de l'*organisme auditor*.⁵⁹

⁵⁹ OJD interactiva: <http://www.ojdinteractiva.es/>

2.2.3.2.1.1.4. Distribució d'àudio i vídeo

MITJANS INTERACTIUS

Quan en els nostres serveis a internet incloem continguts audiovisuals generats per nosaltres o aliens amb drets de difusió, fem servir el nostre reproductor d'àudio i vídeo. Aquest reproductor mostra el contingut i els elements publicitaris, i recull la informació necessària per mesurar audiències.

MU: 2.2.3.2.2. Difusió i elaboració de continguts en els mitjans interactius de la CCMA: continguts audiovisuals

2.2.3.2.1.1.5. Aspectes gràfics i tècnics

MITJANS INTERACTIUS

Els nostres serveis estan dissenyats per a una resolució mínima de pantalla en concordança amb l'evolució dels equipaments dels usuaris.

Garantim el funcionament òptim dels nostres serveis en els navegadors d'internet més utilitzats per l'audiència, seguint els estàndards tecnològics internacionals.

Com a norma general, els nostres continguts estan allotjats en una plataforma pròpia o gestionada per nosaltres per garantir la qualitat del servei.

2.2.3.2.1.2. Webs de programes

MITJANS INTERACTIUS

Els programes de ràdio i televisió disposen, com a mínim, d'un espai web amb informació bàsica sobre els continguts i els horaris d'emissió. L'equip de cada programa o espai és responsable dels continguts i l'actualització d'aquests webs.

Els webs dels programes són la seva principal presència en els mitjans interactius i l'eina prioritària de comunicació amb l'audiència. La participació es canalitza a través del web del programa o mitjà, i tot el que s'ofereix a la resta de plataformes i xarxes socials és complementari. Si distribuïm continguts d'un programa en una xarxa social o en un altre tipus de plataforma, ens assegurem abans que aquest contingut també està disponible al web del programa, amb l'excepció de quan elaborem continguts específics per a les xarxes socials.

2.2.3.2.1.3. Elaboració de continguts per al web

2.2.3.2.1.3.1. Títols

MITJANS INTERACTIUS

Els títols són clars i entenedors, expliquen les idees principals del contingut que difonem i s'ajusten als webs on es publiquen. No fem títols enganyosos ni intrigants pel simple fet de cridar l'atenció dels usuaris. Tenim en compte que aquests títols es mostren també en altres entorns, contextos i dispositius on podrien no entendre's correctament.

2.2.3.2.1.3.2. Text general

MITJANS INTERACTIUS

Redactem els nostres continguts de manera clara i directa, amb paràgrafs curts, per facilitar-ne la lectura, i sense allargar els textos innecessàriament.

Estructurem i mostrem els textos de manera que l'usuari pugui extreure una idea clara del contingut a primer cop d'ull.

Procurem que els textos contribueixin a posicionar els nostres continguts en els cercadors, però aquest objectiu no en condiciona el redactat. Fem ús de les possibilitats de l'hipertext situant enllaços dins el text si considerem que aporten informació rellevant a l'usuari.

2.2.3.2.1.3.3. Enllaços

MITJANS INTERACTIUS

Enriquim els nostres continguts amb enllaços tant cap a webs nostres com aliens, que verifiquem. No fem enllaços cap a llocs que no tinguin una relació directa amb el tema que tractem o que no hi aportin cap informació rellevant. Els enllaços cap a continguts de dominis propis s'obren a la mateixa finestra i els enllaços cap a dominis aliens s'obren en una finestra nova.

En els nostres webs de contingut infantil només posem enllaços cap a llocs web amb continguts apropiats per a cada franja d'edat.

Prioritàriament enllacem cap a llocs web en llengua catalana.

Si incloem un enllaç dins del text, les paraules que fem servir com a enllaç han de ser les adequades per indicar a l'usuari cap on l'adrecem.

MU: 2.1.4.3.5. Codi ètic i continguts en els espais infantils i juvenils: senyalització i pautes en els espais infantils als mitjans interactius

2.2.3.2.1.3.4. Material complementari

MITJANS INTERACTIUS

Aprofitant les característiques dels mitjans interactius i les possibilitats que tenim com a grup de comunicació, enriquim els continguts amb material complementari com el següent:

- material audiovisual propi difós per ràdio o televisió;
- material audiovisual extra no difós per ràdio o televisió i que dóna un valor afegit; per exemple, una roda de premsa completa, un concert, una selecció de fragments més àmplia que la que es distribueix a la resta de mitjans o entrevistes senceres que formen part d'un reportatge;
- material audiovisual exclusiu que hem generat específicament per als mitjans interactius;

- material audiovisual aliè que considerem d'interès, sempre que en tinguem els drets;
- fotografies amb què il·lustrem els nostres continguts, sempre que hi aportin algun element d'interès; generalment, treballem amb imatges d'agència, pròpies, extretes dels nostres continguts audiovisuals o obtingudes en bancs d'imatges; si es tracta de fotografies que ens fa arribar l'audiència, fem constar el nom de l'autor o la
- procedència; no recorrem a fotografies obtingudes d'internet sense l'autorització corresponent;
- infografia i documents amb què ampliem i completem continguts.

2.2.3.2.2. Continguts audiovisuals

MITJANS INTERACTIUS

Distribuïm tot el contingut d'àudio i vídeo en diverses plataformes per arribar al màxim públic possible.

Procurem obtenir els drets de les produccions pròpies, les coproduccions i les produccions alienes per difondre-les en els mitjans interactius. Quan és necessari establim acords de difusió per a un temps o un àmbit geogràfic limitats.

Ens assegurem que tenim els drets necessaris abans de difondre continguts en qualsevol plataforma. Tenir els drets de difusió d'un contingut per a internet no implica necessàriament que també els tinguem per als mòbils, per exemple.

Tret que alguna condició contractual ens ho impedeixi, la nostra oferta de continguts audiovisuals es difon per a tot el món.

Aprofitem la major capacitat dels nostres mitjans interactius per difondre continguts audiovisuals que no tenen cabuda en les emissions lineals de ràdio i televisió.

Difonem continguts audiovisuals tant en directe, simultàniament amb l'emissió per ràdio o televisió, com segons demanda.

Oferim continguts diferenciats tant en directe (per exemple, transmissions d'esdeveniments, rodes de premsa o emissió de canals exclusius per als mitjans interactius) com segons demanda (per exemple, continguts creats exclusivament o continguts extres que complementen el que hem emès per altres mitjans).

Per distribuir continguts audiovisuals en els mitjans interactius disposem d'una plataforma que permet gestionar el nostre procés de publicació, els drets, la publicitat i la recollida de dades d'audiència. Com a criteri general, tots els nostres continguts es difonen utilitzant aquesta plataforma.

2.2.3.2.2.1. Continguts audiovisuals en directe

MITJANS INTERACTIUS

Difonem en directe els continguts dels nostres canals de televisió i ràdio dels quals tenim drets.

Quan no disposem dels drets de difusió de determinats continguts, ho comuniquem als usuaris i n'aturem la difusió o bé oferim continguts alternatius. Per minimitzar aquests casos fem el possible per aconseguir-ne els drets.

Quan les emissions en directe són simultànies a les de la televisió i la ràdio, la programació és la mateixa i, per tant, els continguts ja compleixen la normativa sobre horaris protegits.

Informem del codi ètic de cada espai i també mantenim la senyalització que ja incorporen les emissions televisives.

També aprofitem les possibilitats pròpies de l'entorn interactiu per enriquir l'emissió audiovisual amb accions de participació i continguts complementaris.

MU: 2.1.4.3.3. Codi ètic i contingut en els espais infantils i juvenils: horari protegit i senyalització en els espais infantils a la televisió, 2.1.4.3.4. Codi ètic i contingut en els espais infantils i juvenils: horari protegit en els espais infantils a la ràdio, 2.1.4.3.5. Codi ètic i contingut en els espais infantils i juvenils: senyalització i pautes en els espais infantils als mitjans interactius

2.2.3.2.2.2. Continguts audiovisuals segons demanda

MITJANS INTERACTIUS

En general, oferim segons demanda tots els continguts dels quals tenim drets.

Quan les condicions contractuals ens imposen alguna restricció en la difusió dels continguts n'informem els usuaris.

Com a norma general, publiquem els continguts de televisió o ràdio tal com s'han emès. Quan ho considerem necessari, per criteris editorials o per facilitar-ne el consum i la localització, publiquem els programes en diversos blocs o seccions i en fem fragments, resums o versions més curtes.

Distribuïm material no difós per televisió ni ràdio o bé exclusiu dels mitjans interactius.

Oferim els continguts segons demanda al més aviat possible després de l'emissió per ràdio o televisió. En determinats casos difonem els continguts pels mitjans interactius abans que s'emetin.

Identifiquem els continguts amb dades essencials, com ara títol, descripció i data, per facilitar-ne la localització als usuaris i als cercadors.

Indiquem el codi ètic dels continguts audiovisuals segons demanda en llocs clarament visibles. La senyalització es pot consultar tant abans com durant la difusió.

MU: 2.1.4.3.3. Codi ètic i contingut en els espais infantils i juvenils: horari protegit i senyalització en els espais infantils a la televisió, 2.1.4.3.4. Codi ètic i contingut en els espais infantils i juvenils: horari protegit en els espais infantils a la ràdio, 2.1.4.3.5. Codi ètic i contingut en els espais infantils i juvenils: senyalització i pautes en els espais infantils als mitjans interactius

2.2.3.2.2.3. Gestió de drets

MITJANS INTERACTIUS

Els nostres equips de producció de continguts audiovisuals i els serveis jurídics vetllen per assegurar els drets de difusió en totes les plataformes i perquè els contractes que se signen no posin limitacions a aquesta capacitat de distribució. Els mateixos equips documenten la situació dels drets de cada contingut.

Quan els drets de difusió d'algun contingut estan limitats contractualment, apliquem les mesures pertinents i n'informem els usuaris. Les limitacions més habituals són:

- Geogràfiques: la situació contractual de determinats continguts pot autoritzar-ne la difusió només en un determinat territori. Aquest geobloqueig pot aplicar-se tant a les emissions en directe com als continguts segons demanda.
- Temporals: alguns continguts audiovisuals només els podem distribuir durant un període de temps limitat. Quan sabem la data de despublicació d'un contingut la comuniquem als usuaris.
- Per modalitat de difusió: la situació contractual pot impedir, per exemple, distribuir determinats continguts en la modalitat de descàrrega o bé permetre'n la difusió en directe, però no segons demanda.
- Per domini: alguns continguts audiovisuals només es poden difondre en determinats dominis d'internet de la CCMA.
- Per mitjà o dispositiu: disposem dels drets de difusió només en alguns mitjans o dispositius, com ara internet, mòbils o televisors connectats.

2.2.3.2.3. Dispositius mòbils

MITJANS INTERACTIUS

Entenem els dispositius mòbils com una plataforma per difondre continguts i com una eina de participació en els nostres mitjans.

Generem versions adaptades per a diferents dispositius mòbils dels principals serveis que tenim a internet.

Procurem que els nostres continguts i serveis per a mòbils siguin accessibles per al màxim nombre possible d'usuaris.

Oferim els continguts de manera gratuïta. Advertim als usuaris que l'ús de determinats serveis o continguts des d'un dispositiu mòbil pot comportar-los una despesa en funció del tipus de contracte que tinguin amb el seu operador.

Alguns serveis i opcions de participació que oferim per a dispositius mòbils, com ara l'enviament de SMSs, poden tenir un cost per a l'usuari. En aquests casos, indiquem clarament el cost i les condicions del servei. Quan hi ha alternatives gratuïtes per a la participació o l'accés a un servei, les incorporem i les donem a conèixer als usuaris.

En els espais destinats al públic infantil no fem promoció dels serveis per a mòbils que tinguin un cost associat. Tot i així, no renunciem a crear continguts i serveis per a mòbils orientats al públic infantil.

MU: 2.2.4.1.5. Participació de l'audiència: missatges de mòbil,
2.1.4.3.5. Codi ètic i contingut en els espais infantils i juvenils:
senyalització i pautes en els espais infantils als mitjans interactius

2.2.3.2.4. Arxiu de continguts

MITJANS INTERACTIUS

Mantenim a disposició dels ciutadans els continguts que hem publicat en els mitjans interactius.

Formen part de l'arxiu els continguts web i els continguts audiovisuals segons demanda que no tenen restricció temporal de drets.

Incrementem l'arxiu diàriament afegint-hi continguts nous de creació recent i també recuperant continguts històrics.

Organitzem l'arxiu i en facilitem la consulta als usuaris. Mostrem de manera visible la data de publicació dels continguts.

Fem constar un avís visible en els webs que ja no s'actualitzen, per exemple, els webs de programes que ja no s'emeten, si considerem necessari mantenir-los en línia. Hi indiquem que el web ja no és actiu i que no n'actualitzem el contingut. Aturem els mecanismes de participació en els webs d'arxiu.

Com a criteri general, mantenim publicats els continguts de l'arxiu. Ens reservem el dret a modificar o retirar un contingut en casos excepcionals:

- per raons legals;
- quan mantenir-lo publicat pot implicar riscos seriosos per a la integritat d'algú;
- si el contingut incompleix clarament els nostres principis editorials i l'única manera de rectificar l'error és retirar-lo.

Evitem la retirada d'un contingut complet si podem modificar-ne només una part. Quan modifiquem o retirem un contingut ho fem públic.

Podem decidir retirar continguts del nostre arxiu per necessitats d'emma-gatzematge o perquè el format ha quedat obsolet.

GE: 1.1. Principis de la CCMA

2.2.3.2.5. Ús de continguts aliens

MITJANS INTERACTIUS

Quan no disposem de material propi per il·lustrar el que volem comunicar, podem publicar o inserir material aliè. En aquest cas, ens assegurem que el contingut aliè s'ajusta als nostres principis i que qui ens el cedeix en té els drets i n'autoritza l'ús en altres llocs. Per exemple, només inserim un videoclip si qui l'ha posat a la xarxa i n'autoritza la inserció en altres llocs és l'artista o la discogràfica propietària dels drets, o bé si ja està lliure de drets. De la mateixa manera, no publiquem ni inserim imatges esportives si no tenim la certesa que qui les ha publicat en té els drets corresponents.

Fem visible clarament que el contingut que mostrem no és propietat nostra ni en som responsables.

Quan no disposem de fotografies pròpies, utilitzem imatges d'agència o de llibreries gràfiques. No recorrem a fotografies obtingudes d'internet sense l'autorització corresponent.

No allotgem continguts aliens ni oferim enllaços directes per descarregar-los si no disposem dels drets o de l'autorització expressa per fer-ho.

Publiquem en els nostres mitjans dades que provenen de fonts d'informació i proveïdors externs, com, per exemple, horaris d'aeroports o cotitzacions borsàries. En cada cas indiquem clarament quina és la font responsable de la informació.

MU: 2.1.1.3.4.4. Informació i intimitat: material informatiu aliè, 2.1.2.4. Esports: drets esportius, 2.1.1.3.5.2. Tractament de les fonts d'informació: citació de les fonts, 2.2.3.2.1.3.4. Elaboració de continguts per al web: material complementari

2.2.3.2.6. Gestió d'usuaris

MITJANS INTERACTIUS

L'accés i la utilització dels nostres serveis interactius no exigeixen la subscripció o el registre previ. Quan per les característiques d'un servei determinat necessitem identificar l'usuari, l'instem a donar-se d'alta al nostre registre, que li dóna accés a tots els serveis que requereixin identificació.

Disposem d'un registre d'usuaris diferenciat per accedir als continguts i serveis destinats al públic infantil. En aquest cas, el procés de registre requereix la intervenció i autorització dels pares o tutors de l'infant.

En el procés de registre només demanem les dades imprescindibles per a la identificació de l'usuari. Podem demanar als usuaris altres dades personals quan siguin necessàries per oferir continguts personalitzats i assegurar una participació de qualitat. Per exemple, podem necessitar alguna dada addicional, com el telèfon o l'adreça postal, per participar en un determinat concurs. En el moment del registre demanem a l'usuari l'acceptació de les condicions.

Tractem les dades recollides al registre d'usuaris amb la màxima confidencialitat, en garantim la seguretat i les fem servir únicament per a les finalitats indicades en els avisos legals.

Garantim en tot moment als usuaris registrats l'exercici dels drets d'accés, d'oposició, de rectificació i de cancel·lació que estableix la *legislació* vigent.⁶⁰

Fem pública la nostra política de protecció de dades mitjançant el corresponent avís legal, que consta al peu de tots els nostres webs.

Només facilitem a tercers dades personals dels usuaris registrats si en tenim el consentiment.

No recollim dades personals per altres vies diferents del nostre registre d'usuaris. Les dades personals que ens poden fer arribar per altres vies, com, per exemple, a través del correu electrònic, són tractades també amb la màxima confidencialitat i no les incorporem a cap base de dades.

MU: 2.3.3.1.1. La intervenció dels menors: contribució dels menors en els continguts, 2.1.4.3.5. Codi ètic i continguts en els espais infantils i juvenils: senyalització i pautes en els espais infantils als mitjans audiovisuals

⁶⁰ Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal: http://ceo.gencat.cat/ceop/AppJava/export/sites/CEOPortal/documents/subvencio/LOPD_15-1999.pdf

2.2.3.3. Difusió de continguts en mitjans externs a la CCMA

2.2.3.3.1. Xarxes socials i altres plataformes

MITJANS INTERACTIUS

Els nostres mitjans i marques tenen una presència àmplia a les xarxes socials, sense que això impliqui cap renúncia als nostres principis.

La nostra presència a les xarxes socials es regeix pels mateixos criteris de difusió de continguts i participació que apliquem als serveis de titularitat pròpia.

El lligam entre els nostres mitjans i una determinada xarxa social no té un caràcter d'exclusivitat.

GE: 1.1. Principis de la CCMA

MU: 2.2.4.1. Relació amb l'audiència: participació de l'audiència, 2.2.3.2. La difusió en els mitjans interactius: difusió i elaboració de continguts en els mitjans interactius

2.2.3.3.1.1. Les xarxes socials com a espais complementaris

MITJANS INTERACTIUS

Ens assegurem que tot el contingut que difonem en una xarxa social està disponible també als nostres espais a internet, excepte els continguts o formats que només tenen raó de ser en aquest entorn.

Participem a les xarxes socials amb un ton pròxim i cordial, de manera continuada i sense ser intrusius.

MU: 2.2.4.1.6. Participació de l'audiència: participació en les xarxes socials

2.2.3.3.1.2. Identificació de marca a les xarxes socials

MITJANS INTERACTIUS

La imatge gràfica, els logotips i la denominació dels perfils expressen clarament que corresponen a les nostres marques i continguts. Excepcionalment, com a estratègia d'una campanya viral o en un producte en concret, podem arribar a prescindir del logotip o de la identificació de marca.

Recollim en els nostres webs l'activitat que impulsen a les xarxes socials per diferenciar- la d'iniciatives alienes.

Entenem l'activitat dels usuaris al voltant dels nostres continguts i marques com una identificació que l'audiència estableix amb els nostres mitjans.

Només intervenim per demanar el tancament d'un espai o la retirada de determinats continguts si en detectem un ús inadequat, una apropiació indeguda de la marca o algun tipus d'explotació comercial.

2.2.3.3.1.3. Creació d'espais a les xarxes socials

MITJANS INTERACTIUS

Creem els nostres perfils i espais a les xarxes socials de manera centralitzada i coordinada. La gestió i el manteniment diari són responsabilitat de l'equip que genera els continguts.

Ens abstendrem d'emetre opinions personals des dels perfils de la CCMA.

MU: 2.1.1.2.5. El periodista davant la informació: expressions públiques dels professionals de la CCMA

2.2.3.3.1.4. Relació amb l'audiència a les xarxes socials

MITJANS INTERACTIUS

La nostra activitat a les xarxes socials inclou participar en la conversa amb els usuaris i respondre als comentaris i preguntes que ens facin.

Atenem públicament les consultes que l'audiència expressa a les xarxes socials tan aviat com sigui possible. Quan la consulta o comentari d'un usuari transcendeix l'àmbit dels responsables de l'espai, es trasllada al Servei d'Atenció a l'Audiència.

MU. 2.2.4.2. Relació amb l'audiència: atenció a l'audiència, 2.2.4.1.13. Participació de l'audiència: moderació de la participació en els mitjans interactius, 2.2.4.1.14. Participació de l'audiència: normes bàsiques de participació en els mitjans interactius

2.2.3.3.2. Sindicació de continguts

MITJANS INTERACTIUS

Facilitem la publicació d'alguns dels nostres continguts en mitjans interactius aliens a la CCMA. Decidim cas per cas quins continguts hi permetem inserir.

Només sindiquem continguts que s'hagin publicat prèviament en els nostres mitjans interactius.

Ens reservem el dret a decidir si un contingut deixa de ser publicable i a bloquejar la inserció dels nostres continguts en determinats llocs web o dominis si detectem que se'n fa un ús incorrecte o abusiu.

2.2.4. RELACIÓ AMB L'AUDIÈNCIA

2.2.4.1. Participació de l'audiència

Facilitem la participació de l'audiència en els nostres mitjans des de diferents dispositius i plataformes, i l'estimudem des de la televisió, la ràdio i els mitjans interactius.

Oferim les vies més adequades en cada cas, tenint en compte factors com la simplicitat, la facilitat de comunicació o el fet que hi pugui intervenir el major nombre possible de ciutadans. Preferentment, establismes vies de participació que no suposin una despesa addicional a l'audiència.

Incorporem en els nostres mitjans les noves vies i modalitats de participació que sorgeixen, sense deixar de banda les altres.

Demanem la identificació de les persones que intervenen en els nostres mitjans, tret de casos com ara enquestes i votacions, que poden ser anònimes.

Establismes normes bàsiques en tots els nostres espais de participació i les comuniquem de manera clara a l'audiència. Garantim el seguiment o alguna modalitat de moderació.

Quan obrim un espai de participació interactiu ens comprometem a fer-ne un seguiment i a respondre als comentaris de l'audiència si ho considerem convenient i justificat.

Les consultes, les queixes o els agraïments que ens adreça l'audiència, les canalitzem a través dels nostres serveis d'atenció i no els considerem pròpiament una forma de participació.

MU: 2.2.4.2. Relació amb l'audiència: atenció a l'audiència, 2.2.4.1.13. Participació de l'audiència: moderació de la participació en els mitjans interactius, 2.2.4.1.14. Participació de l'audiència: normes bàsiques de participació en els mitjans interactius

2.2.4.1.1. Continguts generats per l'audiència

Fomentem les aportacions d'informació i continguts per part de l'audiència. Entenem aquesta participació com una manera d'enriquir els nostres mitjans i fer-los més pròxims als ciutadans.

Canalitzem aquestes aportacions d'informació i contingut, ja sigui text, fotografia, àudio o vídeo, a través dels

espais que tenim destinats per a aquesta funció en els nostres mitjans.

Quan cal una garantia legal en relació amb l'autoria del material i la cessió de drets, fem servir les vies establertes de manera permanent en els nostres mitjans interactius. El col·laborador ha d'acceptar les condicions d'ús que ens faculten per difondre el contingut en qualsevol de les nostres plataformes.

En situacions excepcionals fem crides a l'audiència perquè aporti continguts relacionats amb algun tema concret o algun fet noticiable. En aquests casos, entenem que hi ha un consentiment implícit per difondre el material, encara que no ens arribi pels espais permanents dels nostres mitjans interactius.

Per regla general, fem pública l'autoria dels continguts que ens fa arribar l'audiència.

No difonem continguts si detectem que no són originals, si tenim dubtes sobre l'autenticitat, si considerem que es tracta de publicitat encoberta o si incompleixen els nostres principis editorials.

GE: 1.1.2. Principis de la CCMA: principis editorials

2.2.4.1.2. Enquestes i votacions

Fem enquestes i votacions en els nostres programes i espais per recollir l'opinió de l'audiència. No donem valor estadístic als resultats que n'obtenim i ho fem explícit.

Evitem que les nostres intervencions o continguts afavoreixin alguna de les opcions de les enquestes o votacions, i no n'alterem els resultats.

Prenem les mesures de seguretat necessàries per evitar abusos o anomalies en les enquestes i les votacions. Si

en detectem, ens reservem el dret de retirar l'enquesta o, si és possible, d'eliminar els vots irregulars.

MU: 2.1.1.4.6. Tractament de la informació: estadístiques, enques-tes d'opinió

2.2.4.1.3. Concursos

Els nostres concursos tenen una definició, una mecànica i uns objectius clars, uns premis concrets i unes condicions i uns terminis no modificables. Publiquem les bases legals i les condicions de participació a internet, i en fem públics els resultats. La participació en tots els nostres concursos comporta l'acceptació prèvia de les condicions.

Informem els concursants de les obligacions fiscals que els premis puguin portar associades.

Els treballadors de la CCMA, els seus familiars directes i el personal col·laborador de qualsevol empresa del grup no poden participar en els concursos dels nostres mitjans.

MU: 2.1.3.5.2.2. Formats dels continguts d'entreteniment: con-cursos

MITJANS INTERACTIUS

Per regla general, en els mitjans interactius és necessari estar registrat com a usuari de la CCMA per poder participar en els concursos.

Fem promoció dels nostres concursos en altres plataformes i entorns aliens als de la CCMA, però la participació es canalitza i es porta a terme en els nostres mitjans interactius.

2.2.4.1.4. Correu electrònic

Fem servir el correu electrònic com a via de participació, sobretot en espais en directe. D'acord amb les caracte-rístiques del programa o espai, pot ser preferible que el

contacte es faci a través del web, amb formularis específics que es poden habilitar a cada espai.

En general, evitem comunicar adreces de correu electrònic per rebre aportacions amb continguts com fotografies o vídeos de l'audiència.

MU: 2.2.4.1.1. Participació de l'audiència: continguts generats per l'audiència

2.2.4.1.5. Missatges de mòbil

Fem servir els missatges curts de mòbil (SMS) per rebre opinions o per vehicular la participació en votacions, enquestes i concursos.

Expliquem a l'audiència el propòsit de la participació, la manera d'intervenir i el cost d'enviament del missatge. Com que enviar un SMS implica un cost, procurem oferir alternatives de participació gratuïtes.

Sempre que sigui possible, fem servir un mateix número, comú a tots els nostres mitjans, quan demanem a l'audiència que ens envii SMSs; d'aquesta manera pot identificar que participa en una acció de la CCMA.

En les accions de participació per SMS fem servir habitualment una paraula clau o acrònim que s'ha d'escriure a l'inici del missatge per identificar l'espai o servei. L'acrònim ha d'identificar clarament el nom del programa, el servei o els continguts. Escollim preferentment acrònims curts i fàcils de recordar.

MU: 2.1.1.4.6. Tractament de la informació: estadístiques, enquestes d'opinió, 2.1.3.5.2.2. Formats dels continguts d'entreteniment: concursos, 2.2.4.1.2. Participació de l'audiència: enquestes i votacions, 2.2.4.1.3. Participació de l'audiència: concursos, 2.4.2.3.2. Difusió de continguts aliens: la responsabilitat lingüística en les intervencions i citacions alienes, 2.4.3.1.3. Usos lingüístics segons gèneres: usos lingüístics en espais de participació i debat

TELEVISIÓ

Quan mostrem per televisió SMSs, tenim en compte diversos aspectes:

- Seleccionem els missatges que mostrem en pantalla en funció de la representativitat dels diferents punts de vista, l'interès o l'aportació que fan als continguts. No publiquem els que atempten contra els nostres principis editorials.
- Ens assegurem que queda ben visible que el que mostrem són missatges d'opinió enviats pels espectadors.
- Tenint en compte que són missatges de pocs caràcters, els mostrem sencers per pantalla.
- Per garantir la privacitat de l'autor, no mostrem el número sencer des d'on s'ha enviat l'SMS. Podem mostrar una part del número de telèfon com a atribució d'autoria tenint en compte que, per la naturalesa del mitjà, desconeixem el nom de l'autor.
- Indiquem clarament en pantalla la manera de participar i el cost de l'enviament del missatge.
- Respectem el codi del llenguatge propi dels SMSs, i només els modifiquem per facilitar-ne la comprensió, sempre amb revisió lingüística.

RÀDIO

Quan en espais radiofònics demanem la participació de l'audiència amb SMSs, tenim en compte diversos aspectes:

- Seleccionem els missatges que llegim en funció de la representativitat dels diferents punts de vista, l'interès o l'aportació que fan als continguts. No publiquem els que atempten contra els nostres principis editorials.
- Recordem freqüentment el cost de l'enviament de missatges.
- En general, llegim íntegrament els missatges seleccionats i, si per algun motiu només en llegim un fragment, ho fem constar.
- Deixem clar per antena que el que llegim és l'opinió d'un orient.
- No fem públic el número de telèfon mòbil des d'on s'ha enviat el missatge.

MITJANS INTERACTIUS

Quan demanem la participació a la ràdio o a la televisió a través d'SMSs, exposem clarament el propòsit, el cost i la manera de participar-hi.

2.2.4.1.6. Participació en les xarxes socials

Recorrem a les xarxes socials per complementar i difondre les accions de participació que fem en els nostres mitjans.

En alguns espais de participació podem acceptar com a identificació de l'usuari el seu registre en una xarxa social com a alternativa al registre d'usuaris propi de la CCMA. Procurem evitar que per participar en els nostres mitjans sigui un requisit necessari estar registrat en una xarxa social concreta.

Estem atents a la participació i a les opinions dels usuaris a les xarxes socials on tenim presència, i les reflectim en els nostres mitjans quan considerem que enriqueixen els continguts.

Quan fem públic un missatge, identifiquem el participant amb el seu nom o el sobrenom que fa servir, i esmentem la xarxa social de la qual s'ha extret el contingut. Si només fem públic un fragment del missatge, ens assegurem de respectar el sentit del text original. Sempre que sigui possible, indiquem amb un recurs gràfic o oralment que no oferim el text complet.

MU: 2.2.3.3.1. Difusió de continguts en mitjans externs a la CCMA: xarxes socials i altres plataformes

2.2.4.1.7. Intervencions presencials

TELEVISIÓ

Informem públicament dels programes i espais oberts a la intervenció de públic i dels mecanismes per sol·licitar l'assistència.

Els equips de producció s'encarreguen de fer una selecció dels assistents tenint en compte el tema i l'interès de les aportacions que hi puguin fer.

Fem firmar als assistents un document d'acceptació que recull les condicions de la seva participació i de la difusió que en podem fer.

MU: 2.1.1.3.3.5. Consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la informació: autorització escrita per a la col·laboració

RÀDIO

Informem públicament dels programes i espais oberts a la intervenció de públic, i dels mecanismes per sol·licitar-hi l'assistència.

Seleccionem els assistents tenint en compte el tema i l'interès de les aportacions que puguin fer.

2.2.4.1.8. Intervencions telefòniques en directe

TELEVISIÓ

RÀDIO

Seleccionem les trucades que fem entrar en directe. Prèviament, demanem al comunicant el motiu de la trucada, els arguments bàsics que vol exposar i, si ho considerem necessari, el número de telèfon des del qual ens truca.

Ens reservem el dret de tallar la comunicació si la intervenció no s'ajusta al motiu exposat prèviament o si el comunicant s'expressa de manera irrespectuosa. En el cas de les videotrucades, també tenim en compte les imatges que ens arriben del comunicant i tallem la comunicació si són irrespectuoses o ofensives.

En general, demanem a les persones que participen en els nostres programes i espais que s'identifiquin almenys amb el nom.

Quan en els programes en directe rebem trucades de persones al·ludides en els nostres continguts, els podem donar pas si considerem que enriquiran el tema que estem tractant, encara que no hi estem obligats.

2.2.4.1.9. Missatges enregistrats

TELEVISIÓ

RÀDIO

Alguns programes i espais disposen de contestadors automàtics o altres mecanismes que permeten enregistrar missatges o videomissatges per recollir opinions i dades per participar, o intervencions fora de l'horari habitual. Si el missatge es difon en els nostres mitjans, cal identificar-ne l'emissor. Podem difondre només un fragment d'un missatge sempre que no n'alterem la intenció o el significat.

2.2.4.1.10. Comentaris en els mitjans interactius

MITJANS INTERACTIUS

Facilitem als usuaris que opinin sobre els nostres continguts a través dels comentaris.

Presentem els nostres continguts de manera clarament diferenciada dels comentaris d'opinió quan es mostren en una mateixa pàgina.

Demanem als participants que s'identifiquin, almenys, amb un nom o sobrenom.

MUmi: 2.2.4.1.13. Participació de l'audiència: moderació de la participació en els espais interactius

2.2.4.1.11. Fòrums i xats en els mitjans interactius

MITJANS INTERACTIUS

Per participar en els fòrums i xats en què no calgui estar registrat demanem als usuaris que s'identifiquin, almenys, amb un nom o sobrenom per poder seguir el fil de la conversa.

En el cas de fòrums i xats adreçats al públic infantil, demanem que s'identifiquin com a usuaris registrats.

Quan es tracta d'un xat amb convidat, el moderador selecciona les preguntes dels participants tenint en compte que siguin variades, que no es repeteixin i que representin l'interès de la majoria de les intervencions.

MU: 2.2.4.1.13. Participació de l'audiència: moderació de la participació en els espais interactius

2.2.4.1.12. Jocs interactius

MITJANS INTERACTIUS

Entenem el joc com una forma de comunicació audiovisual interactiva i en fomentem la presència en els nostres mitjans. Oferim jocs de gèneres diversos, adequats a l'espai interactiu en què s'allotgen, tenint en compte el públic a qui s'adrecen.

2.2.4.1.13. Moderació de la participació en els mitjans interactius

MITJANS INTERACTIUS

Moderem tots els espais de participació dels nostres mitjans interactius. Segons el cas, moderem les intervencions abans de publicar-les o després.

Informem clarament els usuaris de l'opció de moderació que apliquem en cada cas perquè sàpiguen si les seves intervencions es publicaran immediatament o si un moderador les supervisarà abans.

Mostrem de manera visible les normes de participació.

Els responsables editorials de cada espai garanteixen la moderació per assegurar una participació de qualitat. Els comentaris o missatges només s'eliminen quan van clarament en contra de les normes de participació establertes. Si algú les infringeix reiteradament, podem eliminar-lo com a usuari de forma permanent.

Oferim opcions d'autoregulació perquè els mateixos usuaris ens alertin quan hi ha intervencions que consideren inadequades. Revisem aquestes denúncies per valorar si els comentaris a què es refereixen incompleixen les normes de participació.

En el cas dels fòrums, xats i xarxes socials, és generalment el mateix moderador, identificant-se com a tal davant dels usuaris, qui dinamitza i incentiva la participació de forma activa i expressa. En alguns casos podem fer el paper dinamitzador a través de la identitat d'algun personatge de ficció, sempre que això tingui sentit dins de l'entorn de la participació i no suposi un engany als usuaris.

MU: 2.2.4.1.6. Participació de l'audiència: participació en les xarxes socials, 2.2.4.1.11. Participació de l'audiència: fòrums i xats en els mitjans interactius, 2.2.4.1.14. Participació de l'audiència: normes bàsiques de participació en els mitjans interactius

2.2.4.1.14. Normes bàsiques de participació en els mitjans interactius

MITJANS INTERACTIUS

Cada programa, espai i servei dels nostres mitjans té unes condicions particulars de participació clares i visibles. Aquestes normes obliguen els usuaris a:

- respectar les opinions dels altres participants, encara que no les comparteixin;
- cenyir les seves opinions als continguts o al tema de cada espai;
- abstenir-se d'insultar o utilitzar un llenguatge discriminatori, ofensiu, sexista, racista, violent o xenòfob, i de promoure activitats il·legals;
- no publicar continguts promocionals, publicitaris ni propagandístics.

2.2.4.2. Atenció a l'audiència

Posem a disposició dels espectadors, oients i usuaris els nostres serveis d'atenció a l'audiència⁶¹ per atendre de manera eficaç les consultes, les queixes i els agraïments

⁶¹ Atenció a l'Audiència: <http://www.ccma.cat/atencio/index.html>

de la ciutadania. Habilitem els mecanismes necessaris perquè l'audiència hi pugui accedir.

Evitem les consultes directes per altres vies. Si ens n'arriben, per exemple a través del correu electrònic o de les xarxes socials, les fem arribar al Defensor de l'Audiència o al Servei d'Atenció a l'Audiència.

Tots els professionals de la CCMA tenim el deure de respondre a les consultes de l'audiència que vehiculi el Servei d'Atenció a l'Audiència. Els equips de cada programa, canal, web o servei són els responsables d'atendre aquestes consultes. Les respostes s'han de fer de manera ràpida i amb correcció.

2. Manual d'ús

2.1 CONTINGUTS

2.2 DIFUSIÓ

2.3 PERSPECTIVA I TRACTAMENTS

2.4 ÚS DE LA LLENGUA

2.3.1. PAÍS I TERRITORI

2.3.1.1. Punt de vista propi

El marc de referència geogràfic més immediat dels nostres mitjans és Catalunya i, en general, les terres de parla catalana. Elaborem els nostres continguts per a una audiència universal, però els pensem i els expliquem des d'una òptica pròpia.

En els nostres mitjans, les indicacions geogràfiques, com ara els punts cardinals, tenen Catalunya com a punt de referència, si no hi ha un context o una especificació que determinin una altra cosa.

		
El mal temps ha obligat a amarrar la flota del nord .		El mal temps ha obligat a amarrar la flota del Cantàbric .
Les tempestes van ser especialment fortes a Llevant , sobretot a Xàbia.		Les tempestes van ser especialment fortes al País Valencià , sobretot a Xàbia.
L'abandonament o la mala gestió forestal són alguns dels problemes que affecten els nostres boscos [si ens referim als boscos espinyols].		L'abandonament o la mala gestió forestal són alguns dels problemes que affecten els nostres boscos [si ens referim a Catalunya].

2.3.1.1.1. Ús de l'adjectiu **català/ana** i d'altres gentilicis

Fem servir els gentilicis de manera coherent amb l'abast dels nostres mitjans i aplicant el criteri informatiu de proximitat. En general, ometem l'adjectiu **català/ana** en la presentació de les persones i entitats del nostre país.

 !	
el president del Parlament català	el president del Parlament
la soprano catalana Montserrat Caballé	la soprano Montserrat Caballé

Si ens referim a una persona o institució de fora del nostre àmbit més immediat, ho indiquem clarament per mitjà del context o de l'especificació concreta que aporta un gentilici.

 !	
el president del Parlament	el president del Parlament espanyol
la selecció	el president del Parlament suec la selecció espanyola

Remarquem la catalanitat d'algú si es tracta d'una dada central de la notícia o per paral·lelisme.

Joaquim Rodríguez és el primer català que lidera el rànquing mundial de la Unió Ciclista Internacional.
La vicepresidenta catalana i la ministra de Justícia sueca es reuniran aviat.

2.3.1.1.2. Ús del terme *nacional*

Amb el terme *nacional* fem referència a Catalunya, si no és que el context o una especificació concreta indiquen clarament una altra cosa.

En general, designem amb la denominació oficial les entitats que inclouen la paraula *nacional* en el nom, i el traduïm quan és en una altra llengua. Si la denominació oficial traduïda no ens aporta prou informació, substituïm el terme *nacional* per la referència geogràfica, o bé mantenim la denominació sincera i l'acompanyem d'una referència que aclareixi l'abast de l'entitat.

Denominació original	Denominació traduïda
National Institute of Aging [EUA]	Institut de l'Envelleiximent dels Estats Units Institut Nacional de l'Envelleiximent dels Estats Units
Instituto Nacional de Estadística y Geografía [Mèxic]	Institut d'Estadística i Geografia de Mèxic / mexicà Institut Nacional d'Estadística i Geografia de Mèxic / mexicà

En certes denominacions oficials consolidades no cal que acompanyem el terme *nacional* de cap referència geogràfica quan el context ja és prou aclaridor, però tenim l'opció de fer-ho. Sense recórrer a la denominació oficial, també podem fer servir fòrmules descriptives o més genèriques.

Denominació original	Denominació traduïda	Designació descriptiva o genèrica
Instituto Nacional de Estadística	Institut Nacional d'Estadística Institut Nacional d'Estadística espanyol	l'institut oficial d'estadística espanyol

Si ens referim a una entitat per mitjà de la denominació oficial, no ometem ni substituem amb intencionalitat eufemística cap dels termes que la integren.

	
Policia Estatal	Policia Nacional
Institut d'Estadística	Institut Nacional d'Estadística

En cas de denominacions coincidents, la que requereix especificacions és la no catalana.

	
el Premi Nacional de Dansa de la Generalitat de Catalunya	el Premi Nacional de Dansa
el Premi Nacional de Dansa	el Premi Nacional de Dansa del Ministeri de Cultura el premi de dansa que concedeix el Ministeri de Cultura espanyol

GE: 1.1.2.1.5. El país: denominacions

MU: 2.4.4.6.8. Tractament dels noms propis: noms d'entitats i institucions

ÉsADIR: nacional

2.3.1.1.3. Ús del terme *estatal*

Sense cap més especificació, el terme *estatal* es refereix a l'estat espanyol. Si l'apliquem a altres estats, oferim prou context o una referència geogràfica aclaridora.

El Suprem no té rang per anul·lar normes de caràcter **estatal** o autonòmic.

Volent que l'aeroport del Prat continuï sent de titularitat **estatal**.

S'han creat dos trams nous tant en la part **estatal** de l'impost com en la part autonòmica.

El caos econòmic i la repressió a **Guinea Conakry** van culminar amb greus aldarulls que van portar a relaxar el control **estatal** sobre l'economia.

Fem servir fórmules de designació rigoroses. No intercanviem *nacional* i *estatal* en els noms propis d'entitats que designem amb la forma oficial.

Per regla general, evitem fer servir el terme *estatal* per referir-nos a l'àmbit geogràfic, cultural o esportiu espanyol sense una relació directa amb l'administració pública de l'estat. Si l'adjectiu *estatal* pot causar confusió, fem servir l'adjectiu *espanyol* o solucions equivalents.

Dani Pérez és un dels saxofonistes més reconeguts de l'escena **estatal**.

Dani Pérez és un dels saxofonistes més reconeguts de l'escena **espanyola**.

Muchachito Bombo Infierno arriba a Barcelona després d'una gira **estatal**.

Muchachito Bombo Infierno arriba a Barcelona després d'una gira **per Espanya**.

El Manresa ha tornat a la màxima categoria del bàsquet **estatal**.

El Manresa ha tornat a la màxima categoria del bàsquet **espanyol**.

Ahir, la selecció **estatal** va debutar amb derrota a l'Europeu femení d'handbol davant de Romania.

Ahir, la selecció **espanyola** va debutar amb derrota a l'Europeu femení d'handbol davant de Romania.

Busquem en cada cas la fórmula més natural i clara. Si hi ha diferents fórmules possibles, no repetim sempre la mateixa.

Catalunya està per sobre de la mitjana **espanyola** en nombre d'altres hospitalàries.

Catalunya està per sobre de la mitjana **de l'estat espanyol** en nombre d'altres hospitalàries.

Catalunya està per sobre de la mitjana **de l'estat** en nombre d'altres hospitalàries.

Catalunya està per sobre de la mitjana **estatal** en nombre d'altres hospitalàries.

GE: 1.1.2.1.5. El país: denominacions

ÉsADIR: estatal

2.3.1.1.4. Ús del terme **central**

Evitem fer servir el terme *central* en expressions com *govern central* o *administració central* per referir-nos al govern espanyol o a l'administració de l'Estat.

El president del govern **central**, José Luis Rodríguez Zapatero, ha refermat que es tiraran endavant les reformes necessàries per redreçar l'economia.

Josep Antoni Duran i Lleida durà el pes de les negociacions entre la Generalitat i l'executiu **central**.

En un any, el deute de les autonomies ha augmentat un 27 per cent, i el de l'administració **central**, un 15 per cent.

El president del govern **espanyol**, José Luis Rodríguez Zapatero, ha refermat que es tiraran endavant les reformes necessàries per redreçar l'economia.

Josep Antoni Duran i Lleida durà el pes de les negociacions entre la Generalitat i l'executiu **espanyol**.

En un any, el deute de les autonomies ha augmentat un 27 per cent, i el de l'administració **de l'estat**, un 15 per cent.

2.3.1.2. Punt de vista no centralista

Evitem oferir una visió centralista del país, tant en la difusió general com en la d'abast més reduït. No donem per sobreentès que tota l'audiència comparteix la perspectiva que tenim des dels diversos llocs on elaborem els continguts ni pressuposem el coneixement general d'una realitat d'àmbit local.

	
Aquest matí, l'alcalde Jordi Hereu ha inaugurat la fira Alimentaria.	Aquest matí, l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu , ha inaugurat la fira Alimentaria.
Un conductor que quadruplicava la taxa d'alcoholèmia té un accident a la carretera LL-11 , a prop de la cruïlla amb el carrer de Miquel Batllori i el camí de la Copa d'Or.	Un conductor que quadruplicava la taxa d'alcoholèmia té un accident a la carretera LL-11, a Lleida , a prop de la cruïlla amb el carrer de Miquel Batllori i el camí de la Copa d'Or.

Evitem referir-nos als noms de lloc del nostre àmbit com si fossin llunyans. Si creiem que un lloc no és prou conegut, el contextualitzem perquè l'audiència el pugui situar.

	
L'accident ha passat en un poble anomenat Sant Romà d'Abella .	L'accident ha passat al poble de Sant Romà d'Abella, al Pallars Jussà .

2.3.1.3. Referències geogràfiques

Identifiquem de manera clara els llocs on passen els fets.

Tant en el tractament gràfic com en la narració oral o escrita donem detalls de localització precisos i entenedors.

La precisió que requereix la informació sobre un lloc concret depèn del coneixement general que se'n tingui, del grau de proximitat i de l'interès informatiu. Per norma general, localitzem amb més detalls i precisió els fets més pròxims que els més llunyans.

A Bagdad, l'explosió de dos cotxes bomba a primera hora del matí ha causat la mort de 16 personnes.

La causa de l'explosió d'aquest matí **a Tarragona, al número 5 del carrer del Mar, al barri del Serrallo**, ha estat el mal estat d'una bombona de butà.

A l'hora de precisar un lloc busquem referents que puguin ser coneguts per l'audiència, i no oferim dades precises però poc comprensibles.

Aquesta nit s'ha cremat un hostal **al número 51 del carrer Montmorency**, al districte tercer de París.

Aquesta nit s'ha cremat un hostal **al centre de París, a la riba dreta del Sena**.

Aquesta nit s'ha cremat un hostal **al districte tercer de París, al centre de la ciutat**.

Demà hi haurà restriccions per obres a la carretera C-17 **entre els punts quilomètrics 35,6 i 49,8**.

Demà hi haurà restriccions per obres a la carretera C-17 **entre l'Ametlla del Vallès i Aiguafreda**.

Si no hi ha una clara justificació informativa, evitem identificar llocs quan revelar-los pugui causar a persones, organismes o entitats perjudicis que considerem desproporcionats respecte al valor de la informació que oferim.

Escrivim i pronunciem correctament els noms de lloc, tant si pertanyen als territoris de parla catalana com si no. Per

resoldre els possibles dubtes de grafia, de denominació concreta o de pronúncia de noms de lloc, consultem l'ÉSADIR.

MU: 2.4.4.6.7. Tractament dels noms propis: noms de lloc, 2.4.5.3.3. Pronúncia d'altres llengües: eines i criteris de pronúncia de noms propis, 2.2.1.8. L'emissió televisiva: disseny gràfic

ÉsADIR: Denominacions geopolítiques, històriques, literàries i coreferents. Topònims. Estats del món: mapa interactiu

2.3.1.3.1. Els territoris de parla catalana

2.3.1.3.1.1. Poblacions

Diem sencers, amb la forma oficial, els noms de les poblacions, sobretot en la primera referència.

Nom de població sense context	
✓	
Aquest matí, una persona ha resultat ferida en un accident a l'Hospitalet .	Aquest matí, una persona ha resultat ferida en un accident a l'Hospitalet de Llobregat . Aquest matí, una persona ha resultat ferida en un accident a l'Hospitalet de l'Infant .
L'escriptor premiat va néixer als Hostalets .	L'escriptor premiat va néixer als Hostalets d'en Bas . L'escriptor premiat va néixer als Hostalets de Pierola . L'escriptor premiat va néixer als Hostalets de Balenyà .

Els podem escurçar si el context on apareixen ajuda a identificar-los.

Nom de població amb context	
	<p>El Consorci de Turisme del Baix Llobregat impulsa una ruta cultural que inclou la visita al Museu de Gavà, al Museu Can Torrents, a Sant Boi, i al Museu Agbar de les Aigües, a Cornellà.</p>
<p>Els veïns de Cerdanyola, al Vallès Occidental, demanen més serveis municipals.</p>	<p>El Consorci de Turisme del Baix Llobregat impulsa una ruta cultural que inclou la visita al Museu de Gavà, al Museu Can Torrents, a Sant Boi, i al Museu Agbar de les Aigües, a Cornellà.</p> <p>Els veïns de Cerdanyola, al Vallès Occidental, demanen més serveis municipals.</p>

En contextos formals fem servir les denominacions oficials i no les populars.

	
<p>L'alcalde de Caldetes, al Maresme, ha convocat un ple extraordinari.</p>	<p>L'alcalde de Caldes d'Estrac, al Maresme, ha convocat un ple extraordinari.</p>

ÉsADIR: Països Catalans: mapa interactiu

2.3.1.3.1.1.1. Poblacions i municipis

Diferenciem clarament entre *població* i *municipi*. Parlem de *població* (o *ciutat*, *vila* o *poble*, segons el cas) quan ens referim a un nucli habitat i de *municipi* quan designem l'entitat administrativa o el territori.

	
Hi ha un trànsit intens de camions per l'interior del municipi .	Hi ha un trànsit intens de camions per l'interior del poble .

Tenim en compte que, sovint, els municipis que engloben més d'un nucli habitat tenen un nom que pot corresponder al nucli principal, pot englobar tots els nuclis o pot no correspondre a cap nucli. No incorrem en inexactituds.

	
Avui s'ha ensorrat una casa al centre de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant .	Avui s'ha ensorrat una casa al centre de Vandellòs . Avui s'ha ensorrat una casa al centre de l'Hospitalet de l'Infant .
L'alcalde de Vandellòs ha convocat un ple extraordinari. L'alcalde de l'Hospitalet de l'Infant ha convocat un ple extraordinari.	L'alcalde de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant ha convocat un ple extraordinari.
Xocolatada popular a la plaça Major de la Vall d'en Bas .	Xocolatada popular a la plaça Major de Sant Privat d'en Bas .
Un dels actes de la festa és un concurs de castells de sorra a la platja del Vendrell .	Un dels actes de la festa és un concurs de castells de sorra a la platja de Coma-ruga .

Per referir-nos a les ciutats de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona no posem els substantius *capital* o *ciutat* darrere el topònim, ja que aquestes denominacions sense cap especificació designen precisament les ciutats i no requereixen més concreció.

 !	
La policia ha detingut dues persones a la Devesa, a Girona capital .	La policia ha detingut dues persones a la Devesa, a Girona .

2.3.1.3.1.1.2. Barris i districtes

Distingim clarament entre *barri* i *districte* quan coexisten les dues divisions. Parlem de *barri* quan ens referim a una entitat urbana diferenciada i amb fisonomia pròpia, i de *districte* quan designem l'entitat administrativa. Un districte engloba diversos barris.

	
A la Casa Orlandai, al barri de Sarrià-Sant Gervasi de Barcelona , fan una xerrada sobre els orígens del Japó.	A la Casa Orlandai, al barri de Sarrià de Barcelona , fan una xerrada sobre els orígens del Japó.
El regidor de Cultura del districte de Sarrià assistirà a la xerrada sobre els orígens del Japó que es farà a la Casa Orlandai.	El regidor de Cultura del districte de Sarrià-Sant Gervasi assistirà a la xerrada sobre els orígens del Japó que es farà a la Casa Orlandai.

En general, si la informació no es refereix a assumptes purament administratius, ens referim al barri i no pas al districte per ser més precisos i naturals.

 !	
A la Casa Orlandai, al districte de Sarrià-Sant Gervasi de Barcelona , fan una xerrada sobre els orígens del Japó.	A la Casa Orlandai, al barri de Sarrià de Barcelona , fan una xerrada sobre els orígens del Japó.

2.3.1.3.1.2. Comarques

Situem geogràficament les poblacions i els accidents geogràfics de Catalunya amb la referència comarcal i no pas amb la referència provincial.

La visita s'acabarà al Teatre-Museu Dalí de Figueres, a **Girona**.

La visita s'acabarà al Teatre-Museu Dalí de Figueres, a l'**Alt Empordà**.

Oralment, podem prescindir del nom de la comarca o del nom complet d'una població per evitar repeticions.

A **Cerdanyola, al Vallès Occidental**, se celebra aquest cap de setmana una trobada d'educadors.

A **Cerdanyola del Vallès** se celebra aquest cap de setmana una trobada d'educadors.

A **Riba-roja, a la Ribera d'Ebre**, la pesca s'ha convertit en un reclam turístic. A **Riba-roja d'Ebre**, la pesca s'ha convertit en un reclam turístic.

Quatre intoxicats a **Girona** [ometent **Gironès**] per la mala combustió d'una caldera.

A **Berga** [ometent **Berguedà**] fan una bona valoració del referèndum.

Parem atenció als casos en què el nom de la població pot portar a confusió sobre la comarca a la qual pertany, com ara en el cas de Corbera d'Ebre, que és de la Terra Alta; Sant Sadurní d'Anoia, que forma part de l'Alt Penedès, o Fornells de la Selva, que és del Gironès.

Gràficament, no aportem la referència comarcal a les ciutats de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona ni a les poblacions que porten incorporat el nom de la comarca.

Guardiola de Berguedà, Berguedà
Fogars de la Selva, Selva
Bellmunt del Priorat, Priorat

Guardiola de Berguedà Fogars de
la Selva Bellmunt del Priorat

Gràficament, sí que aportem la referència comarcal quan el nom de la població no determina exactament la comarca a la qual pertany o pot portar a confusió.

Sant Cugat del Vallès, Vallès Occidental
Les Borges del Camp, Baix Camp
Salàs de Pallars, Pallars Jussà

També aportem la referència comarcal quan ens referim a altres territoris de parla catalana que tenen tradició de divisió comarcal (la Franja de Ponent, el País Valencià i la Catalunya del Nord), excepte les ciutats d'Alacant, Castelló de la Plana, València i Perpinyà. En alguns casos n'hi pot haver prou referint-nos a l'entitat d'àmbit superior o podem recórrer a altres fòrmules descriptives.

Tres joves neonazis agredeixen un jove senegalès a Gandia,
a València.

Tres joves neonazis agredeixen un jove senegalès a Gandia, **al País Valencià.**

Tres joves neonazis agredeixen un jove senegalès a Gandia, **a la comarca valenciana de la Safor.**

Camporrells, a Osca , celebra cada 30 d'abril la Plantada del Mai.	Camporrells, a la Franja de Ponent , celebra cada 30 d'abril la Plantada del Mai.
El metge forense Jean-Pierre Drena, de 63 anys, va morir ahir al matí a Ribesaltes, al departament francès dels Pirineus Orientals .	El metge forense Jean-Pierre Drena, de 63 anys, va morir ahir al matí a Ribesaltes, a prop de Perpinyà . El metge forense Jean-Pierre Drena, de 63 anys, va morir ahir al matí a la població rosellonesa de Ribesaltes, a la Catalunya del Nord .

Acompanyem els noms de les poblacions de les Balears, tret de Palma i Eivissa, del nom de l'illa corresponent.

	
La Ruta de Pedra en Sec passa per Esporles .	La Ruta de Pedra en Sec passa per Esporles, a Mallorca .

Per situar els noms de lloc d'Andorra podem fer referència a la parròquia, que equival al municipi. No confonem la parròquia amb el comú, que designa l'ajuntament.

	
Les terceres jornades de la cuina d'hivern andorrana es faran a Sispony .	Les terceres jornades de la cuina d'hivern andorrana es faran a Sispony, a la parròquia de la Massana . Les terceres jornades de la cuina d'hivern andorrana es faran a Sispony, a la Massana .

També podem recórrer a diferents designacions geogràfiques tradicionals segons la informació que tractem. Per exemple, podem parlar de les Terres de l'Ebre, que apleguen la Ribera d'Ebre, la Terra Alta, el Baix Ebre i el Montsià; la Costa Brava, que aplega el litoral empordanès i selvatà, o la comarca natural del Lluçanès, que administrativament forma part d'Osona.

A les **Terres de l'Ebre** s'està consolidant el turisme rural.

L'ocupació hotelera a la **Costa Brava** ha arribat al 90 per cent.

Ja s'ha acabat la col·locació dels elements de senyalització dels recursos turístics del **Lluçanès**.

Designem les comarques naturals escindides per la divisió administrativa amb el terme general que les inclou i evitem fórmules del tipus “els dos Pallars”, “els dos Vallès” o “els dos Vallesos”.

el Pallars (Sobirà i Jussà)

l'Empordà (Alt i Baix)

el Vallès (Oriental i Occidental)

el Penedès (Alt i Baix)

el Camp de Tarragona (l'Alt Camp, el Baix Camp i el Tarragonès)

ÉSADIR: Catalunya. La Franja de Ponent. El País Valencià. La Catalunya del Nord. Les Balears. Andorra

2.3.1.3.1.3. Províncies

Per designar les entitats provincials de Catalunya i el País Valencià fem servir el terme *província*. Seguint l'ús comú, també ens hi podem referir amb el terme *demarcació* o amb la fórmula *comarques* de seguida del nom de la capital de la província, com ara *les comarques gironines*.

Per designar les províncies de Catalunya i el País Valencià no fem servir el nom de la capital de província sense cap més especificació, ja que es confon amb el nom de la ciutat.

	
L'economia no acaba de remuntar a Tarragona .	L'economia no acaba de remuntar a la província de Tarragona . L'economia no acaba de remuntar a les comarques de Tarragona .

Fem servir el terme *circumscripció* per designar una divisió electoral, i no com a eufemisme de *província*.

2.3.1.3.1.4. Catalunya del Nord

Designem amb el nom de *Catalunya del Nord* el conjunt de les comarques catalanes que pertanyen a França: l'Alta Cerdanya, el Capcir, el Conflent, la Fenolleda, el Rosselló i el Vallespir. Com a denominació secundària també diem *Catalunya Nord*.

Tenim present que les poblacions de la Catalunya del Nord són part integrant dels Països Catalans i, quan les mencionem, les accompanyem de la referència comarcal.

La xerrada tindrà lloc a la **ciutat francesa** de Cotlliure.

La xerrada tindrà lloc a Cotlliure, **al Rosselló**.

No contraposem els noms *Catalunya* i *França* o els adjetius *català* i *francès* quan ens referim a fets que afecten a banda i banda de la frontera.

L'hospital de Puigcerdà serà l'hospital de referència de la Cerdanya que atendrà pacients **catalans i francesos**.

L'hospital de Puigcerdà serà l'hospital de referència de la Cerdanya que atendrà pacients **espanyols i francesos**.

L'hospital de Puigcerdà serà l'hospital de referència de la Cerdanya que atendrà pacients **de l'Alta i la Baixa Cerdanya**.

L'hospital de Puigcerdà serà l'hospital de referència que atendrà pacients **de banda i banda de la frontera**.

El túnel del Pertús enllaça **Catalunya i França**.

El túnel del Pertús enllaça **Espanya i França**.

El túnel del Pertús enllaça **l'Alt Empordà i el Vallespir**.

El túnel del Pertús enllaça **les dues bandes de la frontera**.

GE: 1.1.2.1.5. El país: denominacions

EsAdir: La Catalunya del Nord

2.3.1.3.1.5. País Valencià

Fem servir la denominació tradicional *País Valencià* per referir-nos al conjunt del que administrativament s'anomena *Comunitat Valenciana*. Mantenim la forma *Comunitat Valenciana* quan formi part d'un nom propi que designem amb la denominació oficial.

És ADIR: El País Valencià

2.3.1.3.1.6. Costes

Per denominar les costes podem fer servir, a més de les fòrmules tradicionals, les denominacions d'aquest àmbit que s'han consolidat amb el turisme, com ara la *Costa Brava*, la *Costa Daurada* o la *Costa Blanca*.

Quan ens referim a una platja, la situem a la costa, comarca o municipi segons la precisió que requereixi la informació.

Detectada una plaga de meduses a la platja de Santa Anna de Blanes, **a la costa gironina**.

Detectada una plaga de meduses a la platja de Santa Anna de Blanes, **a la Costa Brava**.

Detectada una plaga de meduses a la platja de Santa Anna de Blanes, **a la costa selvatana**.

2.3.1.3.2. Els territoris de parla no catalana

2.3.1.3.2.1. Situació dels topònims i rigor geogràfic

Situem de manera clara els territoris allunyats del nostre marc de referència incloent-los en una entitat superior que

ens ajudi a localitzar-los. Segons el context, pot ser la província, la regió, la comunitat autònoma, l'estat o el país.

Per situar un topònim fem servir els recursos que ens ofereix cada mitjà. Si convé, podem recórrer a altres punts de referència que facin més clara la localització.

Tractament gràfic	Tractament oral
Motril, Granada	A la localitat andalusa de Motril, a Granada ...
Londres, Regne Unit	A Londres, al Regne Unit ...
Little Rock, Arkansas, EUA	A Little Rock, a l' estat nord-americà d'Arkansas ...
Qarabagh, sud de Kabul	A la ciutat de Qarabagh, 50 quilòmetres al sud de Kabul ...

ÉSADIR: Estats del món: mapa interactiu

2.3.1.3.2.2. Sobreentesos geogràfics

Evitem donar per sobreentesos referències geogràfiques allunyades del nostre àmbit més pròxim i donem la contextualització necessària.

	
Els actors han rebut el premi a Tribeca .	Els actors han rebut el premi al barri novaïorquès de Tribeca .
Confiscats 500 quilos de cocaïna al port de Rotterdam .	Confiscats 500 quilos de cocaïna al port de Rotterdam, a Holanda .

2.3.1.3.3. Denominacions tòpiques

Fem servir denominacions clares i inequívoques. Sempre que sigui possible, evitem caure en els tòpics fàcils.

		!	✓
la capital de la Terra Ferma	Lleida		
la ciutat del Túria	València		
la Blanca Subur	Sitges		
la ciutat dels gratacels	Nova York		
la ciutat eterna	Roma		
la ciutat comtal	Barcelona		
	la capital catalana		

2.3.2. PERSPECTIVA DE GÈNERE

Tractem els continguts des d'una perspectiva que ens permeti presentar i analitzar la realitat de la manera més completa possible a partir de la diversitat de punts de vista, tant masculins com femenins.

Reflectim de manera equilibrada la diversitat de la societat, formada a parts iguals per dones i homes, i tractem els dos sexes de manera igualitària.

En la creació i la difusió de continguts evitem qualsevol forma de discriminació per raó de sexe i adoptem un punt de vista i un llenguatge que incloguin i visibilitzin tant els homes com les dones.

GE: 1.1.2.5.4. Atenció a la societat: paritat i equilibri de gènere

2.3.2.1. La presència de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA

Garantim una presència equilibrada i igualitària d'homes i dones en els nostres continguts.

Les dones i els homes que presenten espais informatius i esportius o d'entreteniment se seleccionen exclusivament per les seves aptituds i la seva competència professional. La distribució de funcions no està condicionada pel sexe ni per l'edat.

No fem aparèixer ni les dones ni els homes en un paper purament ornamental i encara menys ressaltant o explotant exclusivament la part física de la persona, sobretot si està associada a determinats estereotips estètics.

Amb caràcter general, garantim una presència equilibrada d'homes i dones a l'hora de seleccionar testimonis, convidats, experts i col·laboradors en els nostres programes i espais, especialment en les tertúlies i els debats.

En programes o espais de ficció no promovem models que justifiquin la submissió d'un sexe a l'altre o que redueixin algú a un simple objecte sexual. El valor artístic o històric i la funció exemplificadora poden justificar la difusió d'obres que no s'ajustin a aquesta pauta.

MU: 2.1.1.6.2. Gèneres de la informació: entrevistes, 2.1.1.6.4. Gèneres de la informació: tertúlies, 2.1.1.6.5. Gèneres de la informació: debats, 2.1.1.6.6. Gèneres de la informació: crítiques i comentaris de persones expertes

2.3.2.2. La diversitat de punts de vista de les dones i els homes

A l'hora de plantejar, elaborar i explicar els continguts tenim en compte i presentem el punt de vista, les necessitats i l'experiència dels dos sexes, que de vegades poden ser coincidents, però d'altres, ben diferents. Quan trac-

tem qualsevol tema, valorem si la visió que considerem general inclou tant els homes com les dones.

Oferim les dades des d'una perspectiva que tingui en compte els dos sexes. Per exemple, si expliquem els símptomes de l'infart de miocardi i ens limitem a assenyalar el dolor de pit, estem oblidant que les dones no acostumen a tenir aquest símptoma i, en canvi, és molt més habitual que presentin problemes respiratoris, insomni o fatiga. O si parlem del càncer de mama, potser hem de recordar que, encara que la incidència sigui menor, també afecta els homes.

No presentem cap dels dos sexes com a responsable de determinats problemes desencadenats pels canvis de rols dels homes i les dones. Per exemple, no atribuïm els mals hàbits alimentaris de la població infantil a la incorporació de les dones al món laboral; en tot cas, expliquem que no s'han resolt ni la conciliació de la vida laboral i familiar ni la redistribució de funcions en la família.

2.3.2.3. La representació de les dones i els homes en els mitjans de la CCMA

A més de no discriminari cap persona o col·lectiu per raó de sexe, reflectim la realitat social i, per tant, donem presència en la narració als homes i a les dones indistintament.

Afavorim la presència de dones i homes de constitució física, edat i opcions de vida diferents per evitar difondre models suposadament ideals que no es corresponen amb la realitat. No presentem la bellesa com una característica oposada a la intel·ligència ni com una condició necessària per aconseguir l'èxit social. No promovem models corporals que incitin a trastorns alimentaris o conductes poc saludables.

En els continguts informatius i d'entreteniment promovem la presència de dones expertes en diferents matèries, especialment dels àmbits considerats tradicionalment masculins. També promovem la participació d'homes per tractar temes considerats tradicionalment femenins.

Defugim presentar sistemàticament les dones com a víctimes o com a objectes eròtics. No presentem com a problemes de salut processos biològics com la menstruació, l'embaràs, l'andropausa o la menopausa.

GE: 1.2.3.14.3. Salut: trastorns de la conducta alimentària

MU: 2.3.3.5.2. El tractament de la salut i la malaltia: salut i alimentació

2.3.2.3.1. Gènere i categoria social

No tractem les dones, que constitueixen la meitat de la població, ni els homes, que són l'altra meitat, com un grup o com una categoria social a part, al mateix nivell que altres col·lectius que, de fet, els inclouen. Si cal, remarcuem el grup i el que el caracteritza.

	
L'atur afecta persones de més de cinquanta anys, joves, immigrants, discapacitats i dones .	L'atur afecta persones de més de cinquanta anys, joves, immigrants, discapacitats i dones que es volen reincorporar al mercat laboral després de ser mares .
L'atur afecta persones de més de cinquanta anys, joves, immigrants, discapacitats i homes .	L'atur afecta persones de més de cinquanta anys, joves, immigrants, discapacitats i homes que es volen reincorporar al mercat laboral després de ser pares .

2.3.2.3.2. Estereotips, tòpics i clixés en la representació de dones i homes

Evitem atribuir característiques estereotipades o reforçar rols vinculats tradicionalment a un sexe determinat. Això no vol dir que no els mostrem amb finalitat didàctica o per fidelitat documental o històrica.

En la representació de l'espai domèstic evitem difondre o promoure models de conducta estereotipats que atribueixen a les dones i als homes papers predeterminats i diferenciats. En canvi, afavorem la presència d'homes i dones assumint de manera natural tota mena de responsabilitats familiars i domèstiques o laborals.

2.3.2.3.3. Professions i ocupacions marcades

No reproduïm patrons tradicionals quan ens referim a professions o ocupacions que històricament han desenvolupat de manera predominant persones d'un dels dos sexes. Evitem *feminitzar* determinades ocupacions i *masculinitzar-ne* d'altres. Ni són només les dones les que s'ocupen de tasques assistencials, com la infermeria, la cura de les criatures i les persones grans o les feines domèstiques, ni les professions de caràcter tècnic, com l'enginyeria o la mecànica, són exclusives dels homes.

Els metges i les infermeres protesten per la retallada de sous.

El personal mèdic i d'infermeria protesta per la retallada de sous.

El personal sanitari protesta per la retallada de sous.

Els pilots i les hostesses han sortit indemnes de l'accident.	El personal de vol ha sortit indemne de l'accident. Els membres de la tripulació han sortit indemnes de l'accident. La tripulació ha sortit indemne de l'accident.
A la nit, a les oficines només hi ha dones de fer feines .	A la nit, a les oficines només hi ha personal de neteja .

2.3.2.3.4. Tracte no discriminatori

Dins de la seva categoria donem el mateix tractament als dos sexes. No podem tractar la dona amb familiaritat i l'home amb formalitat, ni tampoc a la inversa.

	
Rajoy i Espe donen suport a la rebel·lió de l'IVA.	Rajoy i Aguirre donen suport a la rebel·lió de l'IVA.
La Merkel i Sarkozy han obert la reunió de dirigents europeus.	Merkel i Sarkozy han obert la reunió de dirigents europeus.
La Pantoja declararà davant del jutge.	Isabel Pantoja declararà davant del jutge.

En els nostres continguts evitem els comentaris sexistes i discriminatoris. No identifiquem de manera general i exclusiva un o altre sexe amb determinats atributs, com els mèrits professionals en el cas dels homes o les característiques emocionals en el de les dones. Si la identificació és rellevant per comprendre la informació, no discriminem cap dels dos sexes ni desequilibrem la descripció.

	
<p>La consellera de Sanitat és llicenciada en Medicina i té un màster en Administració d'Empreses. Està casada i té tres fills. El conseller d'Ensenyament és doctor en Pedagogia i té una llarga experiència en educació especial.</p>	<p>La consellera de Sanitat és llicenciada en Medicina i té un màster en Administració d'Empreses. El conseller d'Ensenyament és doctor en Pedagogia i té una llarga experiència en educació especial.</p>
	<p>La consellera de Sanitat és llicenciada en Medicina i té un màster en Administració d'Empreses. Està casada i té tres fills. El conseller d'Ensenyament és doctor en Pedagogia i té una llarga experiència en educació especial. Està casat i té un fill.</p>

No il·lustrem reiteradament els continguts amb imatges que transmeten de manera exclusiva la mirada d'un dels dos sexes, ni hi afegim comentaris sexistes. Per exemple, durant la transmissió d'esdeveniments socials o esportius no busquem exclusivament imatges de persones joves i atractives entre el públic.

ÉsADIR: L'article personal

2.3.2.3.5. La identitat de les dones i els homes

Tractem de la mateixa manera les dones i els homes que apareixen en els nostres mitjans: els presentem amb els mateixos criteris i els identifiquem amb les mateixes dades. No informem dels seus vincles familiars i de parella si són irrelevants. En una situació en què són iguals no fem aparèixer l'home com a protagonista i la dona com a subordinada.

	
Benedetta Tagliabue, viuda de l'arquitecte Enric Miralles , dissenyarà l'edifici de la nova seu corporativa.	L'arquitecta Benedetta Tagliabue dissenyarà l'edifici de la nova seu corporativa.
Els ferits són un home i la seva dona.	Els ferits són un matrimoni . Els ferits són una parella . Els ferits són una dona i un home .
A l'hivern, els nòmades es traslladaven amb les seves pertinences, les dones i els nens a llocs més càlids.	A l'hivern, els pobles nòmades es traslladaven amb les seves pertinences a llocs més càlids. A l'hivern, els nòmades es traslladaven amb les seves pertinences a llocs més càlids.

De vegades, la idea de subordinació s'expressa quan, justament, volem evitar-la. Remarquem el primer cop que algú aconsegueix alguna cosa que tradicionalment s'ha reservat a l'altre sexe, per exemple un càrec important, una fita esportiva o una professió determinada, si té una gran transcendència. També ho podem fer si no és el primer cop però la desigualtat és molt gran i la remarquem. Fora d'aquests casos, no convertim en excepcional el que no ho és.

Núria de Gispert és la primera dona que ha arribat a la presidència del Parlament.
Cada cop hi ha més llevadors a la sanitat catalana.
Només quatre dones han rebut el Premi Nobel de Química des que es va instaurar, l'any 1901. Entre els 159 científics guardonats amb el Premi Nobel de Química des del 1901 només hi ha quatre dones .

Aquest any, els Premis Octubre **tenen nom de dona**: l'Andròmina de narrativa ha estat per a l'escriptora **Raquel Ricart**, amb “Les ratlles de la vida”, i el Vicent Andrés Estellés de poesia se l'ha endut **Cèlia Sánchez-Mústich**, amb el llibre de poemes “On no sabem”. El premi Joan Fuster d'assaig ha estat per al director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, **Joan Nogué**, amb “Paisatge, territori i societat civil”. Finalment, el de teatre l'ha obtingut l'actor, director i dramaturg **Francesc Adrià**, amb “Taula de canvis”.

2.3.2.4. Recursos lingüístics per evitar el sexism

El discurs dels nostres mitjans no discrimina ningú ni invisibilitza cap dels dos sexes. Per aconseguir-ho fem servir recursos lingüístics que resultin naturals i no adoptem solucions forçades.

Fem servir el masculí, sobretot en plural, com a genèric perquè engloba els dos sexes. Tot i així, l'ús exclusiu del masculí com a genèric pot fer invisibles les dones i el seu paper en la societat o presentar algunes ambigüïtats. Per tant, en molts casos recorrem a altres solucions més precises.

MU: 2.4.4.1. Redacció: els textos informatius audiovisuals

2.3.2.4.1. Noms col·lectius, genèrics o abstractes i formes ambivalent

Sense violentar la llengua ni recórrer a expressions poc naturals, preferim fer servir paraules col·lectives o formes genèriques que incloguin més clarament els dos sexes que el masculí genèric, sobretot si no hi ha imatges que complementin la narració.

<p>La direcció de l'òptica Indo i els treballadors han arribat a un acord i de moment no es tancarà la planta de Tortosa.</p>	<p>La direcció i la plantilla de l'òptica Indo han arribat a un acord i de moment no es tancarà la planta de Tortosa.</p>
<p>Els pares dels alumnes i la direcció de l'escola arriben a un acord per tancar el conflicte que els confrontava des de feia mesos.</p>	<p>Les famílies dels alumnes i la direcció de l'escola arriben a un acord per tancar el conflicte que els confrontava des de feia mesos.</p>

No fem servir termes col·lectius si resulta forçat.

<p>Les famílies de l'alumnat i la direcció de l'escola arriben a un acord per tancar el conflicte que els confrontava des de feia mesos.</p>	<p>Les famílies dels alumnes i la direcció de l'escola arriben a un acord per tancar el conflicte que els confrontava des de feia mesos.</p>

En general, evitem fer servir la paraula *home* per referir-nos al conjunt d'éssers humans. En funció del context, podem substituir aquesta paraula per altres que englobin clarament els dos sexes.

<p>home, homes</p>	<p>persona, personas</p> <p>ésser humà, éssers humans</p> <p>poble</p> <p>població</p> <p>humanitat</p> <p>gènere humà</p> <p>espècie humana</p>

Quan sigui possible, substituïm les expressions que incorporen la paraula *home* com a genèric per termes equivalents.

	
home bo	mitjancer
El govern francès enviarà tres mil homes a la zona del conflicte.	El govern francès enviarà tres mil soldats a la zona del conflicte.

En els contextos en què la distinció sigui rellevant, evitem les ambigüitats. Substituïm, segons convingui, el masculí genèric per un terme que inclogui més clarament els dos sexes, puntualitzem que ens referim només al sexe masculí o especificuem la proporció d'homes i dones en el conjunt.

	
[Si tres són dones i un és <i>home</i>] L'expedició catalana està formada per quatre corredors , que competiran en 100 metres llisos i 400 tanques.	L'expedició catalana està formada per tres corredores , que competiran en 100 metres llisos, i un corredor , en 400 tanques.
La incidència del càncer de bufeta en la població espanyola és de 50 casos per cada cent mil habitants .	La incidència del càncer de bufeta a Espanya és de 44 casos per cada cent mil habitants en els cas dels homes i de quatre casos i mig en el cas de les dones .

Per referir-nos a una persona concreta o a un col·lectiu d'un sol sexe evitem els termes genèrics i preferim parau-les de gènere marcat, més precises, sobretot si no hi ha imatges.

Detinguda una persona [si en sabem el sexe] sospitosa de robar a persones grans.	Detingut un home sospitos de robar a persones grans.
	Detinguda una dona sospitosa de robar a persones grans.

Per evitar formes ambigües o discriminatòries recorrem a solicions diverses.

La Declaració Universal dels Drets de l'Home .	La Declaració Universal dels Drets Humans .
L'autor ha publicat un recull de contes per a nens .	L'autor ha publicat un recull de contes infantis .

2.3.2.4.2. Les formes dobles

Per economia del llenguatge i per no forçar la llengua, no dupliquem sistemàticament els substantius en masculí i en femení. Tot i així, alguns usos duplicats s'han estès amb naturalitat i els fem servir sense problemes.

Aquest any hi han participat vuitanta nens .	Aquest any hi han participat vuitanta nens i nenes .
L'educació és responsabilitat dels pares .	L'educació és responsabilitat de mares i pares .

2.3.2.4.3. L'ordre dels termes

Quan ens referim explícitament als dos sexes tant podem començar pel masculí com pel femení. Alternem les dues possibilitats.

Alguns estudis demostren que **les noies i els nois** tenen un rendiment escolar diferent.

Alguns estudis demostren que **els nois i les noies** tenen un rendiment escolar diferent.

2.3.2.4.4. Noms d'oficis, professions, càrrecs i titulacions

Per regla general, si un nom d'ofici, professió, càrrec o titulació té doble forma, fem servir la femenina quan l'apliquem a una dona, i no la masculina. Diem, per exemple, *advocada, degana, ministra, governadora o llicenciada*.

Parlem amb Carme Puigserver, **advocada**.

ÉsADIR: Femenins de càrrecs i professions. Llista de femenins de càrrecs i professions

2.3.3. ÀREES I MATÈRIES ESPECÍFIQUES

2.3.3.1. La intervenció dels menors

Garantim el benestar físic i emocional dels infants que participen en els nostres continguts, respectem el seu dret a

expressar-se i ens assegurem que les seves contribucions no menyscabin la seva dignitat. La *Convenció sobre els Drets dels Infants*⁶² de l'ONU i les lleis que els protegeixen són el nostre marc de referència.

2.3.3.1.1. Contribució dels menors en els continguts

La presència i la col·laboració dels menors en els nostres continguts s'adequen al seu estadi maduratiu, tant si els entrevistem com si participen en espais d'entreteniment o de ficció, aporten material o ens faciliten l'accés al seu entorn personal.

No ridiculitzem els menors ni els posem en situacions que els creïn angoixa.

No fem parlar els menors de fets i afers que no els són propis. En el cas que vulguem conèixer els seus punts de vista sobre situacions associades habitualment al món dels adults, els ho fem explícit tant a ells mateixos com a les persones que en són responsables en el moment de demanar-los el consentiment, i els informem de l'espai en què s'inclouran. No traiem de context les seves declaracions ni les fem servir per a altres finalitats que les acordades. L'objectiu és enriquir la mirada sobre fets concrets.

Quan la contribució del menor comporta un cert risc proporcionem l'equipament específic i la tutela de professionals per garantir la seva seguretat física i emocional.

GE: 1.2.3.12. Matèries d'atenció especial: menors d'edat

2.3.3.1.1.1. Condicions per a la intervenció de menors

Animem els menors i els adults que en són responsables a col·laborar en els nostres mitjans. Per obtenir-ne el consentiment els expliquem amb claredat les condicions

⁶² Convenció sobre els Drets dels Infants. Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans: <http://www2.ohchr.org/spanish/law/crc.htm>

de la seva col·laboració, l'objectiu i l'ús que en farem, i explicitem en quines de les nostres plataformes de difusió la farem pública. No pressuposem que el menor o el seu entorn coneixen el marc de treball dels mitjans de comunicació i, per tant, els informem de les repercussions que pot tenir la col·laboració.

No fem ús de la col·laboració d'un infant si considerem que se'n poden derivar efectes negatius, encara que tinguem el consentiment per difondre-la.

Si els menors tenen menys de setze anys, un adult amb responsabilitat ha ser present en el moment de l'enregistrament, la transmissió o la materialització de la col·laboració, excepte quan es tracta de menors desemparats. En aquest cas, només els demanem la col·laboració per plantejar o denunciar la seva situació. Si cal, en preservem la identitat.

Si els menors són més grans de setze anys, en tindrem prou amb el seu consentiment, i valorant el seu grau maduratiu, si la col·laboració està relacionada amb una matèria que els és pròpia.

Quan fem servir material d'arxiu en què apareixen menors comprovem que no estigui subjecte a cap restricció, tinent en compte que sovint el consentiment s'atorga exclusivament per a un programa o espai determinats.

GE: 1.2.3.12. Matèries d'atenció especial: menors d'edat

MU: 2.1.1.3.3. Consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la col·laboració, 2.1.1.4.5. Tractament de la informació: material d'arxiu i informació

2.3.3.1.1.2. Menors i privacitat en els continguts

En l'acord de consentiment perquè un menor参与 en els nostres continguts s'ha d'especificar si es permet que se l'identifiqui, ja sigui perquè se'n difon la imatge, el nom complet o altres dades. Ens assegurem que en

els nostres mitjans es compleixen escrupolosament les restriccions en relació amb la privacitat.

Procurem no difondre informacions aïllades d'un menor que sumades poden acabar portant fàcilment a identificar-lo si n'hem de preservar la privacitat.

GE: 1.2.3.12.3. Menors d'edat: identificació

MU: 2.1.1.3.3. Consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la col·laboració, 2.1.1.3.4.1. Informació i intimitat: invasió de la privacitat i dret a la informació

2.3.3.1.2. Interacció i menors

Oferim als menors la possibilitat de comunicar-se entre ells o d'expressar les seves opinions a través de les nostres plataformes, que els proporcionen uns continguts adequats a la seva edat i els permeten interactuar en condicions apropiades.

Els fòrums que obrim a la participació dels menors en els nostres mitjans interactius estan sotmesos a premoderació. Això vol dir que no es fa pública cap intervenció sense la validació del moderador, que evita un ús indegit d'aquests espais.

MU: 2.2.4.1.11. Participació de l'audiència: fòrums i xats en els mitjans interactius, 2.2.4.1.12. Participació de l'audiència: jocs interactius, 2.2.4.1.13. Participació de l'audiència: moderació de la participació en els espais interactius

2.3.3.1.3. Contribució de menors i educació

TELEVISIÓ

La participació de menors en la nostra programació està condicionada a la preservació del seu procés educatiu.

Quan considerem que la implicació dels menors en una producció afecta la seva formació escolar, ens ocupem de cobrir-ne les necessitats educatives. Fem compatible l'educació dels menors amb el nostre procés de producció de continguts, d'acord amb el que estableix la *legislació vigent*.⁶³

2.3.3.2. Les persones joves en els continguts

Donem veu i presència a les persones joves i als col·lectius juvenils, i ens fem ressò de la seva contribució al progrés i al benestar de la societat.

No estigmatitzem ni criminalitzem els joves pel fet de ser-ho. No associem sistemàticament la condició de jove a conductes delictives o antisocials, ni difonem una visió negativa de la joventut. Contextualitzem de manera adequada les informacions que s'hi refereixen.

Evitem les generalitzacions i les actituds paternalistes. No tractem les persones joves com un col·lectiu homogeni, i defugim les simplificacions, els estereotips i els prejudicis a l'hora de parlar-ne. No destaquem la pertinença de les persones joves a col·lectius connotats negativament si no és necessari per contextualitzar la narració o per entendre la informació.

GE: 1.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat

⁶³ Reial decret 1435/1985, d'1 d'agost, pel qual es regula la relació laboral especial dels artistes en espectacles públics: http://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1985-17303

2.3.3.3. Les persones grans en els continguts

Tractem l'enveliment com un procés vital natural i presentem les persones grans com a part activa de la societat. Mostrem les seves aportacions en els diferents àmbits en què intervenen i no n'infravalorem les capacitats ni les fem aparèixer només en continguts relacionats amb la dependència o la malaltia.

Defugim els estereotips i tractem la vellesa amb respecte i sense paternalisme.

Fem servir el terme **avis** per referir-nos a la gent gran, però no identifiquem sistemàticament les persones grans amb la condició d'avi. No tots els avis són vells ni totes les persones grans tenen néts.

	
Molts avis aprenen informàtica per posar-se al dia.	Molta gent gran aprèn informàtica per posar-se al dia.
A primera hora del matí, les platges de Barcelona s'omplen d' avis que fan exercici.	A primera hora del matí, les platges de Barcelona s'omplen de persones grans que fan exercici.

GE: 1.1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat

2.3.3.4. Les persones amb discapacitat

Mostrem les persones amb discapacitat participant activament en la societat i no les encasellem en els àmbits que tenen a veure amb la seva discapacitat.

No fem servir un llenguatge paternalista ni discriminatori quan ens adrecem o ens referim a persones amb alguna discapacitat sensorial, física, psíquica o mental.

No utilitzem les discapacitats com a element còmic ni ridiculitzem els comportaments de les persones que tenen alguna limitació sensorial, física, psíquica o mental.

GE: 1.2.5. Principis editorials: atenció a la societat, 2.3.14.2. Salut: persones amb discapacitat

MU: 1.2.1.3. La informació esportiva: diversitat en l'esport

2.3.3.5. El tractament de la salut i la malaltia

Presentem la salut i la malaltia com dos aspectes naturals i consubstancials a la vida humana. No estigmatitzem la malaltia ni els malalts.

Diem les malalties pel seu nom, a menys que les persones afectades o els seus familiars ens demanin que no ho fem. No fem servir eufemismes.

	
L'actor va morir ahir a la nit després d'una llarga malaltia .	L'actor va morir ahir a la nit. La seva família no ha volgut fer públic si tenia cap malaltia. L'actor va morir ahir d'un càncer . L'actor va morir ahir de càncer de fetge .

No tractem com a malalties o problemes de salut processos biològics i evolutius naturals com la menopausa o l'andropausa, l'embaràs, l'enveliment o l'adolescència.

Evitem atribuir determinades malalties o trastorns a un sexe o un col·lectiu determinat si no hi ha dades científiques que ho avalin.

La **immigració** ha fet augmentar els casos de **tuberculosi** a Catalunya.

En l'augment dels casos de **tuberculosi** detectats a Catalunya, hi incideixen dos factors: **la millora dels programes de control i l'arribada de ciutadans de països on hi ha un elevat nombre de malalts.**

Tractem amb normalitat totes les malalties i contribuïm a la superació del rebuig social que algunes poden generar. Només revelem la identitat de les persones afectades quan ens autoritzen a fer-ho.

Per referir-nos a les persones malaltes no fem servir adjectius col·loquials, despectius, poc rigorosos o amb connotacions pejoratives, com ara *sidós*, *depressiu* o *anorèxic*. En aquests casos recorrem a expressions com *malalt de...* o *afectat de...*

Segons els psicòlegs, la majoria dels **anorèxics** tenen una imatge distorsionada d'ells mateixos.

Segons els psicòlegs, la majoria dels **malalts d'anorèxia** tenen una imatge distorsionada d'ells mateixos.

GE: 1.2.3.10. Matèries d'atenció especial: immigració, 1.2.3.14. Matèries d'atenció especial: salut

MU: 2.3.3.8. Àrees i matèries específiques: la immigració, 2.4.1.5. Model de llengua estàndard: llengua respectuosa i no discriminadora, 2.4.4.5.6. Tria de paraules i recursos expressius: eufemismes

TELEVISIÓ**INTERNET**

Som estrictes i curosos en la reutilització de material audiovisual relacionat amb persones malaltes o convalescents.

Evitem la reiteració d'aquests materials i tenim present que les persones que hi apareixen com a pacients poden haver-se recuperat d'una malaltia i no voler veure la seva imatge repetida en aquella situació. Encara amb més atenció vigilem els materials on apareixen persones grans o malalts greus que poden haver mort quan es reutilitzen les imatges.

Renovem el material documental per evitar sobreutilitzar imatges de recursos relacionades amb temes sanitaris.

Les persones implicades en la preservació del material audiovisual i en l'elaboració de continguts són les responsables d'identificar aquest material com a susceptible de generar malestar si es reutilitza.

GE: 1.2.2.8.1. Material d'arxiu: ús propi

MU: 2.1.1.4.5. Tractament de la informació: material d'arxiu i informació

2.3.3.5.1. Salut mental

Evitem les generalitzacions, els estereotips i l'estigmatització de les persones amb trastorns mentals. No associem conductes violentes o antisocials a persones concretes o grups de malalts.

La família no es relacionava gaire amb els veïns, però alguns asseguren que el jove que va agredir la seva mare **té una malaltia mental**.

La família no es relacionava gaire amb els veïns, i de moment **no hi ha dades** sobre els motius que han portat el jove a agredir la seva mare.

La família no es relacionava gaire amb els veïns. Fonts policials han confirmat que el jove **està en tractament per un trastorn bipolar**.

Tractem amb normalitat aquestes afeccions i els donem la mateixa difusió i visibilitat que a la resta.

No banalitzem trastorns que poden ser greus, com la depressió, ni tractem com a malalties trets de caràcter com la timidesa o situacions emocionals com la tristesa o el dol, que només en alguns casos es converteixen en patologies greus.

En el cas de les persones amb malalties mentals que impliquin pèrdua de capacitat de decisió, demanem el consentiment dels familiars per entrevistar-les o utilitzar-ne la imatge en les diferents plataformes de distribució dels nostres continguts.

No utilitzem els trastorns mentals com a objecte de burla o ridiculització en els nostres espais d'entreteniment, ni fem servir com a insults els termes que s'hi refereixen.

Et veig molt parat. Sembles **autista**.

Quina desconfiança! Estàs **paranoic**.

Has vist com ha reaccionat? És un **subnormal**.

Últimament em descuido de tot. Tinc **Alzheimer**.

GE: 1.2.3.14.1. Salut: informació

MU: 2.1.1.3.3. Consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la informació, 2.4.1.5. Model de llengua estàndard: llengua respectuosa i no discriminadora

2.3.3.5.2. Salut i alimentació

Promovem hàbits saludables i contribuïm a la prevenció dels trastorns alimentaris.

Contextualitzem les informacions sobre aquests trastorns amb les aportacions de pacients, metges i experts, i n'ex-

pliquem els símptomes, els tractaments i teràpies possibles, i l'efecte en l'entorn familiar.

No frivolitzem sobre aquestes patologies, no tractem com a positives conductes alimentàries poc equilibrades ni promovem models corporals que es basin en patrons físics de primor o força física i musculació exagerades.

No presentem de manera reiterada o superficial personalitats del món de l'espectacle, la moda o els esports com a models corporals a seguir, per evitar provocar un efecte imitatiu, especialment entre els adolescents.

Després de tenir un fill, l'actriu ha recuperat **la seva silueta esvelta** per interpretar el paper d'una executiva d'èxit.

L'actriu, que acaba de tenir un fill, torna a posar-se davant de la càmera per interpretar el paper d'una executiva d'èxit.

No identifiquem exclusivament trastorns com la bulímia i l'anorèxia amb l'adolescència o amb les dones.

Diferenciem l'obesitat, que és una malaltia, del sobrepès, que és tenir un pes corporal per sobre del considerat saludable.

No ridiculitzem ni culpabilitzem les persones pel seu pes, especialment en els continguts adreçats a infants i adolescents.

No difonem informacions sobre els beneficis o perjudicis de determinats aliments si no estan avalades per criteris científics.

Tampoc no fem públics continguts acrítics sobre "dietes miracle" ni altres informacions que puguin fomentar hàbits alimentaris nocius, per exemple, webs que facin apologia de l'anorèxia.

GE: 1.2.3.14.3. Salut: trastorns de la conducta alimentària

MU: 2.1.4.2. Valors dels espais infantils i juvenils, 2.3.3.2. Àrees i matèries específiques: les persones joves en els continguts

2.3.3.5.3. Addiccions i dependències

Fem servir el terme *droga* per designar una substància tòxica potencialment addictiva o que és susceptible de generar dependència i malaltia, tant si és legal com si és il·legal.

Evitem la morbositat i el sensacionalisme en els continguts sobre consum de drogues.

No utilitzem la paraula *droga* com a genèric si podem precisar la substància concreta a la qual ens referim.

Els casos d'ingressos per sobre-dosi de **drogues** augmenten als hospitals catalans durant els caps de setmana.

Els casos d'ingressos per sobre-dosi per consum d'**èxtasi líquid** augmenten als hospitals catalans durant els caps de setmana.

Contextualitzem la informació amb les aportacions de metges o experts que puguin explicar els efectes del consum de substàncies addictives sobre la salut.

Els efectes d'aquesta droga de síntesi sobre l'organisme **poden ser fulminants**.

Els efectes d'aquesta droga de síntesi sobre l'organisme poden ser fulminants. **Segons els experts, en la meitat dels casos, la sobredosi provoca un coma profund durant hores.**

Evitem alimentar els prejudicis socials respecte a les persones drogodependents. No associem el consum de drogues amb determinats contextos o col·lectius, com ara persones que viuen en ambient marginals o bé persones d'alt poder adquisitiu, si no està justificat per les dades.

No frivolitzem ni presentem en positiu el consum de tabac ni la ingestió desmesurada d'alcohol pel fet que siguin drogues legals i tinguin una acceptació social diferent de la d'altres substàncies. Per exemple, no tractem com un fet lúdic les borratxes o la ingestió massiva d'alcohol.

No expliquem ni mostrem de manera explícita el procés de preparació i consum de substàncies addictives il·legals per evitar un efecte imitació.

Donem espai als continguts que fomenten la prevenció del consum de drogues i que reflecteixen els riscos i els efectes nocius d'aquestes substàncies.

No trivialitzem el terme *addicció* ni la terminologia associada al món de la droga. Les addiccions estan lligades no tan sols a substàncies, sinó també a comportaments compulsius. No atribuïm capacitat addictiva a determinades pràctiques si no ho avala la comunitat científica.

GE: 1.2.3.14.4. Salut: addiccions

2.3.3.6. Informació policial i judicial

Fem conviure el dret a la informació amb els drets de les persones implicades en afers policials i judicials, com ara sospitosos, imputats, acusats, víctimes o testimonis. Partim del principi que garantir el dret dels ciutadans a estar informats no equival a satisfer una curiositat morbosa. Evitem difondre missatges estereotipats i contextualitzem les informacions. Defugim les generalitzacions i les simplificacions falsejadores i no convertim la informació en espectacle.

GE: 1.2.3.4. Matèries d'atenció especial: informació policial i judicial, 1.2.3.6. Matèries d'atenció especial: víctimes

2.3.3.6.1. Terminologia de la informació policial i judicial

Som rigorosos en l'ús de la terminologia, que mira de definir comportaments i conceptes amb la major precisió possible, i tenim en compte les diferents fases de la investigació policial i del procés judicial.

Fem compatible la precisió amb una divulgació rigorosa que faci comprensibles els continguts al conjunt de l'audiència. No és el mateix, per exemple, un homicidi que un assassinat; ni un còmplice que un encobridor; ni una agressió sexual que un abús sexual, ni la fase d'instrucció del sumari que la celebració de la vista oral. Tenim en compte que en l'àmbit jurídic una tipificació o una altra comporta conseqüències molt diferents.

MU: 2.4.4.1. Redacció: els textos informatius audiovisuals

2.3.3.6.2. La presumpció d'innocència

Elaborem els continguts relacionats amb l'àmbit criminal, policial i judicial respectant el principi de presumpció d'innocència, que ens obliga a tractar tota persona com a innocent si no hi ha una sentència que la declari culpable.

El respecte a la presumpció d'innocència d'una persona a la qual s'atribueix la comissió d'un delicte o falta no queda necessàriament cobert amb l'afegit rutinari del terme *presumpte* o altres expressions equivalents. Valorem cada situació per decidir quin tractament informatiu hi donem.

Evitem conductes que obtrueixin l'acció judicial i policial. No construïm un discurs incriminador ni amb el text ni amb el material audiovisual i no contribuïm als judicis paral·lels. Tenim especialment present el fet que les persones sospitoses poden no ser imputades, que les imputades no sempre són acusades i que les acusades poden ser absoltes.

2.3.3.6.2.1. Recursos per respectar la presumpció d'innocència

En la informació policial i judicial disposem de diversos recursos per preservar la presumpció d'innocència de les persones a qui s'atribueixen fets delictius.

Podem fer servir, entre d'altres, les expressions *presumpte autor de*, *suposat autor de*, *possible autor de* i *a qui s'atribueix*, precedint els fets a què ens referim. Evitem l'expressió *presumpte culpable*.

Joan Planamuntsà, **presumpte autor de** l'estafa piramidal, declara davant la jutge.

Joan Planamuntsà, **suposat autor de** l'estafa piramidal, declara davant la jutge.

Joan Planamuntsà, **a qui s'atribueix** la responsabilitat de l'estafa piramidal, declara davant la jutge.

No precedim *acusat* de termes com ara *presumpte*, *suposat* o *possible*. El terme *acusar* no determina la culpabilitat i, per tant, no l'hem d'acompanyar de qualificacions garantistes.

El **presumpte acusat** s'ha negat a declarar.

L'acusat s'ha negat a declarar.

Evitem expressions com ara *acusat d'un presumpte / possible / suposat delicte* o *acusat de ser el presumpte / possible / suposat autor d'un delicte*.

	
El jove, acusat de ser el presumpció autor de l'assassinat , diu que tot plegat és un muntatge.	El jove, acusat de l'assassinat , diu que tot plegat és un muntatge.
El detingut l'acusen d'un presumpcio delicte de maltractaments .	El detingut està acusat d'un delicte de maltractaments .
John Levine, acusat d'una suposada revelació de secrets , ha renunciat al seu advocat.	John Levine, acusat de revelació de secrets , ha renunciat al seu advocat.

Apliquem el terme *presumpte* a persones i no a fets certs.

	
Els dos joves han estat detinguts com a responsables de la presumpció aggressió .	Els dos joves han estat detinguts, acusats de l'agressió . Els dos joves han estat detinguts com a presumptes responsables de l'agressió .

Quan ens referim a uns fets que no se sap si constitueixen un delicte podem fer servir expressions com *ara suposat*, *possible* o *que podria constituir un delicte de*.

L'han citat a declarar per un possible delicte de suborn. L'han citat a declarar per un suposat delicte de suborn.
L'han citat a declarar per activitats que podrien constituir un delicte de suborn.

Quan la policia busca o deté una persona en relació amb un fet delictiu o una falta podem utilitzar el terme *sospitós*

i les expressions *a qui s'atribueix*, *a qui la policia atribueix* acusat per la policia, entre d'altres.

La policia ha detingut a Barcelona un jove **sospitos** d'haver causat la mort de la seva exparella.

La policia ha detingut a Barcelona un jove **a qui atribueix** la mort de la seva exparella.

Quan estem davant d'un fet cert sense que hi hagi un sospitos concret no ens cal protegir la presumpció d'innocència de ningú, ni hem de fer servir, per tant, l'expressió *presumpte* ni altres d'equivalents.

La policia busca **el suposat autor del robatori** del quadre de Munch.

La policia busca **l'autor del robatori** del quadre de Munch.

Fem servir *imputar* i *imputat* quan el jutge atorga a algú aquest estatus processal durant la fase d'instrucció. Quan, a més, el jutge decreta mesures cautelars, podem parlar d'*inculpular* i *inculpat*.

Ramon Diumestrat, **imputat** pel robatori de 25 vehicles de luxe, podria estar relacionat amb una banda de venda de cotxes de gamma alta a l'estrange.

El jutge ha decretat presó provisional per a Ramon Diumestrat, **inculpat** per un delicte contra la hisenda pública.

Quan el jutge tanca un sumari i dicta el processament d'algú podem parlar de *processat*.

A la vista oral, el **processat** ha reconegut que va agredir el seu cap.

Quan el fiscal o una part acusen una persona d'un fet delictiu podem fer servir l'expressió **acusat**.

El fiscal demana cinc anys de presó per a l'**acusat**.

Quan un jutge o tribunal dicta sentència i estableix la culpabilitat d'una persona podem utilitzar els termes *condemnat*, *autor de* o el substantiu que designa el delicte o falta: *homicida*, *segrestador*, *estafador*, etc. No fem servir aquests substantius tipificadors tots sols abans que s'hagi dictat sentència.

L'**assassí** dels dos joves ja ha complert la meitat de la pena.

El **condemnat** ha presentat un recurs davant el Tribunal Suprem.

Quan una persona confessa la seva culpabilitat ens hi podem referir amb la fórmula *autor confés* encara que no s'hagi celebrat el judici. Si després de confessar-se culpable se'n desdiu, ho diem, sense eludir informar de l'autoinculpació prèvia.

En la narració d'uns fets no provats fem explícita des del començament la font de la informació, tant si és oficial com si es tracta de testimonis presencials. Relatem els fets sense fer-ne una qualificació jurídica.

	
Daniel Puigdumalla, l'autor de les morts , ha entrat aquest matí al supermercat i ha matat tres persones. L'assassí ha anat després a la plaça de la vila i ha disparat contra dues persones més.	Segons han explicat els testimonis dels fets , Daniel Puigdumalla ha entrat aquest matí al supermercat i ha matat tres persones. Després ha anat a la plaça de la vila i ha disparat contra dues persones més.
Roman Staccialla va matar les vuit dones per robar-los els estalvis.	La policia considera que Roman Staccialla va matar les vuit dones per robar-los els estalvis.

Com a recurs complementari de tots els anteriors podem fer servir el verb en condicional. El condicional de distanciament o hipòtesi —del qual no abusem en altres contextos informatius— ens permet remarcar, en una narració, que la informació no està confirmada.

Detingut un infermer per possible falsificació de receptes. L'home hauria aprofitat la seva condició laboral per robar talonaris de receptes i revendre els medicaments.

MU: 2.4.4.10.3. Expressió del temps, la probabilitat i la hipòtesi: expressió de la hipòtesi

2.3.3.6.2.2. Presumpció d'innocència i exposició mediàtica

Tenim en compte l'afectació que pot causar a una persona l'associació amb uns fets delictius o faltes abans de la valoració i el pronunciament de l'autoritat judicial.

Som curosos en la manera com tractem els esdeveniments perquè el fet de difondre'ls pot tenir un fort impacte en les persones implicades, en la ciutadania i en el mateix procediment.

Descartem els testimonis no autoritzats, com ara veïns o coneguts d'una persona, que no aporten coneixements per parlar dels fets que narrem.

TELEVISIÓ

Evitem, amb la nostra cobertura audiovisual, construir un discurs incriminador: no abusem dels plans curts que es recreen en el rostre de les persones acusades, ens esforcem per ser fidels al que passa a la sala i als passadisos de les seus judicials, i no seleccionem ni tractem les imatges en funció d'estereotips associats als fets que es jutgen, com ara mirades, expressions o gestos.

2.3.3.6.3. Sobrerepresentació dels fets

Evitem contribuir a la sobrerepresentació dels fets que es pot produir quan difonem reiteradament informacions sobre alguns temes. L'aparició d'uns quants casos de robatoris en urbanitzacions, per exemple, no ens fa estendre la idea que vivim una onada massiva d'aquest tipus de delicte.

Aportem els elements de context necessaris que permetin a l'audiència valorar la dimensió real dels fets.

2.3.3.6.4. Difusió d'actes delictius

Si hem enregistrat la comissió d'un delicte o una falta, abans de difondre el material en valorem l'interès informatiu i les conseqüències que pot tenir per als implicats.

No provoquem ni dirigim la comissió d'actes delictius ni incitem ningú a delinquir.

Evitem difondre material que pugui fomentar la imitació de comportaments delictius o antisocials. En cas que difonguem material susceptible de generar un efecte imitatiu, aportem informació de context per limitar-lo o neutralitzar-lo.

Ens atenim als nostres criteris de tractament de la intimitat.

GE: 1.2.2.3. Producció i difusió de continguts: intimitat

MU: 2.1.1.3.4. Obtenció de la informació: informació i intimitat, 2.1.1.3.3.4. Consentiment dels col·laboradors per a la difusió de la col·laboració: peticions de consentiment per a la col·laboració

2.3.3.6.5. Entrevistes i delictes

Per norma general, no entrevistem persones pròfugues de la justícia d'estats democràtics i de dret. En casos excepcionals, si ho justifica l'interès informatiu, el responsable d'àrea n'ha d'autoritzar, si és possible, la realització i, en tots els casos, la difusió.

En general, no entrevistem persones encausades o condemnades si valorem que la difusió de l'entrevista pot provocar un greu trasbals a les víctimes. Només un valor excepcional del document pot justificar que el difonguem.

No ens prestem a servir de plataforma perquè una persona encausada o condemnada obtingui beneficis econòmics o d'un altre tipus narrant o justificant els actes delictius que ha comès.

Quan donem veu a la víctima d'un delicte, evitem la morbositat i no n'explorem el dolor.

GE: 1.2.3.6. Matèries d'atenció especial: víctimes

2.3.3.7. La violència per raó de sexe

D'acord amb la *legislació vigent*,⁶⁴ fem servir preferentment el terme *violència masclista* per definir les agressions, amenaces, intimidacions i coaccions que es cometent contra les dones per raó de sexe, tant si la violència és física com psicològica o econòmica. També podem fer servir com a sinònims les expressions *violència de gènere*, *violència per raó de sexe* o *violència contra les dones*. No fem servir l'expressió *violència domèstica* com a equivalent de violència masclista.

Aquest mes han mort tres dones a Catalunya a conseqüència de la **violència domèstica**.

Aquest mes han mort tres dones a Catalunya a conseqüència de la **violència masclista**.

Aquest mes han mort tres dones a Catalunya a conseqüència de la **violència de gènere**.

Aquest mes han mort tres dones a Catalunya a conseqüència de la **violència per raó de sexe**.

⁶⁴ Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista:
http://www20.gencat.cat/docs/icdones/03%20Ambits%20tematics/Arxiu%20docs/lleiviolencia_cat.pdf

Fem servir la denominació *violència masclista* o *violència de gènere* o *violència per raó de sexe* sigui quin sigui el sexe de l'agressor i el de la víctima, sempre que l'agressió reproduexi els patrons del comportament masclista.

En les informacions sobre violència masclista diversifiquem les fonts i evitem alimentar rumors i difondre opinions irrelevants del veïnat i la família de les víctimes, especialment si són morboses o sensacionalistes, o si coincideixen amb estereotips masclistes. Procurem complementar la informació amb fonts especialitzades.

No fem una descripció detallada de les agressions o les lesions, ni amb imatges ni amb la narració, i no oferim dades ni imatges que permetin identificar el domicili de la víctima.

Contextualitzem la informació amb els antecedents que tinguin relació amb el cas, com ara denúncies o ordres d'allunyament.

Evitem establir una relació directa de causa-efecte entre els fets i la procedència de les persones implicades, la seva situació socioeconòmica o cultural, o determinades circumstàncies personals.

Procurem acompañar les informacions sobre violència masclista del telèfon d'assistència a persones maltratades.

GE: 1.1.3.1.2. Principis professionals: veracitat i rigor, 1.2.1.4.1. Testimonis: valor testimonial, 1.2.3.4.3. Informació policial i judicial: víctimes, 1.2.3.5. Matèries d'atenció especial: violència de gènere i violència domèstica

MU: 2.1.1.3.6.3. Tipus de fonts: testimonis i enquestes ciutadanes, 2.1.1.4.2. Tractament de la informació: rigor informatiu

2.3.3.8. La immigració

Presentem les persones immigrades com a integrants de la nostra societat i no com un col·lectiu a part.

Parlem de la immigració amb neutralitat i no com un problema. No presentem les persones immigrades com a víctimes ni en donem una imatge purament utilitària: no ens limitem, per exemple, a remarcar la seva contribució a la seguretat social o a l'increment de la natalitat.

No convertim les situacions personals en qualificatius ni en etiquetes simplificadoras de persones o col·lectius, i evitem fer servir els termes *il·legal*, *indocumentat*, *irregular* o *sense papers* per referir-nos a algú. Ens hi podem referir com a *treballador*, *immigrant* o *persona en situació irregular*.

Evitem relacionar ètnies o col·lectius amb activitats delictives. Els delinqüents són persones concretes i no els pobles a què pertanyen. No associem automàticament la immigració amb delinqüència, violència, marginalitat o desordre.

Evitem explicitar l'origen de les persones protagonistes de la informació si la dada no és rellevant.

Una dona **dominicana**, assassinada per la seva parella a l'Hospitalet de Llobregat.

Una dona, assassinada per la seva parella a l'Hospitalet de Llobregat.

GE: 1.2.3.10. Matèries d'atenció especial: immigració

2.3.3.9. El fet religiós

Respectem la llibertat religiosa de tothom, tant dels creients de qualsevol confessió com dels agnòstics o ateus.

Evitem generalitzar atribuint a confessions religioses concretes actituds o comportaments delictius o antisocials de determinades persones.

No confonem preceptes religiosos amb usos socials ni justifiquem per la religió actituds o actes que entrin en contradicció amb els valors democràtics, com ara l'ablaçió de clítoris o els matrimonis concertats.

Les religions poden ser objecte de crítica en els nostres continguts, incloent-hi els humorístics, sempre que respectem la dignitat de les persones.

GE: 1.2.3.11. Matèries d'atenció especial: religió i creences

MU: 2.1.3.5.2.3. Formats dels continguts d'entreteniment: continguts d'humor en l'entreteniment

2. Manual d'ús

2.1 CONTINGUTS

2.2 DIFUSIÓ

2.3 PERSPECTIVA I TRACTAMENTS

2.4 ÚS DE LA LLENGUA

2.4.1. MODEL DE LLENGUA ESTÀNDAR

El nostre model de llengua busca l'equilibri entre correcció i adequació per respondre amb funcionalitat a totes les situacions que abasten els mitjans audiovisuals. Difonem un model de llengua útil a les necessitats comunicatives que sorgeixen en l'exercici professional, en la relació amb l'audiència i en la difusió de continguts que mostren o recreen la realitat.

Basem la qualitat lingüística en un model adaptable a la intenció comunicativa i als continguts, vàlid tant per a la llengua oral com per a l'escrita, i que serveixi tant per a la transmissió precisa d'informació com per a fórmules d'entreteniment basades en l'expressivitat i la transmissió d'emocions.

En contextos amb un cert grau de formalitat fem servir una llengua purament estàndard, que assegura la comunicació i la comprensió entre tots els parlants perquè es basa en el que és comú. En contextos de menys formalitat, o si convé posar l'accent en la diversitat o l'esportaneïtat, incorporem a la llengua estàndard alguns trets col·loquials.

GE 1.1.2.2. Principis editorials: la llengua

MU: 2.1.2.2. Esports: el llenguatge esportiu, 2.1.3.4. Entreteniment i ficció: la llengua en els continguts d'entreteniment i ficció, 2.4.4. Us de la llengua: redacció

2.4.1.1. Llengua correcta

Volem contribuir a consolidar un model de llengua correcta, entre els nostres professionals i en la societat en general, per mitjà de l'establiment i la difusió de criteris lingüístics rigorosos.

Fem servir tots els mecanismes creatius que ofereix la llengua i evitem els barbarismes gratuïts, però també els purismes que dificulten la comunicació o entrebanquen

la versemblança. Es tracta de parlar bé amb naturalitat i sense estridències.

Per al català ens basem en la normativa lingüística vigent, representada pels documents sancionats per la Secció Filològica de l'*Institut d'Estudis Catalans*⁶⁵ i també per les propostes del *Termcat*⁶⁶ i per altres obres i fonts considerades de referència. Per a l'aranès, la referència és l'*Institut d'Estudis Aranés*.⁶⁷

Tenim en compte també altres obres que tracten amb rigor els diversos aspectes de la llengua i recollim les aportacions que contribueixen a enriquir-la i fer-la més funcional. Per mitjà de l'ÉSADIR resolem de manera unitària en els nostres mitjans les qüestions no fixades per la normativa o els diccionaris.

MU: 2.4.2. Ús de la llengua: garanties de qualitat lingüística

2.4.1.2. Llengua adequada

Vinculem la qualitat de la llengua al concepte de correcció, però també al d'adequació. Una llengua estrictament normativa i correcta però tan complicada que només la pogués entendre una minoria seria inapropiada perquè no aconseguiria el seu propòsit comunicatiu. Tampoc seria adequada si fos tan artificiosa que la major part de l'audiència no s'hi identifiqués.

⁶⁵ Institut d'Estudis Catalans: <http://www.iec.cat/activitats/entrada.asp>

⁶⁶ Termcat, centre de terminologia: <http://www.termcat.cat/>

⁶⁷ Institut d'Estudis Aranés: <http://www.cultura.conselharan.org/content/category/20/73/217/>

	
<p>Treballà àdhuc ahir, que era jorn festiu.</p>	<p>Va treballar fins i tot ahir, que era dia festiu.</p> <p>Va treballar fins i tot ahir, que era festa.</p>

Redactem textos clars i parlem amb claredat, per aconseguir la comprensió immediata i la identificació de l'audiència. Preferim, sempre que és possible, les formes més naturals de la llengua i les construccions senzilles per assegurar una comunicació eficaç.

	
<p>Lloret de Mar comptarà amb un increment dels Mossos d'Esquadra per a aquest estiu.</p>	<p>Lloret de Mar tindrà més Mossos d'Esquadra aquest estiu.</p> <p>Aquest estiu es destinaran més Mossos d'Esquadra a Lloret de Mar.</p>

Adaptem la llengua a cada situació comunicativa. Quan és essencial transmetre espontaneïtat ens acostem a la llengua col·loquial, però evitant els calcs d'altres llengües.

	
<p>Ja ha tingut dos atacs al cor.</p>	<p>Ja ha tingut dos atacs de cor.</p>

MU: 2.4.4. Ús de la llengua: redacció

2.4.1.3. Llengua funcional i en evolució constant

Per respondre a les necessitats comunicatives d'una societat que evoluciona recorrem a les possibilitats que ofereixen les regles internes de la llengua, sobretot en la creació o difusió de paraules o expressions noves.

Quan cal fem servir neologismes (*avantmatx, streaming, glocalització, boca-orella*), col·loquialismes (*acollonant, birra*) o termes procedents de l'argot (*catejar, xutar-se*). Evitem l'ús innecessari de manlleus i incorporem només els imprescindibles, que adoptem directament (*shaolin, capo*) o adaptem (*xat, licra*).

Per aconseguir una llengua funcional, el nostre model està en evolució constant.

MU:2.4.4. Ús de la llengua: redacció

2.4.1.4. Llengua comuna

Apliquem un model de llengua que sigui comuna a la majoria dels parlants, que pugui ser compresa i acceptada pel conjunt de la societat. Aquesta llengua comuna, l'estàndard, no admet barbarismes gratuïts, dialectalismes d'àmbit massa reduït, tecnicismes poc coneguts, expressions exclusivament literàries ni arcaïsmes. Entre les diferents formes correctes possibles triem la més entenedora per a tothom.

 !	
La presència de grumers fa que setze platges tinguin hissada la bandera groga.	La presència de meduses fa que setze platges tinguin hissada la bandera groga.
Té una lesió de la tròclea femoral .	Té una lesió al genoll . Té una lesió a l' articulació del genoll .

Preferim les paraules que pugui entendre tota l'audiència. Si n'hem de fer servir alguna que no tinguem clar que l'entén tothom, l'acompanyem del context necessari o d'una explicació.

	
Àmbit general, sense explicació	Àmbit general, amb explicació
Segons explica ell mateix, va fer una cambuleta .	Segons explica ell mateix, va fer una cambuleta, és a dir, una tombarella .

En general, no fem servir paraules o expressions ni trets fonètics o morfològics o sintàctics restringits a un àmbit molt reduït, sigui perquè corresponen a una matèria molt especialitzada, a un grup social tancat o a una parla purament local, tot i que poden aparèixer en espais especialitzats, de difusió reduïda o de ficció.

	
Àmbit general	Personatge de ficció
Quan era xica / petita, el padrí / l'avi sempre em feia pessigolles a la panxa.	Quan era xica, lo padrí sempre me feve cossigolles a la panxa.

MU: 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius

2.4.1.5. Llengua respectuosa i no discriminadora

Fem servir un llenguatge respectuós amb les persones i evitem, en general, l'ús de termes o expressions que puguin contribuir a marginar grups socials o que puguin resultar ofensius o incòmodes.

Si, en la informació, ens referim a unes declaracions que poden resultar ofensives, les presentem de manera no ofensiva. Si les citem textualment, indiquem clarament que són literals.

	
El líder de la plataforma opositora és un autista , segons el president del club, per no haver fet cas dels seus consells.	El president del club va desqualificar el líder de la plataforma opositora per no haver fet cas dels seus consells. TALL DE VEU / INSERT
El president del club va qualificar d'autista el líder de la plataforma opositora per no haver fet cas dels seus consells.	El president del club va qualificar el líder de la plataforma opositora, en paraules textuais, d'autista , per no haver fet cas dels seus consells.

En situacions formals i en espais destinats al públic infantil evitem, en general, les expressions malsonants. Si estan justificades en la informació perquè es tracta de citacions textuales, n'indiquem clarament la literalitat.

	
El transvasament es farà per collons , segons el ministre.	El ministre ha afirmat, textualment , que el transvasament es farà “ per collons ”.

En els espais d'entreteniment i ficció només fem servir expressions malsonants si està justificat per la força expressiva o la versemblaça i si no contradiu els nostres principis editorials. Tenim en compte l'horari protegit per als menors d'edat.

Evitem la discriminació per raó de sexe i donem als homes i les dones un tractament igualitari. Fem servir el

masculí, preferiblement en plural, com a genèric per refer-nos a persones de manera global i indistinta, sense especificar-ne el sexe. També fem servir termes genèrics o col·lectius. En general, per naturalitat i economia de llenguatge, no dupliquem el gènere de les paraules.

GE: 1.1. Príncips de la CCMA, 1.2.2.5. Producció i difusió de continguts: menors d'edat

MU: 2.1.3.4. Entreteniment i ficció: la llengua en els continguts d'entreteniment i ficció, 2.1.4.2.7. Valors dels espais infantils i juvenils: la llengua dels espais infantils i juvenils, 2.3.2.4. Perspectiva de gènere: recursos lingüístics per evitar el sexism

2.4.1.6. Llengua variada territorialment

Els professionals dels nostres mitjans s'expressen en la varietat dialectal que els és pròpia, lliure de localismes, vulgarismes o barbarismes que dificultin la comprensió general de l'audiència.

Tenim en compte la proposta per a un estàndard oral de l'Institut d'Estudis Catalans per a la *fonètica*⁶⁸ i la *morfologia*,⁶⁹ que complementem amb els criteris de l'ÉSADIR.

MU: 2.4.5.1. Locució: model de locució natural, correcta i adequada

ÉSADIR: Gramàtica

⁶⁸ Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana I. Fonètica: <http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000062%5C00000072.pdf>

⁶⁹ Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana II. Morfologia: <http://www.iecat.net/institucio/seccions/Filologica/pdf/Proposta%20estàndard%202.pdf>

2.4.1.7. Llengua amb varietat de registres

No ens expressem de la mateixa manera per adreçar-nos al conjunt del públic en un horari de màxima audiència que a un grup específic en horari minoritari, ni en un espai informatiu que en un d'entreteniment o d'humor. Adequem l'expressió a la matèria tractada, al públic potencial, a la voluntat de proximitat entre qui parla i l'interlocutor o l'audiència, a si hi ha interacció directa amb qui rep el missatge, si la intervenció és espontània o preparada, o si es tracta de llengua oral o escrita, entre altres factors.

En registres formals i quan predomina la transmissió de continguts informatius fem servir una llengua estàndard, acostada al màxim als usos més comuns i a la normativa.

Quan predomina l'expressió de la individualitat o la transmissió d'emocions, o quan és indispensable la màxima versemblança en el retrat d'una realitat concreta, recollim els usos col·loquials més adequats segons el context.

Quadre orientatiu per nivell de formalitat

NIVELLS DE FORMALITAT	MODEL DE LLENGUA	ESPAIS
Màxima formalitat	Estàndard formal	Informació i entreteniment formal
Intervenció formal sense interacció (amb interlocutor concret o amb l'audiència) Diàleg molt formal	Llengua estàndard (sense trets col·loquials)	Espais orals i escrits d'informació general o d'esports (lectura i improvisació): notícies, cròniques, reportatges, portades / editorials, titulars <i>Off</i> narrador en documentals, ficció i publicitat Promocions formals Tractament formal de matèries específiques (p. e., música clàssica) Entrevistes molt formals
Formalitat mitjana	Estàndard amb trets col·loquials	Entreteniment
Diàleg formal d'aparença espontània Diàleg mitjanament informal d'aparença espontània Intervenció mitjanament informal d'aparença espontània	Llengua estàndard amb alguns trets col·loquials, segons el grau de formalitat Evitem els calcs d'altres llengües	Intervencions espontànies en la informació Promocions informals Entreteniment mitjanament formal: magazins, debats, tertúlies, entrevisites Entreteniment informal: entrevistes, concursos, tertúlies Tractament informal de matèries específiques (p. e., radiofórmula música pop) Monòlegs humorístics en general
Formalitat variable	Pseudocol·loquials	Ficció
Diàleg informal d'aparença espontània amb especial exigència de realisme o versemblança Monòleg molt informal d'aparença espontània	Llengua de formalitat mitjana o baixa que incorpora trets col·loquials per ser versemblant Admetem un nombre limitat de calcs (fonètics, lèxics, morfològics o sintàctics) d'altres llengües si ho exigeix la versemblança	Espais humorístics (inclosos monòlegs) amb recreació de personatges reals o ficticis Diàlegs originals en sèries i llargmetratges Diàlegs doblats en sèries i llargmetratges

2.4.2. GARANTIES DE QUALITAT LINGÜÍSTICA

2.4.2.1. Compromís per la qualitat lingüística

Els mitjans de la CCMA tenim el compromís de contribuir a normalitzar l'ús de la llengua catalana, consolidar-ne l'estàndard oral i escrit i difondre un model lingüístic de qualitat que reflecteixi les diverses varietats de la llengua i que utilitzi els registres adequats a cadascuna de les necessitats comunicatives dels diversos mitjans.

Aquest compromís abasta tant la producció interna com els materials elaborats per productores i proveïdors externs, i, en general, tot el que emetem o difonem, oralment o per escrit.

Tots els professionals que intervenen en la redacció, locució o presentació de continguts en els mitjans de la CCMA han de demostrar una competència lingüística excel·lent.

En igualtat de coneixements, especialització i aptituds comunicatives, donem prioritat a la presència de col·laboradors, convidats o especialistes que s'expressin amb competència en català. Aquesta preferència no ha d'affectar negativament els continguts que transmetem.

Les productores externes que elaboren continguts per als nostres mitjans subscriuen dins el contracte una clàusula lingüística per la qual assumeixen el compromís d'ajustar-se als requisits lingüístics exigits.

En les relacions externes o els acords d'esponsorització o coproducció amb altres empreses o entitats busquem fòrmules que garanteixin la qualitat de la llengua en el producte al qual associem la nostra marca.

GE: 1.1.2.2. Principis editorials: la llengua

2.4.2.2. Responsabilitat lingüística

Tots els professionals assumim el compromís de qualitat lingüística, que implica especialment la direcció, els serveis lingüístics i les persones que elaboren i difonen continguts.

2.4.2.2.1. La responsabilitat lingüística de la direcció dels mitjans

La direcció i les persones responsables de les diverses àrees vetllen perquè el conjunt dels continguts que es difonen respongui als criteris de qualitat de la llengua i, en la tria de professionals, exigeixen com a requisit indispensable un nivell de competència lingüística adequat a les seves funcions. Abans de prendre decisions amb implicacions lingüístiques en els diversos nivells de l'empresa, es consulta els serveis lingüístics.

2.4.2.2.2. La responsabilitat dels serveis lingüístics

Els serveis lingüístics són la principal eina per garantir la qualitat lingüística dels continguts que difonem. Treballen coordinadament amb els altres professionals, s'adapten al procés d'elaboració de continguts i adeqüen les seves propostes a les necessitats comunicatives del mitjà i l'espai concrets.

Intervenen en les diferents fases de l'elaboració i difusió de continguts per garantir la qualitat lingüística: assessoren durant la redacció de textos, els revisen abans de difondre'ls, resolen dubtes de pronúncia, assisteixen a la gravació de determinats espais i fan el seguiment lingüístic dels continguts emesos.

Corregeixen els guions dels continguts que es difonen oralment (espais informatius i d'entreteniment, documentals, pel·lícules, sèries, missatges promocionals i publicitat) i els textos que es difonen per escrit. Els lingüistes

revisen la globalitat del text tenint en compte tots els aspectes gramaticals i pragmàtics. A més, verifiquen els noms propis sempre que és possible, i especialment la grafia i la pronúncia dels noms propis d'altres llengües. Com a últim filtre abans de la difusió, poden advertir de possibles problemes de contingut.

Avaluen la qualitat lingüística de les veus de l'antena i homologuen els traductors i lingüistes externs. Intervenen en la selecció de personal per valorar des del punt de vista lingüístic la competència dels professionals de la redacció, la locució o la interpretació. També valoren la idoneïtat dels col·laboradors i els estudiants en pràctiques.

2.4.2.2.3. La responsabilitat lingüística de la redacció

2.4.2.2.3.1. La responsabilitat lingüística en l'elaboració de textos

La primera responsabilitat dels continguts difosos és dels professionals que participen en l'elaboració i locució de textos. Han de respectar els criteris lingüístics i seguir el procés de treball establert.

Durant la fase de gestació del text la consulta als serveis lingüístics permet resoldre dubtes i obtenir recursos que enriqueixen el text i n'asseguren la qualitat lingüística.

Els redactors i guionistes s'ajusten al registre que correspon a cada espai i tenen en compte si el que escriuen és d'ús personal o compartit. Els textos orals, que s'han de convertir en veu, es conceben i presenten de manera que facilitin al màxim la feina de qui els llegirà i la comprensió de l'audiència.

El redactor és responsable de revisar i comprovar personalment els continguts i els aspectes formals del text abans d'enviar-lo a corregir.

Només en casos excepcionals la urgència pot justificar la difusió de textos no supervisats pels serveis lingüístics.

En aquest cas, cal assegurar-se que el text es revisi per a usos posteriors.

2.4.2.2.3.2. La responsabilitat lingüística en la locució

En les intervencions orals basades en un guió escrit, la qualitat lingüística es fonamenta en el text redactat i corregit, però depèn en última instància de la persona que el diu en veu alta. Tots els professionals que parlen per antena s'han d'expressar amb fluïdesa i amb correcció morfològica, sintàctica, lèxica i fonètica.

Si la locució en directe es basa en textos escrits, convé llegir-los en veu alta abans de difondre'ls, per assegurar-se que no sorgiran errors i vacil·lacions en el moment de transmetre'ls a l'audiència.

En les intervencions improvisades, els professionals han de tenir i demostrar competència lingüística suficient. En la improvisació es posen en joc tots els recursos comunicatius, entre els quals hi ha d'haver l'expressió oral correcta.

Les persones que posen veu a textos, improvisen o interpreten han de parlar amb correcció i naturalitat i han d'adecuar l'expressió al context. És responsabilitat dels professionals resoldre les mancances que els comuniquin els serveis lingüístics.

Evitem confondre l'audiència amb comentaris lingüístics poc fonamentats. Consultem els serveis lingüístics abans d'affirmar públicament que una expressió determinada és correcta o incorrecta.

MU: 2.4.5. Ús de la llengua: locució

2.4.2.3. Difusió de continguts aliens

2.4.2.3.1. La responsabilitat lingüística en la difusió de documentals i ficció

Difonem tal com han estat creades les produccions documentals o de ficció elaborades originalment en català, sempre que compleixin els requisits de qualitat lingüística.

Els continguts aliens que difonem en versió traduïda al català per mitjà de doblatge, superposició de veu o subtítulació són traduïts i revisats per especialistes propis o homologats, perquè s'ajustin als requisits de qualitat lingüística.

En cas que no es compleixin aquests requisits, si és possible, s'hi fan les correccions pertinentes.

MU: 2.4.3.1.2. Usos lingüístics segons gèneres: usos lingüístics en declaracions i citacions

2.4.2.3.2. La responsabilitat lingüística en les intervencions i citacions alienes

Supervisem lingüísticament i corregim les intervencions i declaracions orals de participants externs (entrevistats, enquestats, convidats, concursants, audiència) que incorporem a la difusió transcrivint-les per escrit o bé reproduint-les oralment amb veu dels nostres mitjans. Si contenen alguna incorrecció lingüística que calgui mantenir, la podem indicar tipogràficament o podem explicitar que és atribuïble al participant extern. Queden exemptes de supervisió lingüística les intervencions que difonem amb la veu original.

Supervisem i corregim les intervencions i citacions escrites (cartes o missatges de correu electrònic de l'audiència, titulars de premsa) que reproduïm no literalment per escrit o per mitjà de locució. Si les reproduïm literalment

i contenen algun error gramatical, indiquem l'error o bé remarquem la literalitat de la citació.

Pau Llopis ha dit, **literalment**, “això és una *chapuza*, no pot ser!”.

Sempre que és possible, supervisem les intervencions escrites en espais de participació de l'audiència, com ara SMSs sobreimpresos en pantalla o intervencions en espais de participació interactius, que difonem per escrit. Supervisem les intervencions dels participants en aquells àmbits, com ara l'infantil, en què la funció de model lingüístic és molt important, per no contribuir a difondre errors.

MU: 2.2.4.1. Relació amb l'audiència: participació de l'audiència, 2.4.6.1.1. Convencions gràfiques en els textos orals: ús de les cometes en els textos orals

4.2.3.3. La responsabilitat lingüística en la publicitat

La publicitat s'ha d'ajustar als requisits de qualitat, que inclouen l'aspecte lingüístic.

Per facilitar al màxim la difusió de publicitat en català correcte fomentem els acords amb els anunciant i les agències, i els oferim eines i suport específic: assessorament lingüístic, correcció i traducció.

En cas que es detectin problemes en un espai publicitari ja enregistrat, els serveis lingüístics emeten un dictamen tècnic en què s'exposen els errors que presenta i la gravetat que tenen i determinen si l'anunci és admissible. Si és possible, s'hi fan les correccions pertinents.

GE: 1.3.4. Publicitat i patrocinis a la CCMA: la llengua de la publicitat

MU: 2.4.3.3. Usos lingüístics: usos lingüístics en la publicitat

2.4.2.4. Atenció a l'audiència en qüestions lingüístiques

L'audiència disposa de vies de participació per expressar suggeriments i queixes sobre aspectes lingüístics. Els comentaris de l'audiència es vehiculen a través del Servei d'Atenció a l'Audiència.

Les queixes de contingut lingüístic, després de ser estudiades, reben la resposta adequada i, si es considera pertinent, es fan arribar als responsables.

GE: 1.1.2.6.4. Participació i drets de la ciutadania: Defensor de l'Audiència

MU: 2.2.4.2. Relació amb l'audiència: atenció a l'audiència

2.4.2.5. Garanties de qualitat lingüística en la difusió en aranès

El compromís per garantir la qualitat lingüística formulat per al català és extensible a la varietat aranesa de la llengua occitana en la difusió de continguts per a la Vall d'Aran i per a tot el territori.

La difusió en aranès la fan professionals amb competència lingüística i amb l'assessorament i la supervisió d'especialistes en llengua occitana, avalats per l'Institut d'Estudis Aranesi.⁷⁰

MU: 2.4.3.3. Usos lingüístics: usos lingüístics en la difusió en aranès

⁷⁰ Institut d'Estudis Aranesi: <http://www.cultura.conselharan.org/content/category/20/73/217/>

2.4.3. USOS LINGÜÍSTICS

El català és la llengua d'ús dels nostres mitjans. Els professionals, col·laboradors fixos i, en general, totes les persones contractades fan servir la llengua catalana en les intervencions per antena i en aquesta llengua es difonen els continguts, siguin de producció pròpia o no.

Fem servir el català amb els nostres interlocutors, sempre que ens entenguin, sigui quina sigui la seva llengua. Només de manera excepcional i motivada utilitzem altres llengües en la difusió.

En igualtat de condicions pel que fa al valor dels continguts que ens ofereixen donem prioritat a la presència de convidats, especialistes o testimonis que s'expressin en català. Aquesta preferència no ha de comportar cap mena de discriminació per als parlants d'altres llengües, no ha de perjudicar els continguts ni ha de distorsionar la realitat.

Procurem que els professionals que intervinguin per antena reflecteixin la diversitat dialectal dels diferents territoris del domini lingüístic.

Reflectim en els nostres continguts la realitat plurilingüe de la nostra societat i respectem l'expressió lingüística dels participants externs, que fan servir la llengua que prefereixin.

Fem ús dels mitjans tecnològics disponibles per oferir versions dels nostres continguts en altres llengües amb l'objectiu d'ampliar-ne la difusió.

En les relacions externes o els acords d'esponsorització o coproducció amb altres empreses o entitats busquem fórmules que garanteixin un ús de la llengua coherent amb els nostres principis d'actuació.

2.4.3.1. Usos lingüístics segons gèneres

2.4.3.1.1. Usos lingüístics en entrevistes i enquestes

Com a principi general, fem les entrevistes en català, tant si són orals com per escrit. L'entrevistador s'adreça sempre en català a l'audiència. L'entrevistat parla en la llengua que tria.

- Si l'entrevistat entén el català, li parlem en aquesta llengua, i si parla en castellà, no canviem de llengua. Si entén el català i no parla ni català ni castellà, traduïm les seves respostes al català.
- Si l'entrevistat no entén el català i parla castellà, li fem l'entrevista en aquesta llengua, però ens adrecem a l'audiència en català. En el cas que el castellà no sigui la seva llengua habitual, valorem amb l'entrevistat si, en funció del context i de l'eficàcia comunicativa, li fem l'entrevista en aquesta llengua o en la seva.
- Si l'entrevistat no entén el català i no parla castellà, entrevistat i entrevistador parlen cadascú en la seva llengua. Assegurem la comprensió de l'audiència i entre els interlocutors traduint les preguntes i les respostes quan calgui.
 - Si hem de traduir en directe i no disposem d'intèrpret, formulem primer les preguntes en català perquè les entengui l'audiència, les plantegem després a l'entrevistat en una llengua que permeti la comprensió mútua i oferim finalment a l'audiència una traducció funcional de les respostes.
 - Si una entrevista sense intèrpret s'ha d'editar abans de difondre-la, la fem en una llengua de comprensió mútua i posteriorment traduïm les preguntes i les respostes. La traducció de les entrevistes enregistrades se sol fer amb veu superposada (deixant sentir el començament i el final de la intervenció original) o amb subtitulació.

- Si en una entrevista, en directe o en diferit, disposem d'intèrpret, fem les preguntes en català i l'intèrpret tradueix les preguntes i les respostes sempre que sigui necessari per a la comprensió de l'entrevistat, de l'audiència o de l'entrevistador.

Si entrevistem una persona de rellevància pública que no té el català com a llengua d'ús habitual, no hem de pressuposar que no l'entén. Li consultem prèviament si en té una comprensió suficient i s'hi sent còmode i, si és així, l'entrevistem en català. Durant l'entrevista li aclarim els dubtes que tingui, fent servir, si cal, la seva llengua de manera puntual.

Si, en les enquestes de carrer, ens hem d'adreçar a algú que no sabem quina llengua parla, d'entrada ens expressem en català.

En els mitjans interactius difonem les entrevistes en català quan les incorporem com a contingut escrit, independentment de la llengua en què s'hagin fet originalment.

2.4.3.1.2. Usos lingüístics en declaracions i citacions

TELEVISIÓ

Difonem en la llengua original, sense traduir-les, les declaracions en català i en castellà que emetem com a inserts de declaracions. No traduïm tampoc les declaracions en aranès si no plantegen problemes especials de comprensió.

Traduïm al català les declaracions en altres llengües. Sempre que és possible, deixem sentir les veus originals, almenys al començament i al final de la intervenció.

Valorem la possibilitat de difondre sense traduir algunes frases o expressions en altres llengües que puguin ser fàcilment comprensibles per a l'audiència. Sempre, però, ens hem d'assegurar que es poden entendre bé, i, si cal, les acompanyem d'una introducció aclaridora.

LOCUTORA: Així expressava la seva alegria Renato Pasquale:

INSERT: *Io sono molto contento.*

Quan una intervenció en català o en castellà costa d'entendre per problemes de so o de pronúncia, però convé difondre-la pel seu valor documental, hi afegim una locució de reforç, la transcrivim en la llengua original amb subtítulació o la precedim d'una introducció explicativa.

Quan citem oralment o per escrit declaracions, titulars de premsa o fragments de text originalment en altres llengües, els traduïm al català. Si contenen termes o expressions sense traducció directa o jocs de paraules que amb la traducció perden el sentit, en fem una versió aproximada o explicada en català, o bé els mantenim en la llengua original, acompanyant-los, si cal, d'un equivalent aproximat o una explicació en català. Excepcionalment, alguns textos d'especial valor documental o literari, en castellà o en altres llengües, els podem llegir o transcriure en la llengua original.

En cas que una producció tingui versions en català i en altres llengües, ens hi referim amb el títol que s'hagi fixat per a la versió catalana, per exemple, en informacions d'estrenes de cine. Els fragments que en difonem dins els nostres espais són extrets de la versió catalana. Per exemple, si volem parlar de la pel·lícula "Some like it hot", que en castellà és coneguda amb el títol "Con faldas y a lo loco" i que en català es va emetre per televisió com a "Ningú no és perfecte", aquest és el títol amb què ens hi referim, i, si hem d'incloure algun fragment del film en algun dels nostres espais, l'extraiem de la versió en català.

Si, per l'interès que ofereixen, mostrem documents originals en llengües que no siguin el català o el castellà, acompanyem la imatge d'una explicació en català.

A les rodes de premsa i actes en què el català no és la llengua vehicular, però hi participen catalanoparlants, procurem obtenir declaracions en català demanant-les directament, durant l'acte o al final.

ÉSADIR: Traducció de títols de pel·lícules i sèries

RÀDIO

Difonem en la llengua original, sense traduir-les, les declaracions en català i castellà que emetem com a talls de veu. No traduïm tampoc les declaracions en aranès si no plantegen problemes especials de comprensió.

Traduïm al català les declaracions en altres llengües. Sempre que és possible, deixem sentir les veus originals, almenys al començament i al final de la intervenció.

Valorem la possibilitat de difondre sense traduir algunes frases o expressions en altres llengües que puguin ser fàcilment comprensibles per a l'audiència. Sempre, però, ens hem d'assegurar que es poden entendre bé, i, si cal, les accompanyem d'una introducció o un comentari posterior explicatiu.

LOCUTORA: Així expressava la seva alegria Renato Pasquale:

TALL DE VEU: *Io sono molto contento.*

Quan una intervenció en català o en castellà costa d'entendre per problemes de so o de pronúncia, però convé difondre-la pel seu valor documental, l'accompanyem d'una introducció o un comentari posterior explicatiu o hi afegim una locució de reforç.

Quan llegim declaracions, titulars de premsa o fragments de text originalment en altres llengües, els traduïm al català. Si contenen termes o expressions sense traducció directa o jocs de paraules que amb la traducció perden el sentit, en fem una versió aproximada o explicada en català, o bé els mantenim en la llengua original, accompanyant-los, si cal, d'un equivalent aproximat o una explicació en català. Excepcionalment, alguns textos d'especial valor documental o literari, en castellà o en altres llengües, els podem llegir en la llengua original.

En cas que una producció tingui versions en català i en altres llengües, ens hi referim amb el títol que s'hagi fixat per a la versió catalana, per exemple, en informacions d'estrenes de cine. Els fragments que en difonem dins els nostres espais són extrets de la versió catalana. Per exemple, si volem parlar de la pel·lícula "Some like it hot", que en castellà és coneguda amb el títol "Con faldas y a lo loco" i que en català es va emetre per televisió com a "Ningú no és perfecte", aquest és el títol amb què ens hi referim, i, si hem d'incloure algun fragment del film en algun dels nostres espais, l'extraiem de la versió en català.

A les rodes de premsa i actes en què el català no és la llengua vehicular, però hi participen catalanoparlants, procurem obtenir declaracions en català demanant-les directament, durant l'acte o al final.

ÉSADIR: Traducció de títols de pel·lícules i sèries

MITJANS INTERACTIUS

Com a norma general, quan transcrivim declaracions, titulars de premsa o fragments de text originalment en altres llengües, els traduïm al català. Si contenen termes o expressions sense traducció directa o jocs de paraules que amb la traducció perden el sentit, en fem una versió aproximada o explicada en català, o bé els mantenim en la llengua original,陪伴ant-los, si cal, d'un equivalent aproximat o una explicació en català. Excepcionalment, alguns textos d'especial valor documental o literari, en castellà o en altres llengües, els podem llegir o transcriure en la llengua original.

En cas que una producció tingui versions en català i en altres llengües, ens hi referim amb el títol que s'hagi fixat per a la versió catalana, per exemple, en informacions d'estrenes

de cine. Els fragments que en difonem dins els nostres espais són extrets de la versió catalana. Per exemple, si volem parlar de la pel·lícula "Some like it hot", que en castellà és coneguda amb el títol "Con faldas y a lo loco" i que en català es va emetre per televisió com a "Ningú no és perfecte", aquest és el títol amb què ens hi referim, i, si hem d'incloure algun fragment del film en algun dels nostres espais, l'extraiem de la versió en català.

Si, per l'interès que ofereixen, mostrem documents originals en llengües que no siguin el català o el castellà, accompanyem la imatge d'una explicació en català.

ÉSADIR: Traducció de títols de pel·lícules i sèries

2.4.3.1.3. Usos lingüístics en espais de participació i debat

En la interacció amb l'audiència ens expressem en català, que és la llengua d'expressió habitual de les persones que dirigeixen o moderen espais de participació, com ara tertúlies, debats, xats, fòrums, comentaris, concursos o xarxes socials.

La intervenció de participants no catalanoparlants no fa que qui els modera canviï de llengua.

TELEVISIÓ

En cas que hi intervinguin persones que no entenen el català, oferim el servei de traducció simultània perquè tothom es pugui expressar en la pròpia llengua i pugui entendre fàcilment les intervencions dels altres participants. Advertim als participants catalanoparlants abans d'entrar en antena que no cal que canviïn de llengua per adreçar-se als que no entenen el català perquè disposen de traducció simultània.

Mostrem en pantalla, sense traduir, les intervencions directes de l'audiència en format de text (SMSs). D'acord amb el context, s'hi poden introduir elements de correcció. Si són en llengües que l'audiència pot no entendre, mirem de fer-ne una traducció funcional oralment.

RÀDIO

En cas que hi intervinguin persones que no entenen el català, oferim el servei de traducció simultània perquè tothom es pugui expressar en la pròpia llengua i pugui entendre fàcilment les intervencions dels altres participants. Advertim als participants catalanoparlants abans d'entrar en antena que no cal que canviïn de llengua per adreçar-se als que no entenen el català perquè disposen de traducció simultània.

Les intervencions de l'audiència, com ara enquestes, concursos i trucades, que ens arriben per via oral i difonem amb la veu original, les emetem en la llengua en què s'expressen, sense traduir-les.

Si posem veu, per mitjà de locució, a una intervenció de l'audiència, la difonem en versió catalana, tant si la reproduïm literalment com si la formularem en altres paraules.

2.4.3.1.4. Usos lingüístics en entreteniment i ficció

En els espais d'entreteniment i ficció busquem l'equilibri entre la llibertat de creació i la nostra missió de normalització lingüística, per aconseguir uns continguts de qualitat.

2.4.3.1.4.1. Usos lingüístics en espais d'entreteniment

La llengua d'ús habitual als espais d'entreteniment és el català.

Per complir la missió de difondre un model de català correcte evitem la barreja indiscriminada de llengües diferents. No intercalem gratuïtament en el discurs frases o expressions en castellà per aconseguir un efecte humorístic o intensificador de la intencionalitat, llevat que es tracti de personatges caracteritzats expressament per aquest tret.

2.4.3.1.4.2. Usos lingüístics en espais de ficció a la televisió

2.4.3.1.4.2.1. Usos lingüístics en la ficció de producció pròpia

TELEVISIÓ

En els espais dramàtics de producció pròpia, la llengua d'ús habitual dels personatges és el català. En el cas que, en una obra ambientada en territoris de parla catalana, hi apareguin personatges que no parlen català, els catalanoparlants no canviem de llengua, sempre que això no contradiguï la versemblança.

La barreja de llengües pot formar part de la caracterització d'alguns personatges i pot servir per reflectir la diversitat de la nostra societat. Incorporem personatges de fora de Catalunya que parlen català com a mostra d'integració al país. Aquests recursos no han de comprometre la nostra missió normalitzadora ni han d'affectar el nostre model de qualitat lingüística.

Les intervencions de personatges d'expressió no catalana, en general, es tradueixen per subtitulació, tret que siguin en castellà.

Procurem que els espais dramàtics reflecteixin la diversitat dialectal dels diferents territoris del domini lingüístic de manera versemblant.

2.4.3.1.4.2.2. Usos lingüístics en la ficció de producció aliena

TELEVISIÓ

En cas que una producció tingui versions en català i en altres llengües, en difonem la versió en català.

Emetem en versió catalana les coproduccions i produccions externes de les quals adquirim drets d'antena.

Les obres de ficció de producció aliena, com ara pel·lícules o sèries, elaborades originalment en altres llengües, les difonem traduïdes al català, generalment doblades i en alguns casos en versió original subtitulada. Quan les difonem doblades, oferim, sempre que és possible, l'alternativa de veure-les en versió original sense doblar.

En cas que l'obra contingui intervencions en diverses llengües, sempre que és possible, ens mantenim fidels al tractament que en fa la versió original. Traduïm al català per mitjà de doblatge la llengua d'expressió oral principal i traduïm per subtitulació aquelles intervencions que en l'obra original apareixen subtitulades, tret que siguin en català o en castellà.

Les produccions externes que originalment, per voluntat expressa dels seus creadors, presenten alternança de català i castellà, les emetem sense doblatge ni subtitulació.

2.4.3.1.4.3. Usos lingüístics en espais de ficció radiofònica

RÀDIO

En els espais dramàtics de producció pròpia, la llengua d'ús habitual dels personatges és el català. En el cas que, en una obra ambientada en territoris de parla catalana, hi apareguin personatges que no parlen català, els catalanoparlants no canvien de llengua, sempre que això no contradiguï la versemblança.

La barreja de llengües pot formar part de la caracterització d'alguns personatges i pot servir per reflectir la diversitat de la nostra societat. Aquest recurs no ha de comprometre la nostra missió normalitzadora ni ha d'afectar el nostre model de qualitat lingüística.

Procurem que els espais dramàtics reflecteixin la diversitat dialectal dels diferents territoris del domini lingüístic de manera versemblant.

2.4.3.1.5. Usos lingüístics en els documentals televisius

TELEVISIÓ

En els documentals, la intervenció del narrador sempre és en català, tant si es tracta de produccions pròpies com adquirides. En documentals elaborats originalment en altres llengües, traduïm la locució del narrador.

Traduïm les intervencions dels testimonis en altres llengües amb veu superposada o amb subtítols, tret que s'expressin en castellà.

Els testimonis en català o castellà que presentin problemes de comprensió, els transcrivim en la mateixa llengua amb subtitulació de reforç.

2.4.3.2. Usos lingüístics en la publicitat

La llengua usual de la publicitat que difonem és el català.

Amb l'objectiu d'aconseguir que el català sigui la llengua vehicular del màxim nombre possible d'espais publicitaris, proporcionem als anunciant serveis de traducció i correcció, si ho requereixen.

No considerem admissible inserir en l'anunci elements en llengües diferents barrejats aleatòriament amb la catalana. Podem admetre, però, a petició de l'anunciant, la inserció d'elements en altres llengües si formen part d'una marca registrada o tenen una clara

justificació testimonial. Si l'anunci conté jocs de paraules intraduïbles, hi proposem alternatives creatives que no difonguin calcs lingüístics.

Els espais patrocinats per marques comercials tenen els elements separadors d'entrada i sortida en català.

GE: 1.3.4. Publicitat i patrocinis a la CCMA: la llengua de la publicitat

MU: 2.4.2.3.3. Difusió de continguts aliens: la responsabilitat lingüística en la publicitat

2.4.3.3. Usos lingüístics en la difusió en aranès

L'aranès té presència en els nostres mitjans tant amb espais de difusió en l'àmbit de la Vall d'Aran, en desconexió, com també per a tot el territori.

Els mitjans de la CCMA assumim el compromís de contribuir a la normalització de l'aranès i volem ser una eina per acostar-lo a la ciutadania i fomentar-ne el coneixement i l'ús.

Els principis d'actuació lingüística descrits per al català els apliquem, en el seu àmbit, a l'aranès.

En la difusió en català mantenim en la llengua original les declaracions en aranès, sempre que no plantegin problemes de comprensió.

GE: 1.1.2.2.1. La llengua: ús

MU: 2.4.2.5. Garanties de qualitat lingüística: garanties de qualitat lingüística en la difusió en aranès

2.4.4. REDACCIÓ

2.4.4.1. Els textos informatius audiovisuals

La redacció de textos informatius audiovisuals, orals o escrits, es basa en el criteri de màxima claredat per aconseguir una comunicació eficaç amb l'audiència.

El discurs informatiu radiofònic té les característiques de la llengua oral formal i la transmissió del missatge és lineal i contínua. L'audiència va acumulant la informació progressivament i no té la possibilitat de tornar enrere per recuperar-la si no l'ha entesa.

En el discurs informatiu televisiu, a més a més, el text s'interrelaciona amb la imatge en graus diversos.

Als mitjans interactius, en què domina la llengua escrita, la transmissió deixa de ser lineal i el text inclou recursos del mateix mitjà interactiu i del radiofònic i el televisiu.

Adequem la redacció dels textos a les característiques de cada mitjà i fem ús dels recursos disponibles per assegurar-nos que el missatge és comprensible per al conjunt de l'audiència.

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard, 2.1.2.2. Esports: el llenguatge esportiu, 2.1.3.4. Entreteniment i ficció: la llengua en els continguts d'entreteniment i ficció, 2.4.6. Ús de la llengua: convencions

2.4.4.1.1. Naturalitat i senzillesa

El discurs audiovisual requereix la màxima naturalitat i simplicitat. Per ser clars, triem rigorosament les paraules, estructurem ordenadament els continguts i renunciem a les complicacions innecessàries.

Si per designar un concepte podem optar entre una paraula natural i una que no ho sigui tant, triem la més natural. En general, preferim les paraules més habituals i freqüents en la llengua parlada.

comicis	eleccions
facultatiu	metge, especialista
missiva	carta
rotatiu	diari
efectuar, realitzar	fer
ràpidament	de seguida, de pressa, a corre-cuita

No recorrem als termes menys habituals com a primera opció, però, si no causen estranyesa a l'audiència, en un context formal els fem servir com a opció secundària, un cop ja hem dit el terme més natural, per evitar repeticions.

Fem compatibles la naturalitat i la senzillesa amb la precisió i el rigor.

MU: 2.4.4.2. Redacció: estructura del text, 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius

2.4.4.1.2. Precisió

En la transmissió de continguts informatius busquem termes precisos que designin de la manera més exacta i sense ambigüïtats ni vaguetats el concepte que volem expressar. Ajustem l'enfocament, la quantitat de detalls i les paraules que fem servir a la matèria que tractem i a l'audiència a què ens adrecem.

Difonem els continguts de manera precisa i alhora planera. Si divulguem una matèria complexa, busquem paraules que designin sense inexactituds el que volem transmetre. Si un terme precís pot ser incomprendible per a un sector de l'audiència, l'expliquem.

Quan cal precisió, limitem l'ús de paraules massa genèriques que englobin conceptes molt diferents i que puguin resultar ambigües.

Expressió genèrica	Expressió més precisa
Ha fet una peça .	Ha compost la música / ha escrit la lletra d'una cançó / d'una òpera . Ha redactat una notícia . Ha acabat de cosir una camisa . [...]

Certes paraules d'ús habitual, que, en general, són l'opció més natural i preferible, conviuen amb altres de no tan freqüents que expressen el mateix amb més matisos. Fem servir les diferents alternatives amb propietat, amb el seu significat específic, en el context adequat i sense excloure el terme més habitual.

Terme genèric d'ús habitual	Alternatives més precises
dir	afirmar, explicar, comentar, assegurar, argumentar, confirmar, declarar, manifestar, concloure, suggerir, proposar, puntualitzar...

La formulació clara del que volem dir, l'obtenim tant amb la tria de paraules precises com amb la redacció del conjunt del text.

 Molts veïns posaven en dubte la versió de l'explosió de gas des del primer moment, perquè la falta de pudor i l'existència d'una fumera negra no soLEN anar associades a aquest tipus d'accidents.	 Des del primer moment molts veïns posaven en dubte la versió de l'explosió de gas perquè no se sentia pudor i es veia una fumera negra, factors que no soLEN anar associats a aquest tipus d'accidents.
--	---

Ens expressem amb propietat, i no amb vaguetat ni de manera aproximada. Si tractem camps específics del coneixement, expliquem els continguts amb rigor i fem servir la terminologia apropiada.

 Aquesta història és un altre exemple de les dificultats que suposa delimitar la frontera entre la ciència i l'ètica.	 Aquesta història és un altre exemple de les dificultats que suposa delimitar, en el camp de la ciència, la frontera entre el que és ètic i el que no ho és .
Empúries és molt coneguda pel seu jaciment arqueològic.	Empúries és un jaciment arqueològic molt conegut .

2.4.4.1.3. Concisió

Fem servir un llenguatge concís; ometem tot el que no faci falta per transmetre els continguts. En general, si podem expressar clarament un concepte amb una sola paraula, no en fem servir dues. Ens estalviem les paraules i expressions buides i tòpiques, però no retallarem les necessàries perquè el discurs sigui natural i clar.

 !	
L'acusat va prestar declaració el passat dimarts davant el jutge del cas .	L'acusat va declarar dimarts davant el jutge.
Els Mossos d'Esquadra han procedit a realitzar un escorcoll a les instal·lacions aeroportuàries del Prat.	Els Mossos d'Esquadra han es-corcollat l'aeroport del Prat.

MU: 2.4.4.4.1. Llargada i ordre de la frase: llargada de la frase, 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius

2.4.4.1.4. Riquesa expressiva

Posem la riquesa lèxica i la creativitat al servei d'un discurs clar i atractiu. Ni repetim termes tòpics ni anem a buscar paraules o expressions que poca gent entén.

Quan hi ha més d'una manera de formular la mateixa idea, evitem que l'ús sistemàtic de certes paraules i expressions n'arraconi d'altres de més naturals i específiques de la nostra llengua.

!	✓
preferir	estimar-se més
significar	voler dir
oblidar	descuidar-se
preocupar	amoïnar
utilitzar, usar	fer servir
digerir	pair
contagiar	encomanar

MU: 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius

2.4.4.2. Estructura del text

L'estructura dels textos informatius audiovisuals ha de reunir quatre característiques principals: coherència, jerarquizació, progressivitat i contextualització.

2.4.4.2.1. Coherència del text

Redactem els textos amb coherència, de manera que no hi hagi cap discontinuitat que pugui dificultar la comprensió per part de l'audiència. En un text ben construït, les frases se succeeixen sense trencaments.

⚠️	✓
Avui continuen les declaracions dels testimonis del tiroteig que hi va haver en uns gran magatzems de Phoenix. Divendres ho van fer les deu persones que eren a la gasolinera del centre comercial.	Avui continuen les declaracions dels testimonis del tiroteig que hi va haver en uns gran magatzems de Phoenix. Divendres van declarar les deu persones que eren a la gasolinera del centre comercial.

Aquest cap de setmana, milers de iemenites han sortit al carrer a Sanà. Els manifestants han paralitzat la capital del país per exigir la caiguda del règim.	Aquest cap de setmana, milers de ciutadans del lemen han sortit al carrer a Sanà. Els manifestants han paralitzat la capital del país per exigir la caiguda del règim.
--	---

En el primer cas, la falta de coherència consisteix en el fet que s'introduceix “ho van fer” pensant en un antecedent, “declarar”, que realment no hi és. En el segon es fa referència a un país del qual no s'ha parlat, perquè el referent era un gentilici.

Dins de les oracions i del text, respectem els paralelismes i la simetria entre els termes relacionats.

	
La reunió ha estat important no tant pel que s'hi ha decidit sinó perquè hi ha hagut unanimitat.	La reunió ha estat important no tant pel que s'hi ha decidit com perquè hi ha hagut unanimitat. La reunió ha estat important no pel que s'hi ha decidit sinó perquè hi ha hagut unanimitat.
Tant Joan Puig, pels veïns, i Maria Casas, per l'Ajuntament, han aprovat el projecte.	Tant Joan Puig, pels veïns, com Maria Casas, per l'Ajuntament, han aprovat el projecte.
Per una banda , els blaugranes saben que han de guanyar el partit. I els madridistes no es poden permetre una altra jornada en blanc.	Per una banda , els blaugranes saben que han de guanyar el partit. Per l'altra , els madridistes no es poden permetre una altra jornada en blanc.

Igualment, vigilem la concordança entre el subjecte i el verb, sobretot quan hi ha elements intercalats i amb les frases de relatiu.

	
La ministra , juntament amb el conseller del sector, han firmat el traspàs de competències.	La ministra , juntament amb el conseller del sector, ha firmat el traspàs de competències.
Aquest és un dels carrers que ha quedat tallat a causa de la fuita de gas.	Aquest és un dels carrers que han quedat tallats a causa de la fuita de gas.
I, en el partit d'ahir, el festival de triples de les jugadores gallegues van acabar de complicar-ho tot.	I, en el partit d'ahir, el festival de triples de les jugadores gallegues va acabar de complicar-ho tot.
La falta de visibilitat per la tempesta de neu i per la boira van ser les causes de l'accident.	La falta de visibilitat per la tempesta de neu i per la boira va ser la causa de l'accident.

2.4.4.2.2. Jerarquització del text

Redactem el text de manera que la informació estigui jerarquitzada d'acord amb la importància o bé la novetat de les dades, depenent del context i l'objectiu de la informació.

Per exemple, en una notícia nova, sense context previ, l'objectiu és introduir la informació, i, per fer-ho, anem del que és general al que és concret.

Notícia de les 11.00

Acabem de saber que aquest matí hi ha hagut un intens terratrèmol a Mèxic.

El sisme, que ha afectat especialment l'estat d'Oaxaca, al centre del país, s'ha notat cap a les 3 de la matinada hora local, quan aquí eren les 10 del matí, i ha estat d'una intensitat de 8,3 graus. Encara no se sap si hi ha hagut víctimes mortals ni qui és l'abast de les destrosses.

En una notícia ja coneguda introduïm les novetats per ordre d'importància i recuperem la informació essencial ja oferta.

Notícia de les 15.00

Quaranta-nou persones mortes i un nombre indeterminat de ferits és el balanç, encara provisional, del terratrèmol que hi ha hagut aquest matí a Mèxic. L'epicentre s'ha situat a quaranta quilòmetres de la ciutat d'Oaxaca, al centre del país. El sisme ha estat d'una intensitat de 8,3 graus i ha anat acompanyat de diverses rèpliques. S'ha notat cap a les tres de la matinada hora local, quan aquí eren les deu del matí. A conseqüència del terratrèmol s'han enfonsat alguns edificis del centre de la ciutat i ha quedat interromput el subministrament de gas i electricitat.

2.4.4.2.3. Progressivitat del text

Procurem que el text tingui una estructura progressiva i que quedi ben integrat en el conjunt del discurs, de manera que les dades noves que hi anem afegint es puguin entendre a partir de les que hem aportat anteriorment.

Són imatges dels equips de rescat intentant entrar a l'avió sinistrat ahir a l'Iran. Vint-i-nou passatgers van sobreviure a l'impacte, tot i que alguns estan molt greus. Almenys setanta-set persones van morir. La falta de visibilitat per la tempesta de neu i la boira va ser la causa de l'accident, segons el ministre de Transports i Carreteres. **Els habitants de la ciutat de Tabriz** estan consternats.

Són imatges dels equips de rescat intentant entrar a l'avió sinistrat ahir a l'Iran. Vint-i-nou passatgers van sobreviure a l'impacte, tot i que alguns estan molt greus. Almenys setanta-set persones van morir. La falta de visibilitat per la tempesta de neu i la boira va ser la causa de l'accident, segons el ministre de Transports i Carreteres. **Els habitants de la ciutat de Tabriz, on va caure l'aparell,** estan consternats.

2.4.4.2.4. Contextualització del text

Perquè la informació s'entengui, procurem donar les dades rellevants per contextualitzar-la segons la proximitat en el temps i l'actualitat de la notícia, i aportem tots els detalls o explicacions pertinents quan es tracta d'una notícia d'un àmbit específic. Mirem d'oferir la informació pensant en una audiència general, que no necessàriament té tots els coneixements i referents que permeten entendre certes dades específiques de les diverses matèries tractades.

 !	
Un testimoni protegit ha declarat sobre l'attemptat d'Atocha .	Un testimoni protegit ha declarat sobre l'attemptat de l'11 de març a l'estació d'Atocha, a Madrid .
Aquest matí, Ferrari ha presentat en societat a Maranello l' F-150 , el monoplaça amb què competirà aquest any . El nou cotxe de Fernando Alonso i Felipe Massa té com a novetats principals el kers i l'aleró mòbil al darrere.	Aquest matí, Ferrari ha presentat en societat a Maranello, seu de la marca , l' F-150 , el monoplaça amb què competirà aquest any en la Fórmula 1 . El nou cotxe de Fernando Alonso i Felipe Massa té com a novetats principals el kers, un dispositiu per aprofitar l'energia de la frenada , i l'aleró mòbil al darrere.

Com a recurs estilístic excepcional, per crear expectativa, podem encapçalar una informació amb una frase descontextualitzada que s'entindrà amb el que direm tot seguit.

Cues, cues i més cues. Centenars de passatgers s'aglomeren davant dels taulells de facturació de l'aeroport de Prat.

2.4.4.3. Estils de frase

En el llenguatge audiovisual donem preferència als estils de frase més clars i directes, que afavoreixen la comprensió immediata del missatge. Per això, en general, ens estimem més les frases verbals, afirmatives i en veu activa.

2.4.4.3.1. Frases d'estil verbal

Sempre que sigui possible, ens estimem més utilitzar frases d'estil verbal que no pas nominal. Si podem expressar una idea de manera directa amb un verb no l'expressem amb un nom o un conjunt de noms. L'estil verbal és més pròxim al llenguatge parlat i és més fluid.

Fins dijous està obert el termini per a la selecció de les trenta estàtues humanes de la Rambla de Barcelona. Els sol·licitants que superin el procés tindran permís per a la seva instal·lació .	Fins dijous està obert el termini per seleccionar les trenta estàtues humanes de la Rambla de Barcelona. Els sol·licitants que superin el procés tindran permís per instalar-s'hi .

Amb tot, no sempre la frase verbal és la més adequada.

Milers de tunisians han sortit al carrer després que ha caigut el règim.	Milers de tunisians han sortit al carrer després de la caiguda del règim.

2.4.4.3.2. Frases afirmatives

En general, preferim les frases afirmatives, que permeten transmetre una idea de manera més directa que no pas les negatives.

No acumulem en una mateixa frase partícules negatives ni termes que continguin una idea de negació o d'omissió perquè això pot confondre l'audiència.

Guardiola ha parlat de l'actuació de l'equip en l'últim partit de Lliga, no sense abans fer una referència explícita a les recents polèmiques arbitrals.	Guardiola ha parlat de l'actuació de l'equip en l'últim partit de Lliga, però abans ha fet una referència explícita a les recents polèmiques arbitrals.
La directora es va sorprendre davant d'una absència de respistes que no s'esperava.	La directora es va sorprendre que no hi hagués respistes .
Pere Ramon continuarà una temporada més, com a mínim, com a director de l'orquestra. La notícia no per esperada no ha deixat d'agafar per sorpresa.	Pere Ramon continuarà una temporada més, com a mínim, com a director de l'orquestra. La notícia, encara que era esperada, ha agafat tothom per sorpresa .

2.4.4.3.3. Frases en veu activa

Ens expressem preferiblement amb frases en veu activa, que són les habituals en la llengua parlada espontània i, en general, segueixen el que es considera ordre neutre de la frase (subjecte + verb + complements). L'ordre neutre és el més fàcil de captar per l'audiència i respon a una intenció merament expositiva.

La policia ha detingut quatre sicaris mafiosos a Barcelona.

Quan volem focalitzar l'atenció en l'element que rep l'acció, el situem al començament de la frase i el dupliquem

amb un pronom. Aquesta estructura només és possible quan hi ha un context previ que fa que l'element desplaçat ja sigui conegut.

Cau Pietro della Francesca. Al cap mafíos, l'ha detingut la policia a Barcelona.

En aquest cas, també podem fer servir la frase passiva.

Cau Pietro della Francesca. El cap mafíos ha estat detingut per la policia a Barcelona.

Quan l'element que volem destacar no és conegut perquè no té context previ només és possible la frase passiva.

Un important cap mafíos ha estat detingut per la policia a Barcelona.

Quan volem focalitzar l'atenció en l'acció en si mateixa i ometre qui l'ha feta, en general preferim la passiva pronominal a la passiva perifràstica.

Passiva perifràstica

Avui **ha estat obert** el termini per presentar les al·legacions al projecte.

Passiva pronominal

Avui **s'ha obert** el termini per presentar les al·legacions al projecte.

No recorrem a la passiva pronominal quan la frase podria ser ambigua.

 Passiva pronominal	 Passiva perifràstica
Entre els presumptes compradors que s'han detingut , n'hi ha molts amb antecedents policials.	Entre els presumptes compradors que han estat detinguts , n'hi ha molts amb antecedents policials.

ÉsADIR: La frase. Veu passiva / veu activa a la ràdio i a la televisió.
Passiva pronominal. Focalització

2.4.4.4. Llargada i ordre de la frase

Elaborem frases que tinguin un ordre i una llargada adequats per transmetre uns continguts que sovint són complexos. El temps i l'espai de què disposem són limitats i això ens obliga a condensar la informació i a ordenar-la de la manera més eficaç per afavorir la comprensió immediata del missatge.

En els textos informatius orals procurem acostar-nos a l'anomenat estil conversacional, és a dir, el que adopten els parlants per transmetre's oralment una informació en un context formal.

ÉsADIR: Tipus de frases. Ordre neutre

2.4.4.4.1. Llargada de la frase

En general, preferim les frases breus. Tot i això, procurem alternar frases curtes i frases llargues per donar un ritme adequat al text, evitar que resulti monòton i facilitar-ne la lectura.

Si una frase és excessivament llarga i conté massa informació, la reformulem i en distribuïm el contingut entre diverses frases més curtes.

El fet que el jutge que porta el cas de les persones mortes aquest any al geriàtric de Rubí, en el torn de nit, en què treballava Josep Garcia, hagi ordenat exhumar els cadàvers, ha portat Garcia, segons el seu advocat, a voler declarar un altre cop, perquè sembla que té alguna cosa per explicar.

El jutge que porta el cas del geriàtric de Rubí ha ordenat exhumar els cadàvers de les persones mortes aquest any coincidint amb el torn de nit, en què treballava Josep Garcia. Això ha fet que Garcia, segons el seu advocat, vulgui declarar un altre cop, perquè sembla que té alguna cosa per explicar.

Evitem expressar-nos amb construccions complicades i eliminem els elements prescindibles de la frase.

Messi ha marcat el gol de la victòria amb la **seva** cama dreta.

Messi ha marcat el gol de la victòria amb la cama dreta.

No han servit de res els 19 punts de Marc Gasol, màxim anotador dels Grizzlies, en **el que ha estat** la tercera derrota consecutiva del seu equip.

No han servit de res els 19 punts de Marc Gasol, màxim anotador dels Grizzlies, en la tercera derrota consecutiva del seu equip.

Avui, el patronat del Liceu decidirà si precinta **o no** les instal·lacions del teatre després dels problemes d'humitats detectats.

Avui, el patronat del Liceu decidirà si precinta les instal·lacions del teatre després dels problemes d'humitats detectats.

Avui ha mort Luis García-Berlanga, als 89 anys d'edat .	Avui ha mort Luis García-Berlanga, als 89 anys.
Amb cada donació individual es recull sang per atendre tres persones diferents .	Amb cada donació individual es recull sang per atendre tres persones.
La cimera es durà a terme el proper mes de maig .	La cimera es farà al maig.

La brevetat no ens ha de portar a ometre elements grammaticals o informatius necessaris, sense els quals la transmissió del missatge és confusa o incompleta.

	
Ja ha començat el recompte de les votacions per la independència al Sudan del Sud.	Ja ha començat el recompte de vots en el referèndum per la independència que s'ha fet al Sudan del Sud.
Quan fan divuit anys sovint es troben sense la possibilitat d'un permís de treball .	Quan fan divuit anys sovint es troben sense la possibilitat de tenir un permís de treball .

MU: 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius

2.4.4.4.2. Ordre de la frase

Situem els elements de la frase d'acord amb la intenció que hi vulguem donar i de manera que resulti comprensible immediatament. Una mateixa frase es pot plantejar de maneres diferents segons el que vulguem destacar.

En l'últim mes, **cent personnes** han mort per les inundacions a l'estat indi de Bengala Occidental.

En l'últim mes, **han mort** cent personnes per les inundacions a l'estat indi de Bengala Occidental.

En l'últim mes, **les inundacions** han causat la mort de cent personnes a l'estat indi de Bengala Occidental.

Les inundacions han causat la mort de cent personnes a l'estat indi de Bengala Occidental en l'últim mes.

Algunes combinacions dels elements de la frase dificulten la comprensió i procurem evitar-les.

En l'últim mes, han mort a l'estat indi de Bengala Occidental, per les inundacions, cent personnes.

2.4.4.4.3. Ordre dels elements de la frase

Evitem que els elements bàsics de la frase (subjecte, verb i complement directe) estiguin massa separats.

	
La pluja, el vent i els nervis van estar a punt d' apartar del títol de 125 centímetres cúbics Marc Márquez .	La pluja, el vent i els nervis van estar a punt d' apartar Marc Márquez del títol de 125 centímetres cúbics.
Aquest matí, el tortosí ha analitzat amb Raül Agné el partit .	Aquest matí, el tortosí ha analitzat el partit amb Raül Agné.

No separem el pronom relatiu de l'element al qual fa referència, que ha de ser immediat.

	
Girona ha homenatjat avui els morts de la Guerra Civil enterrats a la fossa comuna del cementiri vell amb una placa d'homenatge .	Girona ha homenatjat avui amb una placa d'homenatge els morts de la Guerra Civil enterrats a la fossa comuna del cementiri vell.
Un jutge investiga si es van pagar comissions il·legals en la venda d'uns submarins al Pakistan que haurien anat a parar al partit del govern.	Un jutge investiga si en la venda d'uns submarins al Pakistan es van pagar comissions il·legals que haurien anat a parar al partit del govern.

Ordenem els complements de la manera més natural possible i evitem l'ambigüïtat i els possibles malentesos.

ÉsADIR: L'ordre de mots a la ràdio i a la televisió. Col·locació de l'adjectiu

2.4.4.4.4. Incisos i relatius

Evitem acumular incisos en una mateixa frase i fer-ne servir de massa llargs per no dificultar la lectura i la comprensió del text. Mirem de no separar amb incisos elements com el subjecte i el verb o el verb i el complement directe.

Hi ha, però, diu Abarca , indicis positius.	Però Abarca diu que hi ha indicis positius.
El detingut, Josep Caus, segons el seu advocat, Jaume Prats, designat d'ofici , era fora del país.	El detingut, Josep Caus, era fora del país, segons el seu advocat, Jaume Prats, designat d'ofici.
L'advocat de Sergi Miró, l'empresari empresonat des de la setmana passada acusat de frau a la Seguretat Social per falsificació de contractes a aturats , presentarà demà al jutge la petició de llibertat sota fiança.	L'advocat de l'empresari Sergi Miró presentarà demà al jutge la petició de llibertat sota fiança. L'empresari està empresonat des de la setmana passada acusat de frau a la Seguretat Social per falsificació de contractes a aturats.

2.4.4.4.5. Posició de l'adverbi

Procurem no posar darrere del verb, sistemàticament, adverbis com *ja*, *també*, *només* o *encara*.

El Barça està centrat ja en el partit de dimecres de Lliga de Campions.	El Barça ja està centrat en el partit de dimecres de Lliga de Campions.
El fred de rigorós hivern afecta també una bona part de la península Ibèrica.	El fred de rigorós hivern també afecta una bona part de la península Ibèrica.

La pacient té només un 20 per cent de capacitat pulmonar.	La pacient només té un 20 per cent de capacitat pulmonar.
No hi ha encara xifres oficials dels morts pels aldarulls.	Encara no hi ha xifres oficials dels morts pels aldarulls.

2.4.4.5. Tria de paraules i recursos expressius

2.4.4.5.1. Reiteració i repeticions

En la informació, sobretot l'oral, reiterem els conceptes més importants de la notícia per assegurar-nos que no es perden.

Per reiterar un concepte podem repetir les mateixes paraules, sempre que siguin naturals i les distribuïm adequadament i amb mesura.

Evitem, en canvi, repetir els mateixos conceptes, les mateixes paraules o termes de la mateixa família si la repetició no ajuda a transmetre els continguts, resulta monòtona, tòpica o cacofònica i evidencia falta de recursos.

L'àrea de **Servei a l'Usuari serveix** per atendre **l'usuari**.

L'àrea de Servei a l'Usuari ofereix informació i respon les consultes sobre tràmits.

Els Mossos d'Esquadra es decanten per la hipòtesi que la desaparició, ahir, d'un **taxista** de Barcelona va ser un muntatge del mateix **taxista**. Durant les nou hores en què el **taxista** no va donar senyals de vida es va generar l'alarma i els seus companys de feina es van mobilitzar per localitzar-lo.

Els Mossos d'Esquadra es decanten per la hipòtesi que la desaparició, ahir, d'un **taxista** de Barcelona va ser un muntatge **seu**. Durant les nou hores en què el **taxista** no va donar senyals de vida es va generar l'alarma i els seus companys de feina es van mobilitzar per localitzar-lo.

Els sinònims són una bona eina per evitar repeticions, però no en fem un ús abusiu i indiscriminat.

Evitem repetir-nos en un mateix text, però també en un context més ampli. Per exemple, en una successió d'informacions no incloem a cada peça la paraula *avui*, que en general es pot sobreentendre i si es repeteix tant acaba resultant monòtona. Si convé, fem servir expressions més precises que concretin l'hora o la part del dia, o que determinin el temps a partir del moment present: *a les dotze del migdia, aquest migdia, fa dues hores*.

Igualment, evitem remarcar insistentment i amb pocs recursos la novetat del que expliquem.

El Circ Cric té una **nova** vela i un **nou** format i comença una **nova** gira per les Balears i Catalunya.

El Circ Cric, amb vela i format **nous**, comença una **altra** gira per les Balears i Catalunya.

Alguns verbs, com ara *estrenar* o *inaugurar*, ja inclouen la idea de novetat i no cal repetir-la per altres mitjans.

El Circ Cric **estrena** una **nova** vela i un **nou** format i comença una nova gira per les Balears i Catalunya.

El Circ Cric **estrena** vela i format i comença una nova gira per les Balears i Catalunya.

Si repetim amb finalitat estilística, per insistir en una idea determinada, fem servir adequadament els recursos lingüístics.

El Circ Cric **estrena** una **nova** vela i un **nou** format i comença una **nova** gira per les Balears i Catalunya.

El Circ Cric **està d'estrena: nova** vela, **nou** format i **nova** gira per les Balears i Catalunya.

No repetim idees irrelevants ni diem exactament el mateix a la introducció, al cos de la informació i a les declaracions. Si el conjunt del discurs està constituït per diferents elements, els organitzem perquè resultin coherents i no continguin repeticions involuntàries.

2.4.4.5.2. Elisions, pronoms, sinònims i sobreentesos

Per evitar repeticions no volgudes disposem de diversos recursos estilístics, com ara l'elisió.

Repetició	Elisió
 Convergència i Unió, amb sis regidors , ha anunciat que mirarà d'arribar a un acord amb els tres regidors d'Esquerra.	 Convergència i Unió, amb sis regidors , ha anunciat que mirarà d'arribar a un acord amb els tres d'Esquerra.

Els pronoms febles també ens serveixen per evitar repeticions innecessàries i permeten prescindir de termes comodí com ara *qüestió* o *tema*.

Repetició	Ús de pronoms
 Li pren la pilota , es desfà de quatre rivals, i passa la pilota .	 Li pren la pilota , es desfà de quatre rivals, i la passa.
Els usuaris de l'autobús demanen que torni a l'horari anterior. La setmana que ve l'Ajuntament i l'empresa de transport parlaran de la qüestió amb dades exactes damunt la taula.	Els usuaris de l'autobús demanen que torni a l'horari anterior. La setmana que ve l'Ajuntament i l'empresa de transport en parlaran amb dades exactes damunt la taula.

Per evitar repeticions també recorrem als sinònims, però tenint present que no totes les paraules tenen un sinònim i que poques vegades són intercanviables en tots els contextos. Si amb una elisió o amb un pronom podem evitar fàcilment la repetició, en general no recorrem a un sinònim.

Sinònim	Elisió / Pronom
	
<p>Convergència i Unió, amb sis regidors, ha anunciat que mirarà d'arribar a un acord amb els tres edils d'Esquerra.</p>	<p>Convergència i Unió, amb sis regidors, ha anunciat que mirarà d'arribar a un acord amb els tres edils d'Esquerra.</p>
<p>Li pren la pilota i passa l'esfèrica.</p>	<p>Li pren la pilota i la passa.</p>

Si en un text ens hem de referir més d'una vegada a la mateixa cosa, en la primera referència fem servir la denominació principal —la paraula més precisa, habitual i fàcilment comprensible per designar el concepte— i reservem els sinònims com a alternatives secundàries.

No substituïm de manera exclusiva la denominació principal per sinònims parcials, més genèrics o menys comprensibles, ni els fem servir en la primera referència.

!	✓
<p>A Perpinyà, dues persones han mort en un aterratge d'emergència a l'aeroport. A l'aparell sinistrat hi anaven sis persones.</p>	<p>A Perpinyà, dues persones han mort en un aterratge d'emergència a l'aeroport. A l'helicòpter sinistrat hi anaven sis persones.</p>

Fem servir els sinònims amb propietat. Vigilem amb els matisos valoratius que introduceixen alguns sinònims parcials. Una cosa és *ha dit*, *ha declarat* o *ha afirmat* i una altra *ha reconegut* o *ha confessat*.

Mirem de no fer servir ni com a terme principal ni com a sinònim denominacions tòpiques que ens allunyen de la naturalitat o que dificulten la comprensió.

	
el bitllet verd nord-americà	el dòlar
l'inquilí de la Casa Blanca	Barack Obama el president dels Estats Units

Evitem fer servir denominacions secundàries basades en sobreentesos excessius. No donem per descomptat que tothom sap el mateix. Ajustem els sobreentesos al context.

	
El mag de Cupertino es retira per una malaltia.	Steve Jobs, cofundador de l'empresa Apple , es retira per malaltia.
El Suprem decideix que els ciutadans poden ser indemnitzats pels retards de l' Alt Tribunal .	El Suprem decideix que els ciutadans poden ser indemnitzats pels retards del Tribunal Constitucional .
Sandro Rosell diu que encara no s'han assegut a parlar de la renovació del de Santpedor .	Sandro Rosell diu que encara no s'han assegut a parlar de la renovació de Pep Guardiola .
El tenista de Manacor no ha pogut guanyar Federer.	Nadal no ha pogut guanyar Federer.

Si fem servir designacions diferents com a equivalents, proporcionem la informació necessària per evitar cap confusió.

	
<p>JARC denuncia que els escorxadors no respecten el preu del conill que fixa la llotja.</p> <p>Així, el sindicat agrari diu que els productors perden uns 40 cèntims per quilo respecte al preu de cost.</p>	<p>El sindicat agrari JARC denuncia que els escorxadors no respecten el preu del conill que fixa la llotja.</p> <p>Així, el sindicat diu que els productors perden uns 40 cèntims per quilo respecte al preu de cost.</p>
<p>L'expresident nord-americà Jimmy Carter serà dijous que ve a Barcelona per rebre el Premi Internacional Catalunya, que li ha atorgat la Generalitat. El premi Nobel de la Pau, Jimmy Carter rebrà aquest guardó per la seva trajectòria en defensa dels drets humans arreu del món.</p>	<p>L'expresident nord-americà, i premi Nobel de la Pau, Jimmy Carter serà dijous que ve a Barcelona per rebre el Premi Internacional Catalunya, que li ha atorgat la Generalitat. Carter rebrà aquest guardó per la seva trajectòria en defensa dels drets humans arreu del món.</p>

En la informació, limitem l'ús de sobrenoms com a sinònims secundaris i evitem fer servir sobrenoms que tinguin connotacions valoratives.

	
<p>La Fiscalia de Milà demanarà avui portar a judici de manera immediata el primer ministre italià, Silvio Berlusconi. Els fiscals acusen Il Cavaliere d'abús de poder i de prostitució de menors.</p>	<p>La Fiscalia de Milà demanarà avui portar a judici de manera immediata el primer ministre italià, Silvio Berlusconi. Els fiscals l'acusen d'abús de poder i de prostitució de menors.</p>

El primer ministre italià, Silvio Berlusconi, acusa la magistratura de Milà d'actuar amb ànims subversius. El *premier* podria ser jutjat per la via ràpida per abús de poder i prostitució de menors. El partit **del Cavaliere** contraataca i en un comunicat denuncia que la Fiscalia vol decidir la sort d'Itàlia amb una sentència en lloc de fer-ho amb els vots dels ciutadans.

El primer ministre italià, Silvio Berlusconi, acusa la magistratura de Milà d'actuar amb ànims subversius. El *premier* podria ser jutjat per la via ràpida per abús de poder i prostitució de menors. El partit **de Berlusconi** contraataca i en un comunicat denuncia que la Fiscalia vol decidir la sort d'Itàlia amb una sentència en lloc de fer-ho amb els vots dels ciutadans.

MU: 2.4.4.6. Redacció: tractament dels noms propis, 2.4.4.12.3. Les traduccions en la informació: l'ús dels pronoms en les traduccions

ÉSADIR: Ús abusiu dels sinònims

2.4.4.5.3. Neologismes

Recollim i difonem els termes nous necessaris per transmetre la informació, però no escampem indiscriminadament qualsevol paraula nova. Si fem servir una paraula no prou coneguda pel conjunt de l'audiència, l'expliquem per assegurar-nos que l'entén tothom.

Al web s'explica què són el **“grooming”**, **l’assetjament sexual a menors per internet**, o el **“sexting”**, **la tramesa de continguts sexuals**.

La consola és **retrocompatible**, hi funcionen els jocs de versions anteriors.

Adoptem un manlleu quan no hi ha cap terme equivalent en català per expressar un concepte nou, o quan un manlleu determinat està molt introduït i les alternatives possibles no satisfan del tot les necessitats comunicatives, però, en general, quan podem triar entre una paraula en català i una en una altra llengua, preferim fer servir la catalana.

 Us podeu fer followers nostres al Facebook i al Twitter.	 Us podeu fer seguidores nostres al Facebook i al Twitter.
--	---

MU: 2.4.1.3. Model de llengua estàndard: llengua funcional i en evolució constant

2.4.4.5.4. Tecnicismes i altres paraules d'ús restringit

Evitem els termes i les expressions poc habituals o poc generals, com ara tecnicismes innecessaris, termes erudits o d'ús exclusivament literari i llatinismes. Si el conjunt de l'audiència no coneix prou un terme concret, no el fem servir en la informació general. Si cal utilitzar-lo perquè és el que designa de la manera més precisa un concepte determinat, l'acompanyem d'una explicació perquè es pugui entendre bé.

 Va fallar l'alarma que avisa els pilots si no han desplegat els " flaps " o els " slats ".	 Va fallar l'alarma que avisa els pilots si no han desplegat els alerons .
	Va fallar l'alarma que avisa els pilots si no han desplegat els " flaps " o els " slats ", és a dir, els dispositius de les ales que ajuden a reduir la velocitat de l'avió.
El jugador té una tendinopatia al vast extern del genoll esquerre.	El jugador té una lesió en un tendó del genoll esquerre.

En general ens estimem més una explicació entenedora, encara que resulti una mica més llarga, que una sola paraula difícil d'entendre o de dir.

Cal prendre mesures que afavoreixin la **desestacionalització del turisme**.

Cal prendre mesures que **ajudin a allargar la temporada turística durant tot l'any**.

Evitem els localismes, les paraules d'argot i els colloquialismes. En la informació no fem servir paraules i expressions associades a situacions massa informals ni connotades com a vulgars.

Els Mossos desmantellen una xarxa internacional de **macarres**.

Els Mossos desmantellen una xarxa internacional de **proxenetes**.

L'acusat ha declarat que **anava pet / anava ben torrat / estava trompa / en portava una de bona** i no recorda què va passar.

L'acusat ha declarat que **anava begut** i no recorda què va passar.

2.4.4.5.5. Tòpics

Evitem els tòpics periodístics: expressions que neixen amb voluntat d'originalitat i que, de tan repetides, perdren força i frescor. Sovint els tòpics expressen de manera confusa, poc natural i prolix a el que podem dir de manera més clara, natural i breu.

Els Mossos desmantellen una xarxa internacional de **macarres**.

Els Mossos desmantellen una xarxa internacional de **proxenetes**.

L'acusat ha declarat que **anava pet / anava ben torrat /estava trompa / en portava una de bona** i no recorda què va passar.

L'acusat ha declarat que **anava begut** i no recorda què va passar.

tancar les portes	acabar, tancar, plegar, fer fallida
-------------------	-------------------------------------

procedir a l'obertura, obrir les portes,	obrir, començar, inaugurar
--	----------------------------

donar el tret de sortida	
--------------------------	--

caure precipitacions en forma de neu	nevar
--------------------------------------	-------

desenvolupar una investigació	investigar, fer recerca
-------------------------------	-------------------------

tirar la tovallola	rendir-se, deixar-ho córrer
--------------------	-----------------------------

Evitem associar repetidament, de manera tòpica, certs noms a certs adjetius.

espectacle dantesc

situació kafkiana

marc incomparable

parèntesi estival

drama humà

quantitat ingent

calma tensa

Evitem les frases tòpiques, de vegades procedents de títols d'obres d'art.

les reaccions no s'han fet esperar

la normalitat ha estat la tònica general / la tònica dominant

aquesta és la crònica d'una dimissió anunciada

el convidat no necessita presentació

la situació ha fet un gir de 180 graus

2.4.4.5.6. Eufemismes

En general, evitem els eufemismes periodístics i busquem l'expressió més directa i clara, sense paraules buides ni dissimulacions.

perdre la vida

morir

una llarga malaltia

càncer

Sobretot, evitem repetir eufemismes provinents de fonts interessades a disfressar els fets. Transmetem la informació amb termes senzills i clars, amb la màxima independència i mirant de no distorsionar la realitat.

	
regularitzar / reestructurar la plantilla	acomiar
danys col·laterals	morts i ferits, víctimes
accions	bombardejos
aèries	matar, exterminar
neutralitzar	pornografia
material per a adults neteja ètnica	genocidi
regular l'ús del burca als edificis municipals	prohibir l'ús del burca als edificis municipals
L'empresa està aplicant un pla de flexibilitat laboral per intentar fer front a les conseqüències de la crisi econòmica. Una de les primeres mesures ha estat la no renovació de contractes a prop d'un 25 per cent dels treballadors amb contracte eventual.	L'empresa retallarà llocs de treball per fer front a la crisi econòmica. Una de les primeres mesures és que no renovaran el contracte a una quarta part del personal eventual.

En alguns casos la societat mateixa genera eufemismes que arriben a tenir un ús comú. Sense contradir el principi de claredat, fem servir aquest tipus d'eufemismes com a sinònims per evitar repeticions, sobretot en usos formals, i d'acord amb l'ús que el terme concret tingui en la societat en un moment determinat. Quan una expressió directa pot resultar malsonant o ofensiva per a persones o grups, o pot menyscabar el dret a la intimitat d'algú, l'ometem o bé recorrem a un eufemisme innocu tenint en compte els principis de respecte a les persones.

cec, invident
presó, centre penitenciari
asil, geriàtric, residència de gent gran

2.4.4.5.7. Cacofonies

Procurem que la combinació casual de paraules no resulti cacofònica per repetició de sons, i que no provoqui rodolins o embarbussaments.

	
En un acte aquest vespre a Barcelona se celebren els setanta anys de la creació de la institució i els vint anys de la seva recuperació un cop restituït el Parlament.	En un acte aquest vespre a Barcelona se celebra que fa setanta anys que es va crear la institució i que en fa vint que es va recuperar, un cop restituït el Parlament.
Al ple, Joan Alier diu poc del pla POUM.	Al ple, Joan Alier no diu gran cosa del pla d'ordenació urbanística.

2.4.4.6. Tractament dels noms propis

Som curosos amb la manera com diem i escrivim els noms propis. El nom de les persones i el càrrec que ocupen, els noms de lloc i els d'entitats són dades essencials. Comprovem els noms i evitem vacil·lacions i errors de grafia i de pronúncia en les denominacions. Abans de dir per antena un nom propi en una llengua que no coneixem, ens assessorem sobre com l'hem de pronunciar.

En general, diem en la llengua original els noms propis de persona. Diem en català els noms d'entitats seguint l'ús social i els noms de lloc que tenen forma catalana. Si una denominació presenta vacil·lacions, optem per una forma única i una pronúncia coherent, que fem públiques a l'**ÉsADIR**.

MU: 2.4.5.3. Locució: pronúncia d'altres llengües

ÉsADIR: Noms propis

2.4.4.6.1. Casos de restricció dels noms propis

Prescindim dels noms propis que no aporten informació rellevant, sobretot si parlem d'un context allunyat del nostre.

 !	
Aquest matí hi ha hagut un tiroteig al barri de Devínska Nová Ves , a la capital eslovaca, Bratislava, on han mort set persones, segons la portaveu dels serveis d'emergència, Dominika Šulková .	Aquest matí hi ha hagut un tiroteig a la capital eslovaca, Bratislava , on han mort set persones, segons els serveis d'emergència .

Diem els noms propis rellevants, i si cal els repetim per assegurar-nos que l'audiència els assimila. Si són difícils de dir, limitem la quantitat de vegades que apareixen en els textos orals, sobretot si els diem en directe, i ens hi referim d'altres maneres.

Text oral	
 !	
El volcà Eyjafjallajökull continua actiu. Tot i això, les últimes observacions aèries han permès determinar que ja no en surt tanta cendra com els primers dies.	El volcà islandès que ha originat el caos aeri a Europa continua actiu. Tot i això, les últimes observacions aèries han permès determinar que ja no en surt tanta cendra com els primers dies.

Evitem un excés de noms propis, sobretot en els textos orals. Encara que un per un no siguin difícils, molts de seguits costen de transmetre i d'assimilar. Si és possible, simplifiquem les llargues enumeracions de noms, especialment si obliguen a fer incisos explicatius.

Text oral

La periodista **Cristina Morató** explica les vides de **Coco Chanel, Maria Callas, Jackie Kennedy, Wallis Simpson, Barbara Huntington, Eva Perón i Audrey Hepburn** en el llibre “Divas rebeldes”.

La periodista **Cristina Morató** explica en el llibre “Divas rebeldes” les vides de set dones famoses i rebels, **entre altres Maria Callas i Audrey Hepburn**.

MU: 2.4.6.1.6. Convencions gràfiques en els textos orals: tractament gràfic dels noms propis en els textos orals

2.4.4.6.2. Presentació dels noms propis

En general, la primera vegada que un nom propi concret apareix en una informació, el diem amb la denominació completa i l'acompanyem del context necessari perquè l'audiència l'identifiqui. Les següents vegades podem designar la persona, l'entitat o el lloc de manera més breu.

L'alcalde Vila ha assenyalat el Ministeri de Foment i el Departament d'Obres Pùbliques de la Generalitat com els màxims responsables de l'incompliment del compromís verbal que van adquirir amb l'Ajuntament ara fa cinc anys.

Segons **Vila**, si no s'obre l'enllaç nord a l'autopista, l'Ajuntament retardarà la concessió de la llicència d'activitats de la presó.

L'alcalde de Figueres, Santi Vila, ha assenyalat el Ministeri de Foment i el Departament d'Obres Pùbliques de la Generalitat com els màxims responsables de l'incompliment del compromís verbal que van adquirir amb l'Ajuntament ara fa cinc anys.

Segons **l'alcalde / Vila**, si no s'obre l'enllaç nord a l'autopista, l'Ajuntament retardarà la concessió de la llicència d'activitats de la presó.

Presentem els noms propis amb el grau de detall just perquè l'audiència situï els fets que expliquem, segons la proximitat i l'interès de la informació. Si ens referim a fets que passen en llocs allunyats del nostre entorn, els situem sense excedir-nos en detalls.

En la introducció de declaracions, identifiquem clarament la persona que parla, amb el nom i la funció. Evitem ometre aquestes dades, i també duplicar-les innecessàriament.

		
	Televisió	Ràdio
Els bombers esperen poder controlar avui l'incendi que crema des de diumenge a Eivissa. El vent i les característiques del terreny han dificultat les tasques d'extinció. Francesc Antich. INSERT / TALL DE VEU	Els bombers esperen poder controlar avui l'incendi que crema des de diumenge a Eivissa. El vent i les característiques del terreny han dificultat les tasques d'extinció. INSERT amb el rètol <i>Francesc Antich, president del Govern Balear</i>	Els bombers esperen poder controlar avui l'incendi que crema des de diumenge a Eivissa. El vent i les característiques del terreny han dificultat les tasques d'extinció, segons ha explicat el president del Govern Balear, Francesc Antich. TALL DE VEU

En la introducció de cròniques, evitem fòrmules en què el cronista es pugui confondre amb el protagonista de la notícia.

L'alcalde de Lleida, Àngel Ros, s'ha entrevistat amb **la ministra de Sanitat, Cristina Domènech.**

CRÒNICA

L'alcalde de Lleida, Àngel Ros, s'ha entrevistat amb **la ministra de Sanitat, Leire Pajín. Ens ho explica Cristina Domènech.**

CRÒNICA

L'alcalde de Lleida, Àngel Ros, s'ha entrevistat amb **la ministra de Sanitat, Leire Pajín.**

Cristina Domènech, bona tarda.

CRÒNICA

2.4.4.6.3. Posició dels noms propis

En general, no comencem una informació directament amb un nom propi. Perquè l'audiència l'identifiqui immediatament i no hagi de fer cap esforç per situar-lo, el procedim d'una introducció, sobretot si no és prou conegut. En alguns casos podem prescindir del nom.

David Cameron i Nick Clegg redoblen l'esforç de contenció i estudien una retallada pressupostària del 40 per cent.

El primer ministre britànic, David Cameron, i el viceprimer ministre, Nick Clegg, redoblen l'esforç de contenció i estudien una retallada pressupostària del 40 per cent.

El govern britànic redobla l'esforç de contenció i estudia una retallada pressupostària del 40 per cent.

En els textos orals els elements previs al nom serveixen, a més, per indicar a qui llegeix en quina llengua l'ha de pronunciar.

 <p>Angela Merkel, la cancellera alemanya, ha advertit que el seu govern es planteja exigir una aporació extra a les grans companyies d'energia.</p>	 <p>La cancellera alemanya, Angela Merkel, ha advertit que el seu govern es planteja exigir una aporació extra a les grans companyies d'energia.</p>
--	--

Si no ens podem estendre en explicacions en una primera frase, deixem per a més endavant, un cop ja hagim donat prou context, els noms concrets que requereixin presentació.

Entradeta	 <p>Jimmy Carter ha deixat Pyongyang després d'aconseguir la llibertat d'Aijalon Gomes.</p>	 <p>L'expresident dels Estats Units Jimmy Carter ha deixat Corea del Nord després d'aconseguir la llibertat del nord-americà empresonat per haver intentat entrar il·legalment al país.</p>
Cos de la informació	<p>Jimmy Carter va arribar dimecres a la capital nord-coreana per negociar l'excàrreció del professor d'anglès Aijalon Gomes, condemnat a vuit anys de treballs forçats per haver intentat entrar il·legalment al país.</p>	<p>Jimmy Carter va arribar dimecres a Pyongyang, la capital nord-coreana, per negociar l'excàrreció del professor d'anglès Aijalon Gomes, condemnat a vuit anys de treballs forçats.</p>

MU: 2.4.6.1.6. Convencions gràfiques en els textos orals: tractament gràfic dels noms propis en els textos orals

2.4.4.6.4. Reiteració dels noms propis

Reiterem els elements importants de la informació, com ara els noms propis, per assegurar-nos que l'audiència sap en tot moment de què parlem.

En intervencions com ara entrevistes, tertúlies o declaracions, mostrem regularment sobreescrits en pantalla el nom i la funció de la persona que parla o reiterem oralment aquestes dades perquè arribin també a qui s'incorpora a mitja emissió.

Evitem fer servir denominacions diferents per referir-nos a un mateix concepte si no proporcionem prou elements que permetin entendre que designen el mateix.

	
<p>L'activista sahraui Aminatu Haidar, en vaga de fam des de fa setze dies, ha rebut la visita de l'escriptor portuguès José Saramago i del senador per les illes Balears Pere Sampol.</p> <p>El premi Nobel ha expressat la seva admiració per Haidar i ha declarat que cal exigir al Marroc que compleixi els acords sobre el Sàhara.</p>	<p>L'activista sahraui Aminatu Haidar, en vaga de fam des de fa setze dies, ha rebut la visita de l'escriptor portuguès José Saramago i del senador per les illes Balears Pere Sampol.</p> <p>Saramago ha expressat la seva admiració per Haidar i ha declarat que cal exigir al Marroc que compleixi els acords sobre el Sàhara.</p>
	<p>L'activista sahraui Aminatu Haidar, en vaga de fam des de fa setze dies, ha rebut la visita de l'escriptor i premi Nobel portuguès José Saramago i del senador per les illes Balears Pere Sampol.</p> <p>Saramago ha expressat la seva admiració per Haidar i ha declarat que cal exigir al Marroc que compleixi els acords sobre el Sàhara.</p>

MU: 2.4.4.5.1. Tria de paraules i recursos expressius: reiteració i repeticions, 2.4.4.5.2. Tria de paraules i recursos expressius: elisions, pronoms, sinònims i sobreentesos

2.4.4.6.5. Noms de persona i càrrecs

Sovint les persones no són protagonistes de la informació per elles mateixes, sinó pel que representen, pel càrrec que exerceixen o pels fets en què intervenen. Si és així, i entre nosaltres no són prou coneudes, accompanyem el nom de la funció o bé prescindim del nom i ens referim directament al càrrec o la funció. En matèries allunyades del nostre entorn informatiu, evitem complicar la lectura i la comprensió amb noms propis concrets poc rellevants per a l'audiència.

 !	
<p>El ministre de Sanitat de Nigèria, Otu Onyebuchi, adverteix del risc d'extensió d'un brot de còlera que ha provocat la mort de més de 300 persones des del juny i que ja afecta 11 dels 36 estats del país.</p> <p>Segons el ministre, se n'han detectat prop de 6.500 casos en els últims tres mesos.</p>	<p>Les autoritats de Nigèria adverteixen del risc d'extensió d'un brot de còlera que ha provocat la mort de més de 300 personnes des del juny i que ja afecta 11 dels 36 estats del país. Segons el Ministeri de Sanitat, se n'han detectat prop de 6.500 casos en els últims tres mesos.</p>
<p>La ministra espanyola de Cultura, Àngeles González-Sinde, es reunirà demà amb la seva homòloga belga, Fadila Laanan.</p>	<p>La ministra espanyola de Cultura, Àngeles González-Sinde, es reunirà demà amb la seva homòloga belga.</p>

Als textos orals, quan el càrrec o la condició tenen més valor informatiu que el nom de la persona, en general en frases introductòries, posem primer aquesta dada i després el nom concret.

	
<p>Luis María Zengotitabengoa serà finalment extradit a Espanya. L'extradicció del presumpte membre d'ETA l'ha autoritzada avui la justícia belga.</p>	<p>El presumpte membre d'ETA Luis María Zengotitabengoa serà finalment extradit a Espanya. Ho ha autoritzat avui la justícia belga.</p>
<p>Albert Abelló, president de la Cambra de Comerç de Tarragona, s'ha mostrat convençut que les obres de l'autovia A-27, entre Valls i Montblanc, tindran un retard important.</p>	<p>El president de la Cambra de Comerç de Tarragona, Albert Abelló, s'ha mostrat convençut que les obres de l'autovia A-27, entre Valls i Montblanc, tindran un retard important.</p>

Identifiquem la persona segons la funció que té en la narració.

	
<p>Joel Joan, coprotagonista de "Pluja constant", diu que l'obra és pur teatre.</p>	<p>El president de l'Acadèmia del Cinema Català, Joel Joan, considera que la llei del cinema no s'ha de veure com un problema sinó com un repe.</p>
<p>Joel Joan, un actor declaradament culer, apostà per un 5 a 1 al clàssic.</p>	<p>Joel Joan, intérpret de dues cançons de "Porca Misèria", critica la poca difusió del pop català.</p>

Quan un màxim dignatari deixa de ser-ho, precedim el càrrec del prefix ex-, però en el moment que mor deixem d'aplicar-l'hi.

		
<p>l'expresident Companys</p>	<p>el president Companys</p>	<p>l'expresident Montilla</p>

Alguns atributs es mantenen invariables al llarg del temps.

l'exdictador xilè Augusto Pinochet

el dictador xilè Augusto Pinochet

2.4.4.6.6. Noms i cognoms

Els noms de persona presenten variacions segons el grau de formalitat i la necessitat de precisió. La persona que porta el nom és qui té l'última paraula sobre com l'anomenem. Fem públiques les denominacions recomanables a l'ESADIR.

En general, per designar algú de manera inequívoca, en la primera referència en diem el nom de pila i el primer cognom. En les següents referències en general en tenim prou amb el cognom.

La xef **Ruscalleda** és la nova ambaixadora de la Ruta del Xató. **Ruscalleda** s'encarregarà de promocionar aquest plat del Penedès.

La xef **Carme Ruscalleda** és la nova ambaixadora de la Ruta del Xató. **Ruscalleda** s'encarregarà de promocionar aquest plat del Penedès.

En alguns casos, quan el primer cognom és molt comú, diem els dos cognoms, o bé només el segon, seguint l'ús habitual.

Daniel Sánchez ha dit que l'Espanyol tindrà un gest d'agraïment cap a Andrés Iniesta.

Sánchez ha dit que l'Espanyol tindrà un gest d'agraïment cap a Andrés Iniesta.

Daniel Sánchez Libre ha dit que l'Espanyol tindrà un gest d'agraïment cap a Andrés Iniesta.

Sánchez Libre ha dit que l'Espanyol tindrà un gest d'agraïment cap a Andrés Iniesta.

En la sessió de control al Senat, José Luis Rodríguez s'ha mostrat confiat que les reformes anunciades pel seu gabinet serviran per capgirar la situació econòmica.	En la sessió de control al Senat, Rodríguez Zapatero s'ha mostrat confiat que les reformes anunciades pel seu gabinet serviran per capgirar la situació econòmica.
En la sessió de control al Senat, Rodríguez s'ha mostrat confiat que les reformes anunciades pel seu gabinet serviran per capgirar la situació econòmica.	En la sessió de control al Senat, Zapatero s'ha mostrat confiat que les reformes anunciades pel seu gabinet serviran per capgirar la situació econòmica.

En general, no reduïm a un sol component ni els noms de pila ni els cognoms compostos.

	
Josep Blanco és l'únic català que podrà competir avui a Zuric en un dels mítings atlètics més importants del món.	Josep Lluís Blanco és l'únic català que podrà competir avui a Zuric en un dels mítings atlètics més importants del món.
La presidenta del PP a Catalunya, Alícia Sánchez , va viure fins als 18 anys a Blanes, la Selva.	La presidenta del PP a Catalunya, Alícia Sánchez-Camacho , va viure fins als 18 anys a Blanes, la Selva.

Els noms de persona d'alguns àmbits geogràfics poden presentar l'ordre de nom i cognom diferent del nostre. En general, si la reducció a un sol component no és prou clara, preferim fer servir la denominació completa en l'ordre més habitual en els nostres mitjans.

Llengua		
	Nom original (cognom + nom)	Nom occidentalitzat
Japonès	Suzuki Ichiro	Ichiro Suzuki
Hongarès	Losonczi Pál	Pál Losonczi

Designem les persones amb respecte. En la informació, no fem servir formes pròpies de l'àmbit familiar o informal, si no és que s'han consolidat com a nom professional.

Trini Jiménez demana explicacions al Marroc.	Sito Pons ha presentat el seu equip.

Fem un ús límitat de denominacions connotades, com ara malhoms, que puguin tenir una càrrega valorativa negativa. Fem un ús coherent, igualitari i no discriminatori de les fórmules informals de designació.

Podem fer servir el nom de pila sense el cognom per referir-nos a criatures si n'hem de preservar la intimitat.

MU: 2.3.2. Perspectiva i tractaments: perspectiva de gènere, 2.4.1.5. Model de llengua estàndard: llengua respectuosa i no discriminadora, 2.4.4.9. Redacció: el tracte interpersonal

ÉsADIR: Noms propis

2.4.4.6.7. Noms de lloc

Designem els llocs de manera inequívoca. En la primera referència fem servir la denominació principal completa, tal com estigui recollida a l'ÉSADIR, acompanyada del context necessari. En les següents referències podem fer

servir denominacions secundàries assegurant-nos que la correspondència queda clara i que no pot semblar que parlem de llocs diferents.

MU: 2.3.1.3. País i territori: referències geogràfiques

ÉsADIR: Topònims

2.4.4.6.8. Noms d'entitats i institucions

En general, per designar una entitat de manera inequívoca, en la primera referència fem servir la denominació principal, la forma més completa, clara i comuna, que sol coincidir amb el nom oficial.

Si fem servir denominacions no oficials, ens assegurem que són prou generals i clarament identificables i que s'adeqüen a la formalitat del text.

el Departament d'Economia i Finances	la Conselleria d'Economia i Finances

Quan el nom oficial no és originalment en català, en general el diem en versió catalana si és fàcilment traduible. Si adoptem la forma original perquè s'ha consolidat així, si cal l'acompanyem d'una explicació.

 Sharon va començar la seva carrera política el 1977, després de ser elegit per primer cop diputat de la Knesset .	 Sharon va començar la seva carrera política el 1977, després de ser elegit per primer cop diputat de la Knesset, el parlament israelià .

Quan la denominació oficial resulta poc clara, si convé la simplifiquem o hi afegim elements descriptius per desfer ambigüïtats.

	
L'Associació Nacional d'Importadors d'Automòbils, Camions, Autobusos i Motocicletes (ANIACAM) preveu que uns 300 concessionaris hauran de plegar.	L'associació espanyola d'importadors de vehicles ANIACAM preveu que uns 300 concessionaris hauran de plegar.
Institut Nacional del Càncer (National Cancer Institute)	Institut nord-americà del càncer
Assemblea Nacional (Assemblée Nationale)	Assemblea Nacional francesa

ÉsADIR: Noms propis. Traducció dels noms d'entitats i organitzacions

2.4.4.6.9. Marques comercials

En les entitats i productes associats a una marca comercial, optem preferiblement per designacions descriptives o per denominacions tradicionals, si n'hi ha.

MU: 2.1.1.4.7. Tractament de la informació: marques comercials i informació, 2.1.2.2.5.2. El llenguatge esportiu: noms i marques comercials en l'àmbit esportiu

ÉsADIR: Traducció de noms de cases comercials. Noms comuns procedents de marques registrades

2.4.4.7. Tractament de les xifres

Als mitjans audiovisuals les xifres són elements especialment difícils, ja que, un cop llegides o percebudes auditivament, s'han de descodificar per fer-se una idea de la magnitud que representen. Les quantitats molt grans i també les molt petites, les xifres no rodones i, en general, els textos amb moltes xifres, costen d'assimilar.

Facilitem la comprensió de les xifres explicant-les pel context, amb comparacions, arrodonint les quantitats i, en general, evitant càculs a l'audiència.

Als textos orals, presentem les xifres de la manera més fàcil per evitar errors i vacil·lacions en la lectura en veu alta.

MU: 2.4.6.1.5. Convencions gràfiques en els textos orals: tractament gràfic de les xifres en els textos orals, 2.4.6.2.5.3. Titulars escrits: les xifres en els titulars escrits

ÉSADIR: Xifres i lletres: numerals

2.4.4.7.1. Restricció de les xifres

Restringim les xifres a les estrictament necessàries i fem servir tots els recursos disponibles per presentar-les de la manera més clara, que asseguri la comprensió sense obligar l'audiència a fer un esforç addicional. Seleccionem les xifres que volem destacar i prescindim de les poc rellevants.

Ajustem la quantitat i la complexitat de les xifres a les característiques i possibilitats de cada mitjà. En els mitjans on és possible, complementem la narració oral amb recursos gràfics que en facilitin l'assimilació.

2.4.4.7.2. Arrodoniment de quantitats

Reservem les xifres precises i complexes per al suport gràfic i en general les arrodonim en el discurs oral. En l'arrodoniment no distorsionem les quantitats i, si cal, indiquem que hem arrodonit la xifra.

	Televisió	Ràdio	Mitjans interactius
Solució sonora	Espanya continua sent l'estat europeu amb la taxa més alta d'atur, amb prop del 21 per cent. La mitjana europea no arriba al 10 per cent. Holanda té la taxa més baixa, amb el quatre i mig per cent. A Alemanya tenen prop del 7 per cent i a França, el 10 per cent.		
Solució gràfica	Holanda 4,4% Alemanya 6,7% Unió Europea 9,6% França 10,0% Espanya 20,7%		Espanya continua sent l'estat europeu amb la taxa més alta d'atur, amb el 20,7%, el doble de la mitjana europea, que és del 9,6%. El país amb una taxa més baixa és Holanda, amb el 4,4%. A Alemanya és del 6,7% i a França, del 10%.

La quantitat arrodonida pot acompañar la xifra exacta. Amb la reiteració afavorim la comprensió.

 La despesa total va augmentar un 5,42 per cent.	 La despesa total va augmentar prop d'un cinc i mig per cent, concretament un 5,42 per cent.
---	--

Si cal, convertim la xifra a una unitat inferior o superior.

 un euro amb 55 cèntims	 un euro i mig
fa disset mesos	fa un any i mig

Fem servir, quan convé, numerals col·lectius (*una vintena, un centenar, un miler...*).

Hi han assistit **103** militants.

Hi han assistit **un centenar** de militants.

Hi ha informacions que no permeten l'arrodoniment.

En el naufragi de “L’Oca” hi han mort **una vintena de** jubilats francesos.

En el naufragi de “L’Oca” hi han mort **21** jubilats francesos.

El novembre tanca amb l’euríbor a l’**1 i mig per cent**, tres dècimes superior al del mateix mes de l’any passat. D’aquesta manera encadena vuit mesos seguits de pujades des del març, quan es va situar a l’**1,20 per cent** i va marcar el mínim històric.

El novembre tanca amb l’euríbor a l’**1,54 per cent**, tres dècimes superior al del mateix mes de l’any passat. D’aquesta manera encadena vuit mesos seguits de pujades des del març, quan es va situar a l’**1,21** per cent i va marcar el mínim històric.

2.4.4.7.3. Estalvi de càlculs a l’audiència

Estalviem càlculs a l’audiència perquè no perdi el fil del discurs. Convertim les xifres a unitats comprensibles en el nostre context i busquem la proporció entre xifres relacionades. Fem servir partitius i multiplicatius (*la meitat, un terç, el doble...*).

Demà s’han d’elegir **76** senadors dels **150** que formen la cambra alta tailandesa. **74** ja van ser designats per la Comissió Electoral la setmana passada.

Demà s’ha d’elegir la **meitat** del Senat tailandès, format per **150** membres. L’altra **meitat** la va designar la Comissió Electoral la setmana passada.

Sempre que és possible, expliquem com les xifres afecten les persones, en comptes de presentar-les com a dades abstractes i llunyanes.

 El càncer de pit afecta un dotze i mig per cent de les dones.	 El càncer de pit afecta una de cada vuit dones.
---	---

2.4.4.7.4. Explicació de les xifres pel context

Acompanyem les xifres de context: les comparem amb altres dades i donem referències que permetin valorar-les.

 El Besiktas té ara 55 punts a la Lliga turca.	 El Besiktas està ara en segona posició a la Lliga turca, a un punt del líder.
Segons un informe de l'ONU, un milió d'afganesos són addictes a l'opi i a l'heroïna, però també al cànnabis, als analgèsics i als tranquil·litzants.	Segons un informe de l'ONU, un milió d'afganesos són addictes a les drogues. Això representa el vuit per cent de la població adulta , que consumeix habitualment opi i heroïna, però també cànnabis, analgèsics i tranquil·litzants.

En la informació sobre el seguiment de manifestacions o altres convocatòries, aportem elements, com ara el total del col·lectiu convocat, que permetin valorar les xifres de participació.

 Segons els sindicats, a la vaga hi han participat cinc mil persones.	 Segons els sindicats, han fet vaga cinc mil treballadors, d'una plantilla de deu mil.
--	--

2.4.4.7.5. Explicació de les xifres per comparació

Ajudem a assimilar les xifres comparant les magnituds amb elements coneguts.

 !	
Una canonada que abasteix d'aigua Barcelona perd cada dia 400.000 litres, és a dir, 12.000 metres cúbics al mes.	Una canonada que abasteix d'aigua Barcelona perd cada setmana gairebé tres milions de litres, el contingut d'una piscina olímpica.
	Una canonada que abasteix d'aigua Barcelona perd cada dia 12 mil metres cúbics, que equivalen al consum diari d'aigua de quatre mil persones.

Dividim o multipliquem les quantitats per trobar una proporció entenedora.

 !	
La regió xinesa de Xinjiang té una superfície d' 1.660.000 km².	Amb una superfície cinquanta cops més gran que Catalunya, la regió de Xinjiang representa una sisena part del territori de la República Popular de la Xina.

2.4.4.7.6. Suma de conceptes

Englobem diferents conceptes si no cal distingir-los.

 !	
La guerrilla reté dotze guatemaltecs, tres xilens, dos suecs, una noruega i un rus.	La guerrilla reté dinou personnes de diferents nacionalitats.

La guerrilla reté **dotze guatema-lencs, tres xilens, dos catalans, una noruega i un rus.**

La guerrilla reté dinou personnes, **dues de les quals són catalanes.**

2.4.4.7.7. Posició de les xifres

No obrim una informació directament amb una xifra complexa. Si no en podem prescindir perquè és el centre de la informació, comencem amb una frase introductòria que no inclogui números i després diem la xifra concreta. Així preparam l'audiència per a la dada més important.

L'atur s'ha incrementat a l'agost a Catalunya de 16.700 persones, després de quatre mesos seguits de baixades.

Amb aquest increment, la xifra total d'aturats és de 556.000 persones, segons les dades del Ministeri de Treball.

L'atur ha pujat a l'agost, després de quatre mesos seguits de baixades.

A Catalunya hi ha 16.700 parats més apuntats a les oficines d'ocupació. Això fa pujar la xifra total a 556 mil persones, segons les dades del Ministeri de Treball.

Podem obrir amb una xifra si és molt fàcil d'assimilar.

Prop d'un milió i mig de barcelonins estan cridats a votar durant una setmana sobre el futur de la Diagonal.

Tot i això, en textos orals preferim precedir les xifres d'una introducció.

Un milió i mig de persones, segons l'organització; **un milió cent mil**, segons la Guàrdia Urbana, han participat a la manifestació en contra de la sentència del Tribunal Constitucional.

Manifestació massiva en contra de la sentència del Tribunal Constitucional. Hi han participat un milió i mig de persones, segons l'organització; un milió cent mil, segons la Guàrdia Urbana.

Evitem que en una frase inicial (titular oral, entradeta o frase introductòria) hi coincideixin gaires xifres.

El curs 2010-2011 hi haurà **més d'un milió 200 mil** alumnes matriculats.

El curs que ve / Aquest curs hi haurà **més d'un milió 200 mil** alumnes matriculats.

En general posem els ordinals llargs darrere el nom. En aquest cas els llegim com a cardinals i sense flexió de gènere.

És la **cinquanta-unena** edició del festival.

És l'edició **cinquanta-u** del festival.

Ha quedat en la **cent noranta-dosena** posició a la marató.

Ha quedat en la posició **cent noranta-dos** a la marató.

ÉsADIR: Ordinals: xifres posposades a un substantiu

2.4.4.7.8. Unitats de mesura conegeudes

Fem servir unitats de mesura i referències del nostre entorn, conegeudes per l'audiència: euros i no iens; graus centígrads i no pas Fahrenheit, per exemple.

	
La temperatura més baixa de la història als Estats Units, -79 °F , es va registrar a Alaska el gener del 1971.	La temperatura més baixa de la història als Estats Units, menys de 60 graus sota zero , es va registrar a Alaska el gener del 1971.
La ciutat de Baji és a 110 milles de Bagdad.	La ciutat de Baji és a 180 quilòmetres de Bagdad.

Vigilem amb termes com *bilió* i *trilió*, que tenen diferent valor segons el país. Per a nosaltres, un *bilió* equival a un milió de milions, i no pas a un miler de milions. Si hi pot haver alguna ambigüïtat, la desfem.

	
Les famílies acumulen uns deutes de gairebé un bilió, amb be , d'euros. D'aquests diners, més de 600 mil milions són d'hipoteques.	Les famílies acumulen uns deutes de gairebé un milió de milions d'euros . D'aquests diners, més de 600 mil milions són d'hipoteques.

ÉsADIR: Taules de conversions

2.4.4.7.9. Coherència en l'ús de les xifres

No barregem diferents unitats de mesura, o decimals, fraccions i percentatges, en un mateix text. Presentem les diferents xifres de la mateixa manera perquè les magnituds siguin comparables.

	
Els transportistes fan vaga perquè els han apujat el sou trenta euros al mes mentre que la inflació ha pujat un quatre per cent .	Els transportistes fan vaga perquè els han apujat el sou un dos per cent mentre que la inflació ha pujat un quatre per cent .
	Els transportistes fan vaga perquè els han apujat el sou trenta euros al mes i demanaven un augment de 200 euros .

2.4.4.8. Tractament de les sigles

Ens assegurem que les sigles que fem servir són comprensibles i adequades en el context en què apareixen. El fet que una sigla determinada sigui freqüent en alguns textos escrits o en un àmbit especialitzat no justifica que aparegui a qualsevol tipus de text.

MU: 2.4.6.1.4. Convencions gràfiques en els textos orals: les sigles en els textos orals, 2.4.6.2.1. Convencions gràfiques en els textos escrits: sigles, acrònims i logotips

ÉsADIR: Sigles

2.4.4.8.1. Presentació de les sigles

Acompanyem la sigla d'una explicació la primera vegada que apareix en una informació, o bé la despleguem, si no

és que és molt coneguda. Un cop presentada, la sigla ja pot anar sola.

	
<p>SAS ha presentat un ERO per als 124 treballadors de la planta de Martorell.</p> <p>L'empresa ha decidit acomiadar-los després de perdre el contracte que tenia amb Seat, el seu principal client, per a qui fabricava i muntava els davantals del cotxe. Davant d'això, els treballadors afectats per l'ERO reclamen poder-se incorporar a l'empresa que a partir d'ara faci les feines de SAS.</p>	<p>El fabricant de components d'automòbils SAS ha presentat un expedient de regulació d'ocupació, un ERO, per als 124 treballadors de la planta de Martorell.</p> <p>L'empresa ha decidit acomiadar-los després de perdre el contracte que tenia amb Seat, el seu principal client, per a qui fabricava i muntava els davantals del cotxe. Davant d'això, els treballadors afectats per l'ERO reclamen poder-se incorporar a l'empresa que a partir d'ara faci les feines de SAS.</p>

La primera vegada que una sigla apareix en un espai, la relacionem clarament amb la denominació explicativa, tret que es tracti d'un titular.

Primera vegada	<p>L'Organització dels Països Exportadors de Petrolí, l'OPEP, acorda reduir la seva producció en 520 MIL barrils diaris.</p>
Segona vegada	<p>A banda d'aquest acord, l'OPEP també ha anunciat que Indonèsia abandonarà l'organització a finals d'any, després d'haver-se convertit en un país importador de cru.</p>

Si una sigla té més d'un significat, la presentació és obligada el primer cop que l'esmentem, per evitar ambigüïtats.

	
<p>L'any 2004, quatre organitzacions diferents, a més del programa de l'ICO, tenien en actiu programes de crèdit social.</p>	<p>L'any 2004, quatre organitzacions diferents, a més del programa de l'Institut de Crèdit Oficial, l'ICO, tenien en actiu programes de crèdit social.</p>
<p>Segons l'ICO, la mortalitat per càncer es redueix anualment a Catalunya.</p>	<p>Segons l'Institut Català d'Oncoologia, l'ICO, la mortalitat per càncer es redueix anualment a Catalunya.</p>

Només introduïm directament una sigla, sense necessitat d'explicar-la, quan és molt coneguda i s'identifica clarament amb el que designa. ETA i OTAN, per exemple, substitueixen les denominacions desplegades respectives.

2.4.4.8.2. Restricció de les sigles poc conegudes

Abans de fer servir una sigla ens plantegem si té un ús prou comú entre l'audiència a què ens adrecem. Si no és així, no la fem servir, o, en tot cas, l'acompanyem d'una explicació que la faci comprensible.

	
<p>Comença a Nova York una cimera de caps d'estat i de govern que pretén renovar el compromís dels ODM.</p>	<p>Comença a Nova York una cimera de caps d'estat i de govern que pretén renovar el compromís dels Objectius del Mil·lenni.</p>
<p>El portaveu de Jutges per a la Democràcia no creu que el TSJC actuï amb intencionalitat política, però sí que l'accusa de fer una interpretació parcial de la sentència del TC sobre l'Estatut.</p>	<p>El portaveu de Jutges per a la Democràcia no creu que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya actuï amb intencionalitat política, però sí que l'accusa de fer una interpretació parcial de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut.</p>

L'ús de les sigles varia ràpidament, en funció de l'actualitat. Algunes duren poc temps, però d'altres acaben sent tan comunes que no requereixen presentació.

Pallapupas-Pallassos d'Hospital és una **ONG / oenagé** amb deu anys de trajectòria.

Acompanyem les sigles de context suficient, o bé, si l'ús de la sigla no ofereix avantatges, en prescindim i optem per denominacions més clares. No fem servir sigles que l'audiència no identifiqui immediatament, sobretot en textos orals.

Un dels pilots que van rescatar les **BRIF** diu que l'entrada dels helicòpters a la zona dels **GRAF** Lleida era impossible.

Un dels pilots que van rescatar **els bombers de Daroca** diu que era impossible que els helicòpters entressin on van quedar atrapats **els de Lleida**.

Un dels pilots que van rescatar **els bombers de les brigades de Daroca** diu que era impossible que els helicòpters entressin on van quedar atrapats **els membres dels grups de rescat de Lleida**.

Un dels pilots que van rescatar **els bombers de les BRIF de Daroca** diu que era impossible que els helicòpters entressin on van quedar atrapats **els membres dels GRAF, els grups de rescat de Lleida**.

Sense perdre rigor ni precisió, en textos orals substituïm les sigles que no fem servir en llengua parlada per una denominació equivalent o una explicació, que no necessàriament ha de ser la sigla desplegada.

Sigla	Els resultats de les PAAU se sabran a partir del 23 de setembre.
Desplegament	Els resultats de les Proves d'Aptitud per a l'Accés a la Universitat se sabran a partir del 23 de setembre.
Explicació	Els resultats de les proves d'accés a la universitat se sabran a partir del 23 de setembre.
Nom popular	Els resultats de la selectivitat se sabran a partir del 23 de setembre.

2.4.4.9. El tracte interpersonal

Els professionals de la CCMA tractem les persones de manera respectuosa, correcta i amable.

Els tractaments que fem servir són al màxim d'igualitaris, independentment de les característiques particulars de les persones o grups de persones als quals van adreçats.

El grau de formalitat del tractament és variable segons el tipus de persona a qui s'aplica, segons les característiques de l'espai en què s'utilitza i segons el tipus d'audiència al qual va adreçat l'espai.

Les formes de tractament que apliquem en antena a l'audiència, als entrevistats i als altres professionals de la CCMA es guien pels usos comunament acceptats per la societat.

GE: 1.1.2.3.1. Persones i drets humans: respecte a les persones, 1.2.2.2. Llenguatge: respecte

MU: 2.1.1.6.2. Gèneres de la informació: entrevistes, 2.4.1.5. Model de llengua estàndard: llengua respectuosa i no discriminadora

ÉsADIR: Tractaments. Formes de tractament. Salutacions

2.4.4.9.1 Tractament de l'audiència

TELEVISIÓ

Per adreçar-nos a l'audiència en general fem servir la tercera persona del plural, amb el tractament corresponent de vostès. De manera individualitzada, ens hi adrecem amb la tercera persona del singular, amb el tractament corresponent de vostè.

Per aconseguir més proximitat i per a audiències joves fem servir la segona persona del plural, amb el tractament de vosaltres, o, de manera individualitzada, la segona persona del singular, amb el tractament de tu.

Per adreçar-nos a l'audiència en general	<p>A continuació els presentem una informació d'un àmbit ben diferent.</p> <p>Com vostès han pogut comprovar, aquesta crònica era d'última hora.</p>
Per adreçar-nos a un espectador concret	<p>Ara us oferim un videoclip de la cantant africana.</p> <p>Com podeu veure, aquest personatge és molt trapella.</p>
	<p>Ens pot dir quina és la seva queixa?</p> <p>Vostè se'ns ha adreçat per fer-nos saber la seva versió dels fets.</p>
	<p>Digue'ns quines són les teves activitats preferides.</p> <p>De premi, tu i els teus pares podeu aconseguir una estada en una casa rural.</p>

RÀDIO

Per adreçar-nos a l'audiència en general fem servir la segona persona del plural, que correspon al tractament de *vosaltres*. De manera individualitzada ens hi adrecem amb la tercera persona del singular, amb el tractament corresponent de *vostè*, o, quan l'edat o la situació ho aconsellen, amb la segona persona del singular, amb el tractament de *tu*.

Per adreçar-nos a l'audiència en general	Estigueu atents a la nostra programació. Avui us parlarem d'una qüestió que preocupa la societat.
Per adreçar-nos a un orient concret	Vostè sap que aquest producte ha estat prohibit? Pensi que hi ha diverses possibilitats per resoldre-ho. No t' amoïnis, Maria. A tu t'amoïna, això?

MITJANS INTERACTIUS

Per adreçar-nos als usuaris en general fem servir la segona persona del plural, que correspon a la segona persona del singular, amb el tractament de *tu*.

2.4.4.9.2. Tractament d'entrevistats, convidats i participants

En general, tractem de *vostè* els entrevistats, els convidats i les persones que participen en els nostres programes i espais.

El tractament de *tu* el reservem a situacions informals, a nens i joves i a persones que per les seves característiques aconsellen aquest tractament.

Excepcionalment podem fer servir el tractament de *vós* quan ens adrecem a una persona d'edat avançada.

En general, no traslladem al tractament les relacions personals amb entrevistats o tertulians. En cas que aquesta relació sigui molt directa i considerem que podria condicionar la informació, la fem pública i la integrem al tractament.

Mantenim el tractament que donem a l'entrevistat, convidat o participant durant tot l'espai.

2.4.4.9.3. Tractament de col·laboradors i professionals dels nostres mitjans

En les intervencions de col·laboradors, el tractament que fem servir és el de *vostè*. En el cas dels professionals dels nostres mitjans, fem servir el tractament de *tu*.

2.4.4.9.4. Tractaments de cortesia

Fem servir el tractament de *senyor/a* per adreçar-nos en general a qualsevol persona adulta. No fem servir el tractament de *senyoreta*.

Senyora Puig, vostè creu que aquesta mesura pot ser efectiva?

Senyora Marta Puig, vostè creu que aquesta mesura pot ser efectiva?

En molts casos ens podem adreçar o referir a algú utilitzant el càrrec que ocupa o bé el tractament específic que li correspon en el seu àmbit, seguits o no pel cognom o per nom i cognoms.

Monsenyor Novell, què en pensa?

Doctora Anna Veiga, què en pensa?

Comandant Galmés, què en pensa?

Consellera, què en pensa?

2.4.4.9.5. Tractaments protocol·laris

No fem servir tractaments protocol·laris per adreçar-nos a les persones que en tenen d'atribuït, com ara presidents, reis i caps religiosos.

	
Molt Honorable Presidenta , com ha anat la reunió d'avui?	Presidenta , com ha anat la reunió d'avui? Senyora De Gispert , com ha anat la reunió?

Tampoc en fem servir per referir-nos-hi.

	
Avui, el Molt Honorable President s'ha reunit amb una delegació del món universitari.	Avui, el president s'ha reunit amb una delegació del món universitari.
Avui, Sa Santedat Benet XVI s'ha reunit amb el president espanyol.	Avui, Benet XVI s'ha reunit amb el president espanyol. Avui, el papa Benet XVI s'ha reunit amb el president espanyol.

2.4.4.9.6. Ús de l'article personal

En contextos formals, quan ens referim a una persona amb cognom o amb nom i cognoms, ometem l'article personal. Podem fer-lo servir acompañant el nom de pila sol quan volem mostrar proximitat amb una persona. En contextos informals, quan ens referim a una persona amb nom o amb nom i cognoms podem posar l'article personal.

Formal	Informal
Avui, Antònia Pérez s'ha llevat d'hora.	Avui, l' Antònia Pérez s'ha llevat d'hora.
Avui, l'Antònia s'ha llevat d'hora.	Avui, l'Antònia s'ha llevat d'hora.

Vigilem, fins i tot en contextos informals, de no establir una familiaritat excessiva amb determinats personatges rellevants.

	
En Benjamin Britten és l'autor d'aquesta òpera.	Benjamin Britten és l'autor d'aquesta òpera.

ÉsADIR: L'article personal

2.4.4.10. Expressió del temps, de la probabilitat i de la hipòtesi

2.4.4.10.1. Expressió del temps

En la narració de l'actualitat expremem el temps amb precisió, claredat i naturalitat, i fem servir els temps verbals adequats al moment o període en què se situen els fets de què parlem.

El temps verbal ja conté informació sobre el moment en què transcorre un fet, però sovint fa falta un complement que aporti més precisió: *el president va parlar abans-d'ahir amb el conseller, demà plourà*. En els textos orals convé fixar-se en la posició que aquests complements ocuparien en la llengua col·loquial per facilitar-ne la lectura fluïda i perquè resulti natural.

	
La ministra la setmana que ve anirà a l'Afganistan.	La ministra anirà la setmana que ve a l'Afganistan. La ministra anirà a l'Afganistan la setmana que ve . La setmana que ve , la ministra anirà a l'Afganistan.

Fem servir fòrmules naturals i evitem paraules o expressions supèrflues.

	
La companyia aèria va ampliar capital el passat mes d'agost .	La companyia aèria va ampliar capital a l'agost .
Aquesta nit passada ha plogut al nord del país.	Aquesta nit ha plogut al nord del país.
La propera setmana es constituirà el nou Parlament.	La setmana que ve es constituirà el nou Parlament.
La pròxima tardor serà molt bona per als bolets.	Aquesta tardor serà molt bona per als bolets.

Prenem com a referència el present que compartim amb l'audiència. D'aquesta manera li estalviem càculs. Si parlem de fets succeïts en països amb una diferència horària important respecte a nosaltres, en general els narrem amb el nostre horari. Si la diferència horària no genera contradiccions amb els detalls de la narració, no la remarquem.

	
El 15 de desembre [dimecres] s'estrena l'òpera al Liceu.	[Si som <i>dilluns</i>] Dimecres / demà passat s'estrena l'òpera al Liceu. [Si som <i>dimarts</i>] Demà s'estrena l'òpera al Liceu. [Si som <i>dimarts de la setmana anterior</i>] El dimecres de la setmana que ve s'estrena l'òpera al Liceu.
L'edifici estarà acabat [al gener de] l'any 2011 .	[Si som <i>al 2010</i>] L'edifici estarà acabat l'any que ve . [Si som <i>al desembre del 2010</i>] L'edifici estarà acabat el mes que ve .
Les dades són millors que les del 2008 .	[Si som <i>al 2010</i>] Les dades són millors que les de fa dos anys . [Si som <i>al 2009</i>] Les dades són millors que les de l'any passat .

En cada cas busquem l'enfocament més adequat segons el que vulguem destacar i el que sigui més clar i útil per a l'audiència.

MU: 2.4.4.10.1.5. Expressió del temps: diferències horàries

ÉsADIR: El verb. Referències temporals. Adverbis i locucions de temps

2.4.4.10.1.1. Expressió del present

El present és el temps amb què ens expressem en els nostres mitjans a l'hora de presentar continguts, sobretot en directe, i en narracions i descripcions atemporals. Si cal, acompanyem el verb d'adverbis o locucions temporals que reforcin el present.

Directe	Bon dia. Comencem una nova edició d'aquest programa amb la presència d'un convidat...
Narració o descripció atemporal	Bach és un dels representants de la música barroca.
	Les formigues formen colònies que poden arribar a ocupar grans territoris. La major part dels exemplars són femelles estèrils. També hi ha alguns mascles i una o més femelles fèrtils, anomenades reines.
Continguts informatius	Els col·legis electorals acaben d'obrir i els primers votants entren al local.
	Al pavelló on actua la banda no hi cap ningú més.
	La manifestació passa ara pel carrer Major.
	En aquest moment , el president es dirigeix al país.

2.4.4.10.1.2. Expressió del passat

Per explicar fets que ja han passat, els temps verbals més freqüents són el perfet (*ha dit*) i el passat perifràstic (*va dir*), segons si situem l'acció en un període que encara no s'ha acabat o que ja ha transcorregut del tot. En general no fem servir el passat simple (*digué*).

Perfet	El conseller ha presidit l'acte d'aquest matí.
Passat perifràstic	L'any passat van augmentar els accidents de trànsit.
Perfet + passat perifràstic	Ha quedat vist per a sentència el judici pel naufragi del vaixell que va provocar el vessament tòxic.

En general, quan narrem fets puntuals del passat més immediat indiquem l'acció amb passat (*va dir*) o perfect (*ha dit*) i no fem servir l'imperfet (*deia*).

	
El detingut declarava aquesta tarda davant del jutge. Després de tres hores sortia per la porta principal dels jutjats, on desenes de persones l'escridassaven .	El detingut ha declarat aquesta tarda davant del jutge. Després de tres hores ha sortit per la porta principal dels jutjats, on desenes de persones l'han escridassat .

Fem servir el present per referir-nos al passat, immediat o no, especialment en titulars i sumaris, però també en altres textos, com ara en l'entradeta d'una notícia o quan descrivim una seqüència de fets.

Titulars	Els sindicats i el govern trenquen les negociacions
	Un accident múltiple talla l'AP-7 durant sis hores
	Merkel anuncia eleccions anticipades
Crònica recopilatòria	La mina s'enfonsa a primers d'agost. Al cap de disset dies, els miners atrapats donen senyals de vida. De seguida comencen les feines de rescat...

En una mateixa oració no alternem el present amb les formes de passat corresponents al període en què s'emmarquen els fets descrits.

	
El gol ha estat obra de Jeffren, que remata la centrada de Bojan.	El gol és obra de Jeffren, que remata la centrada de Bojan.

	
El gol ha estat obra de Jeffren, que ha rematat la centrada de Bojan.	El gol és obra de Jeffren, que ha rematat la centrada de Bojan.

2.4.4.10.1.3. Expressió del futur

En general, fem servir el futur per referir-nos a fets o accions que previsiblement passaran en un temps pròxim o llunyà.

Aquesta tarda **es reunirà** la junta d'accionistes.

L'hospital comarcal **s'inaugurarà** d'aquí dos anys.

Per expressar un futur imminent evitem l'expressió *anar + infinitiu*, que només serveix per indicar desplaçament.

Anem a repassar els titulars del dia.

Repassem els titulars del dia.

Fem servir el present, sobretot en titulars i sumaris, per referir-nos a un futur, més o menys immediat, que sigui previsible.

Aquest vespre **s'estrena** l'última producció del Teatre Lliure.

Demà **es decideix** el campionat.

Dilluns **començà** el curs escolar.

ÉS ADIR: anar a [+ infinitiu]

2.4.4.10.1.4. El canvi de dia

En els nostres mitjans, el dia comença a les 5 de la matinada. En la informació que difonem a partir d'aquesta hora expussem en passat els fets anteriors a les 12 de la nit.

NARRACIÓ: Ahir al vespre es va inaugurar el festival Temporada Alta. La companyia XXX **va presentar...**

CÀIRON: Girona, ahir al vespre / Girona, ahir

En canvi, si parlem d'un fet que ha passat a partir de les 12 de la nit, diem "aquesta nit / matinada" i utilitzem el perfet.

Text referent a un fet que ha passat abans de les 12

Ahir a les 11 de la nit es **va incendiar** un pis a Salou.

Text referent a un fet que ha passat després de les 12

Aquesta matinada / A les dues de la matinada s'**ha incendiat** un pis a Salou.

HORA DE LA NARRACIÓ		HORA DELS FETS				
		05.00 - 12.59	13.00 - 14.59	15.00 - 19.59	20.00 - 23.59	00.00 - 04.59
			Ahir al migdia hi va haver un incendi a...		Ahir a la tarda hi va haver un incendi a...	Ahir al vespre / a la nit hi va haver un incendi a...
		Aquest matí hi ha hagut un incendi a...		Aquest migdia hi ha hagut un incendi a...	Aquesta tarda hi ha hagut un incendi a...	Aquesta nit / matinada hi ha hagut un incendi a...
					Aquest vespre / Aquesta nit hi ha hagut un incendi a...	Aquesta matinada hi ha hagut un incendi a... La nit / matinada passada hi va haver un incendi a...
	00.00-04.59	Ahir al matí hi va haver un incendi a... Aquest (dilluns al) matí hi ha hagut un incendi a...	Aquest (dilluns al) migdia hi ha hagut un incendi a...	Aquesta tarda / Aquest dilluns a la tarda hi ha hagut un incendi a...	Aquest vespre / Aquesta nit / Aquest dilluns al vespre hi ha hagut un incendi a...	Aquesta nit / matinada hi ha hagut un incendi a...

2.4.4.10.1.5. Diferències horàries

En les informacions relatives a fets que han passat en llocs corresponents a fusos horaris allunyats del nostre, preferim evitar els adverbis o locucions temporals molt precisos si poden portar confusió a l'audiència.

Aquesta matinada [eren les 3, hora d'aquí], el president dels EUA s'ha adreçat a la població nord-americana i l'ha encoratjat a...	[Sense referència temporal] El president dels EUA s'ha adreçat a la població nord-americana i l'ha encoratjat a...
Ahir al vespre [eren les 21, hora d'allà], el president dels EUA es va adreçar a la població nord-americana i la va encoratjar a...	[Amb referència temporal imprecisa] Fa unes hores / Fa una estona, el president dels EUA s'ha adreçat a la població nord-americana i l'ha encoratjat a...

A l'expressió *hora local*, hi oposem *hora nostra* o *hora d'aquí*. Quan aquesta fórmula pot comportar confusió, sobretot en el cas de cròniques des de llocs amb fusos horaris diferents, podem dir l'hora en referència a un territori o punt geogràfic concret, amb expressions com *hora catalana*, *hora xilena*, *hora local de Viña del Mar* o *hora de Viña del Mar*.

Crònica del correspolsonal a Pequín	
A les dotze del migdia, hora de Pequín, les cinc del matí hora d'aquí , el primer ministre xinès, Hu Jintao, ha firmat la històrica llei.	A les dotze del migdia, hora de Pequín, les cinc del matí hora catalana , el primer ministre xinès, Hu Jintao, ha firmat la històrica llei.

Quan es tracta d'accions o fets molt recents evitem que expressions temporals precises resultin contradictòries al costat d'altres elements del relat. Si cal, ens hi referim

oralment amb el nostre horari i amb l'horari local o aclarim a l'audiència la diferència horària. En la informació gràfica en pantalla només fem referència al nostre horari.

Informació difosa a les 14.00	
 La delegació ha sopat aquest vespre / aquest migdia / fa dues hores a l'ambaixada dels EUA a Tòquio.	 La delegació ha sopat a l'ambaixada dels EUA a Tòquio, on ara són les 10 del vespre .

Quan es tracta de fets allunyats en el temps, en general n'hi ha prou d'especificar l'hora local.

Narració pròxima en el temps	Narració allunyada en el temps
El primer avió s'ha estavellat a tres quarts de 3 de la tarda, hora d'aquí , en una de les Torres Bessones de Nova York.	El primer avió es va estavellar a tres quarts de 9 del matí en una de les Torres Bessones de Nova York.

2.4.4.10.1.6. Expressió de les hores

Per indicar les hores, en general, fem servir el sistema de quarts. Quan és important dir l'hora exacta, fem servir fórmules més precises.

Són les set en punt.
Són les vuit i vint-i tres (minuts).
És un quart de deu en punt.

ÉSADR: Les hores. Divisió del dia

2.4.4.10.2. Expressió de la probabilitat o la suposició

Per expressar una probabilitat o una suposició fem servir *deure* (en present o en passat) + infinitiu.

Com recordaran...	Con deuen recordar...
A hores d'ara, el papa ja haurà arribat a l'aeroport.	A hores d'ara, el papa ja deu haver arribat a l'aeroport.
Serien les dotze...	Devien ser les dotze...
Deurien ser les dotze...	Devien ser les dotze...

També podem indicar la probabilitat o la suposició amb expressions com *potser*, *segons sembla*, *sembla que*, *segurament* i *probablement*, amb el verb en present d'indicatiu (*diu*) o en futur (*dirà*), no pas en present de subjuntiu (*digui*).

Aquesta tarda potser plogui .	Aquesta tarda potser plourà .
Probablement estiguin reunits .	Probablement estan reunits .

L'expressió *sembla que* pot anar també amb el verb en present de subjuntiu, però aleshores expressa aparença i no pas probabilitat. No usem aquesta expressió per referir-nos a fets no confirmats.

Probabilitat	Aparència
Sembla que caminarà .	Sembla que camini .

2.4.4.10.3. Expressió de la hipòtesi

Fem servir el condicional de distanciament o hipòtesi per indicar que una informació no està confirmada. Procurem no abusar-ne i recorrem a altres fòrmules que remarquin clarament el caràcter hipotètic de la informació o que l'atribueixin a la font.

El pont **hauria caigut** a causa de les últimes pluges.

El pont **probablement** va caure a causa de les últimes pluges.

El text aprovat **seria** el que va presentar el segon ponent.

El text aprovat **semebla que** és el que va presentar el segon ponent.

El detingut **hauria atacat** la víctima per sorpresa.

Segons la policia, el detingut **va atacar** la víctima per sorpresa.

MU: 2.3.3.6.2.1. La presumpció d'innocència: recursos per preservar la presumpció d'innocència

2.4.4.11. La puntuació

Puntuem correctament els textos per facilitar-ne la comprensió i la lectura. Un text ben puntuat permet distribuir bé les pauses i entonar adequadament. Això és essencial perquè tant els textos escrits com el discurs oral arribin amb claredat a l'audiència.

MU: 2.4.6.2.5.2. Titulars escrits: puntuació dels titulars escrits

2.4.4.11.1. Coma

La coma és el signe de puntuació d'ús més freqüent i el que més funcions té. No ometem les comes obligatòries, però no enfarfeguem el text amb comes opcionals, que poden variar depenent de qui escriu.

En la lectura solem marcar la coma amb una entonació ascendent i una pausa, que indica que la frase no està tancada.

No separam amb coma el subjecte del verb ni el verb del complement directe, l'indirecte o el preposicional, tret que hi intercalem algun incís.

	
L'Autovia Orbital de Barcelona, no deixa indiferent ningú.	L'Autovia Orbital de Barcelona no deixa indiferent ningú.
	L'Autovia Orbital de Barcelona, més coneguda com a Quart Cinturó, no deixa indiferent ningú.
Els Mossos d'Esquadra han detingut aquest cap de setmana, trenta-cinc lladres multireincident.	Els Mossos d'Esquadra han detingut aquest cap de setmana trenta-cinc lladres multireincident.
	Els Mossos d'Esquadra han detingut, aquest cap de setmana, trenta-cinc lladres multireincident.
	Aquest cap de setmana, els Mossos d'Esquadra han detingut trenta-cinc lladres multireincident.

Fem servir la coma per separar els elements d'una enumeració.

Estem immersos en una crisi d'aigua, d'energia, mediambiental i econòmica.

Precedim de coma les conjuncions *i* o *o* quan introduceixen una frase nova, sobretot quan sense coma es podrien interpretar malament.

Molts Ajuntaments han començat a instal·lar punts de càrrega, i el govern vol coordinar els esforços de les diferents administracions.

Xavi al·liçona Villa, i Guardiola dóna quatre consignes a Puyol.

Posem una coma quan elidim el verb. Aquest ús és habitual en els titulars, sobretot en els escrits.

L'Estatut, encallat [*titular escrit*]

Israel diu que no aturarà els assentaments, i els palestins, que no estan disposats a permetre-ho.

Amb la coma indiquem que a la frase hi ha elements desplaçats respecte a l'ordre neutre, com poden ser oracions subordinades o determinats complements.

Ordre neutre	Amb elements desplaçats
El Sevilla torna a afegir-se a la lluita per les primeres places.	A la lluita per les primeres places, torna a afegir-s'hi el Sevilla.
Les ulleres semblen cada cop menys necessàries per veure pel·lícules o futbol en tres dimensions.	Per veure pel·lícules o futbol en tres dimensions, les ulleres semblen cada cop menys necessàries.

Fem servir comes per inserir elements explicatius, és a dir, per aportar informació addicional.

La manifestació, convocada per un seguit d'entitats cíviques, ha tornat a demanar alternatives al projecte.

Una veïna va avisar els Mossos d'Esquadra, que van detenir els lladres.

En canvi, no fem servir comes amb els elements específicatius, que ens aporten informació imprescindible per donar sentit complet a l'oració.

La secretària d'Estat nord-americana, Hillary Clinton, ...

L'exsecretària d'Estat nord-americana Condoleezza Rice...

Amb la coma marquem incisos, és a dir, fragments intercalats que amplien, aclareixen o completen l'oració principal. No abusem dels incisos: n'hi ha d'haver pocs i han de ser breus.

Al taller Blancafort han treballat per fabricar artesanalment, **peça per peça**, aquest instrument.

El pilot es recupera amb un programa de rehabilitació que, **segons ell**, li ha de permetre disputar la cursa de la setmana que ve.

Maria Puig, **directora del programa**, ha recollit el premi.

Quan apel·lem a algú (l'audiència, un redactor desplaçat o un corresponent), també ho marquem gràficament amb comes.

Tots vosaltres, **seguidors del programa**, hi podeu dir la vostra a partir d'ara enviant missatges.

Tot indica, **Isabel Galí**, que qui traurà més vots és la successora de Lula da Silva, Dilma Rousseff.

Amb la coma subratllem l'oposició entre l'oració principal i la subordinada adversativa (introduïda per però, tot i que, amb tot, sinó o si bé).

Els productors de fruita fan un balanç positiu de l'exposició, però no estan del tot convençuts que la situació hagi començat a millorar.

MU: 2.4.4.4. Redacció: llargada i ordre de la frase

2.4.4.11.2. Punt

Després de la coma, el punt és el signe de puntuació més freqüent. Amb el punt assenyalem el final d'una oració completa i separam les diverses idees o matèries incloses dins d'un text. En la lectura ho marquem amb una entonació descendant i una pausa.

El punt pot ser punt i seguit, si tanca una oració dins d'un paràgraf; punt i a part, si tanca un paràgraf, o punt final, si tanca tot un text. Al punt i seguit li correspon una pausa més resolutiva que la de la coma, sense cap interrupció de la narració. El punt porta associada una entonació descendant, que recau en l'accent immediatament anterior. Així, l'audiència pot saber que hem acabat la frase i en comencem una altra. En principi, això no afecta la velocitat de la lectura. Al punt i a part li correspon una pausa més llarga, amb un canvi de ritme narratiu.

2.4.4.11.3. Punt i coma

El punt i coma és un signe a mig camí entre la coma i el punt. L'ús d'aquest signe de puntuació és poc freqüent en els textos audiovisuals, en què les frases solen ser curtes i d'estructura senzilla.

Amb el punt i coma separam enumeracions complexes o amb comes interiors. Quan l'últim element de l'enumeració va precedit per una conjunció, en lloc de punt i coma, hi posem coma.

El premi l'han recollit la directora del programa, Maria Puig; el productor, Joan Prat, i l'autor del reportatge premiat, Iván Gómez.

Pel que fa a la Segona A, empata sense gols del Nàstic, a casa, contra l'Elx; empata també del Girona a Las Palmas, amb gol gironí en el temps afegit, i derrota del Barça B a Granada, on els de Luis Enrique han perdut per 4 a 1.

Amb el punt i coma unim oracions independents molt relacionades entre si.

Zapatero s'ha posicionat clarament a favor de Trinidad Jiménez; per tant, aquest procés es pot considerar un test de lideratge per al president.

El Departament d'Estat no parla d'una amenaça concreta ni diu de quins països europeus estaria parlant; simplement, recomana que els viatgers estiguin alerta.

“Pole” per a Vettel; Alonso sortirà tercer *[titular escrit]*

2.4.4.11.4. Dos punts

Fem servir els dos punts per introduir elements que completen, desenvolupen o amplien el discurs.

Amb els dos punts introduïm una enumeració.

Els verds han fet tres castells de gamma extra: el 4 de 9 amb folre i agulla, el 5 de 9 amb folre i el pilar de 8 amb folre i manilles.

Amb els dos punts donem pas a una citació textual en estil directe.

Els dos punts ens permeten estalviar, sobretot en titulars escrits, elements de la frase que queden sobreentesos.

Hipoteques: pujada a la vista

Guantánamo: segueix la polèmica

2.4.4.11.5. Punts suspensius

Els punts suspensius, que són tres, deixen la frase inacabada i donen a entendre que n'ometem algun element. S'interpreten amb una entonació ascendent, que no tanca el discurs.

Si escrivim “etc.”, no hem de posar punts suspensius al darrere.

No fem servir els punts suspensius quan el context requereix precisió.

S'ha creat una base de dades on qualsevol persona pot veure els documents, ordenats per tipus d'incident i de víctima, situació geogràfica...	S'ha creat una base de dades on qualsevol persona pot veure els documents, ordenats per tipus d'incident i de víctima o situació geogràfica.
	S'ha creat una base de dades on qualsevol persona pot veure els documents, ordenats per tipus d'incident i de víctima i situació geogràfica, entre altres criteris .

Amb els punts suspensius indiquem una enumeració incompleta.

Un objectiu era descobrir la diversitat de colors, textures, gustos, olors..., però no era l'únic.

Hi assenyalem una frase inacabada o la interrupció intencionada del discurs.

I el temps, que ens porta canvis imminents...
A la seu del partit, la nit electoral s'ha fet llarga...

2.4.4.11.6. Signes d'interrogació

Els signes d'interrogació serveixen per marcar l'entonació de les oracions interrogatives.

En els textos orals és recomanable posar el signe d'obertura i el de tancament, encara que l'oració sigui curta, per assegurar una entonació correcta.

En els textos escrits només posem el signe d'obertura quan l'oració és llarga i complexa o quan la interrogació només afecta una part de l'oració.

Text escrit	Text oral
ETA vol deixar realment la lluita armada?	¿ETA vol deixar realment la lluita armada?
¿Tenim elements suficients per pensar que en aquests moments ETA vol deixar realment la lluita armada?	Tenint en compte les circumstàncies que concorren en aquests moments, ¿es pot pensar que ETA vol deixar realment la lluita armada?

2.4.4.11.7. Signes d'exclamació

Els signes d'exclamació marquen l'entonació de determinades interjeccions i oracions.

En els textos orals és recomanable posar el signe d'obertura i el de tancament, encara que l'oració sigui curta, per assegurar una entonació correcta.

En els textos escrits només posem el signe d'obertura quan l'oració és llarga i complexa o quan l'exclamació només afecta una part de l'oració.

Text escrit	Text oral
Veniu a la festa!	¡Veniu a la festa!
¡Us esperem a tots a la Festa dels Súpers que farem aquest dissabte a Montjuïc!	

Veniu tots a la Festa dels Súpers aquest cap de setmana a Montjuïc. ¡Us hi esperem!

Quan una oració és alhora interrogativa i exclamativa fem servir conjuntament els dos signes; en aquest cas, el d'interrogació el col·loquem a dins.

Però què dieu, ara?!

2.4.4.11.8. Parèntesis

Els parèntesis introduceixen informació complementària. En els textos orals evitem els incisos sintètics entre parèntesis, propis dels textos escrits, i presentem la informació sense suprimir cap dels elements habituals en llengua parlada.

Llengua escrita	Llengua oral
Quan va esclatar la guerra dels Segadors (7 juny 1640) Pau Claris era el president de la Generalitat.	Quan va esclatar la guerra dels Segadors, el 7 de juny del 1640 , Pau Claris era el president de la Generalitat.
L'accident ha passat al Masnou (Maresme) a primera hora del matí.	L'accident ha passat al Masnou, al Maresme , a primera hora del matí.

2.4.4.12. Les traduccions en la informació

En la informació treballem sovint amb materials procedents d'altres llengües. Si traduïm un text nosaltres mateixos o si treballem a partir d'un text que és el resultat d'una traducció, procurem que els continguts que elaborem i

difonem s'entenguin bé i no continguin errors o dificultats atribuïbles a una traducció poc acurada.

En els textos informatius d'elaboració ràpida, en què no soLEN intervenir professionals de la traducció, si cal ens assessorEM per transmetre amb fidelitat els continguts originals. Per garantir la qualitat lingüística de les traduccions, les fem revisar pels serveis lingüístics, als quals mirem de proporcionar la versió original del text.

Aportem les referències necessàries per complementar i fer comprensible el text traduït. Si el text original conté especificitats culturals alienes a la nostra audiència, explícites o sobreenteses, busquem solucions més genèriques o bé accompanyem la traducció d'explicacions o de context perquè resulti comprensible.

En el doblatge de declaracions, fem una traducció funcional, fidel a l'original i que asseguri la comprensió. Transmetem els continguts i els matisos expressius de qui parla amb traduccions naturals i fàcils d'entendre en català, sense un excés de literalitat.

En la traducció no s'ha de percebre que el text prové d'una altra llengua; ha de resultar tan natural i clar com si s'hagués pensat en català. Parem una atenció especial a evitar els calcs de qualsevol tipus: en el lèxic, en l'ordre de la frase, en l'ús dels pronoms i en les fórmules de tractament, ja que en la llengua de partida i la d'arribada poden ser semblants però no equivalents o coincidents del tot.

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard, 2.4.2. Ús de la llengua: garanties de qualitat lingüística, 2.4.4.3. Redacció: estils de frase, 2.4.4.4. Redacció: llargada i ordre de la frase, 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius, 2.4.4.6. Redacció: tractament dels noms propis, 2.4.4.7.8. Tractament de les xifres: unitat de mesures conegeudes, 2.4.4.10.1.5. Expressió del temps: diferències horàries, 2.4.5.2.1.3. La locució en la informació: doblatge de les declaracions

2.4.4.12.1. El lèxic en les traduccions

Quan traduïm de llengües pròximes, evitem que la semblaença formal entre dues paraules de significat o usos diferents en la llengua de partida i la d'arribada ens porti a traduccions incorrectes.

Original en francès		
La haut commissaire exhorte les autorités à réaliser une enquête exhaustive et transparente sur les accusations de mauvais traitements et abus commis sur les migrants par les agents de la police fédérale.	L'alta comissària insta les autoritats a fer una enquesta exhaustiva i transparent sobre les acusacions de maltractaments i abusos comesos contra els immigrants pels agents de la policia federal.	L'alta comissària insta les autoritats a fer una investigació exhaustiva i transparent sobre les acusacions de maltractaments i abusos comesos contra els immigrants pels agents de la policia federal.

Vigilem de no caure en calc, tant en les paraules i expressions més comunes com en el lèxic especialitzat.

	
eidència [de l'anglès evidence]	prova
auditors [del francès auditeurs]	espectadors
Les iniciatives per aconseguir que Kissinger fos processat com a criminal de guerra davant una cort internacional van fracassar.	Les iniciatives per aconseguir que Kissinger fos processat com a criminal de guerra davant un tribunal internacional van fracassar.

Ara hi ha **una gran competició** en el sector de la radiologia, i és important crear entorns laborals interessants que atreguin **doctors séniors**.

Ara hi ha **molta competència** en el sector de la radiologia, i és important crear entorns laborals interessants que atreguin **metges veterans**.

MU: 2.4.4.5. Redacció: tria de paraules i recursos expressius

ÉSADR: El tractament del lèxic en traducció i doblatge

2.4.4.12.2. Les fòrmules de tractament en les traduccions

En les traduccions en què apareguin fòrmules de tractament, ens ajustem als usos del català; reflectim la familiaritat que ens indiqui el context sense calcar el tractament original. Tenim present que la distribució de les fòrmules de tractament pot ser semblant en les diferents llengües, però no del tot coincident.

Original en francès		
<p>Je vous ai dit que l'on consacrerait plus d'argent à la santé et je l'ai prouvé. Mais notre devoir c'est de faire en sorte que cet argent, le vôtre, soit investit de manière efficace.</p> <p>[en un discurs formal que comença Mesdames, Messieurs]</p>	<p>Us vaig dir que es dedicarien més diners a la sanitat i ho he complert. Però el nostre deure és fer que aquests diners, els vostres, s'inverteixin de manera eficaç.</p>	<p>Els vaig dir que es dedicarien més diners a la sanitat i ho he complert. Però el nostre deure és fer que aquests diners, els de tots vostès, s'inverteixin de manera eficaç.</p>

MU: 2.4.4.9. Redacció: el tracte interpersonal

2.4.4.12.3. L'ús dels pronoms en les traduccions

En les traduccions, no calquem l'ús dels pronoms de la llengua original. En general, en la traducció de declaracions ometem els pronoms que fan de subjecte.

Original en anglès		
We explained to our partners in the United States and European Union what we think about unilateral sanctions and I hope they have heard us.	Nosaltres hem explicat als nostres socis als Estats Units i a la Unió Europea el que nosaltres pensem sobre les sancions unilaterals i jo espero que ells ens hagin escoltat.	Hem explicat als nostres socis als Estats Units i a la Unió Europea el que pensem sobre les sancions unilaterals i espero que ens hagin escoltat.

En cas que el context no sigui prou clar, diem el nom encara que no aparegui a l'original.

	
Estic convençut que ell ho pot fer. Ell va cinquè al Mundial i, per tant, és el cinquè de sortir a la carretera. A més, sobre asfalt, ell sempre va molt ràpid.	Estic convençut que ho pot fer. Va cinquè al Mundial i, per tant, és el cinquè de sortir a la carretera. A més, sobre asfalt, sempre va molt ràpid.
	Estic convençut que Sordo ho pot fer. Va cinquè al Mundial i, per tant, és el cinquè de sortir a la carretera. A més, sobre asfalt, sempre va molt ràpid.

MU: 2.4.4.6. Redacció: tractament dels noms propis

ÉsADIR: Pronoms. Pronoms personals forts. Ús abusiu d'“aquest”

2.4.4.12.4. L'ordre i l'estil de la frase en les traduccions

No ens deixem influir per l'ordre de la frase en la llengua original, que pot no ser el més natural en la llengua d'arribada. Fem una lectura crítica de la traducció per detectar-hi i esmenar els errors induïts pel text original i aconseguir una versió definitiva natural i creïble.

La meva paciència s'està acabant.

Se m'està acabant la paciència.

Evitem adoptar innecessàriament un estil de frase idèntic al del text de partida. Vigilem sobretot pel que fa a l'ús de la passiva, que en català és menys freqüent que en altres llengües.

Text original		
Un témoin de la scène, a raconté à l'AFP que lui et la victime avaient été attaqués par quatre colons qui leur ont tiré alors qu'ils travaillaient dans un champ proche de leur village.		
Des critères minimum ont été définis et les gouvernements doivent fournir la preuve écrite que la sécurité est à un niveau suffisant.		

In general, street activism has been led more by traditional media such as newspapers, satellite television and radio.	En general, les protestes al carrer han estat més incentivades pels mitjans de comunicació tradicionals, com ara els diaris, la televisió per satèl·lit i la ràdio.	En general, les protestes al carrer les han incentivat més els mitjans de comunicació tradicionals, com ara els diaris, la televisió per satèl·lit i la ràdio.
---	--	---

MU: 2.4.4.3. Redacció: estils de frase, 2.4.4.4. Redacció: llargada i ordre de la frase

ÉsADIR: La frase

2.4.4.12.5. Referències locals en les traduccions

Quan el text original inclou referències locals poc conegudes, aportem detalls i explicacions que facin comprensible la informació, o bé prescindim de les referències concretes, si no són prou rellevants. Tenim en compte que alguns àmbits, com ara l'ensenyament, les forces de seguretat, la justícia i l'administració pública, tenen estructures diferents segons el país.

!	✓
Un grup d'alumnes de vuitè grau d'un centre escolar de Littleton, a prop de Denver, han estat perduts durant una setmana a les muntanyes Rocoses, a l'estat de Colorado.	Un grup d'alumnes de tretze i catorze anys d'un centre escolar de Littleton, a prop de Denver, han estat perduts durant una setmana a les muntanyes Rocoses, a l'estat de Colorado.

Si el context no aporta prou informació, busquem una fórmula que asseguri la comprensió, com ara complementar la denominació traduïda d'una entitat amb un element localitzador.

Assemblea Nacional
[en francès, Assemblée Nationale]

Assemblea Nacional **francesa**

Per norma general, en la narració informativa convertim les unitats de mesura i monetàries al nostre sistema, substituint o complementant la unitat original amb la nostra. Per versemblança, en certs documentals, reportatges i declaracions de testimonis podem mantenir les unitats de mesura originals.

iardes dirhams

quilòmetres euros

En general adoptem les sigles amb la forma original, però quan una sigla té diferents versions segons la llengua, triem la corresponent a la denominació en català.

WHO [World Health Organization]

OMS [Organització Mundial de la Salut]

Quan traduïm informacions que continguin noms propis o referències localitzadores, consultem fonts complementàries per comprovar que la traducció és correcta.

El coet ha sortit de la base espacial de Jiuquan, que és al desert del Gobi, a la Xina. Està previst que la nau faci catorze voltes a la Terra en unes vint hores. Després aterrará a l'**interior de Mongòlia**.

[en anglès, *Inner Mongolia*]

El coet ha sortit de la base espacial de Jiuquan, que és al desert del Gobi, a la Xina. Està previst que la nau faci catorze voltes a la Terra en unes vint hores. Després aterrará a la **regió xinesa de Mongòlia interior**.

Pedro Alonso, director del Centre d'Investigació de Saúde de Manhiça . [en portuguès, Centro de Investigação de Saúde de Manhiça]	Pedro Alonso, director del Centre d'Investigació en Salut de Manhiça .
Els socorristes de la platja de Queensland , a Austràlia, tornen de fer un rescat. [Queensland té 7.400 km de costa, i moltes platges]	Els socorristes d'una platja de Queensland , a Austràlia, tornen de fer un rescat.

MU: 2.3.1. Perspectiva i tractaments: país i territori, 2.3.1.1.2. Punt de vist propi: ús del terme *nacional*, 2.3.1.3.2. Referències geogràfiques: els territoris de parla no catalana, 2.4.4.6. Redacció: tractament dels noms propis, 2.4.4.7.8. Tractament de les xifres: unitats de mesura conegeudes, 2.4.4.8.2. Tractament de les sigles: restricció de les sigles poc conegeudes

2.4.4.12.6. Els temps verbals en les traduccions

En les declaracions, traduïm els verbs en el temps verbal adequat en català segons la perspectiva del testimoni que parla, independentment de la distribució dels temps verbals en la llengua original.

Declaracions originals		
I had no water for 5 hours. I had to take bottles to my mum's house to fill them up... It was a nightmare. [declaracions del mateix dia dels fets]	No vaig tenir aigua durant cinc hores. Vaig haver d'anar a casa de la meva mare per omplir ampolles... Va ser un malson. [declaracions del mateix dia dels fets]	He estat cinc hores sense aigua. He hagut d'anar a casa la mare per omplir ampolles... Ha estat un malson. [declaracions del mateix dia dels fets]

En la narració, diem els verbs en el temps adequat en català segons la nostra perspectiva quan expliquem els fets, independentment de la distribució dels temps verbals en la llengua original.

Text original		
Raymond Impanis, un des meilleurs coureurs belges des années cinquante, est décédé le 31 décembre.	Raymond Impanis, un dels millors corredors belgues dels anys cinquanta, ha mort el 31 de desembre.	Raymond Impanis, un dels millors corredors belgues dels anys cinquanta, va morir el 31 de desembre.
Une centaine de militants pro-palestiniens sont entrés dimanche dans la bande de Gaza.	Un centenar de militants propalestins han entrat diumenge a la Franja de Gaza.	Un centenar de militants propalestins van entrar diumenge a la Franja de Gaza.

MU: 2.4.4.10.1. Expressió del temps, de la probabilitat i de la hipòtesi: expressió del temps

2.4.5. LOCUCIÓ

2.4.5.1. Model de locució natural, correcta i adequada

Basem l'expressió oral en la naturalitat, la correcció lingüística i l'adequació al registre.

Ens expressem per veus diverses, masculines i femenines, de característiques i procedències diferents, que serveixen a les necessitats comunicatives de cada espai, i no afavorim un model de veu únic. Tot i això, si una veu atípica perjudica la transmissió de continguts i l'atenció de l'audiència, no la considerem adequada.

Per mitjà del domini dels recursos orals —la llengua i la veu— busquem una locució natural, tant si llegim com si improvisem o actuem.

Evitem tant la locució monòtona, plana o vacil·lant com l'abús d'èmfasi, i ajustem als continguts les pauses, la intensitat amb què diem les paraules, el ton i el ritme.

Els professionals que posen veu als continguts s'expressen cada un amb les característiques fonètiques i morfològiques del seu dialecte, evitant els trets massa locals, connotats, de poca difusió general o percebuts com a vulgars.

En situacions de formalitat baixa en què prevale l'esportaneïtat, i en la ficció i la caricatura de personatges reals, la pronúncia, com a element del retrat, pot presentar característiques especials i allunyar-se de l'estàndard. Si bé en alguns casos podem admetre una dicció relaxada i certs trets marcadament col·loquials, en fem un ús restringit i justificat. Evitem les incorreccions, sobretot si poden generar dubtes entre els parlants.

Estàndard	Col·loquial (ús restringit)
Em prenc quaranta gots d' aigua i mitja poma i me'n vaig .	Em prenc curanta gots d' aiga i mitxa poma i me'n vai .

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard

2.4.5.2. Indicacions generals de locució

- Vocalitzem bé, articulem tots els sons de la llengua de manera clara, ben diferenciats perquè no es confonguin. Evitem tics i errors articulatoris.
- Evitem pronúncies afectades o forçades.
- Parlem en un ton audible, però sense una intensitat excessiva. No cridem.

- Evitem l'èmfasi forçat, sense relació amb el contingut o inadequat en el context.
- Adequem la velocitat i el ritme als continguts i a l'espai. Si el que hem de dir és massa llarg respecte al temps que tenim, retallem el text en comptes de córrer més.
- Entonem les frases respectant-ne l'estructura i el sentit. A partir de la comprensió del que diem, donem a les frases l'entonació justa que les fa comprensibles.
- Adequem el to a la matèria i a la intenció comunicativa.
- Ni engolem la veu ni parlem amb estridència.

ÉSADIR: Fonètica i ortografia

2.4.5.2.1. La locució en la informació

En la informació —l'àmbit més formal de la comunicació audiovisual— sovint llegim textos escrits o, si improvisem, partim d'una preparació prèvia rigorosa. Parlem de pressa —hi ha molts continguts per transmetre—, però sense posar en perill la comprensió. Fem servir un to més aviat seriós —variable segons els continguts transmesos—, però ni rígid ni afectat. Amb una locució natural, explicativa i planera fem entenedora i pròxima la informació.

En la locució informativa transmetem rigor i objectivitat, per això evitem una entonació massa emotiva. Evitem també fer una locució plana, monòtona o encarcarada.

Ens ajustem a la pronúncia estàndard, sense trets col·loquials impropis d'una situació formal.

Pronúncia no estàndard

Ho **vam** [bém] sentir en una **altra** [átrə] **emissora** [əmizórə].

2.4.5.2.1.1. Informació llegida

En la informació llegida, interpretem amb convenciment el text escrit i no ens limitem a llegir d'esma. Transmetem el text de manera que desperti interès i s'entengui a la primera.

Quan redactem textos que es transmetran oralment, els estructurem i puntuem bé, per facilitar la locució. No fem frases massa complexes ni massa llargues per evitar pauses fora de lloc que dificultin la comprensió a l'audiència.

Amb les inflexions de veu donem vida als textos llegits. En general, tanquem les oracions informatives amb pau-sa i entonació descendant. Evitem les cantarelles i una entonació sempre ascendent, que transmeten falta de convicció, treuen valor al que diem, són lluny del rigor informatiu i més aviat infantilitzen la informació. Expliquem els continguts en comptes de llegir de manera rutinària.

Entre els elements essencials d'una oració (subjecte, verb i complements) no fem pauses que trenquin la unitat sintàctica, però sí que hi pot haver petites inflexions de la veu. En una frase amb ordre neutre evitem fer cap pausa entre elements directament relacionats, com ara el subjecte i el verb o el verb i el complement directe.

Ordre neutre: sense pauses entre elements inseparables

Això podria perjudicar els interessos publicitaris de la cadena.

Algunes pauses són admissibles per posar èmfasi en un element concret o per crear expectació.

Pausa d'èmfasi o expectació

Això // podria perjudicar // els interessos publicitaris de la cadena.

Excepcionalment, podem remarcar una denominació nova o un element especial, com ara un títol o una paraula

en una altra llengua, fent una petita pausa sense entonar abans i després de l'element destacat.

Pausa breu per remarcar un element

Avui s'ha creat # l'Oficina Antifrau # per vetllar per la transparència de l'Administració.

La pel·lícula # “Ghost” # va guanyar dos Oscars.

No fem cap pausa entre elements inseparables, com ara entre els determinants (articles, demostratius, possessius, numerals, quantitatius i indefinitis) i el nom, o entre el nom i els seus complements.

Pausa entre elements inseparables

Això podria // perjudicar els // interessos // publicitaris de // la // cadena.

Quan parlem molt de pressa, ni suprimim ni escurcsem més del compte les pauses obligades, ni alterem l'entonació que porten associada.

En la lectura informativa, no introduïm pauses artificiosament per fer veure que improvisem.

2.4.5.2.1.2. Improvisació

Improvisem a partir de recursos lingüístics sòlids, del domini de la matèria i de l'organització mental dels continguts, per evitar errors, imprecisions, repeticions i tòpics.

Si ens adonem que ens hem equivocat, corregim l'error amb naturalitat.

No abusem de les crosses (*diguem-ne, escolti, vull dir, dà-lliò*), paraules i expressions amb poc significat en què ens recolzem mentre pensem què direm. Si n'hem de fer ser-

vir, no repetim sempre la mateixa perquè no es converteixi en un tic monòton per a qui ens sent. També evitem les pauses (*mmm, eeeh, aaah*) i falques (*doncs, de fet, això, daixò, per què no dir-ho?*) que transmeten sensació de falta de preparació, de poca elaboració o d'inseguretat.

Evitem l'entonació monòtona en els formats informatius improvisats que es basen en estructures molt fixes, com ara les informacions diàries sobre la borsa, el temps o el trànsit.

MU: 2.4.5.4. Locució: problemes durant la locució

2.4.5.2.1.3. Doblatge de les declaracions

En el doblatge de declaracions, busquem veus coherents amb les originals i ens acostem al to original sense arribar a la dramatització. Fem servir un to neutre, només lleugerament decantat cap al que faci la veu original: si al tall de veu es crida, alcem una mica la veu; si s'hi parla plorant, fem servir un to contingut; si s'hi expressa una alegria intensa, el to pot ser jovial. Si les declaracions les fa un home, les doblem amb una veu masculina; si les fa una dona, amb una de femenina; si les fa una criatura, amb una veu de timbre semblant.

MU: 2.4.4.12. Redacció: les traduccions en la informació

2.4.5.2.1.4. Transmissions

En les transmissions, no interferim en l'acte que narrem i adeqüem el to als continguts. Des d'una pista de bàsquet, amb la veu reflectim l'emoció del joc; en una crònica des del Parlament, accentuem la formalitat de l'expressió, i en el seguiment d'un accident amb víctimes adoptem un to contingut.

Alcем la veu si el so ambient impedeix que se'ns senti per antena; per exemple, en una manifestació o en un concert.

MU: 2.1.1.6.3. Gèneres de la informació: transmissions, 2.1.2.2. Esports: el llenguatge esportiu, 2.1.2.3. Esports: les transmissions esportives

MU: 2.2.1.4.1.4. Informatius diaris s ls televisió: connexions en directe, 2.2.1.4.3. Continguts televisius: esports, 2.2.2.5.2.4. Tractament de peces, gèneres i formats radiofònics: tractament de les transmissions

2.4.5.2.2. La locució en l'entreteniment

En els espais d'entreteniment, amb la locució transmetem una alta càrrega personal i expressiva, per apel·lar a l'atenció o a la implicació de l'audiència. Encara que ens basem en un guió previ, hi afegim una gran part d'improvisació, i, quan llegim, en general sembla que improvisem.

Ens ajustem a la formalitat i el to adequats segons la matèria tractada i l'espai, la persona a qui ens adrecem i l'audiència potencial.

MU: 2.1.3.4. Entreteniment i ficció: la llengua en els continguts d'entreteniment i ficció, 2.1.4.2.7. Valors dels espais infantils i juvenils: la llengua dels espais infantils i juvenils, 2.4.5.4.1. Problemes durant la locució: errors de locució, 2.1.5.2.2. Canals, espais i programes musicals: criteris de locució i presentació

2.4.5.2.3. La locució en la ficció

Per mitjà de la manera de parlar, retratem i fem creïbles els personatges de ficció. Diem el text de manera adequada i versemblant i fem servir tots els recursos que ofereixen la veu i la llengua per retratar personatges i situacions diferents.

Posem el text i la interpretació al servei de l'argument, que queda reforçat amb una llengua de qualitat tant en el guió com en la interpretació.

En la ficció fem servir una llengua estàndard i correcta, si no és que la caracterització d'un personatge concret requereix un llenguatge clarament connotat. En general no recorrem a errors de llengua com a part del retrat de personatges corrents de ficció, però si està justificat poden aparèixer com a elements excepcionals i detonants, per exemple en la caricatura.

En una sèrie de ficció mitjanament realista i no paròdica que transcorri a Barcelona, per exemple, per més que en la societat real alguns joves obrin la vocal neutra fins a [a] o confonguin el so de la /l/ amb el de la /i/, els personatges joves en general pronuncien correctament la vocal neutra i la /l/, si no és que hi ha motius argumentals de pes que justifiquin el contrari.

MU: 2.1.3.4. Entreteniment i ficció: la llengua en els continguts d'entreteniment i ficció, 2.1.4.2.7. Valors dels espais infantils i juvenils: la llengua dels espais infantils i juvenils

2.4.5.2.4. La locució en les promocions i la publicitat

Els espais promocionals i publicitaris no contraduien el nostre model de locució ni el nostre model de llengua. Les indicacions generals de locució són aplicables a tots els espais que difonem.

MU: 2.4.1. Ús de la llengua: model de llengua estàndard, 2.4.5.1. Locució: model de locució natural, correcta i adequada

2.4.5.3. Pronúncia d'altres llengües

En general, pronunciem les paraules en altres llengües acostant-nos a la pronúncia original a partir dels sons que ens són propis o que no ens resulten difícils de pronunciar. Així, afegim als sons del català el fricatiu velar KH [χ] (de *jefe* en castellà o *Bach* en alemany) i el fricatiu dental TH [θ] (de *tooth* en anglès o *zapato* en castellà). Tractem com

a propi el so de la hac aspirada [h] (interjeccions *ehem* o *ha, ha*).

Ens ajustem als principis de naturalitat i correcció, i no diem els noms estrangers de manera forçada o afectada.

En els nostres mitjans, actuem amb coherència i pronunciem els noms en altres llengües amb la màxima unanimitat. En cas de vacil·lacions i errors respecte a un nom, decidim quina pronúncia considerem preferent i ho fem públic per mitjà de l'ÉsADIR.

En els textos orals, facilitem al màxim la lectura presentant els noms, quan convé i és possible, amb una transcripció simplificada, la transcripció d'antena.

MU: 2.4.6.1.7. Convencions gràfiques en els textos orals: equivalències de sons i grafies en la transcripció d'antena

ÉsADIR: Pronunciació dels noms no catalans

2.4.5.3.1. Interferències d'altres llengües

Evitem la interferència de tercieres llengües –en general el castellà o l'anglès– en la pronúncia de paraules no catalanes. Per exemple, evitem l'error de pronunciar en castellà els noms portuguesos o en anglès els noms francesos i alemanys.

Nom	Llengua	AFI (Alfabet Fonètic Internacional)	Transcripció d'antena
Michael	alemany	míxael	MÍKHAEL
	anglès	májkəl	MÀIKaL
Angela	alemany	ángela	ÀNGUELA
	anglès	ándʒela	ÀNDJELA

José	castellà	xosé	KHOSSÉ
	portuguès	ʒuzé	JUZÈ
Henri	francès	anrí	ANRÍ
Henry	anglès	hénri	HÈNRI

ÉsADIR: Transcripcions fonètiques

2.4.5.3.2. Pronúncia general i pronúncia més exigent

La fidelitat a la pronúncia original pot variar lleument segons el públic a què ens adrecem i la persona que parla.

La pronúncia general és la més adequada en la major part dels espais dels nostres mitjans, destinats a un públic ampli. No reproduïm sons aliens al català (tret de KH [χ] i TH [θ]) i reduïm els sons de la llengua original als sons catalans que s'hi acosten més. Tot i això, qui és capaç de pronunciar amb naturalitat sons com ara [ø], [oe], [y] i [v], ho fa.

Grafia	Transcripció d'antena	Pronúncia general (AFI)	Pronúncia més fidel (AFI)
Pierre Max Dubois	PIÈR MAKSDIBUÀ	pjérmaǵzdibwá	pjérmaǵzdybwá

La pronúncia general és la que apareix destacada amb transcripció AFI i arxiu de so a l'ÉSADIR.

En espais més exigents en pronúncia d'altres llengües, com ara programes o canals especialitzats adreçats a un públic coneixedor de la matèria, pot ser aconsellable incorporar a la locució alguns sons aliens al català. En aquest cas la pronúncia més fidel resulta natural.

Tant en espais especialitzats i de pronúncia exigent com en espais generals d'exigència mitjana, en locució estàndard evitem tant les pronúncies forçades com les massa relaxades.

Evitem difondre pronúncies divergents d'un nom, sobretot si coincideixen en el mateix espai. Les pronúncies poden diferir una mica, sempre que no s'arribi a contradiccions greus amb la pronúncia recomanada per l'ÉSADIR, que és la preferible en els nostres mitjans. Pel seu contacte directe amb la llengua original, un corresponsal a París, per exemple, podria fer les vocals del francès amb naturalitat, o un a Moscou les palatalitzacions del rus.

Grafia	Pronúncia preferent	Pronúncia més pròxima a l'original
Phoenix	[féniks] <i>[locutor que parla des de Catalunya]</i>	[fíniks] <i>[corresponsal als Estats Units]</i>

2.4.5.3.3. Eines i criteris de pronúncia de noms propis

Difonem pronúncies coherents, naturals i adequades de les paraules en altres llengües amb l'aportació dels diversos col·lectius professionals que intervenen en l'elaboració, supervisió i locució de continguts. Per mitjà de l'ÉSADIR difonem directrius lingüístiques i oferim eines pràctiques per resoldre dubtes en aquesta matèria: guies de pronúncia de diverses llengües, fitxes individuals i llistes de noms propis de persona, lloc o entitat.

En la pronúncia dels noms de persona actuals, el criteri preferent és com diu el seu nom la mateixa persona que el porta. Per saber-ho consultem aquesta persona o el seu entorn més pròxim sempre que és possible, triem la forma més adequada i la fem visible a l'ÉSADIR.

La forma dels noms de lloc, i, per tant, la pronúncia, en molts casos prové de la tradició i el contacte històric, i no

depèn de la forma local actual. En cas de dubte, establism a l'ÉsADIR la pronúncia preferent en els nostres mitjans, tenint en compte la tradició i la consulta a fonts oficials, especialistes, corresponsals i guies de pronúncia.

ÉsADIR: Altres llengües: guies de pronunciació. Noms propis

2.4.5.4. Problemes durant la locució

Si en la difusió en directe sorgeixen errors humans i tècnics, els afrontem amb calma. Quan cometem un error i en som conscients, l'esmenem amb la màxima rapidesa, amb naturalitat i d'acord amb la transcendència que tingui. En alguns casos demanem disculpes i rectifiquem les dades errònies, mentre que altres vegades n'hi ha prou corregint l'error immediatament. Ens disculpem amb proporcionalitat respecte a la gravetat de l'error i no atribuïm l'equívocació a ningú.

Si mentre estem en antena sorgeix un problema relacionat amb l'emissió que no podem resoldre personalment, el comuniquem com més aviat millor perquè es pugui solucionar amb la màxima celeritat.

2.4.5.4.1. Errors de locució

Per evitar errors, abans de llegir un text per antena ens assegurem que els continguts són correctes i que, si conté paraules difícils, les sabem pronunciar. Si improvisem, procurem minimitzar els riscos del directe amb una preparació adequada. Si durant la locució sorgeixen problemes, els resolem amb calma i naturalitat.

Si donem una informació errònia, l'esmenem immediatament, sobretot en casos en què cal ser molt precisos, com ara els números premiats en un sorteig o les dades d'una informació de servei.

Si ensopeguem per un error de lectura o tenim un lapsus en la improvisació, demanem disculpes i reprenem el discurs amb naturalitat després d'haver corregit el fragment on ens hem equivocat.

En situacions inevitables, com ara un accés de tos o d'esternuts, passem la paraula a una altra persona. Si això no és possible, fem servir recursos que ens donin temps per recuperar-nos, com ara donar pas a un document d'àudio o vídeo, i després demanem disculpes a l'audiència per la interrupció.

Si en un context formal tenim un atac de riure, procedim com amb els accessos de tos i així que sigui possible recuperem la serietat i demanem disculpes. En espais més distesos, desdramatitzar i buscar la complicitat de l'audiència ens pot ajudar a recuperar la normalitat.

Si durant l'emissió es produeix un silenci no volgut, perquè ens quedem en blanc o perquè no entra un document gravat o es talla una connexió, mirem d'improvisar un discurs coherent que no trenqui la continuïtat. Si un convidat, per nervis o inexperiència, perd el fil del que deia i provoca un silenci massa llarg, recuperem la paraula de manera que l'audiència no quedí desatesa i facilitem que el convidat reprengui el discurs.

MU: 2.4.5.2.1. Indicacions generals de locució: la locució en la informació, 2.4.5.2.2. Indicacions generals de locució: la locució en l'entreteniment

2.4.5.4.2. Errors tècnics

Davant un error tècnic en l'emissió en directe reaccionem amb serenitat i valorem si l'emissió es veu alterada de manera perceptible. Si és així, demanem disculpes i expliquem a l'audiència que hi ha problemes que impe deixin l'emissió normal. No en culpem ningú en concret ni atribuïm qualsevol entrebanc a *problemes tècnics*. Si

sabem quin és l'origen del problema, el podem explicar a l'audiència, però sovint no cal donar-ne detalls.

Si l'anomalia no arriba a alterar l'emissió de manera perceptible, no la comuniquem a l'audiència.

Si emetem un document d'àudio o vídeo equivocat, rectifiquem. Si hem d'interrompre l'emissió del document, ho fem sense brusquedad.

Si s'interromp una connexió ja anunciada, per exemple amb una unitat mòbil, ens limitem a dir que la connexió s'ha tallat o que no es pot establir, i que ho tornarem a intentar més endavant.

2.4.6. CONVENCIONS

2.4.6.1. Convencions gràfiques en els textos orals

Una gran part dels continguts que difonem es basen en textos orals: documents en què el text escrit té una funció intermediària, la de transformar-se en veu per arribar a l'audiència oralment.

En els textos orals que es destinen només a la difusió sonora, sobretot si és en directe, posem l'escriptura al servei de la lectura en veu alta i fem servir els recursos gràfics amb la funció primordial d'assegurar una locució impecable. En molts casos, els textos orals són d'ús compartit: hi poden posar veu persones diferents i qui els redacta no sap qui els llegirà.

Els textos orals no han de contenir errors ortogràfics ni tipogràfics, però si són exclusivament orals ens podem allunyar de les convencions de l'escriptura si així evitem vacil·lacions i incorreccions de llengua i assegurem una

bona lectura. Si ens separam de l'ortografia, ho indiquem: en general posem el fragment o la paraula sencera en majúscules, però també podem recórrer a la negreta o al subratllat.

Text només oral	Text difós per escrit
DUES-CENTES persones	200 personnes dues-centes personnes
tres graus i mig sota zero	-3,5 °
CO-Referent EX-pres	coreferent exprès
l'atmosf ^É ra	l'atmosfera
KÓSSOVO	Kosovo
norT-americà	nord-americà
Els grups que avalaven el text NO han acceptat aquest argument i s'han negat a votar.	Els grups que avalaven el text no han acceptat aquest argument i s'han negat a votar.

En textos orals i escrits alhora, com els que l'audiència veu sobreimpresos en pantalla al mateix temps que els sent, respectem les convencions gràfiques de la llengua escrita.

Si acabem fent públic per escrit un text redactat com a exclusivament oral, li restituïm les grafies pròpies de la llengua escrita abans de publicar-lo.

Text només oral	Text difós per escrit
Els seguidors del FENERBÀTXE han celebrat la victòria del seu equip.	Els seguidors del Fenerbahçe han celebrat la victòria del seu equip.

MU: 2.4..5. Ús de la llengua: locució

ÉSADIR: Convencions gràfiques

2.4.6.1.1. Ús de les cometes en els textos orals

Posem entre cometes els títols (de llibres, pel·lícules, peces musicals, obres d'art, programes de ràdio i televisió, exposicions), els eslògans, les citacions literals i, en general, tot el que en llengua escrita va en cursiva o entre cometes. D'aquesta manera indiquem on comença i on acaba el fragment remarcat i això permet llegir-lo bé.

James Dean va debutar com a protagonista a “A l'est de l'edèn”.

Una gran pancarta amb el lema “Lo riu és vida” encapçalava la manifestació.

La premsa italiana elogia el Barça. “La Gazzetta dello Sport” titula: “Un Barça diví i incontenible humilia Mourinho i el Madrid”.

Fem servir les cometes per indicar certs estrangerismes que poden causar dubtes de pronúncia. Si és possible, els precedim d'algun element orientatiu.

Han detingut dues persones per possessió de drogues en una festa “rave”.

En els textos orals no presentem les citacions textuais sense cap més indicació que unes cometes, ja que l'audiència no les pot veure. Si citem textualment, expremem de manera nítida on comença i on acaba la citació perquè la veu dels nostres mitjans no es confongui amb les declaracions. Si fem referència textual a declaracions que continguin un error de llengua o de contingut, expressions irrespectuoses o una expressió difícil de traduir que mantinguem en la llengua original, en remarquem la literalitat.

	
L'entrenador ha dit que, si finalment no tingués raó, se la tallaria i es faria monja.	L'entrenador, que estava visiblement alterat pel penal, ha dit, textualment , “si no tinc raó, me la tallo i em faig monja”.
L'alcalde diu que la justícia és un “cachondeo”.	L'alcalde ha dit literalment que la justícia és un “cachondeo”. L'alcalde ha dit que la justícia és, literalment , un “cachondeo”.

Si en textos informatius reflectim unes declaracions iròniques, ho indiquem clarament. No n'hi ha prou amb unes cometes.

	
El president del partit ha demanat “humilment” que la seva formació no quedí exclosa del debat.	Fent servir la ironia , el president del partit ha demanat “humilment” que la seva formació no quedí exclosa del debat.
	El president ha fet servir la ironia per demanar “humilment” que la seva formació no quedí exclosa del debat.

ÉS ADIR: Marca tipogràfica (cometes o cursiva)

2.4.6.1.2. Ús dels guionets en els textos orals

En general, fem servir el guionet seguint les convencions de la llengua escrita, però en textos exclusivament orals hi donem alguns usos complementaris.

Podem dividir paraules llargues en fragments més petits per fer-les més fàcils de dir. Si ho fem, les escrivim en majúscula i les mantenim unides amb guionets.

ANTI-CONS-TI-TU-CIONAL

Edurne **URRANGO-TITA-BERDEA** va néixer a Sant Sebastià.

Si cal indicar que un terme és compost, per ajudar a pronunciar-lo, podem separar els dos elements amb un guionet, sobretot si una pronúncia errònia pot fer que es confonguin paraules diferents.

PRÈ-temporada, **PRÈ**-Rafaelita**PRÈ**-eliminar (*eliminar en una fase prèvia*) ≠ preliminar (*previ*)**CO**-respondre (*responder conjuntament*) ≠ corresponde (*pertocar*)

ÉsADIR: Ús del guionet

2.4.6.1.3. Les abreviacions en els textos orals

En els textos orals, en general, no hi posem abreviacions. El que hi escrivim s'ha de correspondre exactament amb el que es diu, sense elements que obliguin a descodificacions complexes durant la lectura en veu alta.

av.	avinguda
j. 1a inst.	jutjat de primera instància
tb, xq	també, perquè

MU: 2.4.6.2.2. Convencions gràfiques en els textos escrits: símbols i abreviacions

2.4.6.1.3.1. Les inicials en els textos orals

Escrivim sencers els noms propis, sense reduir-los a inicials, per evitar errors o vacil·lacions durant la lectura.

Aquest matí parlarem amb el filòsof
J.-M. Terricabras.

Aquest matí parlarem amb el filòsof
Josep-Maria Terricabras.

Alguns noms concrets són més coneguts per les inicials que pel nom complet. En aquest cas, els podem designar amb les inicials, que diem en català.

J. V. [JÒTa VÉ] Foix (Josep Vicenç Foix)

J. K. [JÒTa KÀ] Rowling (Joanne «Jo» Rowling)

Les inicials amb què la policia sol identificar l'autor o la víctima d'un delicte són sobreres en els textos orals, no aporten dades d'interès. Les substituïm per fórmules més naturals i explicatives que respectin la presumpció d'innocència.

Notícia d'agència	Text oral
El presumpte autor del cop d'ampolla al porter de l'Athletic de Bilbao al camp del Reial Betis, C. P. R. , ha quedat avui en llibertat després que la seva dona va disporitar una fiança de 3.000 euros, encara que el fiscal li va imputar un delicte de lesions amb ús de mitjans perillosos, amb una pena de fins a 5 anys de presó.	L'home acusat d'haver llançat una ampolla al porter de l'Athletic de Bilbao ha quedat en llibertat després de pagar una fiança de 3 MIL euros. El fiscal li imputa un delicte de lesions amb ús de mitjans perillosos, castigat amb una pena de fins a cinc anys de presó.

No identifiquem els menors amb inicials. Ens hi referim pel nom de pila, real o fictici, o fent servir altres fórmules que respectin el dret a la intimitat.

Els pares de M. C. demanen que es faci justícia.	Els pares de la nena morta demanen que es faci justícia.
	Els pares de Maria demanen que es faci justícia.

2.4.6.1.3.2. Els símbols en els textos orals

En els textos exclusivament orals no hi fem servir símbols. Preferim escriure les paraules amb totes les lletres, fins i tot quan el símbol és molt conegut.

%	per cent
1 €, 2 €	un euro, dos euros
1,5 €	un euro i mig un euro amb cinquanta un euro i cinquanta cèntims un euro amb cinquanta cèntims
ha	hectàrea, hectàrees
-4 °	quatre graus sota zero

MU: 2.4.6.2.2. Convencions gràfiques en els textos escrits: símbols i abreviacions

2.4.6.1.4. Les sigles en els textos orals

MU: 2.4.4.8. Redacció: tractament de les sigles, 2.4.6.2.1. Convencions gràfiques en els textos escrits: sigles, acrònims i logotips

ÉSADR: Sigles

2.4.6.1.4.1. Desplegament de les sigles

En els textos orals escrivim les sigles de la manera com les hagim de dir, per no obligar a fer descodificacions durant la lectura en veu alta. Si una sigla es diu desplegada, l'escrivim desplegada: escrivim amb totes les lletres cada una de les paraules que la constitueixen.

	
Sigla no oral	Desplegament oral
CCOO	Comissions Obreres

Si una entitat té doble denominació (amb sigla i desplegada), l'escrivim tal com l'hagim de dir en veu alta, perquè la lectura comporti el mínim esforç de descodificació.

Si escrivim...	...llegirem
CiU	CiU [síw]
Convergència i Unió	Convergència i Unió

Per decidir si en un text oral hi escrivim una sigla (i, per tant, que la llegim com a sigla) valorem si forma part de la llengua parlada o si només té ús escrit. “FP” i “formació professional”, per exemple, funcionen indistintament en llengua parlada, i per tant poden aparèixer totes dues en un text oral, mentre que de la “UE” en diem la “Unió Europea”, i així ho escrivim en els textos orals.

Sigla	L'objectiu de la UE és que el 2010 la taxa d'abandonament del batxillerat o l' FP sigui només del quinze per cent.
Desplegament	L'objectiu de la Unió Europea és que el 2010 la taxa d'abandonament del batxillerat o la formació professional sigui només del quinze per cent.

2.4.6.1.4.2. Pronúncia de les sigles

En general, diem les sigles en català, i també els numerals que continguin, independentment de la llengua en què s'hagin creat.

Sigla	Forma desplegada	Pronúncia
M-19	Moviment 19 d'abril <i>[forma original: Movimiento 19 de abril]</i>	ÉMa DINÒU

Llegim lletra per lletra les sigles que no contenen vocals, articulant bé el nom català de cada lletra.

Escrivim	No pronunciem	Pronunciem
GPS	KHEPEÉSSE [xepeése] (a la castellana) JEPaÉSSa [zépáésə] (amb neutralització incorrecta)	 JÉ PÉ ÉSSa [zépeésə] (en català)

PSC	PESSESSÉ [pesesé] (sense neutralització) PESSETHÉ [peseθé] (a la castellana)	PÉ ÉSSA SÉ [peesəsé] (en català)
BBC	BEBETHÉ [beβeθé] (a la castellana) BIBISÍ [biβisí] (a l'anglesa)	BÉ BÉ SÉ [beβesé] (en català)
KGB	KAKHEBÉ [kaxeβé] (a la castellana)	KÀ JÉ BÉ [kaʒeβé] (en català)

Els acrònims, sigles que contenen vocals, els llegim *gairebé* com una paraula catalana normal.

		
Escrivim	No pronunciem	Pronunciem
GEO	KHÉO [xéo] (a la castellana)	JÉO [ʒeo] (amb el so de la <i>g</i> catalana i la <i>o</i> sense neutralitzar)
UNICEF	UNITHÉF [uniθéf] (a la castellana)	UNISSEF [uniséf] (amb el so de la <i>c</i> catalana i amb la <i>e</i> oberta)
INCASÒL	INCaZÒL [inkehrzol] (amb la <i>s</i> sonora)	INCaSSÒL [inkehrsɔl] (amb la <i>s</i> sorda)

En algunes sigles combinem la lectura lletrejada amb la sil·làbica. En altres, hi afegim una vocal de suport.

	
Escrivim	Pronunciem
CSIC	SÉ SÍC [sésik]
MNAC	MaNÀC [mənák]

2.4.6.1.5. Tractament gràfic de les xifres en els textos orals

Les xifres escrites amb números s'han de *desxifrar* per convertir-les en paraules. Per evitar que l'esforç de descodificació alteri la lectura, en els textos orals presentem de la manera més clara i simple possible tant les xifres com els elements que les accompanyen.

El Barça ha guanyat 5-0.	El Barça ha guanyat per cinc a zero. El Barça ha guanyat cinc a zero.
	El Barça ha guanyat per 5 a 0. El Barça ha guanyat 5 a 0.

MU: 2.4.4.7. Redacció: tractament de les xifres, 2.4.6.2.5.3. Titulars escrits: les xifres en els titulars escrits

2.4.6.1.5.1. Numerals femenins

En els textos orals escrivim amb lletres els numerals femenins amb flexió de gènere. Tenen flexió els cardinals *un-una*, *dos-dues* i *cents-centes* i tots els ordinals (*primer-primer*, *segon-segona*, etc.).⁷¹

1 persona	una persona
200 avionetes	dues-centes avionetes
Ha arribat en 1a posició.	Ha arribat en primera posició.

⁷¹ Sobre la variació geogràfica de la flexió de *dos*, v. *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana II. Morfologia*: <http://www.iecat.net/institucio/seccions/Filologica/pdf/Proposta%20estndard%202.pdf>

2.4.6.1.5.2. Números romans

En textos exclusivament orals no fem servir números romans. En general, els escrivim amb lletres, però també podem fer servir números aràbics.

el segle XIX	el segle dinou / 19
el papa Joan Pau II	el papa Joan Pau segon
el papa Benet XVI	el papa Benet setze / 16

2.4.6.1.5.3. Decimals i partitius

En textos exclusivament orals, presentem les quantitats tal com les llegim, sense símbols ni abreviacions. Vigilem sobretot amb els decimals i partitius, i les unitats de mesura que els accompanyen.

6,50 €	sis euros i mig sis euros amb cinquanta sis euros amb cinquanta cèntims sis euros cinquanta [...]
0,80 €	vuitanta cèntims
1,5 kg	un quilo i mig
1,8 kg	un quilo vuit-cent un quilo i 800 grams [...]
12.500.000 punts	dotze milions i mig de punts [...]

2.4.6.1.5.4. Milers i milions

En textos exclusivament orals podem escriure les paraules *mil* i *milió / millions* amb lletres i la resta de la xifra amb dígits. Podem escriure la paraula *mil* en majúscules.

143.000	143 mil / 143 MIL
25.400.000	25 milions 400 mil
81.000.000.000	81 MIL milions

2.4.6.1.5.5. Hores i dates

Escrivim les hores i les dates, tret dels anys, preferiblement amb lletres i amb totes les paraules, tal com les diem parlant.

6.15 a.m.	un quart de set del matí
20.00 h	les vuit del vespre
23.30 h	dos quarts de dotze de la nit
12/06/2010	dotze de juny del 2010 12 de juny del 2010

MU: 2.4.4.10.1.6. Expressió del temps: expressió de les hores

MUTv: 2.4.6.2.9. Convencions gràfiques en els textos escrits: càrons d'indicació de temps

ÉsADIR: Referències temporals

2.4.6.1.5.6. Pronúncia de les xifres

A cada un dels constituents de la xifra li correspon una vocal tònica. En català central, la vocal dels compostos amb *tres* i *set* és una e oberta, i no una neutra.

Escrivim	No pronunciem	Pronunciem (en català central)
tres-cents	TRaS-CÉNTS tr[ə]s-cents	TRÈS-CÉNTS tr[ɛ]s-cents
set-centes	SaT-CÉNTES s[ə]t-centes	SÈT-CÉNTES s[ɛ]t-centes

2.4.6.1.6. Tractament gràfic dels noms propis en els textos orals

Si un nom és prou conegut o fàcil de llegir, l'incluem en el text tal com s'escriu, sense cap ajuda, però si pot causar dubtes l'acompanyem d'alguna indicació sobre com cal pronunciar-lo. La indicació pot ser una explicació concreta, una transcripció en AFI, alfabet fonètic internacional, o bé una transcripció d'antena.

Amb la transcripció d'antena reflectim la pronúncia de paraules difícils de dir partint del nostre alfabet i de les regles de lectura que tots coneixem. Només apliquem la transcripció d'antena al que pot causar dubtes, i amb la mínima distància respecte a la forma gràfica.

Transcripció dins el text

El primer ministre de **KÓSSOVO, HÀSHIM THÀTXI**, va guanyar les eleccions del novembre amb un 35 per cent dels vots.

[grafies en llengua escrita: Kosovo, Hashim Thaçi]

Si transcrivim, ho indiquem posant en majúscules el fragment afectat, o la paraula sencera, i a més podem subratllar o posar en negreta els fragments que demanin atenció especial.

Grafia	Llengua	AFI	Transcripció d'antena
Hollande	francès	[olàndə]	OLÀNDA
Cardoso	portuguès	[kərðózu]	CaRDÓZU
Éric	francès	[erík]	ERÍC
Walcha	alemany	[bálχa]	BÀLKHA

MU: 2.4.4.6. Redacció: tractament dels noms propis

ÉsADIR: Transcripcions fonètiques

2.4.6.1.7. Equivalències de sons i grafies en la transcripció d'antena

La transcripció d'antena és un recurs dels textos orals per reflectir de manera entenedora la pronunciació de certs noms propis, perquè es llegeixin bé en un context elocutiu català.

La transcripció d'antena preserva al màxim la forma gràfica del nom perquè no es perdi la identificació. Com a criteri general, es manté la grafia original sempre que no perjudiqui la pronunciació adequada.

Si inserim en un text paraules o fragments transcrits, indiquem que es tracta de transcripcions posant en majúscula les lletres afectades.

2.4.6.1.7.1. Consonants

So en AFI Exemples en català	Transcripció d'antena	Exemples en altres llengües			
		Grafia nom	Llengua	Transcripció AFI	Transcripció d'antena
[p] pou, capa, cub	P	Paul	francès	[pól]	PÓL
[b], [β], [v] blanc, cabra	B / V	Bertrand Albright Waldheim Olivier	francès anglès alemany francès	[bertrán] [álβraɪt] [bálkhem] [olíβjé]	BERTRÀN ALBRAIT VÁLKHEIM OLIVIÉ
[t] tou, gata, nord	T D (final)	Thomas Bouchard	alemany francès	[tómas] [buʃárt]	TÓMAS BUSHÁRD
[d], [ð] dit, vida	D	Durao Ahmadinejad	portuguès persa	[duráu] [ahmaðinezát]	DURÀU AHMADINEJÀD
[k] casa, cuc, blog	K G (final)	Hague Bloomberg	anglès anglès	[héjk] [blúmberk]	HÉIK BLÚMBERG
[g], [ɣ] gat, vigatà	G / GU	Barghouti Gedda	àrab suec	[baryúti] [géðə]	BARGÚTI GUÉDa
[ts] tsar, potser, tots	TS	Kostunica Ferenc	serbocroat hongarès	[koftúnitsa] [férɛndz]	KOSHTÚNITSA FÈRENTS
[dz] dotze, tots ells	DZ	Condoleezza	anglès	[kondolídzə]	CONDOLÍDZA

So en AFI Exemples en català	Transcripció d'antena	Exemples en altres llengües			
		Grafia nom	Llengua	Transcripció AFI	Transcripció d'antena
[dʒ] viatge, adjunt	DJ	Bendjedid Karadzic	àrab serbocroat	[bendʒeðít] [káradžitʃ]	BEND D JEDÍD KÀRAD D ITX
[f] far, cafè, tuf	F	Petrov Vranitzky	rus alemany	[petróf] [franítski]	PETRÓ F F RANÍTSKI
[s] sabata, tassa, caçar, cabàs	S / SS (entre vocals)	Inácio Mesic	portuguès serbocroat	[inásiw] [mésitʃ]	INÀSSIU MÉSSITX
[z] casa, zona, dos ànecs	Z	Besancenot	francès	[bezansenó]	BEZANSENÓ
[ʃ] xàfec, caixa, guix	SH	Fischer Chirac	alemany francès	[fíʃər] [ʃirák]	FÍSHaR SHIRÀC
[ʒ] joc, menjar, neix un	J / G	Jorge Gérard	portuguès francès	[ʒórʒe] [ʒerár]	JÓRJE GERÀR
[m] mà, cama, enciam	M	Rasmussen	danès	[rázmusen]	RÀSMUSSEN
[n] net, canó, tan	N	Foreign	anglès	[fírin]	FÒRIN

Llibre d'estil de la CCMA

482

So en AFI Exemples en català	Transcripció d'antena	Exemples en altres llengües			
		Grafia nom	Llengua	Transcripció AFI	Transcripció d'antena
[n] nyap, any, àngel	NY	Cunhal Matignon Bignone	portuguès francès italià	[kujnál] [matijón] [biñóne]	CUNYÀL MATINYÓN BINYONE
[r] rosa, serra	R (inicial) RR (entre vocals)	Rocco Musharraf	italià urdu	[rókko] [muʃáraf]	RÓKKO MUSHÀRRAF
[r] cara	R (entre vocals)	Aussaresses Brown	francès anglès	[osarés] [bráwn]	OSSARÈS BRÄUN
[l] límit, cala, col	L	William Michelle	anglès francès	[wíljəm] [míjéł]	WÍLLaM MISHÉŁ
[ɫ] llum, colla, coll	LL	Coelho Seselj	portuguès serbocroat	[koélu] [ʃéfeļ]	COÉLLU SHÉSHELL
[j] iaia, noi	Y / I	Jensen Laguiller Ieltsin	noruec francès rus	[jénsən] [layjijé] [jéltsin]	YÈNSaN LAGUIYÉ IÈLTSIN
[w] quatre, cau	U / W / Ü	François Walker Guido	francès anglès italià	[franswá] [wílkər] [gwíðo]	FRANSUÀ WÖLKaR GÜÍDO
[h] halar, ehem	H	Lahud Reinhart Tsahal	àrab neerlandès hebreu	[lahút] [rájhart] [tsahál]	LAHÚD RÀINHARD TSAHÀL
[χ] Jaime (cast.)	KH	Mucha Fogh Mikhaïl	txec danès rus	[múχa] [fóχ] [miχæíl]	MÚKHA FÓKH MIKHaÍL
[θ] Francisco (cast.)	TH	Thaçi Johnathan	albanès anglès	[θátfi] [ʒónəθən]	THÀTXI JÓNaTHaN

2.4.6.1.7.2. Vocals

So en AFI Exemples en català	Transcripció d'antena	Exemples en altres llengües			
		Grafia nom	Llengua	Transcripció AFI	Transcripció d'antena
[i] indi	I	Foreign Condole ezza Éric	anglès anglès francès	[fɔ̃rin] [kondolíðza] [erík]	FÒRIN CONDOLÍ DZA ERÍC
[u] dur	U	Aznavour Ban Ki- Mo on De Bo er	francès coreà neerlandès	[aznaβúr] [bánkimún] [dəβúr]	AZNAVÚR BAN KI MÚN Da BÚR
[e] festa	E / É	Quai d'Orsay	francès	[kéðorsé]	QUÉ D'ORSÈ
[é] cel	È	Alain José	francès portuguès	[alén] [ʒuzé]	ALÉN JUZE
[o] gos	O / Ó	Shinzo Aubry	japonès francès	[ʃíndo] [oþrí]	SHÍNZO OBRÍ
[ɔ] port	Ò	Aung António	birmà portuguès	[ɔŋ] [əntóñju]	ÒNG ANTÒNIU
[a] casa	A	Abe Jean Paolo	japonès francès italià	[áþe] [ʒán] [páolo]	ÀBE JAN PÀOLO
[ə] pare (or.)	a (minúscula)	Da Silva Johnathan	portuguès anglès	[dəsílþə] [ʒínəθən]	Da SÍLVa JÒNATHAN

2.4.6.2. Convencions gràfiques en els textos escrits

Per als continguts no orals que han de sortir escrits a la pantalla de televisió o en els mitjans interactius adoptem solucions tipogràfiques d'acord amb les convencions comunament acceptades per a la llengua escrita i que alhora afavoreixin una comprensió ràpida.

Distingim entre la indicació de temps, localització i identificació, en què podem ometre elements per economitzar espai, i altres textos visibles, com titulars, titolets i substitució, que redactem de manera completa.

TELEVISIÓ

Per als continguts orals que han de sortir escrits en pantalla, com ara la subtitulació per a sords, presentem el text de la manera més fàcil per ser llegit en veu alta sense contradir les convencions de la llengua escrita.

Text no oral en pantalla	Text oral en pantalla
10.15	Un quart d'onze

2.4.6.2.1. Sigles, acrònims i logotips

En general, per presentar per escrit sigles, acrònims i logotips seguim les convencions tipogràfiques. En cas que la marca original no s'hi ajusti, establim a l'ÉSADR quina forma fem servir.

MU: 2.4.4.8. Redacció: tractament de les sigles, 2.4.6.1.4. Convencions gràfiques en els textos orals: les sigles en els textos orals

ÉSADR: Sigles. Acrònims

2.4.6.2.2. Símbols i abreviatures

Distingim entre els símbols, que no porten punt i són d'ús internacional, i les abreviatures, que varien segons cada idioma i porten punt. Ens atenim a l'ús establert i a les convencions generals en llengua escrita. Per a casos concrets ens remetem a l'**ÉsADIR**.

MU: 2.4.6.1.3. Convencions gràfiques en els textos orals: les abreviatures en els textos orals

ÉsADIR: Abreviatures. Abreviatures. Símbols

2.4.6.2.3. Gràfics i mapes

Escrivim complets els encapçalamens explicatius de gràfics i mapes, però per qüestions d'espai en podem ometre elements com articles i preposicions. Hi podem fer servir símbols i abreviatures.

Dins del text explicatiu de gràfics i mapes, si és amb majúscules i minúscules, només fem servir majúscules per als noms propis.

	
Parlament de Catalunya	Parlament de Catalunya
135 Diputats	135 diputats
2006 48 Dones	2006 48 dones
2010 56 Dones	2010 56 dones
35,5%	35,5%
41,5%	41,5%

MU: 2.2.1.8.2. Disseny gràfic a la televisió: disseny gràfic en els espais informatius

2.4.6.2.4. Destacats

En els destacats, que fem servir per mostrar gràficament fragments de text o transcripcions orals, posem el text entre cometes.

“Un cop oberta la fossa, va resultar que contenia no un sinó dos cadàvers, que tenien la boca emmordassada, els ulls tapats amb cinta aïllant i encara conservaven restes de benes”.

Si es tracta de diàlegs, fem servir guions.

- Ja el vaig avisar que l'entrega es faria amb bitllets de cinc-cents, com l'altre cop.
- Però on vau quedar?
- No cal que t'ho digui jo. Ja t'ho farà saber ell mateix...

Fem servir claudàtors per indicar elements afegits sense els quals la transcripció no s'entendria.

“Ella **[la consellera d'Interior]** em va dir que aquests dies havíem d'extremar les mesures de seguretat.”

Els claudàtors, un d'obertura i un de tancament amb punts suspensius entremig, ens serveixen per marcar fragments que s'han omès dins del text. Quan reproduïm un fragment de text començant-lo o acabant-lo amb una frase incompleta, fem servir els punts suspensius.

“És una de les estratègies més efectives per reduir la contaminació. [...] Aquí es coneix com ‘la mesura dels vuitanta’. És cert que aquesta mesura podria ser més flexible a la nit o [...] quan la congestió a l’entrada de la ciutat és mínima.”

“...és la reducció del nombre de vehicles que circulen per Barcelona aproximadament en un 30 per cent, i centrada principalment en els vehicles dièsel...”

2.4.6.2.5. Titulars escrits

2.4.6.2.5.1. Redacció dels titulars escrits

Redactem els titulars complets, i no de manera telegràfica. No n’ometem elements com articles i preposicions.

Increment IRPF rendes altes	Increment de l’IRPF per a les rendes altes
Balanç positiu primer any funcionament T1	Balanç positiu del primer any de funcionament de la T1
Millors cos bombers	Millores en el cos de bombers

Evitem l’ús de símbols i abreviatures, però podem fer servir sigles.

L’FMI posa a disposició de Grècia 5.500 M €	L’FMI posa a disposició de Grècia 5.500 milions d’euros
En surten 20 m³ per segon	En surten vint metres cúbics per segon

MU: 2.4.4.7. Redacció: tractament de les xifres, 2.4.4.8. Redacció: tractament de les sigles

2.4.6.2.5.2. Puntuació dels titulars escrits

Si en un titular elidim el verb, ho marquem amb coma.

L'Estatut, encallat

Quan el titular és una oració explicativa amb el verb elidit, hi posem coma; quan és una frase purament descriptiva, no n'hi posem. En alguns casos, són possibles les dues formes.

Obama, a Barcelona

Obama a Barcelona

En els titulars no fem servir el punt i seguit ni el punt final, però sí que hi podem utilitzar el punt i coma.

La guerra de la informació al Sàhara

Nova etapa, idèntics líders

El Barça, endavant; el Reial Madrid, despenyat

MU: 2.4.4.11. Redacció: la puntuació

2.4.6.2.5.3. Les xifres en els titulars escrits

No escrivim les quantitats combinant números i lletres, tret que es tracti de milions.

Han votat **120 mil** barcelonins

Han votat **cent vint mil** barcelonins

Han votat **120.000** barcelonins

La grossa reparteix 350 milions a Mataró

MU: 2.4.4.7. Redacció: tractament de les xifres

2.4.6.2.6. Titolets escrits

Fem servir els titolets, que són més explicatius que els titulars, per aportar informació complementària dins d'una peça informativa. Quan no podem encabir tota la informació en una sola oració, la distribuïm en dues oracions separades per punt i seguit i posem punt final al titolet. Amb tot, procurem posar tota la informació en una sola frase, que no porta punt final.

De moment, el govern s'absté de pronunciar-se sobre la qüestió

De moment, el govern s'absté de pronunciar-se sobre la qüestió. Per demà hi ha anunciada una compareixença.

2.4.6.2.7. Càrtons d'identificació de persones

TELEVISIÓ

En general, encapçalem els càrtons d'identificació amb el nom i cognom de la persona, sense precedir-lo de cap tractament. Només si, excepcionalment, no podem arribar a saber el nom de pila de la persona, hi posem el tractament (*doctor, tinent*). En el cas de religiosos, el tractament pot acompanyar el nom.

	
Dr. Joan Pérez Servei d'Urgències de l'Hospital Clínic	Joan Pérez metge del Servei d'Urgències de l'Hospital Clínic Dr. Pérez Servei d'Urgències de l'Hospital Clínic
Germana Raphaelle Dubois abadia de l'Anunciació	Raphaelle Dubois monja de l'abadia de l'Anunciació Germana Raphaelle monja de l'abadia de l'Anunciació

Podem identificar la persona només amb el nom de pila únicament quan intervé de manera informal i quan la informació no requereix més concreció.

	
Eduardo investigació tecnològica Policia Nacional	Eduardo González investigació tecnològica Policia Nacional
	Pere veí de l'immoble sinistrat

Excepcionalment, quan volem ocultar la identitat d'una persona, n'omitem nom i cognom o bé només el cognom.

Josep

testimoni dels fets

Testimoni dels fets

Habitualment, sota el nom indiquem el càrrec o la condició de la persona identificada.

Si el contingut és massa llarg, abreviem alguns elements, preferiblement els genèrics.

Federació d'Host.

Fed. d'Hostaleria

En algun cas també podem prescindir d'elements secundaris.

Andreu Llangués

vicepres. Conf. Esp. Organitzacions Flequers i pres. Gremi Flequers Prov. Barcelona

Andreu Llangués

pres. Gremi Flequers Prov. Barcelona

Si suprimim preposicions i articles, procurem fer-ho de manera homogènia.

Joan Pratdesaba

president Federació **d'**Hostaleria

Joan Pratdesaba

president Federació Hostaleria

No suprimim preposicions i articles quan la supressió pot donar lloc a una ambigüïtat.

Joana Serrán advocada acusada

Joana Serrán

advocada **de** l'acusada

MU: 2.4.4.6.5. Tractament de noms propis: noms de persona i càrrecs, 2.4.4.6.6. Tractament de noms propis: noms i cognoms

2.4.6.2.8. Càurons de localització

TELEVISIÓ

Escrivim els noms de lloc sencers, sense ometre, per qüestions d'espai, cap dels elements que els integren, com poden ser articles i preposicions.

La Pobla Claramunt

Pobla de Claramunt

Pobla Claramunt

La Pobla **de** Claramunt

Si l'article no forma part del nom de lloc, no apareix en el càiron de localització.

El Pedraforca

Pedraforca

Massís del Pedraforca

Rellinars, **el** Vallès Occidental

Rellinars, Vallès Occidental

Abuja, **la** Costa d'Ivori

Abuja, Costa d'Ivori

Si hem d'abreviar un dels elements del nom de lloc, escurcem el més genèric.

La Pobla de **C.**

La **P.** de Claramunt

MU: 2.3.1.3. País i territori: referències geogràfiques, 2.4.4.6.7. Tractament dels noms propis: noms de lloc

2.4.6.2.9. Càirons d'indicació de temps

TELEVISIÓ

Per economia d'espai, en els càirons podem expressar les dates sense preposicions ni articles, tant si són senceres com si no. Per a casos concrets, ens remetem a l'**ÉsADIR**.

ÉsADIR: Convencions gràfiques